



T.C.
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Temel Eğitim Anabilim Dalı Tezli
Sınıf Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı

TÜRKÇE DERSİNDE VERİLEN EV ÖDEVLERİ HAKKINDA
ÖĞRETMEN, ÖĞRENCİ VE VELİ GÖRÜŞLERİ (1.-4.SINIFLAR)

Arzu ERDEM
Yüksek Lisans Tezi

Danışman
Doç. Dr. Zuhale ÇELİKTÜRK SEZGİN

BURDUR, 2025

T.C.
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Temel Eğitim Anabilim Dalı Tezli
Sınıf Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programı

TÜRKÇE DERSİNDE VERİLEN EV ÖDEVLERİ HAKKINDA
ÖĞRETMEN, ÖĞRENCİ VE VELİ GÖRÜŞLERİ (1.-4.SINIFLAR)

Arzu ERDEM
Yüksek Lisans Tezi

Danışman
Doç. Dr. Zuhale ÇELİKTÜRK SEZGİN

BURDUR, 2025



**MAKÜ EĞİTİM BİLİMLERİ
ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS JÜRİ ONAY FORMU

M.A.K.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 23.10.2024 tarih ve 539/8 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından 08.11.2024 tarihinde tez savunma sınavı yapılan Arzu Erdem'in "Türkçe Dersinde Verilen Ev Ödevleri Hakkında Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşleri (1.-4. Sınıflar)" konulu tez çalışması Temel Eğitim Anabilim Dalı, Sınıf Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Programında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ

ÜYE : Doç. Dr. Zuhâl ÇELİKTÜRK SEZGİN
(Tez Danışmanı)

ÜYE : Doç. Dr. Ahmet YAMAÇ

ÜYE : Dr. Öğr. Üyesi Abdul Samet DEMİRKAYA

ONAY

M.A.K.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun
...../...../..... tarih ve/..... sayılı kararı.

İMZA/MÜHÜR

BİLDİRİM

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu taahhüt edip, tezimin kaynak göstermek koşuluyla aşağıda belirttiğim şekilde fotokopi ile çoğaltılmasına izin veriyorum.

[] Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

[] Tezim/Raporum sadece Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.

[] Tezimin/Raporumun yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Arzu ERDEM

Tarih

İmza

TEŞEKKÜR

Lisans hayatımda tanıştığımız, yüksek lisansa başladığım andan itibaren, bana her konuda yardımcı olan ve her türlü desteği sağlayan ve fikirleriyle yönlendirerek çalışmamı tamamlamamı sağlayan, bilgisini esirgemeyen çok değerli hocam Doç. Dr. Zuhâl ÇELİKTÜRK SEZGİN' e çok teşekkür ediyorum.

Hayata gözlerimi açtığım andan itibaren her anımda her türlü desteği veren, yanımda olan ve sonsuz sevgilerini gösteren, annem Sibel ERDEM' e, babam Erdal ERDEM' e, canım babaannem ve dedeme sonsuz teşekkürler.

Birlikte büyüdüğüm, yetişemediğim her şeye yetişen, her zorlukta desteğini hissettiren, her daim arkamda olan canım kardeşim Hidayet ERDEM' e bu süreçte de hep yanımda olup beni desteklediği için teşekkür ederim

Desteğini her an hissettiğim, bu süreçte hayatıma giren eşim Mehmet YURTSEVEN' e çok teşekkür ederim.

Her zaman bir arkadaşstan fazlası olan, bu süreçte de her an desteğini hissettiren, bana benden çok inanan, birlikte gülüp ağladığımız canım arkadaşım Tuğçe AR' a sonsuz teşekkürler.

Eğitim öğretim hayatım boyunca tanıştığım ve bana yol gösteren tüm öğretmenlerime teşekkür ederim.

Bu çalışmaya katkı sağlayan tüm öğrenci, öğretmen ve velilerime teşekkür ederim. Faydalı olması dileğiyle sevgi ve saygılarımla.

**Türkçe Dersinde Verilen Ev Ödevleri Hakkında Öğretmen, Öğrenci ve Veli
Görüşleri (1-4. Sınıflar)
(Yüksek Lisans Tezi)**

Arzu ERDEM

ÖZ

Ev ödevi, eğitim sürecinin önemli bir bileşeni olarak öğrencilere sınıf dışında öğrenme fırsatları sunan ve onların bireysel çalışma alışkanlıklarını geliştirmeyi amaçlayan bir uygulamadır. Ev ödevlerinin amacı, öğrencilere sınıfta öğrendikleri konuları pekiştirme, yeni bilgileri keşfetme ve öz disiplin becerilerini geliştirme olanağı sağlamaktır. Çalışmanın amacı, ilkokul düzeyinde Türkçe dersi için verilen ev ödevlerine yönelik sınıf öğretmeni, ilkokul öğrencileri ve öğrenci velilerinin görüşlerini belirlemektir. Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması desenine uygun olarak yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubunu, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Burdur il merkezindeki devlet ilkokullarının 1, 2, 3 ve 4. sınıf öğretmenleri, ilkokul öğrencileri ve öğrencilerin velileri içerisinde amaçlı örnekleme yoluyla seçilen katılımcılar oluşturmaktadır. Bu kapsamda, 15 sınıf öğretmeni, 15 ilkokul öğrencisi ve 15 öğrenci velisi çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formları ile toplanmış ve içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Çalışmada, sınıf öğretmenlerinin ödevlerin yazma, dil bilgisi, okuma ve anlama becerilerini pekiştirmeyi amaçladığını göstermektedir. Sınıf öğretmenleri genellikle yazma, dil bilgisi ve okuma-anlama ödevlerine odaklanmakta, ödevlerin öğrenci seviyesine uygun, anlaşılır ve motivasyonu artırıcı olmasına önem vermektedir. Ayrıca kısa ve orta süreli ödevler tercih edilmekte, uzun süreli ödevler ise belirli durumlarda kullanılmaktadır. Sınıf öğretmenleri ev ödevlerinin eğlenceli ve dinlendirici olmasına dikkat etmekte, ödevlerin öğrenci sağlığına uygun olmasına ve motivasyonu artırmaya yönelik olmasına dikkat etmektedirler. Bu süreçte velilerle işbirliğine önem vermektedirler. İlkokul öğrencileri, yazma, okuma, fotokopi, test ve boşluk doldurma gibi çeşitli ödev türleriyle karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Öğrenciler ödev yaparken ödevleri bazen anlamakta ve yapmakta zorlandıklarını ve yorgunluk hissettiklerini belirtmişlerdir. Buna rağmen, ödevlerin genel olarak öğretici ve geliştirici olduğunu vurgulamışlardır. Öğrenci velileri ise ödevlerin çeşitliliği ve kalitesini olumlu değerlendirmekte, çocukların dil becerilerini geliştirdiğini ifade etmektedirler. Ancak, ödevlerin sıklığı ve süresi konusunda farklı görüşler öne çıkmakta ve ödevlerin bireysel ihtiyaçlara uygun hale getirilmesi gerektiği belirtilmektedir. Veliler, ödev sürecine aktif katılımın kendilerine mutluluk verdiğini, ancak zaman kısıtlamalarının süreci olumsuz etkileyebileceğini dile getirmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Ev ödevleri, Öğrenci, Öğretmen, Türkçe Dersi, Veli.

Sayfa Adedi: 147

Danışman: Doç. Dr. Zuhal ÇELİKTÜRK SEZGİN

**Perspectives of Teachers, Students, and Parents on Homework Assigned in
Primary Turkish Classes (Grades 1-4)
(Master's Thesis)**

Arzu ERDEM

ABSTRACT

Homework is a significant component of the educational process. It offers students opportunities for learning outside the classroom while aiming to develop their independent study habits. The primary purpose of homework is to help students reinforce classroom learning, explore new knowledge, and enhance their self-discipline skills. This study seeks to explore the perspectives of primary school teachers, students, and parents regarding homework assigned in Turkish classes. The research employs a qualitative case study design. The study sample includes participants selected through purposive sampling from state primary schools in the Burdur city center during the 2021-2022 academic year. The participants consist of 15 classroom teachers, 15 primary school students, and 15 parents. Data were collected through semi-structured interview forms and analyzed using content analysis. The findings indicate that teachers aim to use homework to reinforce writing, grammar, reading, and comprehension skills. Teachers tend to focus on writing, grammar, and reading-comprehension tasks by emphasizing that assignments should be level-appropriate, comprehensible, and motivating. They prefer short to medium-term homework and utilize long-term assignments only in specific cases. Teachers also strive to make homework enjoyable and stress-relieving by ensuring that it not only aligns with students' well-being but also fosters motivation. Collaboration with parents is also deemed essential in this process. Primary school students reported encountering various types of homework, including writing, reading, photocopies, tests, and fill-in-the-blank exercises. While some students noted difficulties in understanding and completing assignments and expressed feelings of fatigue, they also acknowledged that homework is generally educational and developmental. Parents evaluated the variety and quality of assignments positively by stating that these tasks contribute to their children's language development. However, differing opinions emerged regarding the frequency and duration of homework, with some suggesting that assignments should be tailored to individual needs. Parents expressed satisfaction in actively participating in the homework process but noted that time constraints could pose challenges.

Keywords: Homework, Parent, Student, Teacher, Turkish Classes.

Page Count: 147

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Zuhale ÇELİKTÜRK SEZGİN

İÇİNDEKİLER

BİLDİRİM	i
TEŞEKKÜR.....	ii
ÖZ	iii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar DİZİNİ	vii
KISALTMALAR DİZİNİ.....	ix
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi	3
1.2.1. Alt Problemler.	3
1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.4. Araştırmanın Amacı	7
1.5. Sınırlılıklar.....	7
1.6. Varsayımlar	7
BÖLÜM II.....	8
KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	8
2.1. Kuramsal Çerçeve	8
2.1.1. Ev Ödevi.	8
2.1.2. Ev Ödevlerinin Tarihsel Gelişimi.....	10
2.1.3. Eğitimde Ev Ödevlerinin Rolü ve Önemi.....	10
2.1.4. Ev Ödevlerinin Eğitim Teorilerindeki Yeri.....	15
2.1.5. Ev Ödevlerinin Öğrenci Başarısına Etkileri.	16
2.1.6. Ev Ödevlerinin Öğrenciler İçin Avantajları ve Dezavantajları	18
2.1.7. Ülkelere Göre Ev Ödevi Uygulamaları.	21
2.1.8. Ev Ödevlerine Öğretmenlerin ve Ebeveynlerin Yaklaşımı.	22
2.2. İlgili Araştırmalar	25
BÖLÜM III	36
YÖNTEM.....	36
3.1. Araştırma Modeli	36
3.2. Çalışma Grubu.....	36

3.3. Verilerin Toplanması ve Veri Toplama Araçları	40
3.4. Verilerin Çözümlemesi.....	41
3.5. Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği.....	42
BÖLÜM IV	44
BULGULAR.....	44
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular: Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi İçin Verilen Ev Ödevlerine İlişkin Görüş ve Deneyimleri.....	44
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular: İlkokul Öğrencilerinin Türkçe Dersi İçin Verilen Ev Ödevlerine İlişkin Görüş ve Deneyimleri	69
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular: Öğrenci Velilerinin Türkçe Dersi İçin Verilen Ev Ödevleri İlişkin Görüş ve Deneyimleri.....	84
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular: Sınıf Öğretmenlerinin İlkokul Öğrencileri ve Öğrenci Velilerinin Türkçe Dersi İçin Verilen Ev Ödevlerine İlişkin Görüşleri Arasında Benzerlik ve Farklılıklar	107
BÖLÜM V	110
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	110
KAYNAKÇA.....	116
EKLER.....	129
EK-1	130
EK-2	133
EK-3	134

TABLolar DİZİNİ

<u>Tablolar</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 1. Sınıf Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri ve Görüşülen Süre	37
Tablo 2. İlkokul Öğrencilerinin Demografik Özellikleri ve Görüşülen Süre.....	38
Tablo 3. Öğrenci Velilerinin Demografik Özellikleri ve Görüşülen Süre	39
Tablo 4. Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi İçin Verdikleri Ev Ödevlerinin Türlerine İlişkin Görüşleri.....	44
Tablo 5. Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Ev Ödevlerini Verirken Amaçlarına İlişkin Görüşleri.....	48
Tablo 6. Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Ev Ödevinin Gerekliliği Ve Nedenine İlişkin Görüşleri.....	50
Tablo 7. Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Ev Ödevi Verirken Dikkat Ettikleri Kriterlere İlişkin Görüşleri	53
Tablo 8. Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Ev Ödevlerini Verme Sıklığı ve Öğrencinin Ne Kadar Vaktini Alması Gerektiğine İlişkin Görüşleri.....	57
Tablo 9. Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Ev Ödevlerinin Öğrencilere Katkısı/Yararı Konusuna İlişkin Görüşleri.....	59
Tablo 10. Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi İçin Verilen Ev Ödevlerini Kontrol, Değerlendirme, Dönütler Konusundaki Görüşleri.....	63
Tablo 11. Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Ev Ödevlerinde Veliyi Etkin Kılma Konusuna İlişkin Görüşleri.....	67
Tablo 12. İlkokul Öğrencilerinin Türkçe Dersinde Verilen Ev Ödevlerinin Türlerine İlişkin Görüşleri.....	70
Tablo 13. İlkokul Öğrencilerinin Türkçe Ev Ödevlerini Yaparken Zorlandıkları Durumlara İlişkin Görüşleri.....	72
Tablo 14. İlkokul Öğrencilerinin, Öğretmenin Türkçe Dersi Ev Ödevi Verme Sıklığı ve Verilen Ev Ödevlerini Tamamlama Sürelerine İlişkin Görüşleri	74
Tablo 15. İlkokul Öğrencilerinin Türkçe Dersi Ev Ödevlerinin Sağladığı Katkı/Yarara İlişkin Görüşleri	76
Tablo 16. İlkokul Öğrencilerinin Türkçe Dersi Ev Ödevlerini Yapmaktan Hoşlanma ve Hoşlandığı Ödev Türlerine İlişkin Görüşleri	78

Tablo 17. İlkokul Öğrencilerinin Türkçe Dersi Ev Ödevini Yaparken Yardıma İhtiyaç Duyma Durumuna İlişkin Görüşleri	80
Tablo 18. İlkokul Öğrencilerinin Öğretmen Olma Durumunda Verebilecekleri Ödevlere İlişkin Görüşleri	82
Tablo 19. Öğrenci Velilerinin Türkçe Dersinde Çocuklarına Verilen Ev Ödevlerinin Türlerine İlişkin Görüşleri	84
Tablo 20. Öğrenci Velilerin Türkçe Dersinde Ev Ödevi Verilmesi Konusundaki Görüşleri	87
Tablo 21. Öğrenci Velilerinin Türkçe Dersinde Verilen Ev Ödevlerinin Niteliği Konusuna İlişkin Görüşleri.....	89
Tablo 22. Öğrenci Velilerinin Türkçe Dersinde Verilmesini İstedikleri Ev Ödevlerine İlişkin Görüşleri.....	92
Tablo 23. Öğrenci Velilerinin Türkçe Dersi Ev Ödevlerinin Verilme Sıklığı ve Çocukların Türkçe Dersi Ev Ödevlerini Tamamlama Süresine İlişkin Görüşleri	94
Tablo 24. Öğrenci Velilerinin Türkçe Dersi Ev Ödevlerinin Çocuğa Katkısı/Yararına İlişkin Görüşleri.....	97
Tablo 25. Öğrenci Velilerin Türkçe Dersi Ev Ödevlerinin Çocuğa Hoşlanma ve Zorluk Durumlarına İlişkin Görüşleri	99
Tablo 26. Öğrenci Velilerinin Türkçe Dersi Ev Ödevlerinde Yardım ve Katılımına İlişkin Görüşler	102
Tablo 27. Öğrenci Velilerinin Çocuğun Ev Ödevi Sürecinde Bulunmanın Mutlu Olma Durumlarına İlişkin Görüşleri	105
Tablo 28. Sınıf Öğretmenlerinin, İlkokul Öğrencilerinin ve Öğrenci Velilerinin Türkçe Dersinde Verilen Ev Ödevlerine İlişkin Görüşleri Arasında Benzerlik ve Farklılıklara İlişkin Bulgular.....	107

KISALTMALAR DİZİNİ

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı
vb. : ve benzeri
:



BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Eğitim kavramının geçmişten günümüze kadar gelen eğitime genel bir tanım yapılacak olursa; bireyin kendi yaşantı deneyimleri ile davranışlarında oluşturduğu kalıcı izli, istendik değişiklikler olarak ifade edilmektedir. Bireyin eski yaşantılarının yeni yaşantılarına öncülük etmesi olarak da tanımlanmaktadır (Karşı, 2012).

Öğrenme ise, eğitim kapsamı içinde yer almaktadır. Öğrenme, yaşantı sonucu olarak davranıştaki kalıcı izli ve gözlenebilir değişimlerdir (Senemoğlu, 2018). Öğrenme zihinsel bir süreçtir ve zihinsel düzenlemeler ile bilgileri yapılandırılmasıdır (Güneş, 2014). Fakat yorgunluk, hastalık, alkol ve ilaç gibi etkenlerin oluşturduğu davranış değişiklikleri öğrenme kapsamı içerisinde değerlendirilmemektedir. Ayrıca refleksif davranışları öğrenme ürünü olarak tanımlamak doğru değildir (Senemoğlu, 2018). Refleks davranışların birçoğu doğuştan gelmektedir. Sonradan kazanılan refleksler ise organizmanın biyolojik alt yapısı ile oluşmaktadır.

Günümüz eğitim öğretim çalışmalarında dünya genelinde baz alınan yapılandırmacılık anlayışı, öğrencilerin doğrudan yaparak yaşayarak öğrenmesini ve aktif katılımını kabul etmektedir (Özkaya, 2024). Öğretmenlerin ev ödevi vermesindeki nihai hedefleri, öğrencinin akademik başarısında artış sağlamak veya bir ürün tasarlamalarına ve bakış açılarının genişlemesine öncü olmaktır. Ev ödevinin asıl amacı öğrencinin ayrıntılı bilgi edinmesi değil, öğrenciyi kendi düzeyine göre düşündürüp, özgün ürünler üretmeye veya bir ödev raporunu ayrıntılarıyla birlikte yapmasına yöneliktir. Sınıf düzeyi ilerledikçe bu çalışmalarla birlikte öğrencilerdeki gelişme daha gözle görülebilir olacaktır (Okan,1989).

Türkçe dersinde verilen ev ödevleri, öğrencilerin ders materyalini daha iyi kavramalarına ve öğrendiklerini pekiştirmelerine yardımcı olmak amacıyla yaygın olarak kullanılan bir öğretim yöntemidir (Varışoğlu ve Şeref, 2012). Ev ödevleri, öğrencilerin bağımsız çalışma alışkanlıkları geliştirmelerine, sorumluluk duygusu kazanmalarına ve akademik başarılarını artırmalarına katkıda bulunur (İlgar, 2005). Ancak, ev ödevlerinin etkili bir şekilde kullanılması, öğretmenlerin, öğrencilerin ve

velilerin bu konuda olumlu görüşlere sahip olmasına bağlıdır (Akbulut, 2016; Songsirisak ve Jitpranee, 2019; Trautwein vd., 2009). Bu kapsamında, Türkçe dersinde verilen ev ödevlerinin eğitim sürecindeki rolü ve önemi hakkında kapsamlı bilgi sunarak, öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin görüşlerini incelenmiştir.

Alanyazında, Türkçe dersinde verilen ev ödevlerinin etkili olup olmadığına dair sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır (Gedik ve Orhan, 2013; Şeref ve Varışoğlu, 2015; Oluşum, 2016). Bu çalışmada, öğretmen, öğrenci ve veli perspektiflerini dikkate alarak, ev ödevlerinin eğitim sürecindeki yerini ve önemini daha derinlemesine anlamayı amaçlamaktadır. Bunun yanında mevcut çalışmaların eksikliklerini ve çelişkilerini ortaya koyarak, bu alanda yapılacak olan gelecekteki araştırmalara ışık tutmayı hedeflemektedir.

Ev ödevlerinin eğitimdeki rolü ve payı üzerine gerçekleştirilen çalışmalar, farklı sonuçlar ortaya koymaktadır. Ev ödevlerinin eğitimdeki rolü üzerine birçok çalışma yapılmıştır (Baynazoğlu, 2018; Gürlevik, 2006; Kalsen vd., 2020; Koçak ve Göçer, 2020; Oğuz, 2010; Ok, 2018; Trautwein vd., 2002; Trautwein vd., 2009). Genel olarak, ödevlerin öğrenci başarısı üzerinde olumlu etkileri olduğu kabul edilirken, bu etkinin ödevin türü, miktarı ve kalitesi gibi faktörlere bağlı olduğu belirtilmektedir (İlgar, 2005; Kaya ve Kaya, 2018; Yıldırım, 2018). Mevcut alanyazında ilkökul seviyesindeki ödevlerin öğrencilerin sorumluluk bilinci geliştirmesi ve ders tekrarı yapmaları için önemli olduğu vurgulanmaktadır (Songsirisak ve Jitpranee, 2019; Odabas, 2022). Ancak, bazı çalışmalarda aşırı ödev yükünün öğrenciler üzerinde stres yarattığı ve aile içi çatışmalara yol açabileceği de belirtilmektedir (Akbulut, 2016; Altınok, 2021; Özdemir ve Özdemir, 2015).

Mevcut alanyazında, ev ödevlerinin eğitimdeki etkileri üzerine yapılan çalışmaların genellikle ortaokul ve lise düzeyine odaklandığı görülmektedir (Songsirisak ve Jitpranee, 2019; Odabas, 2022). İlkokul öğrencilerine yönelik az sayıda çalışmaların olması (Gedik ve Orhan, 2013; Varışoğlu ve Şeref, 2012), bu araştırmanın önemini artırmaktadır. Öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerinin bir arada değerlendirildiği kapsamlı çalışmaların sayısı sınırlıdır. Bu araştırma, bu eksiklikleri gidermeyi ve Türkçe dersinde verilen ev ödevlerinin etkilerini daha geniş bir perspektiften incelemeyi amaçlamaktadır.

Bu araştırma, Burdur ili ilkokullarında 1.- 4. sınıf öğrencilerine Türkçe dersinde verilen ev ödevlerine odaklanmaktadır. Araştırma, öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin ev ödevleri hakkındaki görüşlerini inceleyerek, ev ödevlerinin eğitim sürecindeki yerini ve etkisini belirlemeyi amaçlamaktadır. Ev ödevlerinin öğrencilerin akademik başarılarına, bağımsız çalışma becerilerine ve sorumluluk duygularına olan katkılarını değerlendirmektedir.

Türkçe dersinde verilen ev ödevlerinin, öğrencilerin öğrenme sürecine nasıl bir katkı sağladığı ve bu ödevlerin ne kadar etkili olduğu önemli bir sorundur. Bu sorunun çözülmesi, öğretmenlerin ev ödevlerini daha etkili bir şekilde planlamalarına ve uygulamalarına yardımcı olabilir. Öğrencilerin ve velilerin ev ödevleri konusundaki tutumlarını ve beklentilerini anlamak, eğitim sürecinin iyileştirilmesine katkıda bulunabilir. Bu araştırma, ev ödevlerinin eğitimdeki yerini ve önemini daha iyi anlamak için kapsamlı bir analiz sunarak, öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin bu konudaki görüşlerini dikkate almaktadır.

1.2. Problem Cümlesi

Bu çalışmanın problem cümlesi “İlkokulda Türkçe dersinde verilen ev ödevlerine ilişkin sınıf öğretmenlerinin, ilkokul öğrencilerinin ve öğrenci velilerin görüşleri nelerdir?” biçimindedir.

1.2.1. Alt problemler. Bu çalışmada aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

1. Sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersi için verilen ev ödevlerine ilişkin görüş ve deneyimleri nelerdir?
2. İlkokul öğrencilerinin Türkçe dersi için verilen ev ödevlerine ilişkin görüş ve deneyimleri nelerdir
3. Öğrenci velilerinin Türkçe dersi için verilen ev ödevleri ilişkin görüşler ve deneyimleri nelerdir?
4. Sınıf öğretmenlerinin, ilkokul öğrencilerinin ve öğrenci velilerinin Türkçe dersi için verilen ev ödevlerine ilişkin görüş ve deneyimleri arasında

benzerlik ve farklılıklar nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Alanyazında, yapılan çalışmalar incelendiğinde ev ödevleri hakkında ilkökul, ortaokul ve lise seviyesinde farklı disiplinlerde çeşitli noktalara değinilerek aralarındaki ilişkiye ulaşmak için çalışmalarının yapıldığı belirlenmiştir. Araştırmaların genelinde ev ödevlerinin akademik başarıya katkısı incelenmiştir. Bunun yanı sıra ev ödevlerinin tasarlanması ve değerlendirilmesi açısından da çalışmalar yürütülmüştür. Ev ödevleri hakkında öğretmen ve öğrenci görüşleri alınarak alanyazına katkı sağlanmıştır (Baynazoğlu, 2018; Kalsen vd., 2020; Ok, 2018; Trautwein vd., 2002; Trautwein vd., 2009). Fakat ilkökul birinci ve ikinci kademesinde Türkçe dersi için verilen ödevler kapsamında sınırlı sayıda çalışma olduğu saptanmıştır. (Gedik ve Orhan, 2013; Varışoğlu ve Şeref, 2012) Ev ödevi; öğrenmelerin pekiştirilmesi, uygulanması ve öğrenmelere ön hazırlık oluşturması için kullanılan bir öğretim yöntemidir. Aynı zamanda yeni bilgiler keşfetmek için etkin bir yöntemdir (Alıcı, 2008). Bu yöntemin koşullara uygun olarak uygulanması öğrenmelerde daha olumlu bir sonuç elde etmemizi sağlayacaktır. Bu nedenle ev ödevlerinin niteliksel olarak kalitesi, öğrenci seviyesine uygunluğu ve ne kadar sürede tamamlandığı oldukça önemlidir. Belirtilen özelliklere dikkat edilmeden verilen ödevler öğrencinin motivasyonunu ve akademik başarısını olumsuz yönde etkilemektedir (Güneş, 2014).

Ev ödevi, eğitimciler ve uzmanlar tarafından eleştirilen bir yöntem olmasına rağmen, öğrenci gelişimine sağladığı katkılar nedeniyle önemini korumaktadır. Yapılan araştırmalar, ödevin düzenli bir şekilde yapılmasının bilişsel ve duyuşsal gelişime olumlu etkiler sağladığını göstermektedir. Özellikle öz denetim becerisinin gelişmesine katkıda bulunarak öğrencilerin yaşam boyu öğrenme alışkanlığı kazanmalarına destek olmaktadır. Ayrıca, ödevlerin doğru anlaşılması ve aileler tarafından sağlanan destek, aile-öğrenci arasındaki iletişimi güçlendirebilir. Ödevler, öğrencilerin sorumluluk bilincini artırırken plan yapma, karar verme ve kaynak yönetimi gibi becerilerin gelişimine de yardımcı olur. Tamamlanan ödevler sonrası öğretmenden alınan dönüt ise öğrencilerde başarı duygusunu pekiştirerek, duyuşsal açıdan olumlu etkiler yaratır (Baynazoğlu, 2018).

2005 yılında öğretim programlarında yapılan değişikliklerle eğitim öğretim ortamlarında öğrenci merkezli bir süreç benimsenmiştir. Ev ödevleri bu süreçte eğitim ortamına büyük katkı sağlamaktadır. Öğrencinin merkezde olduğu eğitim anlayışında eğitim-öğretim faaliyetleri sadece okul ile sınırlı olmamalıdır. Öğrenciyi bulunduğu her ortamda etkin kılmalıdır. Ev ödevi ile öğrencinin okul dışında etkinlikler gerçekleştirip eğitim-öğretimi sürekli hale getirerek okulda yapılan faaliyetleri desteklemesi sağlanmalıdır. Öğretmenler, ev ödevi konusunda aileleri de bilgilendirip süreçte öğretmen-öğrenci-veli işbirliğini etkin kılmalıdır. Süreçte öğretmen-öğrenci-veli paralel olarak çalışırsa ödevin amacına ulaşması bir o kadar kolay olmaktadır (Önal ve Topçu, 2013).

2019 Türkçe Dersi öğretim programı, Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. (ilkokul ve ortaokul) sınıflar için yayınlanmıştır. Bu program, Türkçe derslerinin öğretiminde kapsamlı bir rehber niteliğinde olup öğrencilerin dil becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır (MEB, 2019). Ancak, 2019 Türkçe öğretim programında ödevler konusunda herhangi bir açıklamaya yer verilmemiştir. Ödevlerin, öğrencilerin öğrendiklerini pekiştirmeleri, araştırma yapma becerilerini geliştirmeleri ve sorumluluk bilinci kazanmaları açısından önemli olduğu düşünüldüğünde, bu eksiklik dikkat çekicidir. Öğretmenlerin ödevlerin niteliği ve nasıl verilmesi gerektiği konusunda yol gösterici bilgilere ihtiyaç duyabileceği göz önüne alındığında, bu durum, öğretim sürecinde önemli bir boşluk yaratmaktadır.

Türkçe Dersi Öğretim Programı, bireyler hayat boyu gerekli olan dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazmadan oluşan dört temel Türkçe becerileri ve kazanımları ile kendilerini geliştirmeleri, etkili iletişim kurmaları, okuma ve yazma alışkanlığı kazanmalarını sağlayacak şekilde düzenlenmiştir. “Türkçe Dersi Öğretim Programı; dil becerilerinin ve yeterliliklerinin geliştirilmesini, diğer tüm alanlarda öğrenme, kişisel ve sosyal gelişme ile mesleki becerileri edinmenin ön şartı olarak kabul etmektedir” (MEB, 2019). Bu nedenle bu çalışmada Türkçe dersi ev ödevi uygulamasının öğretmen, öğrenci ve veli tarafından değerlendirilmesi incelenecektir. Araştırmanın sonunda elde edilecek veriler ve bunların uzman görüşü ile yorumlanması eğitim ortamında kullanılan ev ödevi tekniği ile ilgili bazı konulara aydınlık getireceği düşünülmektedir.

Ev ödevlerine ilişkin farklı görüşlerin, tutumların ve beklentilerin incelendiği araştırmalar, genellikle öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin bakış açılarını anlamayı amaçlar. Örneğin, Gedik vd. (2011) öğrenci görüşlerini araştırmış, Gedik ve Orhan (2013) öğrenci görüşlerine odaklanmıştır. Şen ve Gülcan (2012) ise veli görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Özer ve Öcal (2013) öğretmenlerin görüşlerini araştırmış, Turanlı (2009) öğretmen görüşlerini belirlemeyi hedeflemiştir. Öcal (2009) ailelerin ve öğretmenlerin rolünü araştırmıştır. Bu araştırmalar, ev ödevlerine ilişkin farklı paydaşların bakış açılarını anlamak ve ödev uygulamalarını iyileştirmek için önemli bir kaynak oluşturmaktadır.

Bu araştırma, eğitim bilimleri alanyazına önemli teorik katkılar sunmayı amaçlamaktadır. Özellikle ilkokul öğrencilerinin dil gelişiminde ev ödevlerinin rolü üzerine yapılan çalışmalar sınırlıdır. Türkçe dersinde verilen ödevlerin öğrencilerin dil becerileri üzerindeki etkilerini inceleyerek bu alandaki bilgi boşluğunu doldurmayı hedeflemektedir. Bunun yanında ödevlerin öğrenci motivasyonu, sorumluluk bilinci ve bağımsız çalışma alışkanlıkları üzerindeki etkileri hakkında teorik çıkarımlar yapılması beklenmektedir. Araştırmanın bulgularının, öğretmenlerin ödev verme stratejilerini geliştirmelerine yardımcı olacağı düşünülmektedir. Öğretmenler, ödevlerin nasıl daha etkili ve verimli hale getirilebileceği konusunda somut öneriler alabileceklerdir. Bu sayede, ödevlerin öğrenci başarısına ve gelişimine olan katkısının artırılması öngörülmektedir. Velilerin ödev sürecindeki rolü ve katkıları hakkında farkındalık yaratılması, veli-öğretmen işbirliğinin güçlendirilmesine katkı sağlayacaktır.

Araştırmanın, toplumda ev ödevlerine yönelik tutum ve algıların şekillenmesine katkı sağlayacağı beklenmektedir. Özellikle veliler ve eğitimciler arasında ev ödevlerinin değeri ve önemi hakkında bilinç oluşturulması hedeflenmektedir. Bu sayede, öğrencilerin eğitim sürecine daha etkin bir şekilde dahil olmaları ve evde yapılan çalışmaların desteklenmesi sağlanabilecektir. Uzun vadede, eğitim kalitesinin artırılması ve öğrenci başarısının yükseltilmesi amaçlanmaktadır. Bu çalışma, Türkçe dersinde verilen ev ödevlerinin değerlendirilmesi konusunda alanyazına yeni ve özgün bilgiler kazandırmayı amaçlamaktadır. Mevcut çalışmaların eksik ve güçlü yanları belirlenerek, bu alandaki bilgi birikimine katkıda bulunulması beklenmektedir. Özellikle ilkokul seviyesinde yapılan çalışmaların yetersiz olduğu

düşünüldüğünde, bu araştırmanın alanyazında önemli bir boşluğu dolduracağı ve gelecekteki araştırmalara referans oluşturacağı öngörülmektedir.

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, ilkokulda Türkçe dersinde verilen ev ödevlerine ilişkin sınıf öğretmenlerinin, ilkokul öğrencilerinin ve velilerin görüşlerini belirlemektir.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma sınırlılıkları aşağıda verilmiştir;

- Araştırma 2020-2021 eğitim öğretim yılındaki Burdur İl merkezinde bulunan 1, 2, 3, ve 4. sınıf düzeyindeki 15 sınıf öğretmeni, 15 ilkokul öğrencisi, 15 öğrenci velisi ve Türkçe dersi ev ödevi ile sınırlandırılmıştır.
- Covid 19 Pandemisi kısıtlamaları nedeniyle, araştırmaya kırsal bölgelerdeki okulları dahil etme hedefi gerçekleştirilememiş ve çalışma yalnızca il merkezindeki okullarla sınırlandırılmıştır.
- Covid 19 Pandemisi kısıtlamaları sebebiyle, öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarını gözlemleme planı hayata geçirilememiştir.
- Örneklem grubundaki 15 öğrenci velisi arasından 14'ü kadın, yalnızca 1'i erkektir. Bu cinsiyet dağılımı, çalışmanın sonuçlarını yorumlarken dikkate alınması gereken önemli bir sınırlılık olarak değerlendirilebilir.

1.6. Varsayımlar

Araştırma sürecinde çalışma grubu ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşme formlarındaki sorulara, katılımcıların içten ve dürüst cevaplar verdikleri varsayılmıştır.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve

Bu bölümde araştırmanın konusu ile ilgili alanyazın bilgisi incelenerek araştırmanın kuramsal çerçevesi hazırlanmıştır.

2.1.1. Ev ödevi. İnsan; düşünebilen, yaşadığı ortamı düzenleyebilen ve geliştirilebilen bir varlık olduğu için çevresi açısından da oldukça önemlidir. Eğitim, insanların iyi yönde gelişmeleri sağlamak ve her yönden daha sağlıklı bir yaşam sürmesi için oldukça önemlidir (Şişman, 2018). İnsanlar eğitimle ilgilenmeye başladıkları andan itibaren eğitim adına birçok tanım ve düşünce ortaya atılmıştır. Eğitim kavramının birçok bilim dalını içinde bulundurması düşünce ve tanımlamalarda farklılıklara yol açmıştır. Geçmişten günümüze kadar gelen eğitime genel bir tanım yapılacak olursa; bireyin kendi yaşantı deneyimleri ile davranışlarında oluşturduğu kalıcı izli, istedik değişiklikler olarak ifade edilmektedir (Sünbül, 2011). Bireyin eski yaşantılarının yeni yaşantılarına öncülük etmesi olarak da tanımlanmaktadır (Köksal, 2016).

Öğrenme ise eğitim kapsamı içinde yer almaktadır. Bilindiği gibi öğrenme, yaşantı sonucu davranışta ortaya çıkan kalıcı ve izlenebilir değişimlerdir (Senemoğlu, 2018). Öğrenme zihinsel bir süreçtir ve zihinsel düzenlemeler ile bilgileri yapılandırılmasıdır (Güneş, 2014). Öğretimin, tanımı sık sık öğrenmenin ve öğrenimin tanımı ile karıştırılsa da tam anlamı ile eğitimin içerik kısmını oluşturmaktadır. Öğrenciye bilgi veya beceri kazandırılırken öğretmenin düzenlediği etkinlikler, sağladığı imkanlar ve rehberlik etmesi olarak belirtilmektedir (Güneş, 2014). Bu bağlamda, ev ödevleri de öğretim sürecinin önemli bir parçası olarak değerlendirilmektedir; çünkü ödevler, öğrencilerin sınıf dışında da bilgi ve becerilerini geliştirmelerine olanak tanır, öğretmenin rehberliğinde öğrenme sürecini devam ettirir ve öğrencilere bağımsız çalışma alışkanlığı kazandırır (Hizmetçi, 2007).

Geleneksel olarak, ödev genellikle öğretmenin öğrencilere ders materyalini pekiştirmek ve pratik yapmaları için verdiği ek çalışmalar olarak görülmektedir (TDK, 2024). Bu tanıma göre, ödevler genellikle derste öğrenilen konuların tekrarı ve uygulaması olarak algılanmaktadır. Ancak, birçok eğitimci ve araştırmacı, ödevin sadece ekstra çalışma olmaktan öte, öğrenme sürecinin bir parçası olduğunu ve öğrenmenin devamını sağlayan önemli bir unsuru olduğunu savunmaktadır. Bu görüşe göre, ödevler öğrencilerin derinlemesine anlama, eleştirel düşünme becerilerini geliştirme, araştırma yapma ve bağımsız öğrenme yeteneklerini kazanma sürecine katkı sağlamaktadır (Gürlevik, 2006). Gürlevik'in (2006) ifadesinde belirtildiği gibi, ödevler eğitim ve öğrenme sürecinin devamı olarak kabul edilir ve konuların kalıcılığını artırmaya yönelik bir araç olarak görülmektedir. Bu bağlamda, ödevler sadece bilginin tekrarı değil, aynı zamanda öğrencilerin bilgiyi derinlemesine anlamalarını ve uygulamalarını sağlayan bir araç olarak değerlendirilmektedir.

Türkoğlu vd. (2007) tarafından yapılan tanıma göre, ödev, öğrencilerin okul dışı vakitlerde yeni davranışları kazanmak ve pekiştirmek için bireysel veya grup olarak gerçekleştirdikleri çalışmaları ifade etmektedir. Bu tanıma göre, ödevler sadece bilginin tekrarı değil, aynı zamanda öğrencilerin yeni bilgileri içselleştirmesi, uygulaması ve anlaması için bir fırsat sunmaktadır. Benzer şekilde, yapılan başka bir tanıma göre, ev ödevi sınıfta sunulan bilgilerin içselleştirilmesini sağlayan sınıfın bir uzantısıdır (Matei ve Ciascei, 2015). Bu tanıma göre, ödevler sınıf içi öğrenme deneyimini destekler ve derinleştirmektedir. Öğrencilerin sınıf içinde öğrendikleri bilgileri evde tekrar etmeleri ve uygulamaları, öğrenmenin daha kalıcı olmasını sağlamaktadır. Bu tanımlar, ödevin sadece bilgiyi tekrar etmekten ziyade, öğrencilerin bilgiyi anlamalarını, içselleştirmelerini ve uygulamalarını sağlayan bir araç olduğunu vurgulamaktadır. Ödevlerin sınıf içi öğrenme deneyimini destekleyen ve derinleştiren bir uzantı olarak görülmesi, öğrencilerin öğrenme sürecinde aktif bir rol oynamalarını teşvik etmektedir. Bu bakımdan, ödevler öğrencilerin öğrenme sürecine katkıda bulunan önemli bir unsurdur.

2.1.2 Ev ödevlerinin tarihsel gelişimi. Ev ödevlerinin tarihsel gelişimi, eğitimin evrimini ve toplumsal değişimleri yansıtan önemli bir konudur. 19. yüzyılda Sanayi Devrimi ile eğitim sisteminde büyük değişiklikler meydana gelmiş ve ev ödevleri daha yaygın hale getirilmiştir. Okullarda disiplin ve başarı ön planda tutulduğundan, ev ödevleri öğrencilere okulda öğrendiklerini pekiştirmek için verilmiştir. Amerika Birleşik Devletleri'nde ise 19. yüzyılın sonlarına doğru ev ödevleri eğitim sisteminde önemli bir yer tutmaya başlamıştır (Dündar, 2007). Bu dönemde ev ödevlerinin, öğrencilerin bağımsız çalışma alışkanlıklarını geliştirmelerine yardımcı olduğuna inanılmaktaydı (Kasa ve Arslan, 2020).

20. yüzyılın başlarında, eğitimde standartların yükseltilmesi amacıyla bir dizi reform hareketi başlatılmıştır. Bu dönemde, sanayi devrimi sonrası toplumsal ve ekonomik değişimler, eğitim sistemlerinin de yeniden yapılandırılmasını gerekli kılmıştır. Bu süreçte, öğrenci başarısını artırmak ve eğitim kalitesini yükseltmek için çeşitli yöntemler geliştirilmiş ve uygulanmıştır. Ev ödevleri de bu reformların önemli bir parçası olarak benimsenmiştir. 20. yüzyılın sonlarına doğru ise eğitimde reform hareketleri, ev ödevlerinin rolünü tekrar tartışmaya açmıştır. Bazı eğitimciler ev ödevlerinin öğrencilerin yaratıcılıklarını ve sosyal becerilerini olumsuz etkilediğini savunurken, diğerleri ev ödevlerinin akademik başarıyı desteklediğini vurgulamıştır (Dündar, 2007). 21. yüzyıla gelindiğinde ise, ev ödevleri eğitim sisteminin ayrılmaz bir parçası olarak kalmaya devam etmektedir. Ancak ev ödevlerinin miktarı, niteliği ve amacı konusunda tartışmalar sürmektedir. Dijital çağın getirdiği yenilikler, ev ödevlerinin çevrimiçi platformlar üzerinden verilmesini ve değerlendirilmesini de mümkün kılmıştır. Teknolojinin eğitime entegrasyonu ile birlikte, ev ödevleri de dijitalleşmiştir. Öğrenciler, çevrimiçi ödevler, projeler ve araştırma görevleri ile dijital kaynaklardan faydalanarak öğrenimlerini sürdürebilmektedirler (Sormaz, 2019).

2.1.3. Eğitimde ev ödevlerinin rolü ve önemi. Ödev, öğrencilere herhangi bir konuyu pekiştirmek, eksik kazanımları gidermek veya yeni bir konuya hazırlık yapmak maksadıyla verilen çeşitli okul ve ders dışı etkinlikler ve görevler olarak tanımlanmaktadır. Yalnızca, bu tanım sadece ödevin ne olduğunu belirtmekle kalmaz, aynı zamanda ödevin amacına ve çeşitli kullanım alanlarına da ışık

tutmaktadır (Oğuz, 2010). Ödevlerin amacı, öğrencilerin öğrenme sürecine katkıda bulunmak, bilgiyi pekiştirmek, derinleştirmek ve uygulamak için bir fırsat sunmaktır. Ödevler öğrencilere sorumluluk duygusu kazandırır, öğrenme becerilerini geliştirir ve bağımsız öğrenmeyi teşvik etmektedir (Kütükte, 2010).

Ödevlerin amacı, öğrencilere sorumluluk bilinci kazandırmak, etkili iletişim becerileri geliştirmek ve derse hazırlıklı gelmelerini sağlamak gibi önemli hedefleri içermektedir. Ödevler öğrencilerin öğrenmelerini pekiştirme ve bilgiyi kalıcı hale getirme yolunda bir araç olarak da işlev görmektedir (Hizmetçi, 2007). Ev ödevinin amaçlarına dair ifadeler oldukça kapsamlı ve öğrencilerin gelişimine pek çok katkı sağladığını göstermektedir. Bu kapsamda ev ödevleri (Oluşum, 2016; Ünal vd., 2018):

- Öğrencileri ders süresince öğrendikleri bilgileri tekrar etmelerine ve yeni konulara hazırlanmalarına yardımcı olmaktadır.
- Öğrenilen bilgilerin pekiştirilmesine ve derinleştirilmesine katkı sağlamaktadır.
- Öğrenilen bilgilerin günlük yaşamda nasıl kullanılacağını anlamalarına yardımcı olmaktadır.
- Öğrencilere konuyla ilgili pratik yapma fırsatı vererek aktif öğrenmeyi teşvik etmektedir.
- Öğrencilerin zihinsel becerilerini geliştirmelerine ek olarak, sosyal etkileşimlerini ve işbirliği becerilerini artırmaktadır. Belirli aktiviteler aracılığıyla bedensel gelişime de katkı sağlamaktadır.
- Öğrencilere sorumluluk duygusu kazandırarak kendi işlerini takip etmeyi ve zamanlarını doğru şekilde kullanmayı öğrenmelerine yardımcı olmaktadır.

Bu amaçlar doğrultusunda verilen ve etkili bir şekilde yönlendirilen ev ödevleri, öğrencilerin öğrenme süreçlerine önemli katkılar sağlayabilir. Tekrar öğrenme sürecinde oldukça önemli bir role sahiptir ve ev ödevleri bu süreci desteklemek için etkili bir araç olmaktadır. Öğrenciler, ödevler aracılığıyla ders içinde zorlandıkları konuları tekrar etme fırsatı bulurlar. Bu tekrarlar, öğrenmenin kalıcılığını artırır ve öğrencilerin bilgiyi daha iyi kavramalarına yardımcı olmaktadır. Ödevler aynı

zamanda öğrencilerin kendi kendilerine öğrendikleri bilgileri kolay kolay unutmamalarını sağlamaktadır. Öğrenciler, ödevleri yaparken aktif bir şekilde düşünür, araştırır ve öğrenme sürecine katılırlar. Bu aktif katılım, bilginin daha derinlemesine anlaşılmasını sağlar ve dolayısıyla unutulma riskini azaltmaktadır (Can ve Gelbal, 2022).

Ödevlerin farklı türleri bulunmaktadır:

Pratik Alıştırmalar: Pratik alıştırmalar, öğrencilerin öğrenmiş oldukları bilgiyi uygulama, tekrar etme veya pekiştirme amacıyla yapılan egzersizlerdir. Bu tür alıştırmalar, öğrencilerin edindikleri bilgiyi anlamalarını ve içselleştirmelerini sağlamak için önemlidir (Akran, 2021). Örneğin, matematik dersinde öğrenilen bir kuralı veya formülü uygulamak için yapılan problemler pratik alıştırmalara örnektir. Bu tür alıştırmalar, öğrencilerin matematiksel düşünme becerilerini geliştirmeye ve kavramları somut durumlara uygulamaya yardımcı olmaktadır. Pratik alıştırmalar genellikle öğrenme sürecinin bir parçası olarak ders kitaplarında, öğretmenler tarafından hazırlanan ek materyallerde veya çevrimiçi öğrenme platformlarında bulunabilir. Bu alıştırmalar, öğrencilerin öğrenme sürecinde aktif bir rol almalarını sağlar ve edindikleri bilginin kalıcılığını artırmaktadır (Turan ve Duruhan, 2023).

Hazırlık Ödevleri: İşlenecek olan derslerin konularına giriş yapmak, öğrencilere temel bilgi sağlamak ve yeni konular hakkında ön bilgi sahibi olmalarını sağlamak amacıyla verilmektedir. Bu tür ödevler, öğrencilerin derslerde daha aktif ve etkili bir şekilde katılımını teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Hazırlık ödevleri genellikle ders materyallerinin ön çalışmasını içermektedir (Koçak ve Göçer, 2020). Örneğin, bir dersin konusuyla ilgili temel kavramların veya terminolojinin öğrenilmesini, önceden belirlenmiş metinleri okuma veya video izleme gibi aktiviteleri içerebilir. Bu tür hazırlık ödevleri, öğrencilere dersin ana konularına daha iyi odaklanmalarını ve sınıf içinde daha derinlemesine tartışmalara katılmalarını sağlamaktadır. Hazırlık ödevleri öğrencilere ders materyallerini önceden gözden geçirme fırsatı sunmaktadır. Bu da ders sırasında öğrencilerin daha hazır ve bilgili olmalarını sağlar, böylece dersler daha verimli geçer ve öğrencilerin öğrenme sürecine daha aktif katılımlarını teşvik etmektedir (Adsız, 2023).

Geliştirme Ödevleri: geliştirme ödevleri öğrencilerin kişisel gelişimlerine katkı sağlamak için tasarlanmış ödevlerdir. Bu tür ödevler, öğrencilerin yaratıcılıklarını ve

eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Aynı zamanda öğrencilerin derinlemesine düşüncelerini teşvik eder ve özgün çözümler üretmelerine olanak tanır. Geliştirme ödevleri, öğrencilere belirli bir konu veya sorun üzerinde düşünme, araştırma yapma ve çözüm önerileri geliştirme fırsatı sunmaktadır (Kalsen vd., 2020). Bu tür ödevler genellikle açık uçlu sorular veya problemler içerir ve öğrencilere kendi fikirlerini, düşüncelerini ve perspektiflerini ifade etme şansı verir. Örneğin, bir geliştirme ödevi bir tartışma yazısı yazmayı içerebilir. Öğrenciler belirli bir konu hakkında araştırma yapar, farklı görüşleri değerlendirir ve kendi düşüncelerini savunmaktadırlar. Bu tür ödevler öğrencilere eleştirel düşünme becerilerini kullanma ve argümanlarını mantıklı bir şekilde destekleme fırsatı vermektedir. Bu ödevler öğrencilerin yaratıcılıklarını teşvik etmektedir. Öğrencilere belirli bir konu üzerinde özgün bir proje geliştirme veya sanatsal bir çalışma yapma gibi görevler verilebilir. Bu tür ödevler, öğrencilerin problem çözme yeteneklerini kullanmalarını ve yaratıcı düşünme süreçlerini geliştirmelerini sağlamaktadır (Elma ve Samancı, 2020).

Bu çeşitli türlerdeki ödevler, öğrencilerin farklı beceri ve yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olur. Öğrencilerin öğrenme sürecini daha etkili hale getirir ve onların bilgiyi daha kalıcı bir şekilde öğrenmelerini sağlar. Bu nedenle, öğretmenlerin öğrencilere çeşitli ödevler vererek öğrenme deneyimini zenginleştirilmesi önemlidir.

Ödevlerin verilmesi ve değerlendirilmesi süreçlerinde karşılaşılan sorunlar, öğrencilerin ödevlerden sağlayacakları faydaları olumsuz etkileyebilir. Bu nedenle, ödevlerin verilmesi ve değerlendirilmesi süreçlerindeki engellerin belirlenmesi ve çözüm yollarının aranması önemlidir. Ödevlerin verilmesi sürecinde karşılaşılan sorunlar arasında, öğrencilere net bir şekilde ne yapmaları gerektiği söylenmeden verilen ödevlerin oluşturduğu belirsizlik ve bu ödevlerin seviyeye uygunluğu konusundaki belirsizlikler yer alır. Öğrencilere aşırı miktarda ödev verilmesi, zaman yönetimini zorlaştırabilir ve stres seviyelerini artırmaktadır (Gedik ve Orhan, 2013).

Ödevlerin değerlendirilmesi sürecinde karşılaşılan sorunlar arasında, öğretmenlerin ödevleri adil bir şekilde değerlendirememesi ve öğrencilere yeterli geri bildirim sağlamaması önemli bir yer tutmaktadır. Ödevlerin değerlendirilmesinde kullanılan kriterlerin belirsizliği de öğrencilerin gelişimlerini anlamalarını zorlaştırmaktadır

(Altan ve Karalar, 2022). Bu sorunların çözümü için, öğretmenlerin ödevlerin verilmesi ve değerlendirilmesi süreçlerinde daha açık ve net olmaları, öğrencilere uygun miktarda ve seviyede ödevler verilmesine dikkat etmeleri gerekmektedir. Öğretmenlerin ödevleri adil bir şekilde değerlendirmesi ve öğrencilere etkili geri bildirim sağlaması önemlidir. Bu sayede, öğrencilerin ödevlerden sağlayacakları faydalar artırılabilir ve öğrencilerin öğrenme deneyimleri daha olumlu bir şekilde şekillenmektedir (Bulut vd., 2022).

Öğrencilerin ödevlere karşı olan tutumu; öğretmenin ödev verme sıklığı, verilen ödevin türü ve çeşidi, ödevin öğrenciye olan iş yükü ve ödevin değerlendirme biçiminden etkilenmektedir. öğrencilerin ödevlere tutumunu etkileyen önemli faktörlerdir. Ödevlerin ilgi çekici olmaması ve süresinin uzun olması durumunda öğrencilerde yorgunluk ve düşük motivasyon oluşmaktadır (Gedik ve Orhan, 2013,). Galloway vd. (2013) belirttiği gibi, öğrencilerin günlük ödevle ayırdıkları süresi üç saatten fazla olduğunda stres, yaşamı planlama zorlukları ve sağlık sorunları yaşayabilmektedir. Bu nedenle, öğretmenlerin ödevlerin miktarını ve süresini dikkatli bir şekilde planlamaları önemlidir. Ödevlerin, öğrenciler için dikkatini çekecek olması ve istekli bir şekilde yerine getirilmesi, ödevlere karşı iyi bir tutum geliştirmelerine yardımcı olmaktadır (Xu, 2007).

Öğrencilere verilen ödevlerin, onları sıkmadan ve öğrendiklerini tekrarlayabilecekleri, anlamadıkları konuları fark edebilecekleri nitelikte olması önemlidir. Verilen ödevler planlı olarak kontrol edilmeli ve öğrencilere geri bildirim sağlanmalıdır. Bu adımların ihmal edilmesi, ev ödevlerinin olumsuz sonuçlara yol açabileceğini göstermektedir (Altan ve Karalar, 2022). Öğrenciler, geri bildirim almadıklarında ödevlerinin doğruluğundan emin olamazlar ve hataları düzeltme fırsatı bulamazlar. Bu durum ödev yapmanın faydalı olmadığına dair bir algı oluşturabilir ve ödev yapmak öğrenciler için sıkıcı bir rutine dönüşmektedir. Öğrenciler kendilerine yararlı olduğunu düşündükleri çalışmalara daha fazla özen gösterir ve daha fazla gayret harcamaktadırlar. Öğretmenlerin ödevleri kontrol etmemesi ve gerekli geri bildirimi sağlamaması durumunda, öğrenciler ödevleri ciddiye almazlar veya yüzeysel bir şekilde yaparlar ya da hiç yapmazlar. Öğrenciler, ödev yapmaya yönlendirildiklerinde daha fazla motive olurlar ve hazırladıkları çalışmaların kalitesi artmaktadır (Kaplan, 2006).

2.1.4 Ev ödevlerinin eğitim teorilerindeki yeri. Ev ödevleri, eğitim teorilerinde önemli bir yere sahiptir ve çeşitli pedagojik yaklaşımlar altında incelenir ve değerlendirilir. Davranışçı teori, öğrenmeyi dış uyaranlar ve gözlemlenebilir tepkiler arasındaki ilişki üzerinden açıklar. Bu teoriye göre, bireyler çevrelerinden gelen uyaranlara tepki verir ve bu tepkiler sonucunda öğrenme gerçekleşir. Öğrencilerin davranışları, çevresel etkileşimler ve ödül-ceza sistemleriyle şekillenir (Dağgöl, 2016). Ödevler, davranışçı teori bağlamında öğrencilerin istenen davranışları tekrar etmelerini sağlamak amacıyla kullanılır. Öğrencilere belirli bir görev veya problem verilir ve bu görevi tamamlamaları beklenir. Örneğin, bir matematik problemi çözme ödevi verildiğinde, öğrencinin doğru çözümü bulması ve bu süreçte başarılı olması olumlu bir tepkidir. Öğrenci bu olumlu geri bildirimi aldığı anda, doğru çözümü tekrar etme davranışını pekiştirir (Bal ve Doğanay, 2010). Ödevler olumsuz geri bildirimleri de içerebilir. Örneğin, öğrencinin bir görevi tamamlamaması veya yanlış cevap vermesi durumunda öğretmen tarafından yapılan düzeltmeler veya eleştiriler, öğrencinin gelecekteki davranışlarını şekillendirmede önemli bir rol oynar. Bu süreçte öğrenciler, hatalarından ders çıkararak ve doğru yöntemleri öğrenerek davranışlarını geliştirirler. Davranışçı teoriye göre, ödevlerin amacı öğrencilerin istenen davranışları öğrenmelerini ve bu davranışları tekrar etmelerini sağlamaktır. Bu bağlamda öğrenciler, ödevler aracılığıyla çeşitli becerileri kazanır ve bu becerileri günlük yaşamlarında uygulama fırsatı bulurlar (Çitil ve Ataman, 2018).

Bilişsel teori, öğrenmeyi bireylerin bilgi işleme, anlama ve hatırlama süreci olarak ele alır. Öğrenciler, çevrelerinden gelen bilgileri alırken bu bilgileri analiz eder, organize eder ve mevcut bilgileriyle ilişkilendirirler. Ödevler, bu süreçte öğrencilere önemli fırsatlar sunar (Arslan, 2013). Öğrenciler, ödevleri yaparken ders materyallerini derinlemesine işler, bilgileri anlamlandırır ve zihinsel süreçlerini geliştirirler. Örneğin, bir yazı ödevi verildiğinde öğrenci, konuyu araştırır, farklı perspektiflerden bilgi toplar ve bu bilgileri kendi düşünceleriyle sentezler. Bu süreç, öğrencinin bilgiyi daha iyi anlamasına ve konuyu derinlemesine öğrenmesine katkıda bulunur. Bilişsel teoriye göre, ödevler öğrencilerin aktif öğrenme sürecine katkı sağlar ve onların zihinsel yeteneklerini güçlendirir. Bu sayede öğrenciler, edindikleri bilgileri sadece ezberlemekle kalmaz, aynı zamanda onları anlamaları ve uzun süreli olarak hatırlamaları da mümkün olur (Demir ve Doğanay, 2009).

Sosyal öğrenme teorisi, öğrenmenin çevresel etkileşimler ve sosyal süreçler yoluyla gerçekleştiğini vurgulayan bir yaklaşımdır. Bu teoriye göre, bireyler çevrelerinden gelen sosyal deneyimlerle öğrenir ve bu deneyimler aracılığıyla davranışlarını şekillendirirler (Bayrakçı, 2007). Ödevler, bu süreçte öğrencilere önemli fırsatlar sunar. Öğrenciler, ödevlerini yaparken işbirliği yapma, grup çalışması ve sosyal etkileşimlerde bulunma fırsatı bulurlar. Örneğin, grup proje ödevleri öğrencilere farklı yetenek ve bilgi alanlarından gelen arkadaşlarıyla işbirliği yapma şansı verir, bu da öğrencilerin birbirlerinden öğrenmelerini ve birlikte çalışma becerilerini geliştirmelerini sağlar. Ödevler öğrencilerin kendi düşüncelerini ifade etmelerini ve bu düşünceleri diğerleriyle paylaşmalarını teşvik eder. Bu süreç, öğrencilerin hem akademik bilgiyi derinlemesine anlamalarına hem de sosyal becerilerini geliştirmelerine katkıda bulunur, böylece öğrenme süreci daha zengin ve etkili hale gelir (Arslan, 2013).

Yapılandırmacı eğitim yaklaşımı, öğrencilerin aktif olarak katıldığı, deneyimlediği ve keşfettiği bir öğrenme ortamı sağlar. Bu yaklaşıma göre, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini yapılandırmaları ve anlamlı bağlantılar kurmaları teşvik edilmektedir. Bu çerçevede, öğrencilerin bireysel olarak veya grupla çalışmaları, geleneksel öğretim yöntemlerine kıyasla daha önemli bir yer tutmaktadır. Grup çalışmaları, öğrencilere birlikte problem çözme, iletişim kurma, işbirliği yapma ve önderlik becerilerini geliştirme fırsatı vermektedir (Özkaya, 2024). Bu şekilde, öğrenciler birbirlerinden öğrenmekte ve farklı bakış açılarını değerlendirerek daha derinlemesine anlayış geliştirmektedirler. Bireysel çalışmalar ise öğrencilerin kendi hızlarında ilerlemelerine ve kendi ilgi ve ihtiyaçlarına göre öğrenmelerine olanak tanımaktadır. Bu şekilde, her öğrenci kendi öğrenme tarzına uygun bir ortamda öğrenme fırsatı bulabilir. Ödevler, yapılandırmacı eğitim yaklaşımında da önemli bir rol oynar. Öğrencilere verilen ödevler, onların öğrenme sürecini desteklemekte ve yapılandırmaktadır. Ödevler, öğrencilerin öğrenme süreçlerini yönlendirir, derinleştirir ve genişletirken, aynı zamanda öğrencilere kendi öğrenme sorumluluklarını üstlenme fırsatı da vermektedir (Kaloyanova, 2017).

2.1.5 Ev ödevlerinin öğrenci başarısına etkileri. Eğitim paradigması zaman içinde değişse de, ödevlerin öğrencilerin akademik başarısı üzerindeki önemi

genellikle vurgulanmaktadır. Ödevler, öğrencilerin sınıf içinde öğrendikleri bilgileri pekiştirmelerine, derinleştirmelerine ve uygulamalarına olanak tanır. Ödevler öğrencilere öğrenmelerini bağımsız olarak sürdürme becerisi kazandırır ve öğrenme sürecini uzatmaktadır (Grodner ve Rupp, 2013). Öğrencilere sınıf içinde sunulan öğrenme fırsatları sınırlıdır ve öğretmenlerin öğrencilere ayırabilecekleri zaman sınırlıdır. Bu nedenle, öğrenmenin sadece sınıf içinde değil, aynı zamanda okul dışında da devam etmesi önemlidir. Ödevler, bu sürecin önemli bir parçasıdır çünkü öğrencilerin öğrenmeye ve konuları daha derinlemesine anlamalarına yardımcı olmaktadır. Bununla birlikte; ödevlerin etkili olabilmesi için dengeli bir şekilde verilmesi ve öğrencilerin yaş, yetenek ve ihtiyaçlarına uygun olması önemlidir. Ödevlerin öğrencileri sıkmadan, motivasyonlarını artırarak ve ilgilerini çekerek verilmesi, öğrencilerin öğrenme sürecine olumlu katkı sağlamaktadır (Özkaya, 2024).

Güneş'in (2014) aktardığına göre, ödevler sadece okula karşı olumlu bir tutum kazandırmakla kalmaz, aynı zamanda öğrencilerin zihinsel süreçlerine olumlu katkı sağlar. Ödevler, öğrencilerin öğrenme süreçlerini pekiştirmelerine, derinleştirmelerine ve uygulamalarına olanak tanır. Ödevler öğrencilerin öğrenme becerilerini geliştirirken, sorun çözme yeteneklerini ve eleştirel düşünme becerilerini de destekler. Bu şekilde, öğrenciler ödevler aracılığıyla öğrendikleri bilgileri daha iyi anlar ve kalıcı hale getirirler.

Araştırmalar, ödevlerin düzenli olarak verilmesinin ve çeşitli değerlendirme araçlarıyla kontrol edilmesinin öğrencilerin ödevlere, derse ilgisini ve başarısını etkilediğini göstermektedir. Bu durum, öğretmenlerin ödev verme sıklıklarının ve değerlendirme yöntemlerinin öğrencilerin ödevlere olan tutumlarını ve bu aracılığıyla akademik başarılarını etkilediğini göstermektedir (Grodner ve Rupp, 2013). Grodner ve Rupp'un (2013) belirttiği gibi, ödevler özellikle akademik başarısı düşük olan öğrencilerin akademik başarı düzeylerine olumlu yönde katkı sağlayabilir. Ödevler, öğrencilere ek pratik imkanı sunar ve öğrenme sürecini destekler. Düzenli olarak yapılan ödevler, öğrencilerin konuları daha iyi anlamalarını ve öğrenmelerini pekiştirmelerini sağlar. Ödevlerin verilmesi ve tamamlanması, öğrencilerin disiplin ve sorumluluk duygularını geliştirir.

Yıldırım'ın (2018) belirttiği gibi, öğrenci, öğretmen ve veliler arasındaki farklı değerlendirmeler, ödevlerle ilgili şikayetlere neden olabilir. Öğrenciler, ödevlerin adil olmayan bir şekilde verildiğini veya aşırı derecede zor olduğunu düşünebilirlerken, öğretmenler ödevlerin tam olarak tamamlanmadığını veya öğrencilerin ödevlerini zamanında teslim etmediğini görebilirler. Veliler ise çocuklarının ödevlerinin eğitimlerine katkı sağlamadığını veya çocuklarının ödevlerle başa çıkma konusunda zorlandığını düşünebilirler. Bu nedenle, ödevlerin daha etkili bir biçimde verilmesi, yapılması ve öğrencilerin gelişimine katkı sağlaması için bütün tarafların bakış açılarının anlaşılması ve dikkate alınması önemlidir. Öğretmenler, öğrenci ve veli perspektiflerini göz önünde bulundurarak ödevlerin miktarını, yapısını ve yapılışını ayarlayabilirler. Aynı zamanda, açık iletişim ve işbirliği ile taraflar arasında anlayış ve uyum sağlanabilir. Bu şekilde, ödevlerin öğrencilerin öğrenme sürecine olumlu bir şekilde katkı sağlaması ve herkesin memnuniyetini sağlaması mümkün olacaktır.

2.1.6 Ev ödevlerinin öğrenciler için avantajları ve dezavantajları.

Öğrencilere verilecek ödevin miktarı, öğrencilerin stres ve kaygı seviyelerini etkileyebilir (Jiang, 2018). Jiang'ın (2018) belirttiği gibi, ödevlerin miktarı öğrenciler üzerindeki stresi ve kaygıyı artırabilir veya azaltabilir. Öğrencilerin aşırı miktarda ödevle karşılaşması, zaman yönetimi zorluklarına neden olabilir ve öğrencilerin öğrenme motivasyonunu azaltabilir. Bu nedenle, öğrencilere verilecek ödevlerin miktarı dikkatlice planlanmalıdır. Ödevler, öğrencilerin yaş, yetenek ve ihtiyaçlarına uygun olmalı ve öğrencilerin öğrenme sürecine katkı sağlayacak şekilde tasarlanmalıdır. Aşırı ödev yükü, öğrencilerde demotivasyon ve öğrenme isteksizliği yaratabilirken, uygun miktarda ödev öğrencilerin öğrenme deneyimlerini zenginleştirir ve geliştirmektedir.

İlkokul öğrencileri için ödev miktarı genellikle öğrencinin yaşına ve seviyesine uygun olarak 10 dakikadan 30 dakikaya kadar değişebildiği aktarılmıştır (Adsız, 2023). Aşırı miktarda verilen ödevin öğrencilerin akademik başarılarını artırmada etkili olmayabileceği, Finlandiya örneğinden anlaşılmaktadır. OECD'nin 2014 verilerine göre, Finlandiya'daki öğrenciler benzer ülkelerdeki öğrencilere kıyasla daha az ödev yapmış olmalarına rağmen daha başarılı sonuçlar elde etmişlerdir. Öğrencilere verilen fazla miktardaki ödevin kontrolü noktasında öğretmenlerin ders

için ayırdığı sürenin kısılmasına ve öğrencilerin ders dışı aktivitelerde bulunma sürelerinin azalmasına neden olabileceği belirtilmektedir. Bu durum, öğrencilerin genel gelişimlerini ve öğrenme deneyimlerini olumsuz yönde etkileyebilir. Bu nedenle, öğretmenlerin ödev miktarını öğrencilerin yapabilecekleri düzeyde ve öğrencilerin genel gelişimlerini destekleyecek şekilde dikkatlice planlamaları önemlidir (Adsız, 2023).

Çocukların yetiştiği aile ortamını anlamak, öğretmenlerin ödev verme sürecinde önemli bir faktördür. Ailenin öğrencinin ilk eğitimini aldığı yer olduğu ve öğrencinin öğrenme sürecine büyük ölçüde etki ettiği göz önüne alındığında, öğretmenlerin velilerle sağlıklı ilişkiler geliştirmesi ve ailelerin öğrencilerin ödevlerine destek olmasını sağlaması gerekmektedir (Glasser, 2016). Glasser'ın (2016) belirttiği gibi, öğretmenlerin velileri tanınması ve onlarla etkili iletişim kurması, öğrencilerin akademik başarısını artırabilir. Öğretmenlerin velilere ödevle ilgili rehberlik yapması ve evde uygun çalışma ortamının sağlanması, öğrencilerin ödevlerini daha verimli bir şekilde tamamlamalarına yardımcı olabilir. Öğretmenlerin ailelerle işbirliği içinde çalışması, öğrencilerin ödevlerine olan katılımlarını artırabilir ve aynı zamanda ailelerin öğrencilerin akademik gelişimine destek olmalarını sağlayabilir. Bu işbirliği, öğrencilerin evde ve okulda başarılı olmalarını desteklemek için önemli bir fırsattır.

Cooper'ın (1989) çalışmasında belirtildiği gibi, ev ödevlerinin olumlu ve olumsuz etkileri bulunmaktadır. Olumsuz etkiler arasında bedensel ve duygusal yorgunluk başta gelmektedir. Bunlara ek olarak boş vakit etkinliklerine ulaşmanın kısıtlanması, öğretim teknikleri konusunda kafa karışıklığı, diğer öğrencilerin ödevini kopya etme ve hataların tekrarlanması gibi faktörler yer almaktadır. Bireysel farklılıklara dikkat edilmeden her öğrenci için aynı ödevlerin verilmesi, bilişsel ve duyuşsal yönden sorun yaşayan öğrencileri olumsuz etkileyebilir. Bu olumsuz etkilerin yanı sıra, ev ödevlerinin bazı olumlu etkileri de bulunmaktadır. Öğrencilere ek pratik imkanı sağlayarak öğrenme sürecini destekleyebilir, sorumluluk duygusunu geliştirebilir ve öğrencilerin öğrenme alışkanlıklarını artırabilir. Ancak, bu olumlu etkilerin sağlanması için ev ödevlerinin dikkatli bir şekilde planlanması ve uygulanması gerekmektedir (Akt. Şeylan ve Aydın, 2023).

Öğrencilerin farklılıklarının göz önünde bulundurulması, öğretmenlerin ödev verme sürecinde ve okulların öğrencilere destek sağlama konusunda önemli bir rol oynamaktadır (Özer ve Öcal, 2013). Slavin'in (2013) belirttiği gibi, öğrencilerin zekaları, yetenekleri, cinsiyetleri, dil becerileri, ilgi alanları, aile yapıları ve kültürel arka planları gibi birçok farklılık gösterebilmektedir. Bu farklılıkların bilinip dikkate alınması, öğrencilerle ilgili yapılacak aktivitelerin daha etkili ve verimli olmasını sağlamaktadır. Öğretmenlerin, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını ve özelliklerini göz önünde bulundurarak ödevlerini bireyselleştirmesi önemlidir (Costa vd., 2016). Her öğrencinin öğrenme tarzı ve hızı farklı olduğu için, ödevlerin öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına uygun olması, öğrencilerin öğrenme sürecini destekler ve motivasyonlarını artırmaktadır. Okulların da öğrencilere ödevlerine yardımcı olacak kaynakları sağlama konusunda önemli bir rolü vardır (Özer ve Öcal, 2013). Okullar, öğrencilere ödevlerini tamamlamaları için gerekli materyalleri ve destekleri sağlayarak öğrencilerin başarısını destekleyebilirler. Bu, öğrencilerin ödevlerini daha etkili bir şekilde tamamlamalarına ve akademik başarılarını artırmalarına yardımcı olabilir.

Okul müdürü, veliler, öğretmenler ve öğrenciler arasında etkin bir iletişim ortamı sağlanması, ev ödevlerinin düzenlenmesi ve yapılmasında önemli bir faktördür (Ndebele, 2015). Ndebele'nin (2015) belirttiği gibi, öncelikle okul yönetimi tarafından sınıf düzeyi bazında bir ödev anlayışı belirlenmelidir. Bu politika, öğrencilerin yaş ve seviyelerine göre ödev miktarını, türünü ve süresini belirler. Bu politikanın oluşturulması ve uygulanması sürecinde, okul müdürü, veliler, öğretmenler ve öğrenciler arasında etkin bir iletişim ortamının sağlanması önemlidir. Bu, öğrencilerin ödevleri hakkında net bir anlayışa sahip olmalarını, velilerin öğrencilerine evde destek olmalarını ve öğretmenlerin ödevlerin verilmesi ve yapılması sürecini etkili bir şekilde yönetmelerini sağlamaktadır. Okul müdürü, bu süreçte liderlik rolü üstlenerek öğretmenlerle işbirliği içinde çalışmalı, velilerle düzenli olarak iletişim kurmalı ve öğrencilerin ödevlere olan katılımını teşvik etmelidir. Veliler, öğrencilerin ev ödevlerine destek olmalı ve okul ile iletişim halinde olmalıdır. Öğretmenler, ödevleri öğrencilere verirken ödev politikasına uygun davranmalı ve öğrencilere gerekli rehberliği sağlamalıdır. Öğrenciler ise ödevlerini zamanında ve düzenli bir şekilde yapmalı ve gerektiğinde öğretmenlerinden yardım istemelidir (Adsız, 2023).

2.1.7. Ülkelere göre ev ödevi uygulamaları. Ev ödevi uygulamaları ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir ve her ülkenin eğitim sistemi, kültürel değerler, pedagojik yaklaşımlar ve eğitim politikaları bu uygulamaların nasıl şekillendiğini belirler. Örneğin Finlandiya'da öğrenciler genellikle daha az ödev yapar. Eğitim sistemi, öğrencilerin okul sonrası etkinliklerde dinlenmeleri ve sosyal becerilerini geliştirmeleri gerektiğini vurgular. Öğrencilerin boş zamanlarını spor, sanat ve diğer sosyal etkinliklerle geçirmeleri teşvik edilir. Pedagojik yaklaşım olarak, öğrenmenin öğrencilerin ilgi alanlarına göre şekillenmesi ve öğrenme sürecinde öğrenci merkezli yaklaşımlar benimsenir. Bu yaklaşım, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerinde daha aktif rol almalarını ve öğrenmeye daha motive olmalarını sağlar. Öğretmenler, öğrencilere bireysel destek sunarak onların öğrenme deneyimlerini zenginleştirmeye odaklanır. Bu nedenle, ödevler genellikle öğrencilerin ilgi alanlarına uygun olarak tasarlanır ve onların merakını uyandıracak şekilde planlanır (Kılavuz vd., 2023).

Japonya'da ödevler, disiplin ve düzenin bir parçası olarak görülür. Öğrenciler genellikle günlük ödev yaparlar ve bu ödevler genellikle tekrara dayalıdır. Japonya'da eğitim sistemi, sıkı çalışma ve öz disiplin üzerine odaklanır. Öğrencilerin akademik başarılarını artırmak ve öğrenme süreçlerini pekiştirmek için ödevler önemli bir araç olarak kullanılır. Ödevler, öğrencilerin düzenli çalışmasını teşvik ederken aynı zamanda sorumluluk bilincini ve öz disiplini geliştirmelerine yardımcı olur. Bu yaklaşım, öğrencilerin okul dışındaki zamanlarını da verimli bir şekilde değerlendirmelerini sağlar ve eğitim sürecinin bir parçası olarak sürekli öğrenmeyi teşvik eder (Tomura vd., 2024).

ABD'de ödev uygulamaları eyaletlere ve okullara göre değişiklik gösterir. Genellikle ödevler fazla verilir ve öğrenci performansını değerlendirmek için kullanılır. Öğrenciler, genellikle günlük olarak ödev alırlar ve bu ödevler sınıf içinde veya evde tamamlanabilir. ABD'de pedagojik yaklaşım, öğrencilerin bağımsız çalışma yeteneklerini geliştirmeleri ve ders materyalini pekiştirmeleri amacıyla ödevleri kullanır. Öğrencilerin ödevler aracılığıyla öğrenme süreçlerine aktif katılımı teşvik edilir ve ödevler, sınıf içi etkinliklerin yanı sıra bireysel öğrenme ihtiyaçlarını karşılamak için de önemli bir araç olarak görülür. Bu yaklaşım, öğrencilerin derinlemesine öğrenmelerini sağlamak ve kendi öğrenme süreçlerini yönetmelerine olanak tanır. Ödevler öğrencilerin sorumluluk alma becerilerini geliştirmelerine ve

zaman yönetimi konusunda deneyim kazanmalarına yardımcı olur (Matheny vd., 2023).

Türkiye'de ödevler, öğretim programlarının bir parçası olarak düzenli olarak verilir. Okul türüne ve sınıf seviyesine göre ödev miktarı ve türü değişebilir. Öğrencilere genellikle günlük ödevler verilir ve bu ödevler, ders materyallerini pekiştirmeleri ve öğrenmeyi derinleştirmeleri amacıyla tasarlanır. Ödevler aynı zamanda öğrencilerin sorumluluk bilincini geliştirmelerine ve zaman yönetimi becerilerini kazanmalarına da katkıda bulunur. Pedagojik yaklaşım olarak, Türkiye'de öğrencilerin ödevler aracılığıyla derslerde öğrendiklerini uygulamaları teşvik edilir (Ağlar vd., 2024). Öğretmenler, ödevleri öğrencilerin ihtiyaçlarına ve öğrenme stillerine uygun olarak düzenlerler. Ebeveynlerin ödev sürecine katılımı da önemlidir ve genellikle teşvik edilir. Ebeveynlerin öğrencilerin ödev yapmalarında destek olmaları, öğrencilerin akademik başarılarını artırmada olumlu bir işlevi vardır. Türkiye'de ödevler, hem öğrencilerin akademik performanslarını değerlendirmek hem de öğrenme süreçlerine katkı sağlamak amacıyla önemli bir pedagojik araç olarak görülür. Bu şekilde, öğrencilerin derslerde öğrendiklerini pekiştirmeleri ve derinleştirmeleri desteklenir, aynı zamanda sorumluluk alma ve işbirliği becerilerini geliştirmeleri teşvik edilir (Ok ve Çalışkan, 2019).

2.1.8 Ev ödevlerine öğretmenlerin ve ebeveynlerin yaklaşımı. Ödevler, çocukların eğitim sürecinde önemli bir rol oynayan pedagojik bir uygulamadır. Ödev verme konusu uzun bir geçmişe sahiptir. Ödevler, öğretme ve öğrenme sürecinin önemli bir parçasıdır ve öğretim sırasında sıkça uygulanır (İlgar ve İlgar, 2012). Ödev araştırmaları tarihsel olarak öğretmenler, ebeveynler ve öğrenciler için bir endişe konusu olmuştur, ancak ödev tartışması hala devam etmektedir. Ödev tamamlama süreci karmaşıktır ve ödevlerin öğretmene teslim edilip edilmemesini belirleyen ödev tamamlama döngüsünün hangi adımlarının en belirgin olduğu belirsizdir (Langberg vd., 2016).

Araştırmalar, öğretmenlerin ödev planlarken ödevin amacını, ödevin etkili uygulanmasını, öğrencilere geri bildirim vermeyi, öğrencilerin ödevde harcadığı zamanı ve ebeveynlerin ödevde katılımını yeterince dikkate almaları gerektiğini öne sürmektedir (Cooper vd., 2006; Epstein ve Van Voorhis, 2001; Van Voorhis, 2006).

Öğretmenler, öğrencilerin öğrenme stillerine uygun ve belirli bir amaç taşıyan görevler vermelidir. Öğretmenler, öğrencilerin ödevlerini amaçsız bir şekilde vermemeli ve sadece belirli bir amaca yönelik olarak ödev vermelidir (Carr, 2013). Bu nedenle, ödevlerin açık bir şekilde tanımlanması çok önemlidir. Dolayısıyla, öğretmenler, müfredata ve sınıftaki öğrencilerin seviyesine dayanarak ödev verirken öğrencilerine sunulan alanyazının farkında olmalıdır. Buna bağlı olarak, öğretmenler ödevin doğru uygulanmasında kritik bir rol oynamaktadır ve bu görevler geliştirdikleri pedagojik süreçler sırasında belirgindir (Syla, 2023).

Birçok araştırmacı, öğretmen ve ebeveyn, öğretmenlerin ödev vermesi konusunda farklı görüşlere sahiptir. Eğitim alanındaki diğer birçok yöntem ve strateji gibi, ödev de bazen faydalı bazen de faydasız olarak değerlendirilir. Bu itiraza rağmen, ödev vermenin olumsuz etkilerinden daha fazla olumlu etkisi vardır. Ödevin olumlu etkileri arasında öğrencilerin çalışma becerilerini ve okula karşı tutumlarını geliştirmek ve öğrenmenin okul içinde ve dışında gerçekleşebileceğini öğretmek yer alır (Warton, 2001). Baş ve diğerlerinin (2017) yaptığı çalışmada bile, ödevin amacı birçok yazarın araştırmalarına dayanarak iki kategoriye ayrılmıştır, bu da öğretmenlerin ödevde birçok amaç verdiğini göstermektedir. Bu amaçlar iki kategoriye ayrılmıştır: öğretimsel amaçlar ve öğretim dışı amaçlar. Yazar, ödevin her çocuğun aynı deneyimi yaşamadığı benzersiz bir eğitim uygulaması olduğunu söylemekte haklıdır, bu nedenle ödev yapmak okul dünyası ile ev dünyası arasındaki sınır göz önüne alındığında oldukça zorlu ve karmaşıktır (Vatterott, 2018).

Ödevin kalitesini etkileyen en önemli faktör şüphesiz ödevin amacıdır. Öğretmenin öğrencilere ödev planlarken belirli bir amacı aklında bulundurması çok önemlidir. İyi tasarlanmış, açıkça belirlenmiş ödevler, bir çocuğun öğrenmesini ve gelişimini artırma potansiyeline sahiptir. Öğretmenler, öğrencilere amaçsız ödevler vermemeli, ancak belirli bir amaç olduğunda ödev vermelidir (Hoeke, 2017). Çeşitli araştırmacılar, öğretmenlerin ödev verme nedenlerinin birçok olduğunu göstermektedir. Onlar, ödev vermenin 10 amacını tanımlarlar: uygulama, hazırlık, katılım, kişisel gelişim, ebeveyn-çocuk ilişkileri, ebeveyn-öğretmen bağlantısı, akran etkisi, siyaset, halkla ilişkiler ve ceza (Syla, 2023). Tüm bu amaçlar, her öğrenciyi derse dahil etmek, iş sorumluluğunu artırmak, zamanı yönetmek ve en önemlisi ödev yaparken özgüven kazanmak için birbirleriyle bağlantılı olmalıdır. Ödevin amacının

yanı sıra, başka birçok önemli faktör de ödevle ilgili açık talimatlar vermektir. Ne zaman ödev verilirse, öğretmenler talimatların açık olduğundan emin olmalıdır ki öğrenci ödevle başladığında herhangi bir şüphe veya belirsizlik olmasın. Eğer talimatlar belirsizse, öğrenciler sıkılır, kafası karışır ve ödevi tamamlama konusunda ilgi duymazlar, bu da onları ödevi ertelemeye veya düzgün bir şekilde yapmamaya zorlar (Baher, 2017).

Ödevin tamamlanmasını etkileyen bir diğer önemli faktör, öğretmenlerin öğrencilere sağladığı geri bildirimdir. Aynı şekilde, öğrencinin ödevle harcadığı süre de öğrenme sürecindeki sonuçlarını etkilediği için büyük önem taşır. Öğretmenler ödevlendirme yaparken öğrencilerin yaşlarını ve kapasitelerini göz önünde bulundurmalı, böylece öğrenciler ödev yapmaya eğilim göstermeli ve ödevlerini sınıf arkadaşlarından kopya çekmeden tamamlamalıdır. Eğer öğretmenler çok fazla ödev verirlerse, öğrenciler hayal kırıklığına uğrar ve strese girerler (Syla, 2023). Her sınıf düzeyi için "10 dakika" kuralına uymak, öğrenciler ve ebeveynler için en iyisi olacaktır, çünkü bu kural takip edilirse çocuklar ödevlerle çok meşgul olmayacaklardır (Baş, 2017). Bir diğer çok önemli faktör de şüphesiz ebeveynlerdir. Ebeveynler, çocukları okula başlamadan önce onların ilk öğretmenleridir, bu yüzden ebeveynlerin ödevlere katılımı, öğrenciler, ebeveynler ve okullar arasında önemli bir üçgen oluşturan bir köprüdür (Cooper, 2001). Cooper'ın (2001) ödevin etkileri üzerine yaptığı bir çalışmada, olumlu etkiler arasında ebeveynlerin ödevlere katılımı da yer almaktadır. Ebeveynler ödevlere katıldıklarında, çocuklarının eğitimlerine olan takdirlerini artırır ve onlara karşı olumlu tutumlar sergilerler. Syla ve Saqipi (2022), ebeveyn desteğinin çocukların ödev yapma sürecindeki motivasyonu ve öğrenme deneyimi üzerindeki olumlu etkisine dikkat çekmektedir. Ebeveynler çocuklarına ödev yaparken destek verdiğinde, çocuklar öğretmenlerinden aldıkları geri bildirimle yaptıkları çabanın takdir edildiğini hissederler. Bu durum, hem çocuğun ödev yapma sürecine olan ilgisini artırır hem de motivasyonunu güçlendirir, böylece öğrenme süreci daha verimli ve etkili hale gelir. Öğrenciler öğrenmenin sadece okul içinde değil, her yerde gerçekleşebileceğini öğrenirler.

2.2. İlgili Araştırmalar

Turanlı'nın (2007) “Gerçek bir ikilem: Ödev vermek ya da vermemek?” isimli çalışmasında amacı, okullarda sıkça kullanılan ödevin öğretmenler, öğrenciler ve ebeveynler üzerindeki etkilerini incelemek ve ödevin ne derece yararlı bir öğretim tekniği olduğunu değerlendirmektir. Ayrıca, ödevle ilişkin öğretmenlerin ve ailelerin karşılaştıkları zorlukları ortaya koymak da araştırmanın amaçları arasındadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Öğretmenler, öğrenciler ve ebeveynlerle yapılan görüşmeler yoluyla veriler toplanmış, elde edilen veriler betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Çalışmaya katılan katılımcılar, ödevin çeşitli boyutlarıyla ilgili görüşlerini paylaşmışlardır. Araştırmanın bulguları, ödevin her zaman yararlı bir etkinlik olmadığını, özellikle fazla ödevin öğrencilerin motivasyonunu azaltabileceğini ve sosyal hayatlarını olumsuz etkileyebileceğini göstermektedir. Ayrıca, öğretmenlerin kalabalık sınıflarda ödevin niteliği ve niceliği arasında tercih yapmak zorunda kaldıkları, ailelerin ise çocuklarına ödev konusunda yardım etme konusunda belirsizlik yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, ödevle ilişkin birçok soru halen yanıt beklemektedir. Öğretmenlerin ve ailelerin karşılaştığı belirsizlikler, ödev stratejilerinin yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini ve daha gerçekçi, uygulanabilir çözümler bulunması gerektiğini göstermektedir.

Büyüktokatlı'nın (2009) “İlköğretimde ev ödevi uygulamalarına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi” başlıklı çalışmasının amacı, ilkokulda ödevi uygulamalarına ilişkin öğretmen görüşlerini incelemek ve öğretmenlerin ödev verme stillerindeki benzerlikler ve farklılıkları belirlemektir. Ayrıca, ödevin uygulanışında karşılaşılan sorunları ve öğretmenlerin ödevin yararları konusundaki düşüncelerini ortaya koymak hedeflenmiştir. Araştırma, nitel araştırma metodolojisine göre gerçekleştirilmiş ve veri toplama yöntemi olarak görüşme tekniği uygulanmıştır. Araştırma, 2007-2008 eğitim-öğretim yılında Aksaray ili Merkez ilçesindeki farklı sosyo-ekonomik düzeydeki 12 ilkokulunda görev yapan öğretmenlerle gerçekleştirilmiştir. Veriler, öğretmenlerin ev ödevi uygulamaları ve ödevin öğrenciler üzerindeki etkileri hakkındaki görüşlerini ortaya koyan sorular aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğretmenler ödevin, öğrencilerin derste öğrenilen becerileri pekiştirmelerine katkıda bulunduğunu düşünmektedirler. Ancak

bazı öğretmenler, öğrencilerin seviyelerine uygun olmayan fazla miktarda ödev verilmesinin öğrencilerin motivasyonunu olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir. Ayrıca, sosyo-ekonomik düzey farklılıklarına göre ödevin öğrenciler üzerinde yarattığı etkiler de tartışılmıştır: Sonuç olarak, araştırmada ödevin amacına uygun şekilde verilmesinin, öğrencilerin akademik başarılarına olumlu katkıda bulunabileceği, ancak gereğinden fazla ve seviyeye uygun olmayan ödevlerin yarardan çok zarar getirebileceği vurgulanmıştır. Öğretmenlerin ödev verme yaklaşımlarındaki farklılıklar da göz önünde bulundurularak, ödev tekniklerinin gözden geçirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Deveci'nin (2011) “Fen ve Teknoloji dersi kapsamında ilköğretim yedinci ve sekizinci sınıflarda verilen ödevler hakkında öğrenci, öğretmen ve veli görüşleri” başlıklı çalışmanın amacı, ilköğretim yedinci ve sekizinci sınıflarda Fen ve Teknoloji dersinde verilen ödevlere ilişkin öğrenci, öğretmen ve veli görüşlerini saptamaktır. Araştırma, ödevlerin işlevi, öğrencilere katkısı ve ödevlere yönelik tutumlar konusunda öğretmen, öğrenci ve velilerin bakış açılarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmada karma desen yöntemi kullanılmıştır. Nicel veriler, Osmaniye il merkezindeki 55 Fen ve Teknoloji öğretmeni, 1584 öğrenci ve 764 veliye uygulanan işlev, tutum ve davranış alt ölçeklerinden oluşan anket ile toplanmıştır. Nitel veriler ise yapılandırılmış görüşme formları aracılığıyla elde edilmiş ve içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Nicel verilerin analizinde SPSS 15.0 paket programı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin ödevlere yönelik işlev, tutum ve davranış alt ölçek puanlarının demografik özelliklere göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Öğrenciler arasında ise cinsiyete göre farklılık bulunmuş; kız öğrencilerin işlev puanlarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca, yedinci sınıf öğrencilerinin sekizinci sınıf öğrencilerine göre her üç alt ölçekte de daha yüksek puanlar aldığı tespit edilmiştir. Okul öncesi eğitim almayan öğrencilerin davranış puanları daha yüksek bulunmuş, ders dışı etkinliklere fazla zaman ayıran öğrencilerin davranış puanlarının düşük olduğu saptanmıştır. Veli analizlerinde ise, memur, üniversite mezunu ve yüksek gelir düzeyine sahip velilerin işlev puanlarının diğer gruplara göre daha düşük olduğu bulunmuştur. Öğretmen, öğrenci ve velilerin genel olarak ödevin olumlu bir katkı sağladığı görüşünde oldukları görülmüştür. Deney, araştırma ve test soruları çözme gibi etkinliklerin ödevlerde daha fazla yer alması

gerektiği belirtilmiş, öğrencilerin araç-gereç ve kaynak yetersizliği konusunda sıkıntı yaşadıkları vurgulanmıştır. Öğretmen, öğrenci ve veliler, ödevlerin öğrencilerin bilgi edinmelerine, konuları daha iyi anlamalarına ve günlük yaşamda karşılaştıkları olayları yorumlama becerisi kazanmalarına katkı sağladığı konusunda hemfikirlerdir.

Selvi'nin (2013) “Türkçe Öğretmenlerinin performans ödevlerine ilişkin uygulama durumlarının değerlendirilmesi” isimli tezin amacı, Türkçe öğretmenlerinin performans ödevlerine ilişkin uygulama durumlarını, performans ödevlerinin eğitim sürecine katkılarını ve uygulamada karşılaşılan sorunları öğretmen görüşleri doğrultusunda incelemektir. Ayrıca, öğretmenlerin performans ödevleri ile ilgili hizmet içi eğitim ihtiyaçları ve öğrencilerin performans ödevlerindeki etik davranışları da araştırma kapsamında değerlendirilmiştir. Araştırmada nicel yöntem kullanılmış ve veri toplama aracı olarak anket yöntemi tercih edilmiştir. Araştırmanın evrenini Konya il merkezindeki ilköğretim okullarında görev yapan Türkçe öğretmenleri oluşturmuş olup, tesadüfi örnekleme yöntemiyle belirlenen 196 Türkçe öğretmenine anket uygulanmıştır. Veriler, öğretmenlerin performans ödevleriyle ilgili uygulama deneyimlerine ve karşılaştıkları sorunlara yönelik sorular aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma bulguları, performans ödevlerinin öğrencilerin eleştirel düşünme, problem çözme, okuduğunu anlama ve yaratıcılık gibi bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerini geliştirmekte önemli bir araç olduğunu göstermektedir. Ancak, öğretmenler uygulamada bazı sorunlarla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Özellikle, öğrencilerin performans ödevlerinde yeterli etik davranışlar sergilemedikleri ve kopya çekme gibi etik dışı davranışların yaygın olduğu belirtilmiştir. Öğretmenler ayrıca, performans ödevlerinin etkin bir şekilde uygulanabilmesi için hizmet içi eğitim programlarına ihtiyaç duyduklarını dile getirmişlerdir. Sonuç olarak, öğretmenler performans ödevlerinin eğitim sürecinde önemli katkılar sağladığını, ancak uygulamada bazı sorunlarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Performans ödevlerinin daha etkili bir şekilde kullanılabilmesi için öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarıyla desteklenmesi gerektiği ve öğrencilerin etik davranışlar konusunda bilinçlendirilmesinin önemi vurgulanmıştır.

Galloway vd., (2013) tarafından yapılan “Nonacademic effects of homework in privileged, high performing high schools” başlıklı araştırmanın amacı, lise öğrencilerine verilen aşırı ev ödevlerinin akademik olmayan etkilerini incelemektir.

Çalışma, ev ödevlerinin öğrencilerde yarattığı stres, kaygı ve tükenmişlik belirtilerini ortaya koymayı hedeflemektedir. Araştırma, lise düzeyindeki öğrenciler üzerinde yürütülmüş olup, nitel ve nicel veri toplama yöntemleri kullanılmıştır. Veriler, öğrencilere uygulanan anketler ve yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Araştırma sürecinde, öğrencilerin stres, kaygı ve yaşam kalitesine ilişkin değerlendirmeleri analiz edilmiştir. Araştırmanın bulguları, özellikle fazla miktarda ev ödevi verilen ilkokul ve ortaokul düzeyindeki öğrencilerin stres ve tükenmişlik belirtileri gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu durum, öğrencilerin genel yaşam kalitelerini olumsuz yönde etkileyip uzun vadede akademik motivasyonlarını azaltmıştır. Ayrıca, öğrencilerin sosyal ve aile yaşamlarının da fazla ödevler nedeniyle olumsuz etkilendiği görülmüştür. Araştırma sonucunda, aşırı ev ödevlerinin öğrencilerin sadece akademik değil, aynı zamanda duygusal ve sosyal yaşamları üzerinde de olumsuz etkiler yarattığı sonucuna ulaşılmıştır. Ev ödevlerinin miktarının dengelenmesi ve öğrencilerin stres seviyelerinin azaltılması gerektiği vurgulanmıştır. Öğretmenlerin, öğrencilerin yaşam kalitesini ve akademik motivasyonlarını olumsuz etkilemeyecek şekilde ödev planlaması yapmaları önerilmektedir.

Türkoğlu vd. (2014) tarafından yapılan “Eğitim sürecinde ödev” isimli çalışmanın amacı, eğitim sürecinde ödevlerin öğrenciler üzerindeki olumsuz etkilerini araştırmak ve özellikle duygusal ve fiziksel sağlık üzerindeki etkilerini incelemektir. Çalışma, aşırı ödev yükünün öğrencilerin sosyal aktivitelerine katılımını ve boş zamanlarını nasıl etkilediğini ortaya koymayı hedeflemektedir. Araştırma nitel bir çalışma olup, literatür taramasına dayanmaktadır. Çalışmada, ödevin olumsuz etkilerine ilişkin çeşitli akademik kaynaklar ve kitaplar incelenmiştir. Ayrıca, ödevin eğitim sürecindeki yerini ve etkilerini analiz eden önceki çalışmalar kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır. Araştırma bulguları, aşırı miktarda ödevin öğrenciler üzerinde olumsuz sonuçlar doğurduğunu göstermektedir. Özellikle, fazla ödev verilmesinin öğrencilerin stres seviyelerini artırabileceği, duygusal sağlıklarını olumsuz etkileyebileceği ve fiziksel sağlıklarına zarar verebileceği tespit edilmiştir. Bununla birlikte, ödev yükü altında olan öğrencilerin sosyal aktivitelerine ve boş zaman etkinliklerine yeterince zaman ayıramadıkları, bu durumun da sosyal ve duygusal gelişimlerini olumsuz yönde etkilediği görülmüştür. Çalışmanın sonucunda, ödevin dengeli bir şekilde verilmesi gerektiği, aşırı ödevin öğrencilerin stres, duygusal ve

fiziksel sağlık sorunları yaşamalarına neden olabileceği ortaya konmuştur. Ayrıca, öğrencilerin ders dışı aktivitelerine ve dinlenme zamanlarına önem verilmesi gerektiği vurgulanmış, bu dengeyi sağlayan ödev uygulamalarının daha etkili olabileceği belirtilmiştir.

Bozkurt vd. (2014) “İlköğretimde uygulanan proje ve performans ödevlerine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri” başlıklı araştırmanın amacı, ilköğretim okullarında uygulanan proje ve performans ödevlerine ilişkin sınıf öğretmenlerinin düşüncelerini nitel bir yaklaşımla ortaya koymaktır. Çalışma, bu tür ödevlerin öğrencilerin bilişsel, toplumsal ve kişilik gelişimlerine olan katkılarını öğretmenlerin bakış açısıyla değerlendirmeyi hedeflemektedir. Araştırma nitel bir yöntemle gerçekleştirilmiş olup, veriler amaçsal örnekleme yöntemiyle seçilen 66 sınıf öğretmeniyle yapılan görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Öğretmenlerin gönüllü olması ve görüşlerini paylaşmaya istekli olmaları seçilme kriteri olarak belirlenmiştir. Elde edilen veriler, içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırma bulgularına göre, sınıf öğretmenleri proje ve performans ödevlerinin öğrencilerin bilişsel becerilerini geliştirdiğini ve toplumsal hayata katkı sağladığını belirtmişlerdir. Ayrıca, bu ödevlerin öğrencilerin gelecekte üretken bireyler olmalarına yardımcı olacağı düşünülmektedir. Bununla birlikte, bazı öğrencilerin proje ve performans ödevlerini hazırlarken zorlandıkları ve ilgisiz davrandıkları tespit edilmiştir. Bu zorlukların, öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyelerinin yetersizliği ve ailelerin ödevlerin amacını tam olarak anlayamamalarından kaynaklandığı belirlenmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre, proje ve performans ödevlerinin eğitim sürecinde önemli bir yer tuttuğu ve öğrencilerin gelişimlerine katkıda bulunduğu görülmektedir. Ancak, öğrencilerin bu ödevleri yaparken karşılaştıkları zorluklar ve ailelerin ödevlere yönelik farkındalığının artırılması gerektiği vurgulanmıştır. Öğretmenler, bu ödevlerin daha etkili hale getirilmesi için öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyelerinin desteklenmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Ok (2018) tarafından yapılan “Öğretmen, öğrenci ve velilerin ev ödevlerine yükledikleri anlamların incelenmesi” başlıklı araştırmanın amacı, öğretmenlerin, öğrencilerin ve öğrenci velilerinin ev ödevi olgusuna yükledikleri anlamları incelemektir. Çalışma, ev ödevlerinin öğretmenler, veliler ve öğrenciler açısından ne şekilde değerlendirildiğini ve ödevlerin algılanışındaki benzerlik ve farklılıkları

ortaya koymayı hedeflemektedir. Araştırma nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştirilmiş olup, veriler yarı yapılandırılmış görüşme formları ve öğrenci çizimlerinden elde edilmiştir. Araştırma grubunu, 2016-2017 eğitim öğretim yılında Konya il merkezindeki iki farklı ilkokuldan toplamda 37 öğretmen, 335 öğrenci ve 222 öğrenci velisi oluşturmaktadır. Öğretmen ve velilere yarı yapılandırılmış görüşme formları uygulanmış, öğrencilerin ödev kavramını nasıl algıladıklarını anlamak için ise onların çizdikleri resimlerden yararlanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırma bulgularına göre, öğretmenler ev ödevine pekiştirme, tekrar, görev ve sorumluluk anlamları yüklemektedir. Öğrenci velileri de benzer şekilde ödevi pekiştirme ve görev olarak görmekte, ancak bazı durumlarda öğretmenlerle farklı görüşler ifade etmektedirler. Öğrencilerin çizimlerinde ise ödev kavramının genellikle kapalı mekanlarla, özellikle sınıf ortamlarıyla ilişkilendirildiği gözlemlenmiştir. Öğretmenler ve velilerin ödevin amacı ve faydaları konusundaki görüşlerinin bazı noktalarda farklılaştığı tespit edilmiştir. Araştırmanın sonuçları, öğretmenlerin ve velilerin ev ödevine atfettikleri anlamlarda genel bir uyum olduğunu, ancak bazı durumlarda farklılıkların ortaya çıktığını göstermektedir. Ayrıca, öğrencilerin ödev kavramını kapalı mekanlarla ilişkilendirmesi, ödevin genellikle okul ve sınıf bağlamında değerlendirildiğini ortaya koymaktadır. Ev ödevi olgusunun öğrenciler üzerindeki algısının geliştirilmesi için, daha yaratıcı ve sosyal etkinliklerle desteklenen ödevlerin tercih edilmesi önerilmiştir.

Baynazoğlu (2018) tarafından yapılan “Sınıf öğretmenlerinin ev ödevleri hakkındaki görüşlerinin incelenmesi” başlıklı araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin ev ödevleri hakkındaki görüşlerini incelemek ve bu görüşlerin belirli değişkenlere göre nasıl farklılık gösterdiğini ortaya koymaktır. Özellikle, öğretmenlerin çocuk sahibi olma durumuna göre ev ödevine yönelik algıları, ödev verme ve kontrol etme tutumları değerlendirilmiştir. Araştırma nitel bir yaklaşımla yürütülmüştür. Gönüllülük esasına göre belirlenen 12 sınıf öğretmenine yapılandırılmış görüşme formları uygulanmış, elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Öğretmenlerin ev ödevine yönelik tutumları çeşitli kategorilerde analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, öğretmenlerin çocuk sahibi olma durumuna göre ev ödevi algısı, ödevlerin kontrol edilme durumu ve ev ödevi vermeyi görev olarak görme açısından farklılık göstermediğini ortaya koymuştur. Ancak, verilen ev ödevi türleri, ödevlerin

yapılmaması durumunda öğretmenlerin yaklaşımları ve öğretmenlere göre öğrencilerin ev ödevlerine ilişkin duyguları konularında farklılıklar gözlenmiştir. Öğretmenler, öğrencilerin ev ödevlerine karşı genellikle karışık duygular beslediğini belirtmiş, bazı öğrencilerin ödevle olumlu yaklaşırken bazılarının isteksiz olduğunu ifade etmiştir. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin ev ödevine ilişkin tutumlarının bazı açılardan benzerlik gösterdiği, ancak ödev türleri ve öğrencilere yaklaşımları gibi konularda farklılıklar bulunduğu görülmüştür. Öğretmenlerin ev ödevlerini etkili bir öğrenme aracı olarak gördükleri, ancak öğrencilerin ödevlere karşı tutumlarının daha dikkatli incelenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Çetinkaya ve Uzunkol'un (2019) "İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine ilişkin algıları" başlıklı araştırmanın amacı, ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik algılarını, ürettikleri metaforlar ve çizdikleri resimler aracılığıyla belirlemektir. Öğrencilerin ödevlere yönelik düşüncelerini yaratıcı yollarla ifade etmeleri amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim (fenomenoloji) kullanılmıştır. Çalışmaya İstanbul ili Pendik ilçesindeki 40 öğrenci (%55'i kız, %45'i erkek) katılmıştır. Veri toplama aracı olarak, öğrencilerin ev ödevlerine ilişkin metaforlarını yazacakları ve bu metaforları resimlerle ifade edecekleri bir form kullanılmıştır. Veriler, içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, öğrencilerin ürettikleri metaforlar incelendiğinde, ev ödevlerini en çok "keyifli bir etkinlik" (%25) olarak algıladıkları ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin çizdikleri resimlerde ise ev ödevlerini en fazla "eğitim materyali" (%27,5) olarak betimledikleri belirlenmiştir. Öğrencilerin ödevleri eğlenceli buldukları, aynı zamanda ödevleri eğitim sürecinin önemli bir parçası olarak gördükleri görülmüştür. Araştırma sonucunda, ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerini genellikle keyifli bir etkinlik olarak algıladıkları ve bu ödevleri eğitim materyalleri ile ilişkilendirdikleri ortaya çıkmıştır. Bu bulgular, ev ödevlerinin öğrenciler üzerindeki algısını olumlu yönde geliştirmek için öğretmenlerin ödevleri eğlenceli ve öğretici bir şekilde sunmasının önemini vurgulamaktadır.

Kalyoncu'nun (2020) "İlkokul 4.sınıf düzeyinde ev ödevi tekniğine ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşlerinin incelenmesi" başlıklı çalışmanın amacı, ilkokul 4. sınıf düzeyindeki öğrencilerin ve öğretmenlerin ev ödevi tekniğine ilişkin görüşlerini, onların bakış açıları açısından incelemektir. Araştırma, öğrencilerin ve öğretmenlerin

ev ödevine yönelik algılarını, bu süreçte karşılaşılan zorlukları ve ev ödevinin akademik başarı üzerindeki etkisini ortaya koymayı hedeflemektedir. Araştırmada, fenomenoloji ve durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında İstanbul'un 8 farklı ilçesindeki ilköğretim 4. sınıfta öğrenim gören 90 öğrenci ve 30 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilmiş yarı yapılandırılmış görüşme formları ile elde edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel analiz ve içerik analizi teknikleri kullanılmış ve bulgular yüzde ve frekans değerleri ile tablolar halinde sunulmuştur. Araştırma bulgularına göre, öğretmenler ve öğrenciler ev ödevi tekniğine genellikle olumlu yaklaşmaktadır. Öğretmenler, ev ödevinin akademik başarıya katkı sağladığını ve öğrencilerin dersle ilgili kazanımlarını pekiştirdiğini düşünmektedir. Öğrenciler ise daha çok eğlenceli, resimli, kısa ve kolay ödevler istemektedir. Ancak, kontrol, aile desteği, çevre koşulları ve çalışma ortamı gibi faktörlerde bazı sorunlar yaşanmaktadır. Öğretmenler, ev ödevi verilirken öğrencilerin yaş, seviyeleri ve bireysel farklılıklarının göz önünde bulundurulması gerektiğini vurgulamış, ailelerin ise çocuklarına rehberlik etmeleri gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca, öğrencilerin ev ödevlerine yönelik olumsuz algıları yerine bu çalışmalarını günlük hayatın bir parçası olarak görmeleri gerektiği ifade edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, ev ödevinin öğrencilere akademik başarı açısından önemli katkılar sağladığı, ancak süreçte aile desteği ve çevre koşullarının belirleyici olduğu görülmüştür. Öğretmenler, ev ödevlerinin öğrencilerin bireysel farklılıklarına uygun şekilde verilmesi gerektiğini, ailelerin de bu süreçte rehberlik yapmasının önemini vurgulamışlardır. Öğrencilerin ise eğlenceli ve kolay ödevler istemesi, onların ödevle olan motivasyonlarını artırıcı bir faktör olarak ortaya çıkmıştır.

Taşlıcalı'nın (2020) “Ödev verme sıklığının ve ödev yapma sürelerinin 4. sınıf matematik derslerinde öğrenci başarısı ile ilişkisi” başlıklı araştırmanın amacı, 4. sınıf matematik dersinde ödev verme sıklığı ve ödev yapma sürelerinin öğrencilerin akademik başarıları ile olan ilişkisini incelemektir. Çalışma, farklı ülkelerdeki matematik başarıları ile ödev alışkanlıkları arasındaki ilişkiyi belirlemeyi hedeflemektedir. Araştırma, ilişkisel tarama modeline dayalı bir çalışma olup, TIMSS 2015'e katılan Kore, Türkiye, İran ve Kuveyt'teki 4. sınıf öğrencilerinin verilerine dayanmaktadır. Toplamda 18.248 öğrenci ve onların öğretmenlerinden elde edilen veriler kullanılmıştır. Veriler, TIMSS 2015 matematik başarı testi ve

öğretmen ölçeklerinden alınmış, ödev verme sıklığı ve ödev yapma sürelerinin matematik başarısını ne düzeyde yordadığı, çoklu doğrusal regresyon analizi ile incelenmiştir. Araştırma sonucunda, genel olarak ödev verme sıklığı ile matematik akademik başarısı arasında bir ilişki bulunmamıştır. Ancak İran'da her gün veya haftada 1-2 kez ödev verildiğinde öğrenci başarısında düşüş gözlenmiştir. Araştırma ayrıca her ülkenin kendine özgü bir ideal ödev verme sıklığı olduğunu ortaya koymuştur. Ödev yapma süresi ile matematik başarısı arasındaki ilişki ise ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Kore ve İran'da ödev yapma süresi ile başarı arasında anlamlı bir ilişki bulunmazken, Türkiye'de 31-60 dakika arası ödev yapan öğrencilerin başarıları düşmüştür. Kuveyt'te ise 16-30 dakika arasında ödev yapan öğrencilerin başarıları artmıştır. Bu bulgular, her ülkenin ideal ödev yapma süresinin farklı olduğunu göstermektedir. Araştırmanın sonucunda, ödev verme sıklığı ve ödev yapma süresi ile akademik başarı arasındaki ilişkilerin ülkelere göre değişkenlik gösterdiği belirlenmiştir. Özellikle İran ve Türkiye'de belirli aralıklarda ödev verme ve yapma sürelerinin öğrenci başarısını olumsuz etkileyebileceği, Kuveyt'te ise 16-30 dakika arasında ödev yapmanın başarıyı artırabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar, her ülke için ortak bir ideal ödev verme ve yapma süresi olmadığı, bu sürelerin kültürel ve eğitim sistemlerine göre farklılık gösterebileceğini ortaya koymuştur.

Alpayar'ın (2020) yaptığı “Öğretmen ve öğrenci gözünden bir ev ödevi portresi” başlıklı araştırmanın amacı, ilkokul dördüncü sınıf düzeyinde yürütülen tipik ev ödevi uygulamalarının bir portresini ortaya koymaktır. Araştırmada, öğretmenin Trafik Güvenliği dersinde verdiği üç farklı türdeki ödevden beklentilerinin ne olduğu ve bu beklentilerin öğrenciler tarafından nasıl karşılandığı incelenmiştir. Araştırma nitel araştırma deseninde yürütülmüş olup, katılımcılar 2016-2017 eğitim öğretim yılında İç Anadolu Bölgesi'nde öğrenim gören 25 dördüncü sınıf öğrencisi ve bir öğretmenden oluşmaktadır. Veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan ve öğretmene ve öğrencilere yönelik ayrı ayrı oluşturulmuş yarı yapılandırılmış görüşme formları ile toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, öğretmen ev ödevlerini hem eğitsel (derse hazırlık, ders tekrarı, değerlendirme ve genişletme) hem de eğitsel olmayan (sorumluluk bilinci kazandırma, araştırma becerilerini geliştirme ve veli ile etkileşimi artırma) amaçlarla vermektedir. Öğrenciler ise ev ödevlerine genel olarak olumlu yaklaşmaktadır.

Ayrıca, öğretmenin ev ödevlerinden beklentilerinin büyük oranda öğrencilerde karşılığını bulduğu ifade edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmen ev ödevlerini çeşitli amaçlarla verirken, öğrencilerin bu ödevleri olumlu bir şekilde karşıladığı görülmüştür. Ev ödevlerinin hem eğitsel hem de eğitsel olmayan amaçlarla öğrencilere katkı sağladığı ve öğretmenin beklentilerinin genellikle öğrenciler tarafından yerine getirildiği ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin ödevlere karşı olumlu tutumları, ev ödevlerinin etkili bir öğrenme aracı olabileceğini göstermektedir.

Fan vd., (2022) tarafından yapılan “Effects of homework creativity on academic achievement and creativity disposition: Evidence from comparisons with homework time and completion based on two independent Chinese samples” başlıklı araştırmasının amacı, ortaokul öğrencileri arasında ev ödevlerinin akademik başarıya ve yaratıcılık eğilimine olan etkilerini incelemektir. Araştırma, düzenli ve yaratıcı bir şekilde verilen ev ödevlerinin öğrencilerin akademik performanslarını nasıl etkilediğini ve yaratıcılık eğilimlerini nasıl geliştirdiğini ortaya koymayı hedeflemektedir. Araştırma, ortaokul düzeyinde bir grup öğrenci üzerinde yürütülmüş olup, nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Öğrencilerin matematik ve fen bilimleri derslerindeki performanslarını ölçmek için akademik başarı testleri uygulanmış, yaratıcılık eğilimleri ise yaratıcılık ölçeği kullanılarak değerlendirilmiştir. Ayrıca, düzenli ve yaratıcı ödevlerle ilgili öğrenci ve öğretmen görüşleri de toplanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, düzenli ve anlamlı ev ödevleri, öğrencilerin matematik ve fen bilimleri derslerindeki başarılarını artırmaktadır. Bununla birlikte, aşırı miktarda ödev verilmesinin öğrenciler üzerinde olumsuz etkiler yaratabileceği ve motivasyonu düşürebileceği vurgulanmıştır. Ayrıca, yaratıcı ev ödevlerinin, öğrencilerin yaratıcılık eğilimlerini geliştirdiği ve derslere olan ilgilerini artırdığı tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, ev ödevlerinin planlanması ve öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun şekilde verilmesi büyük önem taşımaktadır. Düzenli ve yaratıcı ödevler, akademik başarıyı olumlu yönde etkilerken, aşırı ödev yükü ise öğrencilerin motivasyonunu ve başarısını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Öğretmenlerin, ödevleri dengeli bir şekilde planlayarak öğrencilerin hem akademik başarılarını hem de yaratıcılıklarını desteklemeleri gerektiği vurgulanmıştır.

Alanyazıda yapılan çalışmalar ev ödevlerinin planlanmasında dikkat edilmesi gereken önemli hususlar olduğunu ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin, öğrencilerin yaşına ve bireysel ihtiyaçlarına uygun, anlamlı ve makul miktarda ödev vermeleri gerekmektedir. Ödevlerin öğrenci gelişimine katkı sağlayacak şekilde tasarlanması ve ailelerin bu süreçte destekleyici bir rol oynaması önemlidir.



BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmada kullanılan model, çalışma grubu, verilerin toplanması, veri toplama araçları ve verilerin çözümlenmesi bölümleri açıklanmıştır.

3.1. Araştırma Modeli

Araştırmada durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Durum çalışması, belirli bir konu, olay, birey, grup veya fenomenin ayrıntılı ve derinlemesine incelendiği nitel bir araştırma yöntemidir (Merriam, 2018). Bu yöntem, araştırılan durumun karmaşıklığını anlamak, onun bağlam içindeki özelliklerini keşfetmek ve özgül bir duruma dair ayrıntılı bilgi edinmek amacıyla kullanılır. Nitel araştırmanın temel amacı, olguları katılımcıların deneyimlediği gibi anlamaktır ve bu bağlamda durum çalışması, bir olay ya da konunun doğal akışı içinde incelenmesini sağlar. Durum çalışmasını nicel araştırmalardan ayıran en temel özellik, araştırmacının duruma müdahale etmeden, katılımcıların deneyimlerini en doğal halleriyle anlamaya çalışmasıdır (Seggie ve Bayyurt, 2015). Bu nedenle, durum çalışmaları sıklıkla "doğal araştırmalar" olarak da adlandırılır (Akar, 2019). Nitel araştırmalarda olduğu gibi, durum çalışmalarında da veriler doğal ortamlarında ve müdahale edilmeden araştırmacı tarafından toplandığı için süreç zaman alıcı ve emek yoğun bir yapıya sahiptir. Araştırma, olguya etki eden birden çok faktörü ortaya çıkarmayı amaçlar (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Durum çalışması, “bir bireyi, grubu ya da kültür durumunu anlama, tanımlama, tahmin etme ya da kontrol etmeyi” amaç edinen araştırma yöntemidir (Basse, 1999’den Akt. Akar, 2019, s.144).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Burdur il merkezinde bulunan devlet ilkokullarının 1, 2, 3 ve 4. sınıf öğretmenleri, ilkokul öğrencileri ve öğrencilerin velileri içinden amaçlı örnekleme yoluyla seçilen katılımcılar oluşturmaktadır. Bu kapsamda, Burdur il merkezinde bulunan

ilkokullardan 15 sınıf öğretmeni, 15 ilkokul öğrencisi ve 15 öğrenci velisi çalışmaya dahil edilmiştir. Katılımcıların seçilmesinde maksimum çeşitleme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Maksimum çeşitlilik örnekleme yöntemi, nitel araştırmalarda farklı bakış açıları ve deneyimlerin bir arada incelenmesine olanak sağlayan bir amaçlı örnekleme tekniğidir. Bu yöntemde, araştırmacı, örneklem grubunu çeşitlendirmeye çalışır ve araştırma konusu ile ilgili olarak mümkün olduğunca geniş bir yelpazeden katılımcılar seçer (Gökçe vd., 2021). Amaç, çeşitli gruplar arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları ortaya koyarak daha zengin ve derinlemesine bir analiz yapmaktır. Farklı grupların araştırma konusuna ilişkin bakış açılarının ve deneyimlerinin çeşitliliği sayesinde elde edilen veriler, araştırmanın genel geçerliliğine katkıda bulunur (Gökçe vd., 2021). Bu çalışmada maksimum çeşit örnekleme yöntemi kullanılarak, ev ödevlerine ilişkin öğretmen, öğrenci ve veli gibi farklı grupların görüşlerine başvurulmuştur. Çalışma grubu, katılımcıların sınıf düzeylerine göre dağılım göstermektedir. Bu bağlamda, katılımcılar şu şekilde sınıflandırılmıştır:

1. sınıf düzeyinde: 4 öğretmen, 4 öğrenci ve 4 veli,
2. sınıf düzeyinde: 3 öğretmen, 3 öğrenci ve 3 veli,
3. sınıf düzeyinde: 3 öğretmen, 3 öğrenci ve 3 veli,
4. sınıf düzeyinde: 5 öğretmen, 5 öğrenci ve 5 veli.

Bu farklı sınıf düzeylerindeki katılımcıların dahil edilmesi, araştırma konusunun çeşitli bakış açılarından ele alınmasını sağlamıştır.

Katılımcıların demografik özellikleri ve görüşme Süreleri Tablo 1, Tablo 2 ve Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 1.

Sınıf Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri Ve Görüşülen Süre

	Cinsiyet	Okuttuğu Sınıf	Meslekteki Çalışma Yılı	Görüşülen Süre
1	Erkek	1	33	40 dakika
2	Kadın	1	18	23 dakika
3	Kadın	1	25	18 dakika
4	Kadın	2	27	28 dakika
5	Kadın	2	12	15 dakika
6	Kadın	2	27	27 dakika

7	Kadın	4	33	19 dakika
8	Erkek	1	25	35 dakika
9	Erkek	4	35	12 dakika
10	Erkek	4	28	27 dakika
11	Kadın	4	21	22 dakika
12	Erkek	4	22	20 dakika
13	Kadın	3	22	23 dakika
14	Kadın	3	18	15 dakika
15	Kadın	3	19	13 dakika

Tablo 1'e göre araştırmaya 10'u kadın 5'i erkek olmak üzere toplam 15 öğretmen katılmıştır. Öğretmenlerin 4'ü 1. sınıfı, 3'ü 2. sınıfı, 3'ü 3. sınıfı, 5'i 4. sınıfı okutmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenler 12-35 yıl aralığında çalışma tecrübesine sahiptirler. Kadın öğretmenler ile toplam 203 dakika (ortalama 20 dakika 3 saniye), erkek öğretmenler ile toplam 134 dakika (ortalama 26 dakika 8 saniye) görüşme yapılmıştır.

Tablo 2.

İlkokul Öğrencilerinin Demografik Özellikleri ve Görüşülen Süre

	Cinsiyet	Öğrenim Gördüğü Sınıf	Görüşülen Süre
1	Kadın	1	20 dakika
2	Kadın	1	10 dakika
3	Erkek	1	13 dakika
4	Erkek	2	18 dakika
5	Kadın	2	12 dakika
6	Erkek	2	23 dakika
7	Erkek	4	15 dakika
8	Kadın	1	15 dakika
9	Kadın	4	12 dakika
10	Erkek	4	17 dakika
11	Kadın	4	20 dakika
12	Erkek	4	21 dakika
13	Kadın	3	13 dakika
14	Erkek	3	14 dakika
15	Kadın	3	12 dakika

Tablo 2 incelendiğinde, öğrencilerin demografik özellikleri ve görüşme süreleri ile katılımcıların cinsiyet ve sınıf düzeylerinin çeşitlilik gösterdiği görülmektedir. Araştırma kapsamında 1., 2., 3. ve 4. sınıflardan öğrenciler seçilmiş olup, cinsiyet dağılımı kadın ve erkek öğrenciler arasında dengeli bir şekilde yer almaktadır. 1.

sınıf öğrencileri arasında 3 kadın ve 1 erkek öğrenci bulunurken, 2. sınıf grubunda 1 kadın ve 2 erkek öğrenci yer almıştır. 3. sınıfta 2 kadın ve 2 erkek öğrenci katılmıştır. 4. sınıf grubunda ise 2 kadın ve 3 erkek öğrenci katılım göstermiştir. Görüşme süreleri, öğrencilerin yanıtlarının kapsamına ve derinliğine bağlı olarak 10 dakika ile 23 dakika arasında değişmiştir. En kısa görüşme 10 dakika sürerken, en uzun görüşme 23 dakika olarak kaydedilmiştir. Görüşme sürelerinin genel olarak ortalama 15-20 dakika aralığında yoğunlaştığı gözlemlenmiştir. Görüşme sürelerindeki bu farklılıklar, öğrencilerin konuya ilişkin bilgi paylaşımında gösterdikleri bireysel farklılıkları yansıtmaktadır (Tablo 2).

Tablo 3.

Öğrenci Velilerinin Demografik Özellikleri ve Görüşülen Süre

	Cinsiyet	Yaş	Öğrenim Durumu	Meslek	Çocuğunun Sınıfı	Görüşülen Süre
1	Kadın	30	Ortaöğretim	Ev Hanımı	1	14 dakika
2	Kadın	32	Lisans	Sınıf Öğretmeni	1	19 dakika
3	Erkek	38	Yüksek Lisans	Rehberlik ve Psikolojik Danışman	1	25 dakika
4	Kadın	29	Ortaöğretim	Ev Hanımı	2	23 dakika
5	Kadın	29	Ortaöğretim	Ev Hanımı	2	17 dakika
6	Kadın	32	İlkokul	Ev Hanımı	2	20 dakika
7	Kadın	41	Ön lisans	Ev Hanımı	4	15 dakika
8	Kadın	34	Lisans	Türkçe Öğretmeni	1	17 dakika
9	Kadın	50	Ortaöğretim	Halk eğitim Dikiş Nakış Usta Öğretici	4	16 dakika
10	Kadın	39	Lisans	Sınıf Öğretmeni	4	20 dakika
11	Kadın	39	Lisans	Ev Hanımı	4	18 dakika
12	Kadın	37	Ön lisans	Büro İşçisi	4	19 dakika
13	Kadın	41	Lisans	Sınıf Öğretmeni	3	23 dakika
14	Kadın	39	Ön lisans	İnşaat Teknikeri	3	23 dakika
15	Kadın	31	Lisans	Okul Öncesi Öğretmeni	3	22 dakika

Tablo 3'e göre araştırmaya 14'ü kadın 1'i erkek olmak üzere toplam 15 öğrenci velisi katılmıştır. Veliler 29 ile 50 yaş aralığındadır. Velilerin 1'i ilkokul, 4'ü ortaöğretim, 3'ü ön lisans, 6'sı lisans, 1'i yüksek lisans mezunudur. Velilerin 4'ünün velisi olduğu öğrenci 1. sınıf, 3'ünün velisi olduğu öğrenci 2. sınıf, 3'ünün velisi olduğu öğrenci 3. sınıf, 5'inin velisi olduğu öğrenci 4. sınıfta öğrenim görmektedir. Kadın veliler ile toplam 266 dakika (ortalama 19 dakika), erkek veliyle ise 25 dakika görüşülmüştür.

3.3. Verilerin Toplanması ve Veri Toplama Araçları

Araştırma sürecinde görüşmeler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile yapılmıştır. Görüşme sözlü iletişim ile veri elde etme yöntemidir. Görüşme tekniğinde veriler daha doğru ve detaylı elde edilmektedir (Karasar, 2007). Yarı yapılandırılmış görüşme formları, görüşme sürecinde katılımcıların esnek cevaplar verebilmeleri için hazırlanmıştır. Araştırmacı öncesinde hazırlanmış sorulara ek o an oluşan duruma göre yeni sorular sorabilmektedir (Sığrı, 2018). Hem sabit cevaplama hem de esnek cevaplama kolaylığını sağladığı için derinlemesine veriler elde edilebilmektedir (Tanrıöğen, 2014). Yarı yapılandırılmış görüşme formların en büyük avantajı sınırlı bir zaman diliminde konunun kaynağından detaylı bilgiler elde edilmesini sağlamaktadır (Sığrı, 2018).

Görüşme formunun oluşturulma süreci, bir hazırlık aşamasını içermektedir. Öncelikle, araştırma konusuyla ilgili alan yazın taraması yapılmış ve benzer nitelikteki çalışmalar incelenmiştir. Bu çalışmalar ışığında, benzer özelliklere sahip ve araştırmanın amacına uygun ölçme araçları değerlendirilmiştir. Elde edilen bilgiler doğrultusunda geniş bir soru havuzu oluşturulmuştur. Soru havuzu içinden, amaca en uygun olan sorular seçilmiş ve görüşme formunun taslağı hazırlanmıştır. Bu aşamada, soruların anlaşılır, açık ve tarafsız olmasına dikkat edilmiştir. Özellikle, katılımcıları yönlendirmeyen, sadece onların deneyim ve düşüncelerini özgürce ifade etmelerine olanak sağlayan sorular tercih edilmiştir. Uzman görüşü ve ön uygulama aşaması, veri toplama aracının güvenilirliğini ve geçerliliğini sağlamak amacıyla kritik bir adım olarak gerçekleştirilmiştir. Hazırlanan görüşme formu, iki sınıf bilimci akademisyen ve bir Türkçe dil bilimci olmak üzere üç uzmanın görüşüne sunulmuş ve onların geri bildirimleri doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Uzmanların verdiği geri bildirimler doğrultusunda formun içeriği hem pedagojik hem de dil açısından değerlendirilmiş ve eksiklikler giderilmiştir. Bu aşamayı takiben, üç öğretmen, iki öğrenci ve üç velinin katılımıyla bir ön uygulama gerçekleştirilmiştir. Elde edilen geri bildirimler dikkatle değerlendirilmiş, formdaki eksiklikler giderilmiş ve gerekli eklemeler yapılarak görüşme formlarının son hali verilmiştir (EK-1). Sonuç olarak, görüşme formu bu süreç sonunda oluşturulmuş, alan yazın taraması, oluşturulan soru havuzu ve uzman görüşü doğrultusunda şekillendirilmiş, böylece veri toplama aracının geçerliliği ve güvenilirliği artırılmıştır.

Veriler, örneklem grubuyla doğrudan iletişime geçileceği için görüşme yapılarak elde edilmiştir. Araştırma grubunun bakış açılarını ortaya koymak adına ortaya konulan önemli bir süreçtir. Görüşme sürecinde kişiler aracılığıyla araştırma konusu hakkında derinlemesine bilgiler elde edilmiştir (Büyüköztürk ve diğerleri 2014). Görüşme yapılan örneklem grubu sürecin bir paydaşı olduğu için araştırma sürecinde işbirliği esastır (Tanrıöğen, 2014).

Katılımcılarla gerçekleştirilecek görüşmeler için öncelikle Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Etik Kurulundan araştırmanın etik değerlere uygunluğu adına gerekli izin alınmıştır (EK-2). Ardından öğretmen ve öğrencilerle görüşme yapabilmek adına belirlenen okullar için Burdur İl Milli Eğitim Müdürlüğüne araştırma izni için başvuru yapılmıştır. Değerlendirme sonucunda uygulama uygun görülüp olumlu yanıt alınmıştır (EK-3). Bu araştırmada, örneklem grubunda bulunan öğretmen, öğrenci ve velilere öncelikli olarak araştırmaya katılım sağlamak isteyip istemedikleri sorulmuştur. Araştırmaya katılmak isteyen gönüllü kişilere, görüşme öncesinde araştırma ve görüşme süreci hakkında ayrıntılı bilgi verilmiş ve ardından görüşmeye geçilmiştir. Tüm katılımcılarla yapılan görüşmeler, daha sonra analizin gerçekleştirilmesi için ses kaydına alınmıştır.

3.4. Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi, verilerin daha sistematik ve objektif bir şekilde incelendiği, belirli temaların veya örüntülerin tespit edildiği bir yöntemdir. Bu analizde, veriler kategorilere ayrılır ve sık tekrar eden kavramlar ya da içerikler belirlenir. İçerik analizi, metinlerdeki gizli anlamları ve derin yapıları ortaya çıkarmayı hedefler ve genellikle büyük miktarda veriyi analiz etmek için kullanılır (Büyüköztürk ve diğerleri 2014).

Çalışmada, verilerin analiz süreci tematik bir çerçevede yapılandırılmış olup, "Tema - Kategori - Kodlar - Frekans" düzeni izlenmiştir. Öncelikle, görüşme verileri ayrıntılı bir biçimde incelenerek ana temalar belirlenmiş, ardından her bir tema altında bir araya gelen kategoriler oluşturulmuştur. Bu kategoriler, katılımcıların görüşlerini daha spesifik konular altında toplamak ve verilerin daha net bir şekilde analiz edilmesini sağlamak amacıyla düzenlenmiştir. Kodlama sürecinde, her kategori altında katılımcıların tekrarlayan ifadeleri ve vurgu yaptıkları noktalar analiz

edilerek ilgili kodlar oluşturulmuştur. Kodlar, her bir kategori için özgün bir anlam taşıyacak şekilde belirlenmiş ve her bir kodun ortaya çıkma sıklığı (frekansı) not edilmiştir. Kodların frekansları ise katılımcıların bu konulara ne sıklıkta değindiklerini gösteren sayısal verilere dayalı olarak kaydedilmiştir. Bu analiz süreci, araştırmacı tarafından manuel olarak gerçekleştirilmiştir ve her aşamada dikkatle kontrol edilmiştir. Kodlama ve tema oluşturma sürecinde tutarlılığı sağlamak adına veriler tekrar gözden geçirilmiş; elde edilen temalar, kategoriler ve kodlar arasında ilişki ve örtüşmeler detaylı olarak incelenmiştir. Bu yapı sayesinde veriler, sistematik bir şekilde düzenlenerek analize hazır hale getirilmiştir.

3.5. Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği

Nitel araştırmalarda, çalışmanın bilimsel niteliğinin artırılmasında geçerlik ve güvenilirlik büyük bir öneme sahiptir. Araştırmanın geçerliğini için, araştırmacının elde ettiği bulguların inandırıcılığına ve aktarılabilirliğine odaklanmak gerekmektedir. İnandırıcılığı sağlamak için, veri toplama sürecinde uzun süreli etkileşim, sürekli gözlem ve çeşitlendirme (triangulation) gibi tekniklerden yararlanılabilir. Güvenirliği artırmak için, katılımcıların görüşlerine dayalı olarak yapılan üye kontrolleri (member checking) ve akran değerlendirmesi (peer debriefing) gibi yöntemlerden yararlanılabilir (Arslan, 2022).

Nitel araştırmada güvenilirliğin sağlanmasında, veri toplama ve analiz süreçlerinde titiz davranılması gerekmektedir. Bulgularının doğrulanabilirliği noktasında, araştırmacının öznel yargılardan arınmış bir şekilde nesnel bir davranması önemlidir. Bu bağlamda nitel araştırmanın güvenirliliğinin sağlanmasında, sürecin açık, şeffaf ve sistematik bir şekilde yazılması önemlidir (Janesick, 2014)

Bu araştırmanın geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla çeşitli süreçler izlenmiş ve gerekli önlemler alınmıştır. Öncelikle, görüşme yapılan katılımcıların cevaplarının analizinde kullanılan kodların doğruluğunu ve tutarlılığını sağlamak amacıyla iki farklı alan uzmanının görüşüne başvurulmuştur. Elde edilen veriler iki farklı kodlayıcı tarafından kodlanmış, kodlayıcıların aynı görüşte olduğu kodlar ve farklı görüşlerde olduğu kodlar belirlenerek Miles & Huberman'ın (1994) kodlama güvenirliliği formülü işleme koyulmuştur. "Güvenirlilik katsayısı = Görüş Birliği Sağlanan Terim Sayısı ÷ Görüş Birliği Sağlanamayan Terim Sayısı + Görüş Birliği

Sağlanan Terim Sayısı $\times 100$ ” formülü kullanılarak kod uyumları %88,4150688 olarak bulunmuştur (Miles ve Huberman, 1994). Araştırmada, görüşmelerden elde edilen verilerin analizi sırasında kod frekansları ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Bu sayede, belirli temaların ne sıklıkla tekrarlandığı ve genel veri seti içerisindeki dağılımı belirlenmiştir. Kod frekansları, her bir kodun kaç kez ortaya çıktığını gösterirken, yüzdeler bu frekansların toplam kod sayısına oranını ifade eder. Bu yöntem, araştırmanın bulgularını nicel olarak destekleyerek, verilerin daha anlamlı ve anlaşılır bir şekilde yorumlanmasını sağlamıştır. Çalışmanın güvenilirliği sağlamak için örnekleme yapılırken öğretmen, öğrenci ve veli olarak çeşitleme (triangulation) yapılmıştır. Katılımcıların çeşitlendirilmesi ile daha çok doğru veriye ulaşılması amaçlanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Araştırmanın geçerliliğini sağlama sürecinde, katılımcıların görüşlerinin doğru bir şekilde yansıtılması ve verilerin güvenilirliğinin artırılması büyük önem taşır. Bu çalışmada geçerliği sağlamak amacıyla, Yıldırım ve Şimşek'in (2013) betimsel analiz yapılan nitel çalışmalarda önerdiği gibi katılımcılardan doğrudan alıntılar kullanılmıştır. Katılımcıların görüşlerini doğrudan alıntılarla sunmak, hem araştırmanın şeffaflığını artırmakta hem de katılımcıların görüşlerinin doğru bir şekilde aktarıldığını göstermektedir. Katılımcıların görüşlerinin katarılmasında kod isimler kullanılmıştır. Sınıf öğretmenleri Ö.1, Ö.2, Ö.3...; ilkokul öğrencileri Ç.1, Ç.2, Ç.3...; öğrenci velileri ise V.1, V.2, V.3... biçiminde kod isimleri ile sunulmuştur.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde araştırma bulguları ve bulgulara dayalı olarak yapılan yorumlar yer almaktadır. Araştırmada elde edilen bulgular ve yorumlar, araştırmanın alt problemleri doğrultusunda sunulmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmen, öğrenci ve velilerin Türkçe dersi ev ödevlerine ilişkin görüşlerini belirlemek için elde edilen bulgular oluşturulan tablolar haline getirilmiştir.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular: Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi İçin Verilen Ev Ödevlerine İlişkin Görüş ve Deneyimleri

Sınıf öğretmenlerine “Türkçe dersi için hangi tür ev ödevi veriyorsunuz? Biraz bahsedebilir misiniz?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 4’te belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 4.

Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi İçin Verdikleri Ev Ödevlerinin Türlerine İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Yazma ve Dil Bilgisi	Yazma Çalışmaları	Harf, hece, kelime yazma (Ö.1, Ö.3)	2
		Cümle yazımı (Ö.3, Ö.4, Ö.10)	3
		Yazım kuralları, noktalama (Ö.4, Ö.7)	2
		Şiir ve düz yazı yazma (Ö.5)	1
	Dil Bilgisi	Dil bilgisi konuları (Ö.7, Ö.12, Ö.13, Ö.15)	4
	Dikte Çalışmaları	Dikte çalışmaları (Ö.2, Ö.3)	2
Okuma ve Anlama	Okuma Çalışmaları	Okuma çalışmaları (Ö.1, Ö.2, Ö.3, Ö.4, Ö.7, Ö.9, Ö.10, Ö.12, Ö.14, Ö.15)	10
		Okuma ödevi ve metin soruları (Ö.2, Ö.6)	2
	Anlama Çalışmaları	Okuduğunu anlama (Ö.2, Ö.6, Ö.7, Ö.12, Ö.13, Ö.14, Ö.15)	7
	Metin Çalışmaları	Metin yazma (Ö.1)	1
	Özet Çıkarma	Özet çıkarma (Ö.6)	1
Hazırlık ve Değerlendirme	Hazırlık Ödevleri	Hazırlık ödevleri (Ö.10, Ö.12)	2
	Değerlendirme Ödevleri	Değerlendirme ödevleri (Ö.10)	1
Uyum ve Bireysel Farklılıklar	Kaynaştırma ve Yabancı Öğrencilere Özel Ödevler	Kaynaştırma öğrencilerine özel ödevler (Ö.6, Ö.10, Ö.12, Ö.13, Ö.14)	5
	Yabancı Öğrencilere Özel Ödevler	Yabancı uyruklu öğrencilere özel ödevler (Ö.12, Ö.13, Ö.14)	3

	Aynı Ödev Verme	Herkese aynı ödevi verme (Ö.5, Ö.7, Ö.8, Ö.9, Ö.11, Ö.14, Ö.15)	7
Destekleyici Çalışmalar	Ek Kaynaklardan Ödevler	Ek kaynaklardan ödevler (Ö.1, Ö.5, Ö.9, Ö.12, Ö.15)	5
	Fotokopi Ödevler ile	Fotokopi ödevleri (Ö.5, Ö.9, Ö.12, Ö.15)	4
Kültürel ve Değer Eğitimi	Kendi Kültürümüze Dayalı Ödevler	Atasözleri, deyimler, ninniler, maniler, türküler, şiirler (Ö.11)	1
	Kütüphane ve Araştırma Ödevleri	Kütüphane üyeliği ve kitap araştırmaları (Ö.11)	1

Tablo 4. incelendiğinde, yazma ve dil bilgisi alanında verilen ödevlerin ön plana çıktığı anlaşılmaktadır. Yazma çalışmaları, harf, hece ve kelime yazma (Ö.1, Ö.3) ile cümle yazımı (Ö.3, Ö.4, Ö.10) gibi alt kategorilere ayrılmıştır. Bu tür ödevler sırasıyla iki ve üç kez verilmiştir. Ayrıca, yazım kuralları ve noktalama (Ö.4, Ö.7) konularını içeren ödevler iki kez, şiir ve düz yazı yazma (Ö.5) ödevi ise bir kez verilmiştir. Dil bilgisi konularını kapsayan ödevler (Ö.7, Ö.12, Ö.13, Ö.15) dört kez belirtilmiştir. Dikte çalışmaları (Ö.2, Ö.3) ise iki kez uygulanmıştır. Okuma ve anlama çalışmalarında, okuma çalışmaları (Ö.1, Ö.2, Ö.3, Ö.4, Ö.7, Ö.9, Ö.10, Ö.12, Ö.14, Ö.15) en fazla sıklıkta verilen ödev türüdür ve toplamda on kez belirtilmiştir. Okuma ödevi ve metin soruları (Ö.2, Ö.6) iki kez, okuduğunu anlama çalışmaları (Ö.2, Ö.6, Ö.7, Ö.12, Ö.13, Ö.14, Ö.15) ise yedi kez öne çıkmaktadır. Metin yazma (Ö.1) ve özet çıkarma (Ö.6) ise sırasıyla birer kez verilmiştir. Hazırlık ve değerlendirme ödevleri, hazırlık ödevleri (Ö.10, Ö.12) ve değerlendirme ödevleri (Ö.10) kategorilerinde iki ve bir kez verilmiştir. Uyum ve bireysel farklılıklar kapsamında, kaynaştırma öğrencilerine özel ödevler (Ö.6, Ö.10, Ö.12, Ö.13, Ö.14) beş kez, yabancı uyruklu öğrencilere özel ödevler (Ö.12, Ö.13, Ö.14) ise üç kez belirtilmiştir. Herkese aynı ödevi verme (Ö.5, Ö.7, Ö.8, Ö.9, Ö.11, Ö.14, Ö.15) uygulaması yedi kez yapılmıştır. Destekleyici çalışmalar arasında ek kaynaklardan ödevler (Ö.1, Ö.5, Ö.9, Ö.12, Ö.15) beş kez, fotokopi ile ödevler (Ö.5, Ö.9, Ö.12, Ö.15) dört kez verilmiştir. Kültürel ve değer eğitimi kapsamında, kendi kültürümüze dayalı ödevler (Ö.11) ve kütüphane üyeliği ve kitap araştırmaları (Ö.11) yalnızca birer kez verilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin, soruya ilişkin görüşlerini şu ifadelerle dile getirmişlerdir:

Ö.1. “Türkçe dersi için ev ödevi veririm. Harf öğretiminden önce düzenli ve düzensiz çizgi çalışma ödevleri veriyorum. Harf öğretiminin ardından okul kitaplarından ve

yardımcı kaynaklardan okuma ödevlendirmeleri yapıyorum. Hece ve kelime yazma ilerleyen zamanlarda metin yazma ile ilgili ödev veriyorum.” (Harf, hece, kelime yazma; Okuma çalışmaları; Metin yazma; Ek kaynaklardan ödevler)

Ö.2. “Veriyorum. Dikte çalışmaları, okuduğunu anlama, okuduğu metinle ilgili sorular ama genelde okuma ödevleri veriyorum.” (Dikte çalışmaları; Okuma çalışmaları; Okuduğunu anlama)

Ö.3. “1. Sınıf olduğumuz için hemen hemen tüm ödevlerimiz Türkçe dersi ile ilgili. Harf, hece kelime, cümle yazımı, dikte çalışmaları, okuma çalışmaları, cümle oluşturma, boşluk doldurma ve eşleştirme türünde ödevler veriyorum.” (Harf, hece, kelime yazma; Cümle yazımı; Dikte çalışmaları; Okuma çalışmaları)

Ö.4. “Yazım kuralları noktalama işaretlerini kullanma ama genellikle okuma, anlama ve kurallara uygun yazı yazma ödevleri veriyorum. 2. Sınıf oldukları için özet çıkartma ödevi vermiyorum öncelikli hedefim okumayı sevmeleri ve alışkanlık haline getirmeleri.” (Cümle yazımı; Yazım kuralları, noktalama; Okuma çalışmaları;

Ö.5. “Genellikle cümle bilgisi, kitaplarımızdan metinlerin etkinliklerini, özellikle dinleme metinlerinin etkinliklerini, öğrenilen konuya göre de fotokopi veriyorum. Şiir ve düz yazı yazma ödevleri veriyorum. Herkese aynı ödevi veriyorum.” (Şiir ve düz yazı yazma; Herkese aynı ödevi verme; Ek kaynaklardan ödevler; Fotokopi ödevleri)

Ö.6. “Türkçe dersinde metin üzerinden okuma, anlama, kısa özet çıkarma, metnin sorularını cevaplama ödevleri veriyorum. Herkese aynı ödevi veriyorum. Sınıfta okuma yazma bilmeyen öğrencilere farklı ödevler veriyorum.” (Okuduğunu anlama; Özet çıkarma; Kaynaştırma öğrencilerine özel ödevler)

Ö.7. “Ödev çok vermiyorum okuma, anlama ödevleri veriyorum. Dil bilgisi konularını sınıfta işledikten sonra onlarla ilgili etkinlikler veriyorum. Kitaptaki etkinlikleri ev ödevi olarak vermiyorum sınıfta yaptırmayı tercih ediyorum. Genelde herkese aynı ödevi veriyorum.” (Dil bilgisi konuları; Okuma çalışmaları; Okuduğunu anlama; Herkese aynı ödevi verme)

Ö.8. “Genellikle o gün öğrenilen sesin tekrarına yönelik ödevler veriyorum. İlk grup sesler hemen kavranmadığı için üzerinde daha çok duruyoruz. İlk grup seslerle ilgili daha çok ödev vermek zorunda kalıyoruz. Fakat ilerleyen seslerde öğrencilerin algıları daha yüksek düzeye ulaştığı için daha az ödevlendirme yapıp haftada üç sese kadar çıkabiliyoruz. Hatta son grup seslerini günde bir ses olacak şekilde verebilirim. Bu yüzden her ses için aynı miktarda ödev yapmıyoruz. Sesle ilgili ödevlerimiz süreç içinde azalıyor. Tekrar kesinlikle çok önemli çünkü tekrar edilmeyen hiçbir şey kalıcı olmuyor maalesef. Herkese aynı ödevi veriyorum. Fakat öğrencilerin hasta olduklarında, başka durumlardan okula gelemediklerinde ödevleri gelip okuldan almaları istiyorum. Hasta onların ödevi yapmalarını beklemiyorum. ” (Herkese aynı ödevi verme)

Ö.9. “Türkçe dersi için ödev veriyorum. Genellikle tekrar ödevleri veriyorum. Okul kitabından, yardımcı kaynaklardan etkinlikler ya da çoktan seçmeli testler şeklinde ödevlendirmeler yapıyorum. Sınıfımızda kaynaştırma öğrencisi olmadığı için herkese aynı ödevi veriyorum.” (Okuma çalışmaları; Herkese aynı ödevi verme; Ek kaynaklardan ödevler; Fotokopi ödevleri)

Ö.10. “Türkçe dersi için genelde iki tip ödev veriyorum. İlki hazırlık ödevi ikincisi değerlendirme ödevi. Türkçe de genellikle hazırlık için ödevler veriyorum. Mesela o gün okuyacağımız metni bir gün önceden evde birkaç kez okumalarını istiyorum. Bu bir hazırlıktır. Ön bilgilerini harekete geçirmek için yapıyorum. Daha sonra bir konu işlemişsem mesela eş ve zıt anlamlı kelimeler; bunlarla ilgili metnin içinde eş ve zıt anlamlı kelimeleri bulmalarını istiyorum. Ya da söz dağarcığını geliştirmek için sözlükten görevlendirmeler yapıyorum. Metinden bazı kelimeleri tespit edip kelimeleri sözcük sırasına koymalarını, anlamlarını bulmalarını ve cümle içinde kullanmalarını istiyorum. Değerlendirme ödevi olarak da metnin haritasını çıkartıyoruz. Konu ve ana fikri de dahil ediyoruz. 5N 1K çalışmalarını da ödev olarak veriyorum. Bu sayede hem soru sorma becerileri geliştiriyoruz hem de anlama becerilerini geliştiriyoruz. Herkese aynı ödevi vermiyorum. Farklılaşmalar oluyor. Sınıfta kaynaştırma öğrencim var onun

ödevleri kendi ihtiyaçlarına göre farklı oluyor. Bireysel farklılıklar bizleri zaman zaman farklı ödevler vermeye itebiliyor.” (Cümle yazımı; Yazım kuralları, noktalama; Okuma çalışmaları; Okuduğunu anlama; Hazırlık ödevleri; Değerlendirme ödevleri; Kaynaştırma öğrencilerine özel ödevler)

Ö.11. “Türkçe dersinde genelde ödevlerim öz Türkçemizi destekleyen öğrencilerin günlük hayatta kullanabileceği ödevler oluyor. Mesela kendi dilimizi oluşturan atasözleri, deyimler, ninniler, maniler, türküler, şiirler gibi daha çok kendi öz kültürümüze dayalı unsurları içeren ödevler vermeye çalışıyorum. Farklı kaynaklardan araştırmalarını istiyorum. Sırf bu yüzden tüm öğrencilerimin kütüphaneye üye olmasını zorunlu kıldım. Araştırmalarını dijital ortamdan değil de kaynaklardan kitaplardan araştırmalarını istiyorum. Kaynaklardan hazır aldıkları ödevlerden ziyade kendi düşüncelerini ekleyebildikleri ödevler vermeye çalışıyorum. Konuyla ilgili devamlılığı sağlayacak gerekli olan tarzda ödevler vermeye çalışıyorum. Mesela duygularını ifade edici çalışmalar olmasına dikkat ediyorum. Her şeyin temelinde okuma olduğu için öğrencileri daha çok kitapla karşı karşıya getirmeliyiz. Fakat çocukların seviyesine uygun kitaplar oldukça sınırlı sayıda. Çocuklarında düşünce dağarcıkları ister istemez kısıtlanmış oluyor. Şu an bulunan birkaç kitapta yabancı kaynaklı. Yabancı kaynaklara karşı değilim fakat Türkçemizin bu şekilde yıpratılmasına karşıyım. Cümle kurallarına dikkat ederim. Kısa, anlamı kapalı cümleler olmasını istemem. Açıklayıcı cümleler kurmalarını istiyorum. Araştırma olarak verdiğim ödevleri mutlaka sunmalarını isterim. Vakit olsa da verilen emeğe saygı duyarım. Öğrencilerin seviyeleri birbirine yakın olduğu için ayırmıyoruz herkese aynı ödevi veriyoruz. Araştırma ödevlerinde konu seçimini öğrencilere bıraktığım için farklılaşma oluyor.” (Herkese aynı ödevi verme; Atasözleri, deyimler, ninniler, maniler, türküler, şiirler; Kütüphane üyeliği ve kitap araştırmaları)

Ö.12. “Evet her ders öncesinde bazen de ders sonrasında Türkçe dersi için ödev veririm. Ders kitabından konu işleyeceğimiz zaman öncesinde hazırlık ödevi bazen de işlediğimiz dil bilgisi konusu ile ilgili pekiştirme anlamında dersten sonra ödevler veriyorum. Dil bilgisi konularını genelde yardımcı kaynaklardan bazen de fotokopi olarak veriyorum. Okuma, anlama ile ilgili ödev vereceğimde ders kitabından veriyorum. Sınıfım da bir tane BEP’li bir tane öğrenim düzeyi geride olan bir tane de Türkçe bilmeyen Afgan bir öğrencim var. Onlara farklı ödevler veriyorum.” (Dil bilgisi konuları; Okuma çalışmaları; Okuduğunu anlama; Hazırlık ödevleri; Kaynaştırma öğrencilerine özel ödevler; Yabancı uyruklu öğrencilere özel ödevler; Ek kaynaklardan ödevler; Fotokopi ödevleri)

Ö.13. “Türkçe dersinde işlediğimiz dil bilgisi konularını pekiştirmeye yönelik ödevler veriyorum. İşlenen konu tam kavranmışsa pekiştirme ödevini o gün veriyorum. Konu tam kavranmamışsa aynı gün değil ertesi gün pekiştirme çalışmasını yaptıktan sonra eve ödevini öyle veriyorum. Okuma ve anlamaya yönelik ödevler veriyorum. Bilgilendirici veya hikâye türü metinlerle okuma, anlama çalışmalarını gerçekleştiriyoruz. Herkese aynı ödevi veriyorum sadece okuma bilmeyen iki tane yabancı uyruklu öğrencim var onlara farklı ödev veriyorum. Fotokopi dağıttığımda kendilerini kötü hissetmesinler diye onlara da veriyorum ama onların ödevi yapmalarını beklemiyorum. Onlara 1. sınıf kitaplarından okuma yazma ödevleri veriyorum.” (Dil bilgisi konuları; Okuduğunu anlama; Kaynaştırma öğrencilerine özel ödevler; Yabancı uyruklu öğrencilere özel ödevler)

Ö.14. “Türkçe dersi için okuma, yazma, anlama, boşluk doldurma, eşleştirme, kelime çalışmaları gibi ödevler veriyorum. Yabancı uyruklu öğrencilerim hariç herkese aynı ödevi veriyorum. Birde kaynaştırma öğrencim var ona da bazen farklı ödevler veriyorum.” (Okuma çalışmaları; Okuduğunu anlama; Kaynaştırma öğrencilerine özel ödevler; Yabancı uyruklu öğrencilere özel ödevler; Herkese aynı ödevi verme)

Ö.15. “Okuma, anlama, kelime çalışmaları, dil bilgisi konuları ile ilgili kaynak kitaplardan ve fotokopi kâğıtlarından ödevlendirmeler yapıyorum. Herkese aynı ödevi veriyorum.” (Dil bilgisi konuları; Okuma çalışmaları; Okuduğunu anlama; Herkese aynı ödevi verme; Ek kaynaklardan ödevler; Fotokopi ödevleri)

Sınıf öğretmenlerine “Türkçe dersi için ev ödevi verilirken hangi amaçları gözetiyorsunuz?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 5’te belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 5.

Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Ev Ödevlerini Verirken Amaçlarına İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Pekiştirme ve Kalıcılık	Öğrenilen Konuların Pekiştirilmesi	Okulda öğrenilen bilginin pekiştirilmesi (Ö.1, Ö.3, Ö.7, Ö.9, Ö.12, Ö.15)	6
		Harfin pekiştirilmesi (Ö.3)	1
		Dil bilgisi konularının pekiştirilmesi (Ö.4, Ö.12, Ö.13)	3
Okuma ve Anlama	Okuma Becerisinin Gelişmesi	Okumayı öğrenmeleri (Ö.2)	1
		Okuma ve yazmanın geliştirilmesi (Ö.3)	1
		Okumanın hızlanması (Ö.3)	1
		Okuma, anlama ve yorumlama (Ö.4, Ö.5, Ö.6, Ö.10, Ö.13, Ö.14)	6
		Okuma günü uygulaması (Ö.5)	1
		Eksiksiz yazı yazmaları (Ö.2)	1
Yazma ve Dil Bilgisi	Yazma Becerisinin Gelişmesi	Güzel yazmaları ve noktalama işaretlerine dikkat etmeleri (Ö.6)	1
		Yazma ve dilbilgisi (Ö.10)	1
Sorumluluk ve Hazırlık	Sorumluluk Bilinci	Sorumluluk bilincinin geliştirilmesi (Ö.1)	1
	Derse Hazırlıklı Gelme	Derse hazırlıklı gelme (Ö.12)	1
Temel Becerilerin Kazandırılması	Dil ve Temel Beceriler	Türkçenin temel becerileri (dinleme, okuma, anlama, yazma ve dilbilgisi) kazandırma (Ö.10)	1
Anlam ve Kelime Dağılımı	Kelime Dağılımının Gelişmesi	Kelime dağılımının gelişmesi (Ö.14)	1
	Atasözleri ve Deyimler	Atasözleri ve deyimlerle ilgili ödevler (Ö.14)	1

Tablo 5’te görüldüğü üzere, ilk tema, "Pekiştirme ve Kalıcılık" olup, bu kategori altında öğretmenlerin, okulda öğrenilen bilgilerin pekiştirilmesini hedefledikleri görülmektedir. Okulda öğrenilen bilgilerin pekiştirilmesine yönelik ödevler (Ö.1, Ö.3, Ö.7, Ö.9, Ö.12, Ö.15) toplamda altı kez vurgulanmıştır. Ayrıca, harflerin pekiştirilmesi (Ö.3) ve dil bilgisi konularının pekiştirilmesi (Ö.4, Ö.12, Ö.13) konularında da ödevler verilmiştir; bunlar sırasıyla bir ve üç kez belirtilmiştir. "Okuma ve Anlama" teması altında, okuma becerisinin gelişmesine yönelik amaçlar belirlenmiştir. Öğretmenler, okumayı öğrenme (Ö.2), okuma ve yazmanın geliştirilmesi (Ö.3), ve okumanın hızlanması (Ö.3) gibi hedeflerle ödevler vermekte

olup, bu konular her biri birer kez ifade edilmiştir. Okuma, anlama ve yorumlama (Ö.4, Ö.5, Ö.6, Ö.10, Ö.13, Ö.14) ise en fazla sıklıkta belirtilen amaçlardan olup, toplamda altı kez öne çıkmıştır. Ayrıca, okuma günü uygulaması (Ö.5) da bir kez belirtilmiştir. "Yazma ve Dil Bilgisi" kategorisinde, yazma becerisinin gelişimine yönelik çeşitli amaçlar vurgulanmıştır. Eksiksiz yazı yazma (Ö.2), güzel yazı ve noktalama işaretlerine dikkat etme (Ö.6), ve yazma ile dil bilgisi konularını kapsayan ödevler (Ö.10) sırasıyla birer kez ifade edilmiştir. "Sorumluluk ve Hazırlık" teması altında, sorumluluk bilincinin geliştirilmesi (Ö.1) ve derse hazırlıklı gelme (Ö.12) amaçları belirlenmiştir. Her iki konu da birer kez öne çıkmıştır. "Temel Becerilerin Kazandırılması" kategorisi, Türkçenin temel becerilerinin kazandırılmasını hedeflemektedir. Bu kapsamda dinleme, okuma, anlama, yazma ve dil bilgisi konularını kapsayan ödevler (Ö.10) bir kez belirtilmiştir. Son olarak, "Anlam ve Kelime Dağarcığı" teması altında kelime dağarcığının geliştirilmesi (Ö.14) ve atasözleri ile deyimlerle ilgili ödevler (Ö.14) birer kez ifade edilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin soruya yönelik şu şekilde cevaplar vermişlerdir:

Ö.1. “Okulda öğrenilen bilginin pekiştirilmesini, öğrencide sorumluluk bilincinin gelişmesi” (Okulda öğrenilen bilginin pekiştirilmesi; Sorumluluk bilincinin geliştirilmesi)

Ö.2. “Temel amacım okumayı öğrenmeleri. Eksiksiz yazı yazmaları ve anlama becerilerinin gelişmesi.” (Okumayı öğrenmeleri; Eksiksiz yazı yazmaları)

Ö.3. “Harfin pekiştirilmesini, tam öğrenilmesini, okuma ve yazmanın geliştirilmesini, okumanın hızlanmasını amaçlıyorum.” (Okulda öğrenilen bilginin pekiştirilmesi; (Harfin pekiştirilmesi; Okuma ve yazmanın geliştirilmesi; Okumanın hızlanması)

Ö.4. “Daha çok okuma, anlama, anladığı şeyi yorumlayabilme, dil bilgisini tam olarak kavramalarını amaçlıyorum.” (Dil bilgisi konularının pekiştirilmesi; Okuma, anlama ve yorumlama)

Ö.5. “Özellikle okumayı ve okuduğunu anlamayı geliştirmeyi amaçlıyorum. Sadece Çarşamba günü okuma günümüz çarşamba günü sadece okuma ödevi veriyorum. Okumaları gelişsin okumaları akıcı olsun diye okuma günü yapıyoruz.” (Okuma, anlama ve yorumlama; Okuma günü uygulaması)

Ö.6. “Genel amacım öğrencinin okumasını daha iyi hale getirmektir. Okumalarının daha anlaşılır olmasını ve okuduklarını daha iyi anlamalarını amaçlıyorum. Güzel yazmaları, noktalama işaretlerine dikkat ederek yazmaları da önemli amaçlarımdandır”. (Okuma, anlama ve yorumlama; Güzel yazmaları ve noktalama işaretlerine dikkat etmeleri)

Ö.7. “Daha çok pekiştirme yapmalarını amaçlıyorum.” (Okulda öğrenilen bilginin pekiştirilmesi)

Ö.8. “Amacım sesle ilgili sesleri farklı farklı sözcük ya da cümle içinde tekrar tekrar karşılarına çıkartıp kalıcılığını sağlamak. 1. Sınıf oldukları için hep bunu amaçlıyorum.” (Okulda öğrenilen bilginin pekiştirilmesi)

Ö.9. “Öğrenilen konuların pekiştirilmesini amaçlıyorum.” (Okulda öğrenilen bilginin pekiştirilmesi)

Ö.10. “Türkçe dersi birçok başlıktan oluşmaktadır. Bu başlıkları dinleme, okuma, anlama, yazma ve dilbilgisi olarak sıralayabiliriz. En çok fırsat eğitimi yaptığımız ders Türkçe dersidir. Örneğin o gün davranış olarak almadığımız bir davranış vardır. Öğrenci ödevde cümleye küçük harfle başlamıştır, özel ismin ilk harfini küçük yazmıştır. Anında fırsat eğitimi ile düzeltmeyi yaparım ve tahtada birkaç örnek yaptırırım. Özellikle Türkçenin temel becerilerini öğrencilere kazandırmak istiyoruz.” (Okuma, anlama ve yorumlama; Yazma ve dilbilgisi; Türkçenin temel becerileri (dinleme, okuma, anlama, yazma ve dilbilgisi) kazandırma)

Ö.12. “Öğrencilerin derse hazırlıklı gelmesini istiyorum. Dil bilgisi konularında ödev verirken ise pekiştirilmesini daha kalıcı hala gelmesini amaçlıyorum.” (Okulda öğrenilen bilginin pekiştirilmesi; Dil bilgisi konularının pekiştirilmesi; Derse hazırlıklı gelme)

Ö.13. “Türkçe dersi ödevlerini verirken özellikle okuma, anlama konusunun önemli olduğunu yeni nesil sorular çıktığından beri daha çok hissediyoruz. Bir sayfa yarım sayfa olan soruları çocukların anlayabilmesi için sınıfta da bu konunun üzerinde duruyoruz ve ödevlendirmede de bu konuya dikkat ediyoruz. Dil bilgisi de çocukların bundan sonra ki hayatlarında önemli olduğu için derste işlenen konular pekiştirilmediği zaman maalesef her çocuğumuz için geçerli olmasa da bu bazı çocuklarımız için sıkıntı olabiliyor. Bazı çocuklarımız dinleme ile bile öğrenmeyi gerçekleştirebiliyor. Pekiştirmeye bile gerek kalmıyor. Ama bazılarında bu durum söz konusu olmadığı için pekiştirme ödevlerine ihtiyaç oluyor.” (Dil bilgisi konularının pekiştirilmesi; Okuma, anlama ve yorumlama)

Ö.14. “Çocukların okuduklarını iyi anlamalarını, daha çok kelimenin anlamlarını bilmelerini amaçlıyorum. Kelime dağarcıklarının gelişmesi için atasözleri ve deyimlerle ilgili ödevler veriyorum.” (Okuma, anlama ve yorumlama; Kelime dağarcığının gelişmesi; Atasözleri ve deyimlerle ilgili ödevler)

Ö.15. “Verdiğimiz kazanımların öğrencilerde kalıcılığını sağlamak. Sınıfta öğrenilenlerin pekiştirilmesini amaçlıyorum.” (Okulda öğrenilen bilginin pekiştirilmesi)

Sınıf öğretmenlerine “Türkçe dersi için ev ödevinin gerekliliği hakkındaki görüşleriniz nelerdir? Neden gereklidir?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 6’da belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 6.

Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe dersi ev ödevinin gerekliliği ve nedenine ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Öğrenme ve Kavrama	Konuların Pekiştirilmesi	Konuları daha iyi kavrama (Ö.1, Ö.5, Ö.9)	3
		Konuların tekrarı (Ö.2, Ö.3, Ö.12, Ö.14)	4
		Konuların unutulmaması (Ö.2, Ö.12, Ö.14)	3
Okuma ve Anlama	Okuma Becerisinin Gelişimi	Okuma becerisinin artması (Ö.2, Ö.4, Ö.5, Ö.6, Ö.7, Ö.9, Ö.10, Ö.11)	8
		Okuma alışkanlığı kazanma (Ö.6)	1
Yazma ve Dil Bilgisi	Yazma Becerisinin Gelişimi	Yazma kurallarının kavranması (Ö.4, Ö.5)	2

	Dil Bilgisi Çalışmaları	Dil bilgisi derslerinin pekişmesi (Ö.13, Ö.12)	2
Eğitimde Kalıcılık	Öğrenmenin Kalıcılığı	Öğrenme kalıcılığı (Ö.3, Ö.13)	2
Eğitimin Genel Yapısı	Öğrenci Sorumluluğu	Sorumluluk kazandırma (Ö.8, Ö.11)	2
		Evde aile ile çalışma (Ö.6, Ö.11)	2
	Eğitimin Desteklenmesi	Sınıf içi çalışmaların yetersizliği (Ö.15)	1
		Sınıf mevcudunun fazlalığı (Ö.15)	1
		Dersin genel yoğunluğu ve önemi (Ö.10)	1
Öğrenci Davranışları	Öğrencinin Derse İlgi Duyması	Dersin önemsenmesi (Ö.13)	1
		Temel davranışların kazandırılması (Ö.8)	1

Tablo 6'ya göre ilk tema "Öğrenme ve Kavrama" olup, bu kategori altında konuların pekiştirilmesinin ön plana çıktığı görülmüştür. Öğretmenler, konuların daha iyi kavranması (Ö.1, Ö.5, Ö.9), konuların tekrarı (Ö.2, Ö.3, Ö.12, Ö.14) ve konuların unutulmaması (Ö.2, Ö.12, Ö.14) gibi nedenlerle ev ödevlerini gerekli görmektedirler. Konuların tekrarı en sık belirtilen gerekçe olup, toplamda dört kez ifade edilmiştir. Konuların daha iyi kavranması ve unutulmaması ise sırasıyla üç kez öne çıkmıştır. "Okuma ve Anlama" teması altında, okuma becerisinin gelişimi ev ödevlerinin gerekliliği açısından vurgulanmıştır. Okuma becerisinin artması (Ö.2, Ö.4, Ö.5, Ö.6, Ö.7, Ö.9, Ö.10, Ö.11) en fazla sıklıkta belirtilen amaç olup, toplamda sekiz kez ifade edilmiştir. Ayrıca, okuma alışkanlığı kazanma (Ö.6) bir kez belirtilmiştir. "Yazma ve Dil Bilgisi" kategorisinde, yazma becerisinin gelişimi ve dil bilgisi çalışmalarının pekişmesi öne çıkmaktadır. Yazma kurallarının kavranması (Ö.4, Ö.5) ve dil bilgisi derslerinin pekişmesi (Ö.13, Ö.12) iki kez sıralanmıştır. "Eğitimde Kalıcılık" teması, öğrenmenin kalıcılığı ile ilişkilidir. Öğrenme kalıcılığı (Ö.3, Ö.13) konusuna iki kez vurgu yapılmıştır. "Eğitimin Genel Yapısı" altında, öğrenci sorumluluğu ve eğitimin desteklenmesi konuları yer almaktadır. Sorumluluk kazandırma (Ö.8, Ö.11) ve evde aile ile çalışma (Ö.6, Ö.11) iki kez belirtilmiştir. Ayrıca, sınıf içi çalışmaların yetersizliği (Ö.15), sınıf mevcudunun fazlalığı (Ö.15) ve dersin genel yoğunluğu ve önemi (Ö.10) gibi eğitimle ilgili çeşitli destekleyici gerekçeler birer kez ifade edilmiştir. Son olarak, "Öğrenci Davranışları" teması altında, öğrencinin derse ilgi duyması ve temel davranışların kazandırılması gibi nedenler öne çıkmaktadır. Dersin önemsenmesi (Ö.13) ve temel davranışların kazandırılması (Ö.8) birer kez vurgulanmıştır.

Sınıf öğretmenlerinin yöneltilen soruya ilişkin cevapları şu şekildedir:

Ö.1. "Gereklidir. Konuları daha iyi kavramaları ve sınıf içinde yapılan etkinliklerde başarılarının artması için." (Konuları daha iyi kavrama)

Ö.2. "Gerekli. Çünkü tekrar edilmediğinde okuma çok çabuk unutuluyor." (Konuların tekrarı; Konuların unutulmaması; Okuma becerisinin artması)

Ö.3. "Bence gerekli. Özellikle 1. Sınıfta yapılan tekrarların öğrenci adına öğrenme kalıcılığını artırdığını düşünüyorum." (Konuların tekrarı; Öğrenme kalıcılığı)

Ö.4. "Tabi ki gerekli. Okuma, anlama ne kadar çok egzersiz yaparsanız o kadar gelişir. Onun dışında yazmanın gelişmesi için yazım kurallarının kavranması için Türkçe ev ödevi gereklidir. Diğer derslere de Türkçenin etkisi olduğu için özellikle önemli." (Okuma becerisinin artması; Yazma kurallarının kavranması)

Ö.5. "Kesinlikle gerekli. Konuları daha iyi anlamaları için, okumalarının ve yazmalarının gelişmesi için Türkçe ödevi oldukça önemli. Bu yüzden o hafta ne işlediysem o konuyla ilgili ödev veriyorum." (Konuları daha iyi kavrama; Okuma becerisinin artması; Yazma kurallarının kavranması)

Ö.6. "Gerekli tabi. Çünkü okulda o kadar okuma yaptıramıyoruz. Evde aileyle birlikte okuma anlama çalışmaları yapmaları önemli." (Okuma becerisinin artması; Okuma alışkanlığı kazanma; Evde aile ile çalışma)

Ö.7. "Gereklidir. Okumayı anlamayı geliştirme adına gereklidir." (Okuma becerisinin artması)

Ö.8. "Ödev genel olarak gerekli. Örnek vermek gerekirse komşumun çocuğundan bildiğim bir konuyu anlatmak isterim. Okul öncesi öğrenimini bir kolejde tamamladı ve 1. Sınıf için kayıt yaptırdılar. Sınıfın geneli de okul öncesi dönemi aynı kolejde tamamlamış. Okul öncesi dönemde ilk okuma yazma çalışmalarının yoğunluğu tamamlanmıştı ve birçok ses verilmişti. Bu sebeple nerdeyse bir buçuk ay öncesinden okuma yazma çalışmalarını bitirmişlerdi. Yani kesinlikle ödev gerekiyor çünkü biz devlet okulu olarak hep aynı profil de ailelere sahip değiliz. Ya da sınıflarımızın tamamı ilgili ailelerden oluşmuyor. Doğal olarak o tekrarı birazda sorumluluk ortaya çıkartarak sağlamaya çalışıyoruz. Evlerinde sorumluluk sahibi olmayan öğrencilerim için teneffüste dışarıya çıkmam onların evde yapmadıkları tekrarları yaptırırım. Temel davranışları kazanmayan, ailenin ödev konusunda yetersiz tavır sergilediği, el bebek gül bebek büyüyen öğrencilerimde ödev konusu karşıma sorun olarak çıkıyor. Bu öğrencileri tamamen boş veremem ya da sürekli telefon açıp velilere uyarıda bulunamam. Doğal olarak ödev işinin bir kısmını kendim yükleniyorum. İşimi şansa bırakmamaya çalışıyorum." (Sorumluluk kazandırma; Temel davranışların kazandırılması)

Ö.9. "Çocukların öğrenilen konuları pekiştirmesi için gerekli. Günde yarım saat olacak şekilde okuma ödevi veriyorum. Okuma tüm dersler ve hayatlarının geri kalanı için oldukça önemli." (Konuları daha iyi kavrama; Okuma becerisinin artması)

Ö.10. "Türkçe dersi ödevleri gereklidir. Hatta ders programlarında tüm sınıf düzeyinde Türkçe dersinin yoğunluğu daha fazladır. Çünkü ileride ki mihver derslerin temelini Türkçe dersi oluşturuyor. Matematik dahil matematik ne alaka diye düşünebilirsiniz. Fakat öğrenci problemi okur, anlar ve kendi ifadesi ile anlatır. Verilen istenilenleri çıkartır. Bu bir Türkçedir. Yani anlama ve anlatıma dayalı bir çalışmadır. Fen bilimleri ve sosyal bilgiler dersinde öğrenci iyi bir okuma hızına sahip değilse geri dönüşleri çok olacağı için maalesef anlamada zorluk çekecektir. Zaten ses temelli ilk okuma yazma tekniğinde en büyük dezavantajı da bu oldu. Cümle temelli okuma yazma öğretiminde hızlı ve anlayarak okurken harf yönteminde maalesef amaç okuma ile sınırlı kaldığı için anlama sonradan geliyor." (Okuma becerisinin artması; Dersin genel yoğunluğu ve önemi)

Ö.11. "Tabi ki gerekli bazı ödevler sınıfta yapılamayacak ödevler. Mesela büyüklerinden destek alması gerektiği ödevler olacak ve ya okulda ulaşılamayacak kaynaklar olabilir. Türkçe'nin her daim hatırlatılması lazım. Sadece okulda değil bunu ödevler vererek evde de sağlamalıyız." (Okuma becerisinin artması; Sorumluluk kazandırma; Evde aile ile çalışma)

Ö.12. “Bence gerekli. Dil bilgisi dersleri için söylemek gerekirse öğrenildiğimiz konuların evde pekiştirilmesi gerekiyor. Yoksa öğrenciler kısa sürede unutuyorlar. Okuma metinlerinde öğrenciler metni önceden okumuş oluyorlar. Metnin içinde bilmedikleri kelimeleri öğrenip gelmiş oluyor. Bu da metinle ilgili soruların daha iyi cevaplanmasını sağlıyor. Bizim derste zaman kazanmamızı sağlıyor.” (Konuların tekrarı; Konuların unutulmaması; Dil bilgisi derslerinin pekişmesi)

Ö.13. “Türkçe dersi ev ödevi gerekli. Öğrenciler bazen Türkçe dersini önemsiz olarak görebiliyor. O nedenle ödev verildiği zaman onu biraz daha ders gibi görmeye başlıyorlar. Özellikle dil bilgisi konusunda ne kadar örnek görürlerse o kadar kalıcılık sağlanır ve sınavlarda başarı oluşur.” (Dil bilgisi derslerinin pekişmesi; Öğrenme kalıcılığı; Dersin önemsenmesi)

Ö.14. “Bence gerekli. Birincisi okulda öğrenilenlerin unutmaması ve pekişmesi için gerekli. Öğrettiğim konuyu o gün veriyorum ya da birkaç gün sonra da hatırlatmak için testler, boşluk doldurmalar gibi çalışmalar vermeyi uygun buluyorum.” (Konuların tekrarı; Konuların unutulmaması)

Ö.15. “Türkçe dersi ödevleri kesinlikle gerekli. Çünkü sınıfta yapılan çalışmalar yeterli gelmiyor. Sınıf mevcudumuz çok fazla. 34 öğrencim var. Bu da sınıfta gürültüye ve kargaşaya sebep olmaktadır. Yapılan çalışmaların evde pekiştirilmesi, desteklenmesi önem arz ediyor.” (Sınıf içi çalışmaların yetersizliği; Sınıf mevcudunun fazlalığı)

Sınıf öğretmenlerine “Türkçe dersi için ev ödevi verirken nelere dikkat ediyorsunuz? Dikkat ettiğiniz durumları biraz daha ayrıntılı açıklayabilir misiniz?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 7’de belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 7.

Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Ev Ödevi Verirken Dikkat Ettikleri Kriterlere İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Öğrenci Seviyesi ve Uyum	Öğrenci Düzeyine Uygunluk	Öğrenci seviyesine uygun olma (Ö.2, Ö.3, Ö.4, Ö.5, Ö.7, Ö.9, Ö.10, Ö.15)	8
		Seviyeye uygun ödevlerin çeşitliliği (Ö.3)	1
		Uzun metin ve sorular yerine kısa metinler (Ö.5, Ö.13)	2
		Konu ile alakalı olma (Ö.2, Ö.4, Ö.7, Ö.9, Ö.10)	5
		Öğretilen veya bilinen konular (Ö.4, Ö.9)	2
		Metinlerin etik olması (Ö.2)	1
		Günlük okuma ve yazma ödevleri (Ö.3)	1
		Yazım kurallarına dikkat etme (Ö.4, Ö.6, Ö.12)	3
		Noktalama işaretlerine dikkat etme (Ö.6, Ö.12)	2
		Yazı güzelliği ve okunaklılık (Ö.4, Ö.6)	2
		Ödevlerin anlaşılır olması (Ö.5)	1
		Ezberlenmeme (Ö.1)	1
		Öğretilmemiş seslerin kullanılmaması (Ö.8)	1
		İşlenen konuların tekrarı (Ö.7)	1
		Farklı seslerin tekrar edilmesi (Ö.8)	1
Konu İçerik ve Katılımı	İşlenen Konuya Uygunluk	Günlük ödevlerde okuma ve yazma çalışmalarının dengelenmesi (Ö.10)	1
		Öğrencilerin kendileri yapması (Ö.11, Ö.15)	2
		Aile müdahalesinin olmaması (Ö.11)	1

Bağımsızlık Çalışması		Yazma ödevlerinin sınıfta yapılması (Ö.13)	1
		Öğrenci ilgisine göre ödevler (Ö.11)	1
		Öğrencilerin kendilerini yazıyla ifade etmesi (Ö.11)	1
Okuma ve Anlama	Okuma Becerisinin Gelişmesi	Günlük okuma ödevleri (Ö.6, Ö.10, Ö.11)	3
		Okuma ve anlama çalışmaları (Ö.8, Ö.11)	2
		Kelime çözümleme (Ö.10)	1
		Okuma anlama çalışmalarına yönelik sorular (Ö.8)	1
		Bol bol kitap okuma (Ö.5)	1
		Uzun metinlerin okuma çalışmaları (Ö.8)	1
		Öğrencilerin sıkılmaması (Ö.3, Ö.13, Ö.14)	3
Sıkma ve Motivasyon	Ödevi Sıkma	Eğlenceli ve görsel ağırlıklı ödevler (Ö.3, Ö.5)	2
		Ödevin dozunu ayarlama (Ö.13)	1
		Ödevlerin motivasyonu artırması (Ö.10)	1

Tablo 7 incelendiğinde, belirlenen ilk tema "Öğrenci Seviyesi ve Uyum" altında, öğretmenler ödevlerin öğrenci seviyesine uygunluğuna büyük önem verdiklerini belirtmişlerdir. Öğrenci seviyesine uygunluk (Ö.2, Ö.3, Ö.4, Ö.5, Ö.7, Ö.9, Ö.10, Ö.15) sekiz kez vurgulanmış olup, bu kriter, ödevlerin öğrencilerin gelişim düzeyine hitap etmesini sağlamak açısından kritik bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca, seviyeye uygun ödevlerin çeşitliliği (Ö.3) bir kez, uzun metin ve sorular yerine kısa metinlerin tercih edilmesi (Ö.5, Ö.13) ise iki kez belirtilmiştir. "Konu ve İçerik" kategorisinde, ödevlerin işlenen konularla uyumlu olması ön plandadır. Konu ile alakalı olma (Ö.2, Ö.4, Ö.7, Ö.9, Ö.10) beş kez, öğretilen veya bilinen konular (Ö.4, Ö.9) ise iki kez ifade edilmiştir. Ayrıca, metinlerin etik olması (Ö.2), günlük okuma ve yazma ödevleri (Ö.3), yazım kurallarına dikkat etme (Ö.4, Ö.6, Ö.12), noktalama işaretlerine dikkat etme (Ö.6, Ö.12) ve yazı güzelliği ve okunaklılık (Ö.4, Ö.6) gibi kriterler de öne çıkmıştır. Ödevlerin anlaşılır olması (Ö.5) ve ezberlenmeme (Ö.1) gibi unsurlar birer kez, ayrıca, öğretim aşamasında işlenmemiş seslerin kullanılmaması (Ö.8) ve işlenen konuların tekrarı (Ö.7) gibi detaylara da dikkat çekilmiştir. "Öğrenci Katılımı ve Bağımsızlık" teması altında, öğrencilerin bağımsız çalışmasının teşvik edilmesi ön plana çıkmaktadır. Öğrencilerin kendilerinin yapması (Ö.11, Ö.15) ve aile müdahalesinin olmaması (Ö.11) bu bağlamda iki kez ifade edilmiştir. Ayrıca, yazma ödevlerinin sınıfta yapılması (Ö.13) ve öğrencilerin kendilerini yazıyla ifade etmeleri (Ö.11) gibi unsurlar birer kez belirtilmiştir. "Okuma ve Anlama" kategorisi, okuma becerisinin gelişimine odaklanmaktadır. Günlük okuma ödevleri (Ö.6, Ö.10, Ö.11) üç kez, okuma ve anlama çalışmaları (Ö.8, Ö.11) iki kez belirtilmiştir. Ayrıca, kelime çözümleme (Ö.10), okuma anlama çalışmalarına yönelik sorular (Ö.8), bol bol kitap okuma (Ö.5) ve uzun metinlerin okuma çalışmaları (Ö.8) gibi unsurlar da birer kez öne çıkmıştır. Son olarak,

"Sıkımlama ve Motivasyon" teması altında, öğrencilerin ödevlerden sıkılmamalarını sağlamak önemsenmiştir. Öğrencilerin sıkılmaması (Ö.3, Ö.13, Ö.14) üç kez vurgulanmış, eğlenceli ve görsel ağırlıklı ödevler (Ö.3, Ö.5) iki kez belirtilmiş, ödevin dozunun ayarlanması (Ö.13) ve motivasyonun artırılması (Ö.10) ise birer kez ifade edilmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin soruya ilişkin cevaplarına aşağıda yer verilmektedir:

Ö.1. "1. Sınıf düzeyinde evde yapılan okuma ödevlerinde öğrenciler ezber yapıyor. Okuma metinlerinin ezberlenmesini istemiyoruz sesleri tanıyarak okumasını istiyoruz." (Ezberlenmeme)

Ö.2. "Mutlaka konu ile alakalı olmalı. Kullanılan metinlerin etik olup olmadığını kontrol ederim. Metinler belli bir görüşü dayatmamalı. Her öğrencinin seviyesine uygun olmalı. Herkese aynı ödevi veriyorum. İlerleyen sınıflarda farklılaşmalar olabilir." (Öğrenci seviyesine uygun olma; Konu ile alakalı olma; Metinlerin etik olması)

Ö.3. "Ödevlerin çeşitli olmasına dikkat ediyorum. Günlük olarak okuma ve yazma ödevleri veririm. Öğrencinin sıkılmamasını amaçlarım. Görsel ağırlıklı ödevler seçerim. Kaynaştırma öğrencisi dışında aynı ödevi veriyorum. Okuma yazmada problemi olan öğrencilere farklı ödev veriyorum." (Öğrenci seviyesine uygun olma; Seviyeye uygun ödevlerin çeşitliliği; Günlük okuma ve yazma ödevleri; Öğrencilerin sıkılmaması; Eğlenceli ve görsel ağırlıklı ödevler)

Ö.4. "Öncelikle konuyu sınıfta anlatmış olmam gerekiyor. Ödevin içinde çocukların bilmediği bir konu olmamasına dikkat ediyorum. Öğrettiğim ya da daha önceden bildikleri konu ile ilgili ödev veriyorum. Yazım kurallarına, yazı güzelliğine, okunaklı olmasına dikkat ediyorum." (Öğrenci seviyesine uygun olma; Konu ile alakalı olma; Öğretilen veya bilinen konular; Yazım kurallarına dikkat etme; Yazı güzelliği ve okunaklılık)

Ö.5. "Seviyelerine uygun olmasına dikkat ediyorum. Kısa kısa metinler, sorular veriyorum. Onların okumalarını, anlamalarını kolaylaştırıcı ödevler veriyorum. İkinci sınıf oldukları için uzun metinleri ve soruları unutabiliyorlar kısa olmasına dikkat ediyorum. Görsel olarak ödevleri desteklemeye çalışıyorum. Ödevin anlaşılır olması da dikkat ettiğim bir noktadır. Bol bol kitap okunmasını da özellikle vurgularım." (Öğrenci seviyesine uygun olma; Uzun metin ve sorular yerine kısa metinler; Ödevlerin anlaşılır olması; Bol bol kitap okuma; Eğlenceli ve görsel ağırlıklı ödevler)

Ö.6. "Olmazsa olmazım mutlaka her gün okuma olmalı. Okumanın ardından uygunsa özetle olmalı. Şiir gibi yazma çalışmalarında güzel yazılmış olmasına dikkat ederim. Noktalama işaretlerinin uygun olarak kullanılmış olması benim için önemlidir. Cümle başının, özel isimlerin büyük olmasına dikkat ederim." (Yazım kurallarına dikkat etme; Noktalama işaretlerine dikkat etme; Yazı güzelliği ve okunaklılık; Günlük okuma ödevleri)

Ö.7. "Seviyelerine uygun olmasına, işlediğimiz konuların tekrarı olmasına dikkat ediyorum." (Öğrenci seviyesine uygun olma; Konu ile alakalı olma; İşlenen konuların tekrarı)

Ö.8. "Öncelikle verilen ödevlerde öğrenilmemiş farklı bir ses olmamasına dikkat ediyorum. Bugün diktesini yaptığımız sesin eve ödevlendirmesini yaptım içinde çocukların karşılaşmadığı hiçbir harf yok. Bu yıl ufaktan okuma anlama çalışmalarına da başladığım. Çalışma kağıdının sonuna sorular koyuyorum. Normal de ikinci dönem yapılması gereken bir çalışma. Fakat soru bölümü benim için kıstas değil. Bilenler yapıyor. Ama genel olarak herkes yaptı. Mesela daha uzun metinleri okumalarını denedim baktım ki oluyor sorun çıkmıyor devamını getirdim. Bahsettiğim gibi verdiğim sesi evde daha çok nasıl tekrar ettirebilirim, nasıl daha çok heceyle karşılaştırabilirim

diye çabalıyorum. Sesi ilk verdiğimizde karesel hızlı okuma metinleri ile başlıyoruz. Kolaydan zora doğru okuma çalışmalarımızı geliştiriyoruz. O gün verdiğim sesin daha çok dikkat çekmesi için sesi çalışma kağıdına farklı bir renkle yazıyorum. Ama bir süre sonra renklendirme işine son veriyorum. Aslında renklendirmeyi bırakmıştım birkaç öğrencim zorlandı tekrar geri dönmek zorunda kaldım. Ödevleri kendim sınıf düzeyine göre hazırlıyorum. Hazır ödevlere bakarak kendi ödevlerime eklemelerde yapıyorum.” (Öğretilmemiş seslerin kullanılmaması; Farklı seslerin tekrar edilmesi, Okuma ve anlama çalışmaları; Okuma anlama çalışmalarına yönelik sorular; Uzun metinlerin okuma çalışmaları)

Ö.9. “Öğrenci seviyesine uygun olmasına dikkat ediyorum. Bunun dışında işlediğimiz konular doğrultusunda olmasına dikkat ediyorum.” (Öğrenci seviyesine uygun olma; Konu ile alakalı olma; Öğretilen veya bilinen konular)

Ö.10. “Hazırlık ödevlerinin genelde okumaya yönelik olmasına dikkat ediyorum. Okunan metnin yer, zaman, kişi ve olay olarak çözümlemesi yapılır. Okumaya sevk edecek ödevler olmasına özen gösteriyorum. Değerlendirme ödevleri işlenen konu ile alakalı olmalı. Değerlendirme ödevlerinde kazandırılmaya çalışılan davranışların düzeyini ölçmeye çalışıyorum.” (Öğrenci seviyesine uygun olma; Konu ile alakalı olma; Günlük ödevlerde okuma ve yazma çalışmalarının dengelenmesi; Günlük okuma ödevleri; Kelime çözümleme; Ödevlerin motivasyonu artırması)

Ö.11. “Ödevleri mutlaka kendilerinin yapmasını istiyorum. Ben ailelerin düşüncelerini istemiyorum. Öğrencilerin kendilerinin yapacağı ödevler vermeye çalışıyorum. Konuyla ilgili etkinlikleri sınıfta yaptırırım. Ödev olarak daha çok okuma, anlama dayalı ödevler veririm. Çünkü veli müdahalesi istemiyorum. Öğrencileri tanıdığım için okuma, anlama çalışmalarında öğrencilerin neler yapabileceklerini biliyorum. Uzun sürecek onları zorlayacak ödevler vermem. Genelde çalışmalarımızı sınıfta yaparız. Öğrencilerin kendilerini yazıyla ifade etmesini de istiyorum. Fotokopi ödevi vermem. Mesela kitaptaki son metnimiz Mevlana ile ilgiliydi. Mevlana’nın sözlerini araştırıp gelecekleri bir ödev verdim. Sözlerinin açıklamalarını kendilerine göre yapmasını istedim. Ezber ödev internetten hazır olan ödevleri kabul etmiyorum. Öğrenci etkin olacak ve çalışacak. Öğrencilerin ilgisi doğrultusunda ödevler vermeye çalışıyorum.” (Öğrencilerin kendileri yapması; Aile müdahalesinin olmaması; Öğrenci ilgisine göre ödevler; Öğrencilerin kendilerini yazıyla ifade etmesi; Günlük okuma ödevleri; Okuma ve anlama çalışmaları)

Ö.12. “Ödevlerde noktalama işaretlerine, yazım yanlışlarına dikkat ederim. En önemlisi ödevi anlayıp anlamadıklarına, öğrencilere ne kadar faydalı olduğuna dikkat ediyorum.” (Yazım kurallarına dikkat etme; Noktalama işaretlerine dikkat etme)

Ö.13. “Çocukları çok sıkılamaya çalışıyorum. Diğer ödevlerle birlikte dozunu ayarlayarak vermeye çalışıyorum. Ödevlerle Türkçeyi sevmedikleri ve sıkıldıkları bir hale getirmek istemiyorum. Yazma ödevlerini genelde eve vermemeye çalışıyorum. Çünkü Türkçeyi o zaman sadece yazma olarak algılıyorlar. Genelde notlarımı derste tutturuyorum. Verdiğim konuları pekiştirecek kadar fazla boğmadan ödevlendirme yapıyorum. Yeteri kadar öğrenciyi sıkımayacak kadar ödev vermek temel kriterim.” (Uzun metin ve sorular yerine kısa metinler; Yazma ödevlerinin sınıfta yapılması; Öğrencilerin sıkılmaması; Ödevin dozunu ayarlama)

Ö.14. “Evet kriterlerim var. Çocukları çok sıkımayacak şekilde olması gerektiğini düşünüyorum. O günün kısa bir değerlendirmesi, özeti olarak akılda kalıcılığı artırmak istiyorum.” (Öğrencilerin sıkılmaması)

Ö.15. “Tabi ki en önemlisi öğrenci düzeyine uygun olması. Kendi başına yapabileceği ödevler olmalı.” (Öğrenci seviyesine uygun olma; Öğrencilerin kendileri yapması)

Sınıf öğretmenlerine “Türkçe dersi için hangi sıklıkla ev ödevi veriyorsunuz? Türkçe dersi için verdiğiniz ev ödevlerinin öğrencilerin ne kadar vaktini aldığını

düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 8’de belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 8.

Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Ev Ödevlerini Verme Sıklığı ve Öğrencinin Ne Kadar Vaktini Alması Gerektiğine İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Ödev Sıklığı	Günlük Ödev	Her gün ödev verme (Ö.1, Ö.2, Ö.3, Ö.4, Ö.6, Ö.8, Ö.9, Ö.10, Ö.11, Ö.12, Ö.13, Ö.14)	12
	İki Günde Bir Ödev	İki güne bir ödev verme (Ö.5, Ö.15)	2
	Haftada Birkaç Gün	Haftada iki ya da üç gün ödev verme (Ö.7)	1
Ödev Süresi	Kısa Süreli Ödev	10-20 dakika (Ö.9, Ö.13, Ö.14, Ö.15)	4
	Orta Süreli Ödev	30 dakika (Ö.6, Ö.7, Ö.10, Ö.11)	4
	Uzun Süreli Ödev	1 saat (Ö.1, Ö.2, Ö.3, Ö.10 (hafta sonu), Ö.12)	5
Öğrenci Motivasyonu	Eğlence ve Dinlenme	Ödevi sıkıkmama ve dinlenmeye vakit bırakma (Ö.8)	1
	Sıkımayan Ödevler	Öğrenciyi sıkımayan ödevler verme (Ö.5)	1
Sağlık ve Esenlik	Hastalık Durumu	Hasta olan öğrencilerin ödev yapmaması (Ö.8)	1
	Fazla Zorlamama	El yormayan, fazla zorlamayan ödevler (Ö.6)	1

Tablo 8 değerlendirildiğinde, sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersi ev ödevlerini verme sıklığı ve öğrencinin bu ödevlere ne kadar vakit ayırması gerektiğine ilişkin görüşleri çeşitli temalar altında incelenmiştir. Bu görüşler, ödevlerin öğrenci üzerindeki etkilerini optimize etmek amacıyla belirli kriterler ve sıklıklarla düzenlenmektedir. Ödev Sıklığı kategorisi, öğretmenlerin ev ödevlerini verme sıklığına dair yaklaşımlarını yansıtmaktadır. Günlük ödev verme (Ö.1, Ö.2, Ö.3, Ö.4, Ö.6, Ö.8, Ö.9, Ö.10, Ö.11, Ö.12, Ö.13, Ö.14) en yüksek frekansta ifade edilmiştir ve bu, öğretmenlerin düzenli ve sürekli bir çalışma alışkanlığı kazandırmayı hedeflediklerini göstermektedir. İki günde bir ödev verme (Ö.5, Ö.15) ve haftada iki ya da üç gün ödev verme (Ö.7) gibi alternatif yaklaşımlar ise daha az sıklıkla belirtilmiştir. Bu, öğretmenlerin öğrencilerin ödev yükünü dengeleyerek, her gün ödev vermenin genellikle tercih edilen bir uygulama olduğunu göstermektedir. Ödev Süresi açısından, öğretmenler ödevlerin süresine ilişkin çeşitli önerilerde bulunmuştur. Kısa süreli ödevler (10-20 dakika) (Ö.9, Ö.13, Ö.14, Ö.15) ve orta süreli ödevler (30 dakika) (Ö.6, Ö.7, Ö.10, Ö.11) eşit şekilde dört kez ifade edilmiştir, bu da öğretmenlerin öğrencilerin kısa süreli, düzenli çalışmalarını teşvik etmeye yönelik bir yaklaşım benimsediklerini göstermektedir. Uzun süreli ödevler (1 saat) (Ö.1, Ö.2, Ö.3, Ö.10 (hafta sonu), Ö.12) ise beş kez belirtilmiştir ve bu durum,

öğretmenlerin öğrencilerin zaman yönetimi ve derinlemesine çalışma becerilerini desteklemek amacıyla zaman zaman daha uzun süren ödevler verdiklerini göstermektedir. Öğrenci Motivasyonu ve Sağlık ve Esenlik kategorilerinde, ödevlerin öğrenci motivasyonu ve sağlığı üzerindeki etkileri ele alınmıştır. Eğlenceli ve dinlendirici ödevler (Ö.8) ve sıkmayan ödevler (Ö.5) ile öğrencilerin motivasyonunu artırma ve dinlenmeye vakit ayırma konularına dikkat çekilmiştir. Ayrıca, hasta olan öğrencilerin ödev yapmaması (Ö.8) ve el yormayan, fazla zorlamayan ödevler (Ö.6) gibi sağlık ve esenlik faktörleri de dikkate alınmıştır. Bu durum, öğretmenlerin ödevlerin öğrencilerin fiziksel ve psikolojik sağlığını koruyacak şekilde düzenlenmesine özen gösterdiğini göstermektedir.

Sınıf öğretmenlerinin soruya ilişkin verdiği cevaplar şu şekildedir:

Ö.1. “Her gün verilmeli. 1 saati geçmeyecek şekilde olmalı.” (Her gün ödev verme; 1 saat)

Ö.2. “Her gün en az 1 saat sürmeli.” (Her gün ödev verme; 1 saat)

Ö.3. “Her gün veriyorum. Okuma için yarım saat yazma için yarım saat vaktini almalı.” (Her gün ödev verme; 1 saat)

Ö.4. “Ödev sadece Türkçe dersi için değil diğer dersler içinde öğrencinin çok vaktini almamalı. Her verilmeli. Türkçe dersi ev ödevi öğrencinin ortalama 20 dakikasını almalı.” (Her gün ödev verme)

Ö.5. “Her gün verilmemeli. Ben iki güne bir Türkçe dersi için ödev veriyorum. Her gün aynı dersin ödevini yaparlarsa sıkılırlar diye düşünüyorum. Öğrencinin ortalama 30-40 dakikasını almalı.” (İki güne bir ödev verme; Öğrenciyi sıkmayan ödevler verme)

Ö.6. “Her gün olmalı. Çok vaktini almamalı. Abartılı ödevlere karşıyım. Öğrencinin elini yoracak şekilde olmamalı. Öğrenci saatlerce ödev yapmamalı. Konuyu kavrayacak kadar olması yeterli. Ortalama 30 dakikasını almalı.” (Her gün ödev verme; 30 dakika; El yormayan, fazla zorlamayan ödevler)

Ö.7. “Haftada iki ya da üç gün Türkçe dersi için ödev veriyorum. Öğrencinin 30 dakikadan daha az zamanını alması yeterlidir.” (Haftada iki ya da üç gün ödev verme; 30 dakika)

Ö.8. “Bence okuma yazma çalışmalarında her gün verilmeli. Çünkü bir gün bile ara verildiğinde ve çocuklar yapmadığında sonuçlarını burada canlı olarak görebiliyoruz. Mesela bir kızımız var hafta sonu ailesinin ısrarlarına rağmen ödevlerini yapmamış. Nitekim yanıma çağırdığımda hiçbir şey okuyamadı. Çat pat yalan yanlış bir şeyler okumaya çalıştı ve maalesef tekrar edilmeyen her gün bizim için kayıp. Aldığımız kaynak kitaptan dolayı ödev süresinin uzaması konusunda sıkıntı yaşıyoruz. Kitaptaki çalışmaların uzunluğundan dolayı ödev yetiştirme kaygısı ve süresi artıyor. Her harfte hece ve sözcük sayısı artışı içinde süre uzamaktadır. Fakat ilerleyen ses gruplarında kitaptaki tüm çalışmaları yaptırmayı düşünmüyorum. Çünkü sınıf içi etkinlikler bile yeterli olacaktır bize. Öğrenciler yoğun bir şekilde ödev yapmasını istemiyorum eve gidince bir süre dinlenmelerini, oyun oynamalarını sonra ödev yapmalarını istiyorum. Ödevi yaparken mutlaka ara vermelerini istiyorum. Fakat genelde son ana bırakılarak hava kararana kadar ödev yaptıklarını duyuyorum. Ailelerin otokontrolünden çıkmış olan öğrencilerin ödevleri saat onlara kadar sürüyor. Ama o saatten sonra yapılan ödevin bana bir faydası yok. O saate kaldıysa yapmamaları söylüyorum. Hasta olan öğrencilerimin ödev yapmasını istemiyorum. Hazır okuma yazma gelen bir öğrencim var. Onun ödevlerini yapıp yapmamış olması benim için çok önemli değil. Çünkü o

olması gerektiği düzeye ulaşmış.” (Her gün ödev verme; Ödevi sıkımsama ve dinlenmeye vakit bırakma; Hasta olan öğrencilerin ödev yapmaması)

Ö.9. *“Genellikle her gün veriyorum. Türkçe dersi ev ödevi öğrencinin yaklaşık olarak 10-15 dakikasını almalı.” (Her gün ödev verme; 10-20 dakika)*

Ö.10. *“Türkçe dersi her gün olduğu için genellikle her gün Türkçe dersi ödevi veriyorum. Günlük ödevlerle hafta sonu ödevlerinin süresi farklı oluyor. Günlük ödevleri 30 dakikayı geçmeyecek şekilde planlıyoruz. Hafta sonu ödevlerini ise 1-1.30 saatlik ödevler olabiliyor.” (Her gün ödev verme; 30 dakika; 1 saat)*

Ö.11. *“Hemen hemen her gün veririm. 30 dakikayı geçmez. Fakat bu 30 dakikanın içinde okuma ve araştırma ödevleri yok. Onlarla daha uzun sürer.” (Her gün ödev verme; 30 dakika)*

Ö.12. *“Haftada dört gün dersimiz olduğu için genellikle her gün ödev veririm. Öğrencinin ortalama 45 dakikasını almalı.” (Her gün ödev verme; 1 saat)*

Ö.13. *“Her gün ödev veriyorum. Çocuğa göre değişir fakat ortalama 15-20 dakikasını alır. Türkçeden çok fazla ödev vermiyorum.” (Her gün ödev verme; 10-20 dakika)*

Ö.14. *“ Türkçe dersi için her gün ödev veriyorum. Ortalama olarak eğer yazma ödevi çok uzun sürmeyecekse 10 dakika gibi kısa bir sürede biter. Yazma da işin içine girerse en fazla 15 dakika sürer.” (Her gün ödev verme; 10-20 dakika)*

Ö.15. *“Her gün vermiyorum. İki güne bir veriyorum. Ortalama olarak öğrencinin 10 dakikasını almalı.” (İki güne bir ödev verme; 10-20 dakika)*

Sınıf öğretmenlerine “Türkçe dersi için verilen ev ödevlerinin öğrencilere sağladığı katkılar/yararlar hakkında neler düşünüyorsunuz? Biraz bahseder misin?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 9’da belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 9.

Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi Ev Ödevlerinin Öğrencilere Katkısı/Yararı Konusuna İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Akademik Katkılar	Okuma ve Yazma Becerileri	Okuma becerilerinin gelişmesi (Ö.1, Ö.2, Ö.4, Ö.6, Ö.9, Ö.10, Ö.12, Ö.14)	8
	Anlama ve Yorumlama	Anlama ve yorumlama becerilerinin gelişmesi (Ö.4, Ö.6, Ö.9, Ö.14)	4
	Kelime Dağarcığı	Kelime dağarcığının gelişmesi (Ö.2, Ö.4, Ö.5, Ö.7, Ö.9, Ö.10, Ö.13)	7
	Yazım Kuralları	Yazım kurallarını doğru kullanma (Ö.4)	1
	Akademik Başarı	Diğer derslerde başarıya katkı sağlama (Ö.4, Ö.6, Ö.14)	3
	Algılama Becerileri	Algılama becerilerinin gelişmesi (Ö.13)	1
Sosyal ve Kişisel Gelişim	Özgüven ve Sorumluluk	Özgüven artışı ve sorumluluk bilinci (Ö.1, Ö.2, Ö.3, Ö.9, Ö.15)	5
	İletişim Becerileri	İletişim becerilerinin gelişmesi (Ö.2, Ö.4, Ö.5, Ö.6, Ö.7, Ö.9)	6
	Kendini İfade Etme	Kendini ifade etme becerisinin gelişmesi (Ö.4, Ö.6, Ö.7, Ö.9)	4
	Hayal Gücü ve	Hayal gücünün ve düşünme becerisinin gelişmesi	1

	Düşünme	(Ö.6)	
	Diksiyon	Diksiyonun gelişmesi (Ö.5)	1
	Toplumsal Değerler	Toplum içinde değer kazanma (Ö.4)	1
Tekrar ve Pratik	Öğrenme Kalıcılığı	Öğrenmenin kalıcı olması (Ö.1, Ö.3, Ö.8, Ö.9, Ö.12, Ö.15)	6
	Tekrarın Önemi	Tekrar yapmanın önemi (Ö.8)	1
	Pratik Kazanımı	Pratik kazanımı (Ö.8)	1
Diğer	Derse Hazırlıklı Gelme	Derslere hazırlıklı gelme (Ö.12)	1
	Başarı Duygusu	Başarı duygusunun artması (Ö.3)	1
	Günlük Hayat Uygulaması	Günlük hayatta öğrendiklerini uygulama (Ö.11)	1
	Atasözleri Kullanımı	Atasözlerini günlük hayatta kullanma (Ö.11)	1

Tablo 9, sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersi ev ödevlerinin öğrencilere katkı ve yararlarına ilişkin görüşleri, çeşitli akademik ve kişisel gelişim alanlarını kapsamaktadır. Bu görüşler, ödevlerin öğrencilerin dil becerilerini ve genel gelişimini destekleme potansiyelini ortaya koymaktadır.

Akademik Katkılar başlığı altında, öğretmenler ev ödevlerinin öğrencilerin okuma ve yazma becerileri üzerindeki olumlu etkilerini vurgulamaktadır. Okuma becerilerinin gelişmesi, özellikle okuma ve yorumlama yeteneklerinin artırılması, öğretmenler tarafından önemli bir katkı olarak belirtilmiştir (Ö.1, Ö.2, Ö.4, Ö.6, Ö.9, Ö.10, Ö.12, Ö.14). Kelime dağarcığının genişlemesi de (Ö.2, Ö.4, Ö.5, Ö.7, Ö.9, Ö.10, Ö.13) ev ödevlerinin sağladığı bir diğer akademik katkı olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca, yazım kurallarının doğru kullanımı (Ö.4) ve akademik başarıya katkı sağlama (Ö.4, Ö.6, Ö.14) gibi alanlarda da ödevlerin etkili olduğu ifade edilmiştir. Öğrenme kalıcılığı ve pratik kazanımı gibi faktörler de (Ö.1, Ö.3, Ö.8, Ö.9, Ö.12, Ö.15) ödevlerin genel öğrenme sürecindeki rolünü desteklemektedir. Sosyal ve Kişisel Gelişim açısından, öğretmenler ev ödevlerinin öğrencilerin özgüvenini artırma ve sorumluluk bilincini geliştirme üzerine önemli etkileri olduğuna dikkat çekmektedir (Ö.1, Ö.2, Ö.3, Ö.9, Ö.15). İletişim becerilerinin gelişmesi (Ö.2, Ö.4, Ö.5, Ö.6, Ö.7, Ö.9) ve kendini ifade etme becerisinin artması (Ö.4, Ö.6, Ö.7, Ö.9) de öğrencilerin kişisel gelişiminde önemli rol oynamaktadır. Öğretmenler ayrıca hayal gücü ve düşünme becerilerinin gelişimini (Ö.6) ve diksiyonun iyileşmesini (Ö.5) de vurgulamışlardır. Toplumsal değerlerin kazanılması gibi sosyal katkılar ise (Ö.4) öğrencilerin toplum içindeki yerlerini güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Tekrar ve Pratik başlığında, ödevlerin öğrenmenin kalıcı olmasına katkı sağladığı (Ö.1, Ö.3, Ö.8, Ö.9, Ö.12, Ö.15)

belirtilmiştir. Tekrar yapmanın ve pratik kazanımının önemi (Ö.8) öğrencilere bilgiyi pekiştirme fırsatı sunduğu için ödevlerin bu yönü de dikkat çekicidir. Diğer kategorisinde ise, ev ödevlerinin öğrencilerin derse hazırlıklı gelmelerini (Ö.12), başarı duygusunu artırmalarını (Ö.3), günlük hayatta öğrendiklerini uygulama fırsatını (Ö.11) ve atasözlerini günlük yaşamda kullanma yetilerini (Ö.11) geliştirdiği ifade edilmiştir.

Sınıf öğretmenleri soruya yönelik görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

Ö.1. “Öğrenilen konuların unutulmamasını, öğrencilerde sorumluluk bilincinin oluşmasını ve özgüvenlerinin gelişmesini sağlar.” (Okuma becerilerinin gelişmesi; Özgüven artışı ve sorumluluk bilinci; Öğrenmenin kalıcı olması)

Ö.2. “Okuma ve yazmalarını geliştirdikleri için kendilerine güvenleri artıyor. Günlük hayatta okuma yapabildikleri için özgüvenleri artıyor. İletişimde daha etkili oluyorlar. Okuma yazmanın yanında kelimelerin anlamlarını da öğrendikleri için akademik açıdan ilerleme gözlemliyorum.” (Okuma becerilerinin gelişmesi; Kelime dağarcığının gelişmesi; Özgüven artışı ve sorumluluk bilinci; İletişim becerilerinin gelişmesi)

Ö.3. “Ödev sayesinde yapılan tekrarın öğrenci hızını artırıyor. Ödevi tamamlayıp başarı duygusunu tattığı için öz güvenleri artıyor. Öğrenmelerin kalıcı olmasını sağlıyor.” (Özgüven artışı ve sorumluluk bilinci; Öğrenmenin kalıcı olması; Başarı duygusunun artması)

Ö.4. “Okumanın, anlamanın, yorumlamanın ve kavramanın Türkçe ev ödevi ile gelişmesi diğer dersler açısından da başarı getirmektedir. Anadilini kullanma, yazım kurallarını tam ve eksiksiz kullanmada etkisi vardır. Sosyal açıdan iletişim kurarken daha düzgün konuşuyorlar. Öğrencilerin kelime hazineleri ne kadar çok gelişirse kendilerini o kadar iyi ifade edebiliyorlar. Kendilerini ne kadar iyi ifade edebilirse de toplum içinde o kadar değer kazanıyor. Bu noktalar doğrultusunda katkıları gözlemliyorum.” (Okuma becerilerinin gelişmesi; Anlama ve yorumlama becerilerinin gelişmesi; Kelime dağarcığının gelişmesi; Yazım kurallarını doğru kullanma; Diğer derslerde başarıya katkı sağlama; İletişim becerilerinin gelişmesi; Kendini ifade etme becerisinin gelişmesi; Toplum içinde değer kazanma)

Ö.5. “Çocuklar iletişim kurarken daha iyi oluyor. Dilleri, kelime dağarcıkları gelişiyor. Yeni öğrendikleri kelimeleri günlük hayatta kullanırken daha güzel cümleler kuruyorlar. Türkçe dersi ev ödevleri kılavuzluğu sayesinde diksiyonları daha düzgün oluyor.” (Kelime dağarcığının gelişmesi; İletişim becerilerinin gelişmesi; Diksiyonun gelişmesi)

Ö.6. “Sonuçta okuma yaptıkları için hayal güçleri gelişiyor. Kendilerini ifade etme yetenekleri gelişiyor. Sınıfta daha çok parmak kaldırıp söz hakkı alıyorlar. Düşünme, konuşma, okuma gibi birçok beceriyi etkiliyor. Okuduğunu iyi anlaması diğer dersleri de etkiliyor matematikte de soruyu daha iyi anlamasına sebep oluyor.” (Okuma becerilerinin gelişmesi; Anlama ve yorumlama becerilerinin gelişmesi; Diğer derslerde başarıya katkı sağlama; İletişim becerilerinin gelişmesi; Kendini ifade etme becerisinin gelişmesi; Hayal gücünün ve düşünme becerisinin gelişmesi)

Ö.7. “Ödevlerin katkısı daha çok sınavlarda ortaya çıkıyor. Sınıfta eş anlamlı, zıt anlamlı, eş sesli kelimelerden yarışmalar yapıyorum. Öğrencinin yarışmaya katılımından, bilmesinden, hızından belli oluyor. İletişim açısından da ödevini düzenli yapan öğrenciler duygularını rahat ifade ederler. Çok okuma yapan öğrencilerim cümle kurma açısından daha başarılılardır. Kelimelerin anlamlarına hakim oluyorlar.” (Kelime dağarcığının gelişmesi; İletişim becerilerinin gelişmesi; Kendini ifade etme becerisinin gelişmesi)

Ö.8. “Kesinlikle pratik kazanıyorlar. Eğitim olayında en önemli kıstas tekrar. Çocukları ne kadar çok tekrarla karşılaştırabilirsek verilen bilgilerin ya da becerilerin kalıcılığı o

kadar çok artıyor. Kalıcılığı sadece ben değil akıllı tahta, sınıf duvarlarında tekrarı sağlayacak uyarılar da katkı sağlayacak.” (Öğrenmenin kalıcı olması; Tekrar yapmanın önemi; Pratik kazanımı)

Ö.9. “Ödevler sayesinde akademik açıdan öğrenilen bilgilerin kalıcı olduğunu gözlemliyoruz. Sosyal açıdan konuşmayı biraz daha düzeltiyor. Kelime hazneleri gelişiyor. Okuduklarını daha iyi anlamaya başlıyor. Özgüvenlerini de olumlu yönde etkiliyor.” (Okuma becerilerinin gelişmesi; Anlama ve yorumlama becerilerinin gelişmesi; Kelime dağarcığının gelişmesi; Özgüven artışı ve sorumluluk bilinci; İletişim becerilerinin gelişmesi; Kendini ifade etme becerisinin gelişmesi; Öğrenmenin kalıcı olması)

Ö.10. “Türkçe dersi hazırlık ödevlerinde okuma becerilerine katkı sağlıyor. Bilmedikleri kelimeleri büyüklerine sorarak ya da sözlükten araştırarak söz varlıklarını geliştiriyorlar. Söz varlığı gelişen öğrenci daha güzel konuşmaya başlıyor.” (Okuma becerilerinin gelişmesi; Kelime dağarcığının gelişmesi)

Ö.11. “Yaptığım çalışmalarda öğrencilerin öğrendiğimiz öz Türkçe unsurlarını günlük hayata aktardıklarını gözlemliyorum. Atasözlerini bazen birbirlerine laf çarpıtmak için bile kullanıyorlar. Bu durum hoşuma da gidiyor. Şu an işlediğim konu yabancı dilden dilimize giren kelimeler bizde dilimizin duruluğunu saflığını devam ettirmek için ilkokulda da temel beceriler kazandırıldığı için şimdiden bunlara dayalı ödev vermeye çalışıyoruz. Konuşmalarında bu durumu dikkate almalarını istiyorum ve ödevlendirmemi bu yönde yapıyorum.” (Günlük hayatta öğrendiklerini uygulama)

Ö.12. “Tabi ki ödevlerin öğrenciye katkısı var. Derslerimize hazırlıklı geldiği için daha verimli geçmesini sağlıyor. Öğrencilerde de yani öğrenilen bilgilerin daha kalıcı olmasını sağladığı gözlemliyorum.” (Okuma becerilerinin gelişmesi; Öğrenmenin kalıcı olması; Derslere hazırlıklı gelme; Atasözlerini günlük hayatta kullanma)

Ö.13. “Algılama açısından öğrencilerde gelişim sağlıyor. Bazı çocuklar bırakın okuduğunu bazen kurduğumuz uzun cümleleri bile zorlanıyor. Okudukları anlamaya başladıklarında hem günlük yaşantılarında ki algıları artacak hem de diğer derslerde de başarılarında katkı sağlıyor. Özellikle kitap okumaları konusunda üzerinde durmaya çalışıyoruz. Kitap okumanın da önemi kelime haznesi, dikkat konusunda üzerine çocukların kişisel gelişimleri açısından faydalı olduğunu her şekilde belirtmeye çalışıyoruz.” (Kelime dağarcığının gelişmesi; Algılama becerilerinin gelişmesi)

Ö.14. “Türkçe dersi ödevlerine dikkat eden ve ödevlerini itinalı, özenli yapan kişilerin yazılarındaki ve okuduklarını anlamada olan değişimi gözlemliyorum. Matematik dersine de çok büyük katkısı oluyor. Okuması gelişmiş çocuk matematikte de problemleri daha kolay anlıyor. Yani her dersle ilgili okuduğunu anlaması önemli. Bunları da derslerde gözlemliyoruz.” (Okuma becerilerinin gelişmesi; Anlama ve yorumlama becerilerinin gelişmesi; Diğer derslerde başarıya katkı sağlama)

Ö.15. “Yaptığımız çalışmalar pekiştirilmiş oluyor. Bazı öğrenciler ödev olmazsa hiçbir çalışma gerçekleştirmiyor. En azından öğrenci ödevim var diye sorumluluk alıyor.” (Özgüven artışı ve sorumluluk bilinci; Öğrenmenin kalıcı olması)

Sınıf öğretmenlerine “Türkçe dersi için ev ödevlerini kontrol edip değerlendiriyor musunuz?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 10’da belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 10.

Sınıf Öğretmenlerinin Türkçe Dersi İçin Verilen Ev Ödevlerini Kontrol, Değerlendirme, Dönütler Konusundaki Görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Ödev Kontrol Yöntemleri	Bireysel kontrol	Tek tek her öğrencinin ödevini kontrol etme (Ö.1, Ö.2, Ö.3, Ö.5, Ö.6, Ö.8, Ö.9, Ö.11, Ö.12, Ö.14, Ö.15)	11
	Sınıfta toplu kontrol	Ödevlerin sınıf ortamında topluca kontrol edilmesi (Ö.4, Ö.6, Ö.7, Ö.10, Ö.13)	5
	Veli ile işbirliği	Velilerle işbirliği yaparak ödevlerin kontrol edilmesi (Ö.2, Ö.12, Ö.15)	3
	Sunum yapma	Öğrencilerin ödevlerini sınıfta sunarak değerlendirme (Ö.11)	1
Geri Bildirim Yöntemleri	Bireysel sözlü geri bildirim	Öğrencilere sözlü olarak yapılan geri bildirim (Ö.1, Ö.3, Ö.8, Ö.9, Ö.13, Ö.14, Ö.15)	7
	Sınıf içinde değerlendirme	Ödevlerin sınıf içinde topluca değerlendirilmesi (Ö.4, Ö.6, Ö.7, Ö.10, Ö.13)	5
	Sembolik pekiştireçler (sticker, yıldız vb.)	Sticker, yıldız gibi sembolik ödüller kullanma (Ö.2, Ö.3, Ö.6, Ö.12)	4
	Yazılı geri bildirim	Öğrencilere yazılı olarak yapılan geri bildirim (Ö.1, Ö.12, Ö.15)	3
Ödüllendirme ve Teşvik	Sticker/Ödül	Öğrencilere sticker veya diğer ödüller verme (Ö.6, Ö.8, Ö.10, Ö.12)	4
	Haftanın yıldızı seçimi	Her hafta en iyi performans gösteren öğrencilere "Haftanın Yıldızı" ödülü verme (Ö.2, Ö.3, Ö.14)	3
	Sözlü takdir	Öğrencilere sözlü olarak takdir ve övgü verme (Ö.1, Ö.4, Ö.8, Ö.9, Ö.13)	5
	Hediye verme	Öğrencilere hediyeler verme (Ö.2)	1
Tekrar ve Pekiştirme	Ödevi sınıfta tekrar yapma	Öğrencilerin ödevlerini sınıfta tekrar yapma (Ö.4, Ö.6, Ö.7, Ö.10)	4
	Hataları düzeltme fırsatı tanıma	Öğrencilere hatalarını düzeltme fırsatı verme (Ö.1, Ö.14)	2
Veli İletişim	İle Hatalar konusunda veli ile görüşme	Velilerle ödevdeki hatalar hakkında görüşme (Ö.2, Ö.5, Ö.12)	3

Tablo 10'a bakıldığında, sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersinde verdikleri ev ödevlerinin kontrol edilmesi, değerlendirilmesi ve dönütlerin sağlanmasına yönelik uygulamaları, çeşitli yöntemler ve stratejiler aracılığıyla gerçekleştirildiği görülmektedir.

Ödev Kontrol Yöntemleri başlığı altında, öğretmenlerin uyguladıkları yöntemler geniş bir yelpazede değerlendirilmektedir. Bireysel kontrol yöntemi, öğretmenlerin her öğrencinin ödevini tek tek incelediği bir uygulamayı ifade eder ve bu yöntem 11 öğretmen tarafından tercih edilmiştir (Ö.1, Ö.2, Ö.3, Ö.5, Ö.6, Ö.8, Ö.9, Ö.11, Ö.12, Ö.14, Ö.15). Sınıfta toplu kontrol ise ödevlerin sınıf ortamında topluca

değerlendirildiği bir yöntemdir ve 5 öğretmen tarafından uygulanmaktadır (Ö.4, Ö.6, Ö.7, Ö.10, Ö.13). Veli ile işbirliği yöntemi, ödevlerin velilerle birlikte kontrol edilmesini öngörür ve 3 öğretmen bu yöntemi tercih etmektedir (Ö.2, Ö.12, Ö.15). Ayrıca, bazı öğretmenler öğrencilerin ödevlerini sınıfta sunarak değerlendirmeyi (Ö.11) seçmektedir, ancak bu yöntem daha az yaygın olarak uygulanmaktadır. Geri Bildirim Yöntemleri kısmında, öğretmenler çeşitli geri bildirim yöntemlerini kullanarak öğrencilere geri dönüt sağlamaktadır. Bireysel sözlü geri bildirim yöntemi, öğrencilerin ödevleri hakkında sözlü olarak geri bildirim aldıkları bir uygulamadır ve 7 öğretmen bu yöntemi kullanmaktadır (Ö.1, Ö.3, Ö.8, Ö.9, Ö.13, Ö.14, Ö.15). Sınıf içinde değerlendirme ise ödevlerin topluca değerlendirilmesi anlamına gelir ve 5 öğretmen tarafından tercih edilmektedir (Ö.4, Ö.6, Ö.7, Ö.10, Ö.13). Sembolik pekiştireçler, sticker veya yıldız gibi ödülleri kullanılarak sağlanan geri bildirimleri ifade eder ve 4 öğretmen bu yöntemi uygulamaktadır (Ö.2, Ö.3, Ö.6, Ö.12). Yazılı geri bildirim ise öğrencilerin ödevleri hakkında yazılı olarak geri dönüt aldıkları bir yöntemdir ve 3 öğretmen tarafından tercih edilmiştir (Ö.1, Ö.12, Ö.15).

Ödüllendirme ve Teşvik kategorisi, öğrencilerin performanslarını ödüllendirmeyi ve teşvik etmeyi amaçlayan yöntemleri içerir. Sticker/ödül verme, 4 öğretmen tarafından uygulanan bir ödüllendirme yöntemidir (Ö.6, Ö.8, Ö.10, Ö.12). Haftanın yıldızı seçimi ise her hafta en iyi performansı gösteren öğrencilere verilen bir ödül olup, 3 öğretmen tarafından tercih edilmektedir (Ö.2, Ö.3, Ö.14). Ayrıca, bazı öğretmenler öğrencilere sözlü takdirde bulunmayı (Ö.1, Ö.4, Ö.8, Ö.9, Ö.13) ve bir öğretmen ise öğrencilere hediyeler vermeyi (Ö.2) seçmiştir. Tekrar ve Pekiştirme başlığı altında, öğretmenler ödevlerin sınıfta tekrar yapılmasını ve hataların düzeltilmesine fırsat tanınmasını uygulamaktadır. Ödevi sınıfta tekrar yapma yöntemi, 4 öğretmen tarafından kullanılmaktadır (Ö.4, Ö.6, Ö.7, Ö.10), bu da öğrencilere öğrenmelerini pekiştirme şansı tanır. Hataları düzeltme fırsatı tanıma ise öğrencilerin hatalarını düzeltme şansı sunduğu için iki öğretmen tarafından tercih edilmiştir (Ö.1, Ö.14). Veli ile İletişim kategorisinde, bazı öğretmenler ödevlerdeki hatalar hakkında velilerle görüşme yapmaktadır (Ö.2, Ö.5, Ö.12), bu da ailelerin sürece dahil edilmesine yönelik bir yaklaşımı ifade eder.

Sınıf öğretmenlerinin soruya yönelik düşünceleri şu şekildedir:

Ö.1. “Ediyorum. Yapmayanlara sert tepkiler vermiyorum. Yapanlara teşekkür ediyorum, ödevlerine yıldız atıyorum, aferin diyorum. Ödevler kesinlikle kontrol

edilmeli ve dönüt verilmeli.” (Tek tek her öğrencinin ödevini kontrol etme; Öğrencilere sözlü olarak yapılan geri bildirim; Öğrencilere yazılı olarak yapılan geri bildirim; Öğrencilere sözlü olarak takdir ve övgü verme; Öğrencilere hatalarını düzeltme fırsatı verme)

Ö.2. *“Çok vaktimi almasına rağmen tek tek bakıyorum. Veli ile yaptığı için çok hata çıkmıyor zaten. Hatalar varsa aile ile görüşüyorum. Sembolik pekiştiriciler kullanıyorum. Belli aralıklarla hediyeler veriyorum. Her hafta haftanın yıldızını seçiyorum.” (Tek tek her öğrencinin ödevini kontrol etme; Velilerle işbirliği yaparak ödevlerin kontrol edilmesi; Sticker, yıldız gibi sembolik ödüller kullanma; Her hafta en iyi performans gösteren öğrencilere "Haftanın Yıldızı" ödülü verme; Öğrencilere hediyeler verme; Velilerle ödevdeki hatalar hakkında görüşme)*

Ö.3. *“Her gün kontrol ederim. Ödev yapılmadıysa veliyi haberdar ederim. Gözüme çarpan yanlışları ödevin üzerine not alırım ve düzeltmesi için eve gönderirim. Düzenli olanlara iyi, geliştirilmeli yazılı kaşeler kullanırım.” (Tek tek her öğrencinin ödevini kontrol etme; Öğrencilere sözlü olarak yapılan geri bildirim; Sticker, yıldız gibi sembolik ödüller kullanma; Her hafta en iyi performans gösteren öğrencilere "Haftanın Yıldızı" ödülü verme)*

Ö.4. *“Ödevi tek tek kendim kontrol etmiyorum. Kendi kendilerini kontrol etmelerini öğretmeye çalışıyorum. Genellikle ödevleri sınıfta tekrar hep birlikte yapıyoruz. Ya da cevapları önceden hazırlıyorum. Hazırladığım cevaplarla ödevleri karşılaştırıyoruz. Genellikle herkes kendini kontrol ediyor. Arada arkadaşları ile ödevlerini değiştirip kontrol ediyorlar. Ödevlere dönüt verirken çok ödül kullanmıyorum. Ödülü daha çok değerlendirmelerde kullanıyorum.” (Ödevlerin sınıf ortamında topluca kontrol edilmesi; Ödevlerin sınıf içinde topluca değerlendirilmesi; Öğrencilere sözlü olarak takdir ve övgü verme; Öğrencilerin ödevlerini sınıfta tekrar yapma)*

Ö.5. *“Ödevlere genel olarak bakıyorum. Yanlışları varsa o an yanlışlarını düzeltiyorlar tekrar bana gösteriyorlar. Ödev hala yanlışsa konuyu tekrar ediyoruz. Yıldız, aferin veriyorum. Davranış panomuz var her öğrenci için bir arı belirledik. Ödevini düzenli yaptığında arı peteğinin bir tanesini sarıya boyuyoruz.” (Tek tek her öğrencinin ödevini kontrol etme; Velilerle ödevdeki hatalar hakkında görüşme)*

Ö.6. *“Verdiğimiz ödevi tekrar ediyoruz. Sınıfta ödevi hep birlikte sırayla tekrar yapıyoruz. Aralarda gezerek de kim yapmış kim yapmamış diye bakıyorum. Ödevini yapmayanlara büyük tepkiler vermiyoruz. Genelde verdiğimiz ödevler yapılıyor. Elimde bulunan stickerleri ödevini yapanları ödüllendirmek için kullanıyorum. Bu uygulama sayesinde yazı güzelliğini de sağladık.” (Tek tek her öğrencinin ödevini kontrol etme; Ödevlerin sınıf ortamında topluca kontrol edilmesi; Ödevlerin sınıf içinde topluca değerlendirilmesi; Sticker, yıldız gibi sembolik ödüller kullanma; Öğrencilere sticker veya diğer ödüller verme; Öğrencilerin ödevlerini sınıfta tekrar yapma)*

Ö.7. *“Ödevleri mutlaka tek tek kontrol ediyorum. Yapıldığında ödevlere bazı işaretler koyuyorum bu öğrenci için oldukça anlamlı oluyor. Genelde tüm öğrencilerim ödevlerini yapar ama yapılmadığında şu an da yap ya da akşam yap derim. Ödevleri yapmama alışkanlık haline gelirse veli ile iletişime geçerim. Genelde ödev yapmama alışkanlık haline gelmiyor.” (Ödevlerin sınıf ortamında topluca kontrol edilmesi; Ödevlerin sınıf içinde topluca değerlendirilmesi; Öğrencilerin ödevlerini sınıfta tekrar yapma)*

Ö.8. *“Ödevleri kontrol ediyordum şu son haftaya kadar. Bu hafta biraz hızlandık ses öğreniminde o yüzden ödev kontrolü biraz aksadı. Dönüt olarak ödevlere kaşe basıyorum (Yapılmamış, aferin). Yıldız panom var ödevlerin yapılma durumuna göre yıldız kazanıyor ya da kaybediyorlar. Dönem sonunda da sürpriz hediyelerimiz olacak. Kimse yıldız kaybetmek istemiyor. Öğrenciler için bu durum çok önemli.” (Tek tek her öğrencinin ödevini kontrol etme; Öğrencilere sözlü olarak yapılan geri bildirim; Öğrencilere sticker veya diğer ödüller verme; Öğrencilere sözlü olarak takdir ve övgü verme)*

Ö.9. *“Kontrol ediyorum. Genelde sınıfta tekrar yaparak ödevleri kontrol ediyoruz. Ayrıca bu sayede genel olarak tekrar yapmış oluyoruz. Aferin gibi sözlü dönütler*

veriyorum.” (Tek tek her öğrencinin ödevini kontrol etme; Öğrencilere sözlü olarak yapılan geri bildirim; Öğrencilere sözlü olarak takdir ve övgü verme)

Ö.10. “Hazırlık ödevlerini sınıfta ders esnasında kontrol edebiliyorum. Ödevini yapmayan öğrenci derse katılım konusunda sıkıntı yaşıyor. Evde yapılan ödev 100% doğru değildir. Öğretmen ödevi sınıfta o konuyu işlerken kontrol eder. Değerlendirme ödevlerini özellikle kontrol ediyoruz. Eğitimde ceza ve ödül en sık kullanılan pekiştiricilerdir. Bizler ceza yanlısı değiliz ama bazı öğrencilerde ceza iyi bir pekiştirici olabiliyor. Güzel yazmamakta ısrar eden bir öğrencime ödev olarak güzel yazana kadar atasözü yazdırmıştım ve sonucu olumlu olmuştu.” (Ödevlerin sınıf ortamında topluca kontrol edilmesi; Ödevlerin sınıf içinde topluca değerlendirilmesi; Öğrencilere sticker veya diğer ödüller verme; Öğrencilerin ödevlerini sınıfta tekrar yapma)

Ö.11. “İlk dersin 5-10 dakikasını alarak Türkçe dersi ev ödevlerini kontrol ederim. Sunum hazırlama ödevlerini mutlaka sınıfta sundurarak kontrol ediyorum. Sunum yapmak öğrencilerin hoşuna gidiyor. Hatta kendileri gelip yapmak istediklerini söylüyorlar.” (Tek tek her öğrencinin ödevini kontrol etme; Öğrencilerin ödevlerini sınıfta sunarak değerlendirme)

Ö.12. “Ödevleri her gün mutlaka kontrol ederim. En azından göz ucuyla yapıp yapmadıklarına bakarım. Yapmayanları not alırım ailesi ile iletişime geçerim. Neden yapmadıklarını öğrenirim. Yapanlara aferin gibi sözlü pekiştiriciler veriyorum. Artı eksi gibi değerlendirmeler yapıyorum.” (Tek tek her öğrencinin ödevini kontrol etme; Velilerle işbirliği yaparak ödevlerin kontrol edilmesi; Sticker, yıldız gibi sembolik ödüller kullanma; Öğrencilere yazılı olarak yapılan geri bildirim; Öğrencilere sticker veya diğer ödüller verme; Velilerle ödevdeki hatalar hakkında görüşme)

Ö.13. “Ödevleri her gün kontrol edemiyorum. Yani genel olarak yapanları yapmayanları sorarım genelde yalan söylemeyip doğruyu söylerler yapmayanlar. Çünkü yapılmadığında onları üzecek bir yaptırım uygulanmıyor. Benim için doğru söylemeleri daha önemli. Yapmayanlar parmağını kaldırır ben gereken uyarıyı yaparım. Ama haftada bir gün muhakkak kontrol ediyorum. Bir hafta başı bir hafta sonu da olabiliyor. Velilerim genelde ödevleri kontrol edip gönderiyorlar. Ara sıra biz sınıfta çalışma yaparken de kontrol amaçlı olmasa da o sayfalara göz atıyorum. Yazım kurallarına dikkat ederek ödevlerini kontrol ederim. Ödevlerini güzel yapanların sınıf içinde dile getirilmesi çok hoşlanıyorlar. Mesela yaptıkları çalışmanın sınıfa gösterilmesi. Kötü olan ödevleri çok söylememeye çalışıyorum. Üst üste olursa kendisine söylüyorum.” (Ödevlerin sınıf ortamında topluca kontrol edilmesi; Öğrencilere sözlü olarak yapılan geri bildirim; Ödevlerin sınıf içinde topluca değerlendirilmesi; Öğrencilere sözlü olarak takdir ve övgü verme)

Ö.14. “Evet her gün kontrol ediyorum. Çocuklar için bir ödev kontrol çizelgesi hazırladım. Artı eksi ya da yarım artı yarım eksi koyuyorum. Eğer yapmadıysa o gün ertesi gün yap getir tekrar bakacağım diyorum. Farklı bir durum gözlemliyorsam mutlaka veliler ile paylaşıyorum.” (Tek tek her öğrencinin ödevini kontrol etme; Öğrencilere sözlü olarak yapılan geri bildirim; Her hafta en iyi performans gösteren öğrencilere "Haftanın Yıldızı" ödülü verme; Öğrencilere hatalarını düzeltme fırsatı verme)

Ö.15. “Tabi ki kontrol ediyorum. Ödevlerde bilmedikleri olduklarında işaretleyip ertesi gün bana sormalarını istiyorum.” (Tek tek her öğrencinin ödevini kontrol etme; Velilerle işbirliği yaparak ödevlerin kontrol edilmesi; Öğrencilere sözlü olarak yapılan geri bildirim; Öğrencilere yazılı olarak yapılan geri bildirim)

Sınıf öğretmenlerine “Türkçe dersi için verilen ev ödevleri ile ilgili öğrenci velilerini etkin kılıyor musunuz?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 11’de belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 11.

Sınıf öğretmenlerinin Türkçe Dersi Ev Ödevlerinde Veliyi Etkin Kılma Konusuna İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Veli Etkinliği	Veli ile işbirliği	Velinin ödev sürecinde aktif rol alması ve kontrol etmesi (Ö.2, Ö.5, Ö.6, Ö.8, Ö.9, Ö.10, Ö.11, Ö.14)	7
	Veli ile sınırlı etkinlik	Velinin sadece belirli ödevlerde, örneğin dikte çalışmaları veya okuma ödevlerinde etkin olması (Ö.1, Ö.3, Ö.4, Ö.7, Ö.12)	5
	Veliyi bire bir etkin kılmama	Velinin sadece öğrenciye yardımcı olmasını sağlama, fakat ödevleri tamamen yapmaması (Ö.1, Ö.15)	2
	Velinin ödevin doğruluğunu kontrol etmesi	Velinin ödevlerin doğruluğunu kontrol edip, gerekirse ödevi tekrar yapmasını sağlama (Ö.5, Ö.10, Ö.14)	3
	Veli etkinliği eksik	Velinin ödev sürecine etkin katılmadığı durumlar (Ö.7, Ö.12)	2
	Veli ile çevreyi etkin kılma	Velinin çevresindeki kişilerle ödevleri yapması (Ö.11)	1
	Sınırlı veli etkinliği	Velinin sadece öğrenciye ödev yapma konusunda rehberlik yapması, diğer konularda etkin olmaması (Ö.13)	1

Tablo 11'e göre, sınıf öğretmenlerinin Türkçe dersinde verdikleri ev ödevlerinde veliyi etkin kılma konusundaki görüşleri, veli katılımının farklı düzeylerini ve yöntemlerini içeren bir dizi strateji ve uygulamayı kapsamaktadır. Veli Etkinliği başlığı altında, öğretmenler velilerin ödev süreçlerine nasıl dahil olduklarına dair çeşitli görüşler sunmuştur. Veli ile işbirliği kategorisi, velinin ödev sürecinde aktif bir rol almasını ve öğrencinin ödevlerini kontrol etmesini içeren yaklaşımları ifade eder. Bu yöntem 7 öğretmen tarafından uygulanmaktadır (Ö.2, Ö.5, Ö.6, Ö.8, Ö.10, Ö.11, Ö.14). Veli ile sınırlı etkinlik ise velinin sadece belirli ödevlerde, örneğin dikte çalışmaları veya okuma ödevlerinde etkin olmasını öngörür ve bu kategori 5 öğretmen tarafından tercih edilmiştir (Ö.1, Ö.3, Ö.4, Ö.7, Ö.12). Bu yaklaşımda veli, sadece belirli görevlerde öğrencinin yanında bulunur, ancak diğer ödevlerde sınırlı bir rol oynar. Diğer yandan, Veliyi bire bir etkin kılmama yaklaşımı, velinin öğrencinin ödevlerine yardımcı olmasını, ancak ödevleri tamamen yapmamasını ifade eder. Bu yaklaşım 2 öğretmen tarafından benimsenmiştir (Ö.1, Ö.15). Velinin ödevin doğruluğunu kontrol etmesi ise, velinin öğrencinin ödevlerinin doğruluğunu denetlemesi ve gerektiğinde ödevi tekrar yapmasını sağlaması anlamına gelir; bu yöntem 3 öğretmen tarafından uygulanmaktadır (Ö.5, Ö.10, Ö.14). Buna karşın, Veli etkinliği eksik kategorisi, velinin ödev sürecine yeterince dahil olmadığı durumları ifade eder ve 2 öğretmen bu durumu belirtmiştir (Ö.7, Ö.12). Ayrıca, Veli ile çevreyi

etkin kılma başlığı altında, velinin çevresindeki kişilerle ödevleri yapması gibi daha geniş bir katılım biçimi yer almakta olup, bu durum sadece 1 öğretmen tarafından belirtilmiştir (Ö.11). Sınırlı veli etkinliği ise velinin yalnızca öğrenciye ödev yapma konusunda rehberlik yapmasını, diğer konularda ise aktif olmamasını ifade eder ve bu kategori 1 öğretmen tarafından tercih edilmiştir (Ö.13).

Sınıf öğretmenleri soruya ilişkin görüşlerini şu şekilde dile getirmişlerdir:

Ö.1. *“Kontrol amacıyla veliyi etkin kılıyorum. Velinin ödevi öğrenci yerine yapmasına kesinlikle karşıyım. Dikte çalışmaları velinin öğrenciye yardımcı olmasını istiyorum. Veli ilerleyen sınıf düzeylerinde ödev desteğini azaltıp kesmeli.”* (Velinin sadece belirli ödevlerde, örneğin dikte çalışmaları veya okuma ödevlerinde etkin olması; Velinin sadece öğrenciye yardımcı olmasını sağlama, fakat ödevleri tamamen yapmaması)

Ö.2. *“Evet etkin kılıyorum. Ödevler aile ile yapılmalı. Özellikle dikte çalışmaları aile ile yapılmalı. Ödevlerin düzenli yapılması ve velinin dahil olması için günlük telefondan veliye gönderiyorum. Ailelerin ödev sürecinde olmasını ve sonunda kontrol etmelerini kesinlikle istiyorum. 1. Sınıf oldukları için oldukça önemli. Bazen okulda öğrencinin eksiklerini fark edemiyoruz. Ödev sürecine katılan velilerim eksikleri fark edip bana söylüyorlar.”* (Velinin ödev sürecinde aktif rol alması ve kontrol etmesi)

Ö.3. *“Dikte çalışmalarında veli söyleyip öğrenci yazdığı için veliyi etkin kılmış oluyorum. Okuma yaparken veli öğrenciyi takip ediyor ve yanlış okumalarda düzette yapıyor.”* (Velinin sadece belirli ödevlerde, örneğin dikte çalışmaları veya okuma ödevlerinde etkin olması)

Ö.4. *“Tabi ki tüm ödevlerde etkin kalmıyorum ama yardımcı olmalarını istiyorum. Bazı ödevlerde daha çok yardıma ihtiyaçları oluyor. Mesela okuma konusunda destek olmalarını istiyoruz. Kitabın bir kısmını veliye sesli okumasını, okuduğu kitap hakkında konuşmalarını, birlikte yorumlamalar yapmalarını istiyoruz.”* (Velinin sadece belirli ödevlerde, örneğin dikte çalışmaları veya okuma ödevlerinde etkin olması)

Ö.5. *“Kesinlikle etkin kılıyorum. Velinin sadece ödevi yap demesini değil ödevin doğruluğunu kontrol etmesini, ödevde yanlışlar varsa öğrencinin ödevi tekrar yapmasını sağlamalarını bekliyorum. Kontrol ettikten sonra ödevde kontrol edildi diye not düşmelerini benim için önemli. Velilerim genellikle ödevleri kontrol ediyorlar. Velilerin ödevleri kendilerinin yapmamasını söylüyorum.”* (Velinin ödevlerin doğruluğunu kontrol edip, gerekirse ödevi tekrar yapmasını sağlama)

“Türkçe ders kitaplarında metinler oldukça uzun, etkinlikler sınırlı, dikkat çekici etkinlikler yok. Dinleme metinleri çok uzun öğrenciler sonuna gelince başını unutuyor. Kitapların çok yetersiz olduğunu düşünüyorum.” (Velinin ödev sürecinde aktif rol alması ve kontrol etmesi; Velinin ödevlerin doğruluğunu kontrol edip, gerekirse ödevi tekrar yapmasını sağlama)

Ö.6. *“Mutlaka velilerim ödevleri kontrol ediyorlardır ve destek oluyorlardır. Çoğu veli ben söylemeden ödevi kontrol ediyor. Ödevde çok yanlış olduğunda veliyi arayıp durumdan haberdar ediyorum.”* (Velinin ödev sürecinde aktif rol alması ve kontrol etmesi)

Ö.7. *“Öğrenciler anlamadıkları yerde ailelerine sorup onlardan yardım alıyorlar. Velilerin ödevleri kontrol etmesini istiyoruz fakat veliler tarafından pek kontrol edilmiyor.”* *“Türkçe dersi kitapları bizim istediğimiz doğrultuda hazırlanmış olsa ekstra ödevde dahi gerek yok. Önceki yıllarda ki kitaplarımız daha nitelikliydi. Kitaptan konuları kendileri öğrenme fırsatları olurdu. Kitaplarda tanım olmadan etkinlikler verilmiş. Öğrenciler bu etkinlikleri yapmada zorlanıyorlar. Öğretim programının da içi oldukça sadeleşti ve anlamsızlaştı.”* (Velinin sadece belirli ödevlerde, örneğin dikte çalışmaları veya okuma ödevlerinde etkin olması; Velinin ödev sürecine etkin katılmadığı durumlar)

Ö.8. “Kesinlikle etkin kılıyorum. İlk veli toplantımda velilere bu işin onlarsız olmayacağını belirttim. Veliler varsa ben yol alabilirim onlarsız bir adım yol alamam. Ödev takibinin yapılmasını da özellikle belirtmiştim. Hafta içleri çocukları ile ilgilenmeleri gerektiğini özellikle vurguladım. Bunları yapan velilerimin çocuklarında gözlenebilen gelişmeler oluyor. Birkaç öğrencim dışında hepsinin velisi oldukça ilgili.” (Velinin ödev sürecinde aktif rol alması ve kontrol etmesi)

Ö.9. “Velilerin ödev sürecine dahil olmasını istiyoruz. En azından ödevleri kontrol etmesini istiyoruz. Ama bazıları kontrol ediyor bazıları ise etmiyor.” (Velinin ödev sürecinde aktif rol alması ve kontrol etmesi)

Ö.10. “Veli, öğretmen ve öğretmen yardımlaşması elbette olmalı. Veli eğitimin bir paydaşıdır. Örneğin öğretmen hafta sonu için bir değerlendirme ödevi vermiştir. Bu ödevi öğretmenin sınıfta tek tek kontrol etmesi çok uzun bir vakit alır. Okulda ödev kontrol saati olsaydı bu problem ortadan kalkardı. Biz verilen ödevin takip edildiğini öğrenciye yansıtmak adına zaman zaman ödev kontrol yapıyoruz. Fakat belirttiğim gibi veli en az bizim kadar ödev kontrolü konusunda sorumlu olmalıdır. Çünkü veli bir çocuktan sorumlu ve kendi çocuğu ama öğretmen tüm sınıftan sorumludur.” (Velinin ödev sürecinde aktif rol alması ve kontrol etmesi; Velinin ödevlerin doğruluğunu kontrol edip, gerekirse ödevi tekrar yapmasını sağlama)

Ö.11. “Veliyi ödevlere dahil ediyorum tabi ki. Annenizle babanızla yapabilirsiniz dediğim ödevler oluyor. Atasözleri ve deyimler konusunda çok bilinmeyenleri telefon açıp dedelerinden ninelerinden öğrenmelerini istiyorum. Sadece aileyi değil çevreyi etkin kılıyorum.” (Velinin ödev sürecinde aktif rol alması ve kontrol etmesi; Velinin çevresindeki kişilerle ödevleri yapması)

Ö.12. “Veli çok etkin değil. Hep öğrenci etkin. Bu da yaşlarının artık büyük olmasından kaynaklı.” (Velinin sadece belirli ödevlerde, örneğin dikte çalışmaları veya okuma ödevlerinde etkin olması; Velinin ödev sürecine etkin katılmadığı durumlar)

Ö.13. “Veliyi bire bir etkin kılmıyorum. Çocuğa yardımcı olacak şekilde etkin kılıyoruz. Bazen farklı etkinlikler düzenliyoruz. Fakat çok sık olmuyor. Noktalama işaretlerinin kullanıldığı yerlerle ilgili interaktif çalışmalar oluyor. O çalışmaları gönderiyoruz. Veli ile birlikte yapmalarını istiyoruz. Veliler bu konuda yardımcı olabilir. Onun dışında öğrenci gerekli bilgiyi okulda alıp gitmiş oluyor.” (Velinin sadece öğrenciye ödev yapma konusunda rehberlik yapması, diğer konularda etkin olmaması)

Ö.14. “Evet kesinlikle etkin kılıyorum. Öğrenci ilk önce kendisi yapsın diyorum. Anlamadıkları yerleri mutlaka anne babalarına sormaları gerektiğini söylüyorum. En sonunda da velilerin ödevlerin tamamını kontrol etmeleri gerektiğini söylüyorum. Kontrolten sonra ödev bir işaret koymaları istiyorum. Velilerin çocuklarını gözlemlemelerinin faydalı olabileceğini düşünüyorum. Aile ile birlikte okuma saatleri, hikaye yazma saatleri, yeni nesil sorular çözme saatleri veriyorum.” (Velinin ödev sürecinde aktif rol alması ve kontrol etmesi; Velinin ödevlerin doğruluğunu kontrol edip, gerekirse ödevi tekrar yapmasını sağlama)

Ö.15. “Ödevlerimde çok fazla veliyi etkin kılmıyorum. Öğrenci ödevi kendisi yapsın istiyorum. Velilerin sadece ödevi kontrol etmelerini istiyorum. Fakat tüm veliler kontrol etmiyor.” (Velinin sadece öğrenciye yardımcı olmasını sağlama, fakat ödevleri tamamen yapmaması)

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular: İlkokul Öğrencilerinin Türkçe Dersi İçin Verilen Ev Ödevlerine İlişkin Görüş ve Deneyimleri

Öğrencilere “Öğretmeniniz Türkçe dersi için ev ödevi veriliyor mu? Hangi tür ödevler veriliyor? Biraz bahseder misin?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar

değerlendirilerek; Tablo 12’de belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 12.

İlkokul Öğrencilerinin Türkçe dersinde verilen ev ödevlerinin türlerine ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Ödev Türleri	Yazı yazma ödevleri	Öğrencilerin yazı yazma ödevleri aldığı durumlar (Ç.1, Ç.2, Ç.4, Ç.10, Ç.14)	5
	Fotokopi ödevleri	Fotokopi ile verilen ödevler (Ç.1, Ç.5, Ç.6, Ç.12, Ç.13, Ç.15)	6
	Okuma ödevleri	Okuma, tekerleme okuma, ve metinle ilgili okuma ödevleri (Ç.1, Ç.3, Ç.4, Ç.6, Ç.8, Ç.9, Ç.12, Ç.13)	8
	Yazma ödevleri	Yazma, hikaye yazma, şiir yazma ödevleri (Ç.2, Ç.4, Ç.6, Ç.8, Ç.9, Ç.10, Ç.14)	7
	Test ve boşluk doldurma ödevleri	Test, boşluk doldurma ödevleri (Ç.7, Ç.9, Ç.10, Ç.14, Ç.15)	5
	Cümle oluşturma ve sıralama	Cümle oluşturma, zıt ve eş anlamlı kelimelerle ilgili ödevler (Ç.4)	1
	Araştırma ödevleri	Araştırma, tiyatro, canlandırma ödevleri (Ç.11)	1
	El yazısı ve imza ödevleri	El yazısı ve imza oluşturma ödevleri (Ç.9)	1
	Şiir ezberleme	Şiir ezberleme ödevleri (Ç.10)	1

Tablo 12 ilkökul öğrencileri, öğretmenlerinin Türkçe dersinde verdikleri ödev türleri çeşitli ödev biçimlerinin ve uygulama yöntemlerinin ne denli farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu görüşler, ödevlerin çeşitliliği ve öğrenci deneyimleri açısından önemli bilgiler sunmaktadır. Ödev Türleri başlığı altında, öğrenciler çeşitli ödev türlerine ilişkin görüşlerini ifade etmiştir. Yazı yazma ödevleri kategorisi, öğrencilerin yazı yazma ödevleri aldığı durumları kapsamaktadır ve bu kategori 5 öğrenci tarafından belirtilmiştir (Ç.1, Ç.2, Ç.4, Ç.10, Ç.14). Fotokopi ödevleri ise, fotokopi ile verilen ödevleri ifade eder ve bu tür ödevler 6 öğrenci tarafından belirtilmiştir (Ç.1, Ç.5, Ç.6, Ç.12, Ç.13, Ç.15). Öğrencilerin büyük bir kısmı, Okuma ödevleri olarak adlandırılan okuma, tekerleme okuma ve metinle ilgili okuma ödevlerini almıştır; bu kategori 8 öğrenci tarafından belirtilmiştir (Ç.1, Ç.3, Ç.4, Ç.6, Ç.8, Ç.9, Ç.12, Ç.13). Yazma ödevleri arasında hikaye yazma, şiir yazma gibi çeşitli yazma aktiviteleri bulunmakta ve bu tür ödevler 7 öğrenci tarafından alınmıştır (Ç.2, Ç.4, Ç.6, Ç.8, Ç.9, Ç.10, Ç.14). Ayrıca, Test ve boşluk doldurma ödevleri başlığı altında test ve boşluk doldurma ödevleri alan öğrenciler 5 kişidir (Ç.7, Ç.9, Ç.10, Ç.14, Ç.15). Diğer ödev türleri arasında Cümle oluşturma ve sıralama (Ç.4),

Araştırma ödevleri (Ç.11), El yazısı ve imza ödevleri (Ç.9) ve Şiir ezberleme (Ç.10) gibi spesifik ödev türleri yer almakta olup, her biri yalnızca bir öğrenci tarafından belirtilmiştir.

İlkokul öğrencileri görüşlerini şu ifadelerle açıklamışlardır:

Ç.1. “Evet veriyor. Yazı yazma, fotokopi ve okuma ödevleri veriyor.” (Öğrencilerin yazı yazma ödevleri aldığı durumlar; Fotokopi ile verilen ödevler; Okuma, tekerleme okuma, ve metinle ilgili okuma ödevleri)

Ç.2. “Okuma, yazma, söyleyip yazma ödevleri veriyor.” (Öğrencilerin yazı yazma ödevleri aldığı durumlar; Yazma, hikaye yazma, şiir yazma ödevleri)

Ç.3. “Ödev veriyor. Bazen öğrendiğimiz harflerle ilgili ödev veriyor. Harfleri yazma ödevlerini ailemle çalışıyorum. Okuma ödevleri veriyor.” (Okuma, tekerleme okuma, ve metinle ilgili okuma ödevleri)

Ç.4. “Ödevler veriyor. Zıt ve eş anlamlı kelimelerle ilgili ödevler, cümle oluşturma, sıralama ödevleri, okuma ve yazma ödevleri veriyor.” (Öğrencilerin yazı yazma ödevleri aldığı durumlar; Okuma, tekerleme okuma, ve metinle ilgili okuma ödevleri; Yazma, hikaye yazma, şiir yazma ödevleri; Cümle oluşturma, zıt ve eş anlamlı kelimelerle ilgili ödevler)

Ç.5. “Ödev veriyor. Öğretmenimiz ödevleri telefonda anneme gönderiyor. Kitaptan etkinlikler, deftere etkinlikler yapıyoruz.” (Fotokopi ile verilen ödevler)

Ç.6. “Öğretmenim Türkçe dersinden ödev veriyor. Oku-anlat ödevi, yazma ödevi, kitaptan ve fotokopiden ödevler veriyor. Eş ve zıt anlamlı kelimelerle ilgili ödev veriyor. Şiir yazma veriyor. Bazen de boyama ödevleri oluyor.” (Fotokopi ile verilen ödevler; Okuma, tekerleme okuma, ve metinle ilgili okuma ödevleri; Yazma, hikaye yazma, şiir yazma ödevleri)

Ç.7. “Türkçe dersinde ödev veriyor. Okuma, yazma ve kaynak kitaplardan etkinlikler testler oluyor. Ben kendimde ödev dışında testler çözüyorum.” (Test, boşluk doldurma ödevleri)

Ç.8. “Okuma, tekerleme okuma, kitaptan etkinlik ödevleri ve güzel yazı defterimize yazma ödevi veriyor.” (Okuma, tekerleme okuma, ve metinle ilgili okuma ödevleri; Yazma, hikaye yazma, şiir yazma ödevleri)

Ç.9. “Veriyor. Mesela bazen doğru yanlışlar, cümleyi tekrar kurma, derste işlediğimiz metnin soruları ödev olabiliyor. Bu sorular olay, yer, zaman, kişi gibi sorulardan oluşuyor. Bazen test ödevleri veriyor. Hikaye yazma ödevi veriyor. Geçenlerde kendi imzamızı oluşturmamız için imza ödevi verdi. Arada da el yazısı ödevi veriyor.” (Okuma, tekerleme okuma, ve metinle ilgili okuma ödevleri; Yazma, hikaye yazma, şiir yazma ödevleri; Test, boşluk doldurma ödevleri; El yazısı ve imza oluşturma ödevleri)

Ç.10. “Evet veriyor. Her çeşit ödevimiz oluyor genelde. Boşluk doldurma, test, etkinlikler, okuma, yazma, şiir ezberleme gibi ödevleri ödevlerimiz oluyor.” (Öğrencilerin yazı yazma ödevleri aldığı durumlar; Yazma, hikaye yazma, şiir yazma ödevleri; Test, boşluk doldurma ödevleri; Şiir ezberleme ödevleri)

Ç.11. “Bazen Türkçe ödevleri veriyor. Ama sadece bana değil bütün sınıfa veriyor. Bu ödevler kitaptan olabiliyor. Bazen araştırma ödevleri veriyor. Tiyatro, canlandırma gibi etkinliklere de ödev olarak hazırlanıp geliyoruz.” (Araştırma, tiyatro, canlandırma ödevleri)

Ç.12. “Veriyor. Genellikle metinle ilgili okuma ödevleri veriyor. Türkçe ders kitabında çok metin olduğu için ödevlerde daha çok metinle ilgili oluyor. Ek kitaptan da metin ve etkinlik ödevleri veriyor. Araştırma ve dilbilgisi ile ilgili fotokopi ödevleri de veriyor.” (Fotokopi ile verilen ödevler; Okuma, tekerleme okuma, ve metinle ilgili okuma ödevleri)

Ç.13. “Evet veriyor. Hem okuma hem de bazen kitaptan veriyor. Fotokopide veriyor.” (Fotokopi ile verilen ödevler; Okuma, tekerleme okuma, ve metinle ilgili okuma ödevleri)

Ç.14. “Evet veriyor. Mesela şiir, hikaye yazma; boşluk doldurma, test ödevleri veriyor.” (Öğrencilerin yazı yazma ödevleri aldığı durumlar; Yazma, hikaye yazma, şiir yazma ödevleri; Test, boşluk doldurma ödevleri)

Ç.15. “Veriyor. Mesela okuduğunu anlama, test çözme, boşluk doldurma ödevleri veriyor. Bazen de kitaptan ve fotokopi ödevleri veriyor.” (Fotokopi ile verilen ödevler; Test, boşluk doldurma ödevleri)

İlkokul öğrencilerine “Türkçe dersi için verilen ev ödevlerini yaparken zorlandığın oluyor mu? Hangi konularda zorlanıyorsun?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 13’te belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 13.

İlkokul Öğrencilerinin Türkçe Ev Ödevlerini Yaparken Zorlandıkları Durumlara İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Anlamama ve Anlama Zorlukları	Anlamadığım ödevler ve konular	Anlamadığım ödevler, anlamadığım kelimeler, araştırma ödevleri (Ç.6, Ç.10, Ç.12, Ç.11)	4
	Bilmediğim kelimeler	Bilmediğim kelimeleri sözlükten bulma (Ç.12)	1
Fiziksel ve Zamansal Zorluklar	Uzun süren ödevler	Uzun süren ödevler, ödevleri yetiştirme korkusu, yorulma (Ç.3, Ç.8, Ç.10, Ç.13)	4
	Yazı yazma ve kol yorulması	Yazı yazarken kolların yorulması (Ç.1, Ç.4)	2
Ödevin Zorluğu	Zor olan konular	Zor ödevler, zor konular, zor dilbilgisi konuları (Ç.11, Ç.15)	2
	Test ve okuduğunu anlama soruları	Test çözerken bilemediğim sorular, okuduğunu anlama soruları (Ç.15)	1
Genel Zorluklar	Zorluk yaşamadığım durumlar	Ödevleri yaparken zorluk yaşamadığım durumlar (Ç.2, Ç.5, Ç.7, Ç.9, Ç.14)	5
	Şiir yazma ve şiir bulma	Şiir yazmada ve güzel şiir bulmada zorlanma (Ç.11)	1

Tablo 13'e göre, ilkokul öğrencilerin Türkçe dersindeki ev ödevlerini yaparken karşılaştıkları zorluklar çeşitli temalar altında toplanmıştır ve her bir zorluk türü, öğrencilerin deneyimlerini farklı açılardan ortaya koymaktadır. Anlamama ve Anlama Zorlukları kategorisi, öğrencilerin ödevlerle ilgili anlamadıkları noktaları ve kelimeleri kapsamaktadır. Bu grup içinde, anlamadıkları ödevler, kelimeler ve araştırma ödevleri gibi konularda güçlük çeken öğrenciler dört farklı örnekle ifade edilmiştir (Ç.6, Ç.10, Ç.12, Ç.11). Ayrıca, belirli bir öğrenci, bilmediği kelimeleri

sözlükten bulma konusunda zorluk yaşadığını belirtmiştir (Ç.12). Fiziksel ve Zamansal Zorluklar kategorisi altında, öğrencilerin ödev yaparken yaşadıkları fiziksel ve zamansal güçlükler ele alınmaktadır. Uzun süren ödevler ve bu ödevleri yetiştirme korkusu, yorgunluk gibi sorunlar dört öğrenci tarafından dile getirilmiştir (Ç.3, Ç.8, Ç.10, Ç.13). Ayrıca, yazı yazarken ellerin yorulması gibi fiziksel zorluklar iki öğrenci tarafından belirtilmiştir (Ç.1, Ç.4). Ödevin Zorluğu başlığı altında, öğrencilerin ödevlerin zorluk derecesi ile ilgili yaşadıkları güçlükler incelenmektedir. Zor olan konular, özellikle dilbilgisi ve genel olarak zor ödevler iki öğrenci tarafından ifade edilmiştir (Ç.11, Ç.15). Bunun yanında, test çözerken karşılaşılan bilemediği sorular ve okuduğunu anlama soruları ile ilgili zorluk yaşayan bir öğrenci bulunmaktadır (Ç.15). Genel Zorluklar teması, ödev yaparken zorluk yaşamadığını belirten öğrencileri içermektedir. Bu kategori, öğrencilerin zorluk yaşamadıkları durumları beş öğrenci tarafından dile getirilmiştir (Ç.2, Ç.5, Ç.7, Ç.9, Ç.14). Ayrıca, şiir yazma ve güzel şiir bulma konularında zorluk yaşayan bir öğrenci de bulunmaktadır (Ç.11).

İlkokul öğrencilerinin soruya yönelik cevapları şu şekildedir:

Ç.1. “Bazen yeni öğrendiğimiz harflerle ilgili olan ödevlerde zorlanıyorum. Okuma ödevlerinde yeni öğrendiğim harfi okuyamıyorum. Ödevler bazen uzun sürüyor. Yazı yazma ödevlerinde bazen kollarım yoruluyor.” (Yazı yazarken kolların yorulması)

Ç.2. “Ödevlerimi yaparken zorlanmıyorum.” (Ödevleri yaparken zorluk yaşamadığım durumlar)

Ç.3. “Bazen oluyor. B’nin göbeğini göbeğini yukarıya değdiriyorum. Yanlış oluyor. Bazen ödevler uzun sürüyor yoruluyorum.” (Uzun süren ödevler, ödevleri yetiştirme korkusu, yorulma)

Ç.4. “Fazla yazı yazdım mı kollarım ağrıyor.” (Yazı yazarken kolların yorulması)

Ç.5. “Ödevlerde zorlanmıyorum.” (Ödevleri yaparken zorluk yaşamadığım durumlar)

Ç.6. “Bazen anlamadığım ödevler oluyor. O zaman zorlanıyorum. Okulda tam anlayamadıysam ödevi yapamıyorum.” (Anlamadığım ödevler, anlamadığım kelimeler, araştırma ödevleri)

Ç.7. “Türkçe dersi ödevlerini yaparken zorlanmıyorum.” (Ödevleri yaparken zorluk yaşamadığım durumlar)

Ç.8. “Bazen çok zor şeyler oluyor. Onları doğru yazabilir miyim acaba diye düşünüyorum. Ödevlerimi yetiştirebilir miyim diye de korkuyorum bazen. Mesela dünden önceki gün tatildi. O zaman 20 sayfa ödevimiz vardı. Yetişir mi diye düşündüm ve uzun sürdü.” (Uzun süren ödevler, ödevleri yetiştirme korkusu, yorulma)

Ç.9. “Beni zorlayan bir şey olmuyor. Hepsini yapabiliyorum.” (Ödevleri yaparken zorluk yaşamadığım durumlar;)

Ç.10. “Bazen uzun olduğunda yoruluyorum. Bazen anlayamadığım ödevlerde oluyor. Bunlarda zorlanıyorum.” (Anlamadığım ödevler, anlamadığım kelimeler, araştırma ödevleri; Uzun süren ödevler, ödevleri yetiştirme korkusu, yorulma)

Ç.11. “Bazen şiir yazmada ve güzel şiirler bulmakta zorlanıyorum. Bazen yapamadığım sorular oluyor. Zorlandığım sorular genelde dilbilgisi konuları ile ilgili oluyor.” (Anlamadığım ödevler, anlamadığım kelimeler, araştırma ödevleri; Zor ödevler, zor konular, zor dilbilgisi konuları; Şiir yazmada ve güzel şiir bulmada zorlanma)

Ç.12. “Bazen anlamadığım şeyler oluyor mesela bilmediğim kelimeler. Sözlükten bakarak buluyorum. Bazen araştırma ödevleri uzun sürüyor ve yoruluyorum. Başka yok.” (Anlamadığım ödevler, anlamadığım kelimeler, araştırma ödevleri; Bilmediğim kelimeleri sözlükten bulma)

Ç.13. “Uzun sürdüğünde yoruluyorum. Ama uzun sürse de ödevimi bitiriyorum.” (Uzun süren ödevler, ödevleri yetiştirme korkusu, yorulma)

Ç.14. “Beni zorlayan şeyler olmuyor.” (Ödevleri yaparken zorluk yaşamadığım durumlar)

Ç.15. “Bazen oluyor. Test çözerken bilemediğim sorular oluyor. Bazen okuduğunu anlama soruları oluyor bazen de dilbilgisi konuları oluyor.” (Zor ödevler, zor konular, zor dilbilgisi konuları; Test çözerken bilemediğim sorular, okuduğunu anlama soruları)

İlkokul öğrencilerine “Öğretmenin ne sıklıkla Türkçe dersinde ev ödevi veriyor? Türkçe dersinde verilen ev ödevlerini ne kadar sürede tamamlıyorsun?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 14’te belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 14.

İlkokul Öğrencilerinin, Öğretmenin Türkçe Dersi Ev Ödevi Verme Sıklığı ve Verilen Ev Ödevlerini Tamamlama Sürelerine İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Ödev Sıklığı	Her gün	Her gün ödev veriyor (Ç.1, Ç.2, Ç.3, Ç.4, Ç.5, Ç.6, Ç.7, Ç.8)	8
	İki ve üç güne bir	İki ve üç güne bir ödev veriyor (Ç.12, Ç.14)	2
	Haftada üç gün	Haftada üç gün ödev veriyor (Ç.15)	1
	Haftada dört gün	Haftada dört gün ödev veriyor (Ç.10)	1
	Nadiren veriyor	Nadiren ödev veriyor (Ç.9, Ç.13)	2
Ödev Tamamlanma Süresi	5-10 dakika	5-10 dakikada ödev bitiriyorum (Ç.14, Ç.15)	2
	10-30 dakika	10-30 dakikada ödev bitiriyorum (Ç.13, Ç.11, Ç.12)	4
	30 dakika-1 saat	30 dakikada 1 saatte ödev bitiriyorum (Ç.4, Ç.6, Ç.7, Ç.8, Ç.10, Ç.11)	6
	1-2 saat	1-2 saatte ödev bitiriyorum (Ç.3, Ç.5, Ç.7)	3
	2 saat ve üstü	2 saati geçen sürede ödev bitiriyorum (Ç.7)	1

Tablo 14, ilkokul öğrencilerinin Türkçe dersinde öğretmenlerinin ev ödevi verme sıklığı ve verilen ödevleri tamamlama sürelerine ilişkin görüşlerinin, çeşitli temalar ve kategoriler altında toplandığını göstermektedir. Ödev Sıklığı teması, öğretmenlerin öğrencilere ne sıklıkla ev ödevi verdiklerini göstermektedir. Öğrencilerin büyük bir kısmı, öğretmenlerinin her gün ödev verdiğini belirtmiştir

(Ç.1, Ç.2, Ç.3, Ç.4, Ç.5, Ç.6, Ç.7, Ç.8), bu durum toplam sekiz öğrenci tarafından ifade edilmiştir. İki veya üç günde bir ödev veren öğretmenler ise daha az bir grup tarafından belirtilmiştir (Ç.12, Ç.14), bu kategori iki öğrenci tarafından paylaşılmıştır. Haftada üç gün ve haftada dört gün ödev veren öğretmenler, sırasıyla bir ve bir öğrenci tarafından belirtilmiştir (Ç.15, Ç.10). Ayrıca, bazı öğrenciler nadiren ödev verildiğini belirtmiş olup, bu durum iki öğrenci tarafından ifade edilmiştir (Ç.9, Ç.13). Ödev Tamamlanma Süresi başlığı altında, öğrencilerin ödevlerini tamamlama süreleri değerlendirilmiştir. Ödevlerin 5-10 dakikada tamamlandığını belirten öğrenciler bu süreyi en kısa olarak tanımlamıştır (Ç.14, Ç.15), bu kategori iki öğrenci tarafından belirtilmiştir. 10-30 dakikada ödevlerini tamamlayan öğrenciler dört kişi tarafından ifade edilmiştir (Ç.13, Ç.11, Ç.12). 30 dakikadan 1 saate kadar süren ödevler, toplamda altı öğrenci tarafından belirtilmiştir (Ç.4, Ç.6, Ç.7, Ç.8, Ç.10, Ç.11). 1-2 saat süren ödevleri tamamlayan öğrenciler üç kişi tarafından belirtilmiştir (Ç.3, Ç.5, Ç.7). Son olarak, 2 saat ve daha uzun sürede ödev tamamlayan öğrenci sayısı ise bir kişi ile sınırlıdır (Ç.7).

İlkokul öğrencileri soruya yönelik cevaplarını şu cümlelerle dile getirmişlerdir:

Ç.1. “Her gün ödev veriyor. Arada vermediği oluyor. Okuldan geldikten sonra biraz dinleniyorum sonra akşama kadar sürüyor. Ödevlerim bitince annemle yine ders çalışıyoruz.” (Her gün ödev veriyor)

Ç.2. “Öğretmenim her gün ödev veriyor. Yarım saat okuma, yarım saat yazma sürüyor.” (Her gün ödev veriyor)

Ç.3. “Her gün veriyor ama ara sıra vermediği oluyor. 1-2 saat sürüyor.” (Her gün ödev veriyor; 1-2 saatte ödev bitiriyorum)

Ç.4. “Her gün Türkçe dersi ödevi veriyor. 30-45 dakikada bitiriyorum.” (Her gün ödev veriyor; 30 dakikada 1 saatte ödev bitiriyorum)

Ç.5. “Her gün veriyor. 1 saate bitiriyorum.” (Her gün ödev veriyor; 1-2 saatte ödev bitiriyorum)

Ç.6. “Türkçe dersinden her gün ödevim oluyor. Ödevim 30 dakika sürüyor.” (Her gün ödev veriyor; 30 dakikada 1 saatte ödev bitiriyorum)

Ç.7. “Genelde her gün ödev veriyor. Ortalama 30 dakikamı alıyor. Çok ödev olursa en fazla 2 saat sürüyor.” (Her gün ödev veriyor; 30 dakikada 1 saatte ödev bitiriyorum; 1-2 saatte ödev bitiriyorum; 2 saati geçen sürede ödev bitiriyorum)

Ç.8. “Öğretmenim her gün ödev veriyor. Yemek yiyene kadar bitiyor. Bazen de yemekten sonrada ödev yapıyorum.” (Her gün ödev veriyor; 30 dakikada 1 saatte ödev bitiriyorum; 30 dakikada 1 saatte ödev bitiriyorum)

Ç.9. “Sıklıkla veriyor ama nadiren vermediği oluyor. Bazen çok ödev vermiyor 10 da

Ç.10. “Türkçe dersinin olduğu günler veriyor. Haftada 4 gün dersimiz var. Haftada 4 gün ödevim oluyor. Yarım saat falan sürüyordur.” (Haftada dört gün ödev veriyor; Nadiren ödev veriyor; 30 dakikada 1 saatte ödev bitiriyorum)

Ç.11. “Bazen her gün veriyor. Bazı haftalar ise vermediği günler oluyor. En çok 30 dakikamı alıyordur.” (10-30 dakikada ödev bitiriyorum)

Ç.12. “İki ve üç güne bir Türkçe dersi için ödev veriyor. En fazla 1.30 saatimi alıyor, en az da 15 dakikamı alıyor.” (İki ve üç güne bir ödev veriyor; 10-30 dakikada ödev bitiriyorum; 30 dakikada 1 saatte ödev bitiriyorum)

Ç.13. “Her gün vermiyor. Arada veriyor. 10 dakika da ödevimi bitiriyorum.” (Nadiren ödev veriyor; 10-30 dakikada ödev bitiriyorum)

Ç.14. “İki güne bir veriyor. 5-10 dakikamı alıyor.” (İki ve üç güne bir ödev veriyor; 5-10 dakikada ödev bitiriyorum)

Ç.15. “Haftada üç gün veriyor. 15 dakikada ödevimi bitiriyorum.” Bazen de çok oldu mu testler falan oldu mu 40 dakikamı alıyor.” (Haftada üç gün ödev veriyor; 5-10 dakikada ödev bitiriyorum)

İlkokul öğrencilerine “Türkçe dersinde verilen ev ödevlerinin sana ne gibi sağladığı katkılar/yararlar sağladığını düşünüyorsun? Biraz bahseder misin?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 15’te belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 15.

İlkokul Öğrencilerinin Türkçe Dersi Ev Ödevlerinin Sağladığı Katkı/Yarara İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Açıklayıcı Kodlar	Frekans
Okuma Becerileri	Okuma Hızında Gelişme	Okuma hızım arttı, dışarıda yazıları okuyabiliyorum (Ç.1, Ç.3, Ç.4, Ç.5, Ç.7, Ç.8)	6
	Okuma Anlama	Okuduklarımı daha iyi anlıyorum (Ç.5, Ç.10, Ç.11)	3
	Yazma Hızında Gelişme	Yazmam hızlandı, yazılarım daha güzel oluyor (Ç.1, Ç.3, Ç.4, Ç.10, Ç.14)	5
Yazma Becerileri	Yazım ve Noktalama Kuralları	Yazım ve noktalama kurallarını öğrendim, dikkat ediyorum (Ç.5, Ç.14, Ç.15)	3
	Kelime Bilgisi ve Anlama	Kelimelerin anlamlarını öğreniyorum, dil bilgim gelişiyor (Ç.7, Ç.11, Ç.12, Ç.13)	4
Genel Dil Gelişimi	İletişim ve Kendini İfade	Kendimi daha iyi ifade ediyorum, iletişimim gelişti (Ç.7, Ç.10)	2
Motivasyon ve Memnuniyet	Ödev Tamamlama Tatmini	Ödevlerimi bitirdiğimde mutlu oluyorum (Ç.6)	1
	Öğrenme Memnuniyeti	Ödevlerle öğrenme sürecinden memnunum (Ç.3, Ç.11)	2

Tablo 15’te ilkokul öğrencilerinin Türkçe dersi kapsamında verilen ev ödevlerinin sağladığı katkılar ve yararlar konusundaki görüşleri, çeşitli temalar ve kategoriler altında toplanmıştır. Okuma Becerileri teması altında, öğrenciler ev ödevlerinin okuma hızlarını ve okuma anlama becerilerini nasıl etkilediğine dair görüşlerini belirtmişlerdir. Okuma hızında gelişme yaşayan öğrenciler, dışarıda yazıları daha hızlı okuyabildiklerini ifade etmişlerdir (Ç.1, Ç.3, Ç.4, Ç.5, Ç.7, Ç.8). Bu durum,

toplamda altı öğrenci tarafından belirtilmiştir. Ayrıca, bazı öğrenciler okuduklarını daha iyi anladıklarını ifade etmişlerdir (Ç.5, Ç.10, Ç.11), bu kategori üç öğrenci tarafından vurgulanmıştır. Yazma Becerileri başlığı altında, yazma hızında ve yazım-noktalama kurallarında gelişme yaşayan öğrencilerin görüşleri öne çıkmıştır. Yazma hızının arttığını ve yazıların daha güzel olduğunu belirten öğrenciler (Ç.1, Ç.3, Ç.4, Ç.10, Ç.14), bu gelişmenin beş öğrenci tarafından ifade edildiğini göstermektedir. Yazım ve noktalama kurallarını öğrenen ve bu kurallara dikkat eden öğrenciler ise (Ç.5, Ç.14, Ç.15), bu katkının üç öğrenci tarafından belirtildiğini ortaya koymaktadır. Genel Dil Gelişimi teması, öğrencilerin kelime bilgisi, anlama ve iletişim becerilerindeki gelişmeleri kapsamaktadır. Kelimelerin anlamlarını öğrenme ve dil bilgisinin gelişmesi, dört öğrenci tarafından ifade edilmiştir (Ç.7, Ç.11, Ç.12, Ç.13). Ayrıca, kendini daha iyi ifade etme ve iletişim becerilerinde gelişme kaydeden öğrenciler de bulunmaktadır (Ç.7, Ç.10), bu durum iki öğrenci tarafından belirtilmiştir. Motivasyon ve Memnuniyet kategorisinde ise, ödev tamamlamanın ve öğrenme sürecinin memnuniyet verici olduğu görüşleri öne çıkmıştır. Ödevlerini tamamladıklarında mutlu olduklarını belirten öğrenci sayısı bir kişi iken (Ç.6), ödevlerle öğrenme sürecinden memnun olduklarını ifade eden öğrenciler iki kişi olarak belirtilmiştir (Ç.3, Ç.11).

İlkokul öğrencilerinin soruya ilişkin cevapları şu şekildedir:

Ç.1. “Bana katkısı oluyor yavaş yavaş. Hızlıca okumaya başlıyorum. Hızlıca ve güzelce yazmaya başlıyorum. Dışarda gördüğüm yazıları okuyabiliyorum.” (Okuma hızım arttı, dışarıda yazıları okuyabiliyorum; Yazmam hızlandı, yazılarım daha güzel oluyor)

Ç.2. “Okuma ve yazmam hızlandı. Yazım güzelleşti. Okumam daha güzel oldu.” (Okuma hızım arttı, dışarıda yazıları okuyabiliyorum)

Ç.3. “Evet var. Daha hızlı öğrenmeye başladım. Okumam ve yazmam hızlandı. Daha da hızlanacak. Dışarıda gördüğüm yazıları okuyabilmek beni mutlu ediyor.” (Okuma hızım arttı, dışarıda yazıları okuyabiliyorum; Yazmam hızlandı, yazılarım daha güzel oluyor; Ödevlerle öğrenme sürecinden memnunum)

Ç.4. “Daha hızlı okuyorum ve yazıyorum. Daha çok anlıyorum okuma yaptığım için.” (Okuma hızım arttı, dışarıda yazıları okuyabiliyorum; Yazmam hızlandı, yazılarım daha güzel oluyor)

Ç.5. “Okumam gelişti, Okuduklarımı daha çabuk anlıyorum. Yazılarımı daha küçük yazmaya başladım. Noktalama işaretlerine daha çok dikkat ediyorum. Dışarda yazıları okuyarak nerde olduğumu anlayabiliyorum.” (Okuma hızım arttı, dışarıda yazıları okuyabiliyorum; Okuduklarımı daha iyi anlıyorum; Yazım ve noktalama kurallarını öğrendim, dikkat ediyorum)

Ç.6. “Yazı yazmam, okumam düzeliyor. Okumam hızlanıyor. Ödevimi bitirdiğim için mutlu oluyorum.” (Ödevlerimi bitirdiğimde mutlu oluyorum)

Ç.7. “Kelimelerin anlamlarını daha iyi biliyorum. Okumam gelişiyor. Yazılarım daha güzel olmaya başladı. Okumam geliştiği için iletişimimim daha güzel oluyor.” (Okuma

hızım arttı, dışarıda yazıları okuyabiliyorum; Kelimelerin anlamlarını öğreniyorum, dil bilgim gelişiyor; Kendimi daha iyi ifade ediyorum, iletişimim gelişti)

Ç.8. “Okumam daha güzelleşti. Yazı yazarken daha az yanlışım oluyor.” (Okuma hızım arttı, dışarıda yazıları okuyabiliyorum)

Ç.9. “Mesela birinci sınıftayken biraz daha kaba konuşuyordum. Şimdi daha kibar konuşuyorum. Ödevleri yaptıkça yazı stilimde çok değişti. Mesela herkes, herkes bunların hangisi doğru bulabiliyorum. Kelimeleri artık doğru yazıyorum ve okuyorum.” (Kendimi daha iyi ifade ediyorum, iletişimim gelişti)

Ç.10. “Yazılarım daha güzel olmaya başladı. Okuduklarımı daha iyi anlıyorum. Kelimelerin anlamları daha iyi bildiğim için kendimi daha iyi ifade ediyorum. Ödevi yaptıktan sonra biraz rahatlıyorum.” (Okuduklarımı daha iyi anlıyorum; Yazmam hızlandı, yazılarım daha güzel oluyor; Kendimi daha iyi ifade ediyorum, iletişimim gelişti)

Ç.11. “Mesela metinleri okuyup etkinliklerini yaptıkça metinleri daha iyi ve hızlı anlamaya başladım. Dilbilgisi konusunda etkinlikler yaptıkça pratikleştim. Mesela Mevlana konusunu işledikten sonra Mevlana’yı daha iyi tanıdım. Onun söylediği sözleri öğrendim. Anlamını bilmediğim kelimelerin anlamlarını öğreniyorum. O kelimeleri günlük hayatta kullanabiliyorum.” (Okuduklarımı daha iyi anlıyorum; Kelimelerin anlamlarını öğreniyorum, dil bilgim gelişiyor; (Okuma hızım arttı, dışarıda yazıları okuyabiliyorum)

Ç.12. “Evet bana katkısı oluyor. Yeni kelimeler öğreniyorum.” (Kelimelerin anlamlarını öğreniyorum, dil bilgim gelişiyor)

Ç.13. “Türkçe ödevlerini yaptıkça okumam ve yazmam hızlandı.” (Kelimelerin anlamlarını öğreniyorum, dil bilgim gelişiyor)

Ç.14. “Daha hızlı okumaya ve yazmaya başladım. Noktalama ve yazım kurallarını öğrendim ve yazarken bunlara dikkat ediyorum.” (Yazmam hızlandı, yazılarım daha güzel oluyor; Yazım ve noktalama kurallarını öğrendim, dikkat ediyorum)

Ç.15. “Evet oluyor. Yazmam hızlandı. Daha hızlı test çözüyorum. Artık küçük yazılı kitapları okuyorum.” (Yazım ve noktalama kurallarını öğrendim, dikkat ediyorum)

İlkokul öğrencilerine “Türkçe dersi için verilen ev ödevlerini yapmaktan hoşlanıyor musun? Zorlandığın ya da hoşlandığın ev ödevi türleri nelerdir?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 16’da belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 16.

İlkokul Öğrencilerinin Türkçe Dersi Ev Ödevlerini Yapmaktan Hoşlanma ve Hoşlandığı Ödev Türlerine İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Açıklayıcı Kodlar	Frekans
Genel Hoşlanma	Ödev Yapmaktan Hoşlanma	Evet, ödev yapmayı seviyorum (Ç.1, Ç.2, Ç.5, Ç.6, Ç.7, Ç.8, Ç.10, Ç.13, Ç.14)	9
Hoşlanan Ödev Türleri	Okuma Ödevleri	Okuma ödevlerini severek yapıyorum (Ç.1, Ç.2, Ç.8)	3
	Yazma Ödevleri	Yazma ödevlerini severek yapıyorum (Ç.1, Ç.2)	2
	Söyleyip Yazma Ödevleri	Söyleyip yazma ödevlerini seviyorum (Ç.2)	1

Zıt ve Eş Anlamlı Kelimelerle İlgili Ödevler	Zıt ve eş anlamlı kelimelerle ilgili ödevler (Ç.4)	1
Araştırma Ödevleri	Araştırma ödevleri beni mutlu ediyor (Ç.3, Ç.11, Ç.12)	2
Test Çözme	Test çözmekten hoşlanıyorum (Ç.15)	1
Eğlenceli Ödevler	Boyama ödevleri eğlenceli oluyor (Ç.9)	1

Tablo 16 incelendiğinde, Genel Hoşlanma teması altında öğrencilerin ödev yapmaya yönelik genel tutumlarının değerlendirildiği görülmektedir. Veriler, öğrencilerin büyük bir kısmının ödev yapmayı sevdiğini göstermektedir. Toplam dokuz öğrenci, ödev yapmaktan hoşlandığını ifade etmiştir (Ç.1, Ç.2, Ç.5, Ç.6, Ç.7, Ç.8, Ç.10, Ç.13, Ç.14). Hoşlanan Ödev Türleri başlığı altında, öğrencilerin en çok hoşlandıkları ödev türleri belirlenmiştir. Okuma ödevlerine yönelik olumlu tutum, üç öğrenci tarafından ifade edilmiştir (Ç.1, Ç.2, Ç.8). Yazma ödevleri ise iki öğrenci tarafından severek yapıldığını belirtmiştir (Ç.1, Ç.2). Söyleyip yazma ödevlerine yönelik beğeni bir öğrenci tarafından ifade edilmiştir (Ç.2), aynı şekilde zıt ve eş anlamlı kelimelerle ilgili ödevler de bir öğrenci tarafından olumlu olarak değerlendirilmiştir (Ç.4). Araştırma ödevleri, iki öğrenci tarafından beğenilmiş ve bu tür ödevler öğrenciler arasında olumlu bir etki yaratmıştır (Ç.11, Ç.12). Ayrıca, test çözme konusundaki hoşlanma bir öğrenci tarafından belirtilmiştir (Ç.15). Eğlenceli olarak değerlendirilen ödev türleri arasında, boyama ödevleri bir öğrenci tarafından eğlenceli olarak nitelendirilmiştir (Ç.9).

İlkokul öğrencileri soruya şu ifadelerle cevap vermişlerdir:

Ç.1. “Evet, hoşlanıyorum. Okuma, yazma ödevlerini severek yapıyorum. Genel olarak ödev yapmayı seviyorum.” (Evet, ödev yapmayı seviyorum; Okuma ödevlerini severek yapıyorum; Yazma ödevlerini severek yapıyorum)

Ç.2. “Okuma ve yazma ödevlerini yapmaktan hoşlanıyorum. Söyleyip yazma ödevlerini seviyorum.” (Evet, ödev yapmayı seviyorum; Okuma ödevlerini severek yapıyorum; Yazma ödevlerini severek yapıyorum; Söyleyip yazma ödevlerini seviyorum)

Ç.3. “Verilen bütün ödevleri yapmak beni mutlu ediyor.” (Araştırma ödevleri beni mutlu ediyor)

Ç.4. “Yapmaktan hoşlanıyorum. Karışık kelimelerden cümle kurmak, kelimelerin zıt ve eş anlamlı kelimeleri bulmak ve bu kelimelerle ilgili cümle kurmaktan hoşlanıyorum.” (Zıt ve eş anlamlı kelimelerle ilgili ödevler)

Ç.5. “Türkçe dersi ödevlerini yapmaktan hoşlanıyorum.” (Evet, ödev yapmayı seviyorum)

Ç.6. “Türkçe dersi ödevlerini yapmaktan hoşlanıyorum.” (Evet, ödev yapmayı seviyorum)

Ç.7. “Evet ödevleri yapmaktan hoşlanıyorum.” (Evet, ödev yapmayı seviyorum)

Ç.8. “Ödev yapmak beni mutlu ediyor. Okuma ödevlerini yapmaktan daha çok hoşlanıyorum.” (Evet, ödev yapmayı seviyorum; Okuma ödevlerini severek yapıyorum)

Ç.9. “Evet hoşlanıyorum. Çünkü bazen boyamada oluyor o zaman eğlenceli oluyor.” (Boyama ödevleri eğlenceli oluyor)

Ç.10. “Hoşlanıyorum.” (Evet, ödev yapmayı seviyorum)

Ç.11. “Araştırma için verilen ödevleri yapmak beni mutlu ediyor.” (Araştırma ödevleri beni mutlu ediyor)

Ç.12. “Araştırma ödevi dışındaki ödevleri seviyorum.” (Araştırma ödevleri beni mutlu ediyor)

Ç.13. “Türkçe ödevlerini yapmayı seviyorum.” (Evet, ödev yapmayı seviyorum)

Ç.14. “Evet hepsini severek yapıyorum.” (Evet, ödev yapmayı seviyorum)

Ç.15. “Evet hoşlanıyorum. En çok test çözmekten hoşlanıyorum.” (Test çözmekten hoşlanıyorum)

İlkokul öğrencilerine “Türkçe dersi için verilen ev ödevlerini yaparken yardıma ihtiyaç duyuluyor musun? Bu konuda sana yardım eden kişiler kimlerdir ve nasıl yardımcı oluyorlar?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 17’de belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 17.

İlkokul Öğrencilerinin Türkçe Dersi Ev Ödevini Yaparken Yardıma İhtiyaç Duyma Durumuna İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Yardım İhtiyacı	Genel Yardım İhtiyacı	Bazen yardıma ihtiyacım oluyor (Ç.1, Ç.2, Ç.3, Ç.4, Ç.5, Ç.6, Ç.7, Ç.8, Ç.9, Ç.10, Ç.11, Ç.12, Ç.13, Ç.14, Ç.15)	15
	Anne	Annem yardım ediyor (Ç.2, Ç.4, Ç.5, Ç.8, Ç.11, Ç.12)	6
Yardımcı Kişiler	Babalar	Babam yardım ediyor (Ç.3, Ç.7, Ç.13)	3
	Ablalar	Ablam yardım ediyor (Ç.6, Ç.9)	2
	Abiler	Abim yardımcı ediyor (Ç.10)	1
	Anneanne	Anneannem yardım ediyor (Ç.15)	1
	Kurstaki Öğretmen	Kurstaki öğretmenim yardım ediyor (Ç.14)	1

Tablo 17 incelendiğinde, Yardım İhtiyacı teması altında öğrencilerin ödev yaparken genel olarak yardıma ihtiyaç duydukları belirtilmiştir. Öğrencilerin tamamı, zaman zaman yardıma ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir (Ç.1, Ç.2, Ç.3, Ç.4, Ç.5, Ç.6, Ç.7, Ç.8, Ç.9, Ç.10, Ç.11, Ç.12, Ç.13, Ç.14, Ç.15). Yardımcı Kişiler kategorisinde ise, öğrencilerin yardım aldıkları kişiler detaylı olarak incelenmiştir. Anneler, öğrencilerin yardım aldıkları en yaygın kişiler arasında yer almaktadır ve toplam altı öğrenci tarafından annelerinin yardımcı olduğu belirtilmiştir (Ç.2, Ç.4, Ç.5, Ç.8,

Ç.11, Ç.12). Babalar, üç öğrenci tarafından yardım eden kişiler olarak ifade edilmiştir (Ç.3, Ç.7, Ç.13). Ablalar, iki öğrenci tarafından yardım eden kişiler arasında yer alırken (Ç.6, Ç.9), abiler ve anneanneler sırasıyla birer öğrenci tarafından yardım ettikleri belirtilmiştir (Ç.10, Ç.15). Ayrıca, bir öğrenci kurs öğretmeninin yardım sağladığını belirtmiştir (Ç.14).

İlkokul öğrencileri soruya ilişkin cevaplarını şu cümlelerle ifade etmişlerdir:

Ç.1. *“Bazen yardıma ihtiyacım oluyor. Annem ve bir arkadaşım bana yardımcı oluyor.”* (Bazen yardıma ihtiyacım oluyor)

Ç.2. *“Bazen ihtiyacım oluyor. Okuma yaparken tekrar ediyorlar. Yanlış okumalarımı düzeltiyorlar Annem yardımcı oluyor. Annemle ödev yapmak beni mutlu ediyor.”* (Bazen yardıma ihtiyacım oluyor; Annem yardım ediyor)

Ç.3. *“Bazen oluyor. Bana babam yardım ediyor. Babamın bana yardım etmesi beni mutlu ediyor. Bazen bilmediğim etkinlikler oluyor. O zaman yardım istiyorum.”* (Bazen yardıma ihtiyacım oluyor; Babam yardım ediyor)

Ç.4. *“Bazen annemden yardım istiyorum. Annemin bana yardım etmesi beni mutlu ediyor.”* (Bazen yardıma ihtiyacım oluyor; Annem yardım ediyor)

Ç.5. *“Bazen ihtiyacım oluyor. Yardıma ihtiyacım olduğunda annem yardım ediyor. Annemin bana yardımcı olması beni mutlu ediyor.”* (Bazen yardıma ihtiyacım oluyor; Annem yardım ediyor)

Ç.6. *“Evet yardıma ihtiyacım oluyor. Bana ablalarım yardım ediyor. Arada annemde yardım ediyor. Ablalarımın ve annemin yardım etmesi beni mutlu ediyor.”* (Bazen yardıma ihtiyacım oluyor; Ablam yardım ediyor)

Ç.7. *“Bazı konularda yardıma ihtiyacım oluyor. Alfabetik sıralama etkinliklerinde yardıma ihtiyacım oluyor. Türkçe dersi ödevlerinde annem yardımcı oluyor. Matematik dersi ödevlerinde babam yardımcı oluyor. Evet beni mutlu ediyor.”* (Bazen yardıma ihtiyacım oluyor; Babam yardım ediyor)

Ç.8. *“İhtiyacım oluyor. Annemin yanında okuma yapıyorum. Annem okuduklarımı takip ediyor. Bazen de yazma ödevlerinde annem bana söylüyor bende onları güzel yazı defterine yazıyorum.”* Annemin bana yardım etmesi beni mutlu ediyor.” (Bazen yardıma ihtiyacım oluyor; Annem yardım ediyor)

Ç.9. *“Bazen ihtiyacım oluyor. Bir kere atasözlerinde, bir kerede terim anlamlı kelimelerde yardıma ihtiyacım oldu. Bana genelde ablam yardımcı oluyor. Evet ablamın bana yardım etmesi beni mutlu ediyor.”* (Bazen yardıma ihtiyacım oluyor; Ablam yardım ediyor)

Ç.10. *“Bazen oluyor. Bazen soruları falan anlamıyorum. Biraz karışık olabiliyor. Bana abim veya annem yardımcı oluyor. Evet, mutlu oluyorum.”* (Bazen yardıma ihtiyacım oluyor; Abim yardım ediyor)

Ç.11. *“Oluyor. O zamanlar bana annem yardımcı oluyor. Annem bana yardımcı olunca kendimi daha rahat hissediyorum ve mutlu oluyorum.”* (Bazen yardıma ihtiyacım oluyor; Annem yardım ediyor)

Ç.12. *“Bazen ihtiyacım oluyor. Bana annem yardımcı oluyor. Annem yardımcı olunca mutlu oluyorum.”* (Bazen yardıma ihtiyacım oluyor; Annem yardımcı oluyor)

Ç.13. *“Bazen ihtiyacım oluyor. Bilemediğim şeyler olunca. Bana babam yardımcı oluyor. Babamın yardımcı olması beni mutlu ediyor.”* (Bazen yardıma ihtiyacım oluyor; Babam yardım ediyor)

Ç.14. “Evet, bazen oluyor. Mesela bilemediğim yerler oluyor. Annem ve gittiğim kurstaki öğretmenim yardımcı oluyor. Onların yardımcı olması beni mutlu ediyor.” (Bazen yardıma ihtiyacım oluyor; Kurstaki öğretmenim yardım ediyor)

Ç.15. “Bazen oluyor. Noktalama işaretleri ve yazım kurallarında oluyor. Annem ve anneannem bana yardım ediyor. Onların bana yardımcı olması beni mutlu ediyor.” (Bazen yardıma ihtiyacım oluyor; Anneannem yardım ediyor)

İlkokul öğrencilerine “Sen öğretmen olsaydın ne tür ev ödevler verirdin? Neden?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 18’de belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 18.

İlkokul Öğrencilerinin Öğretmen Olma Durumunda Verebilecekleri Ödevlere İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Yazma ve Okuma Ödevleri	Yazı Yazma	Yazı yazma ödevi verirdim (Ç.1, Ç.3, Ç.6, Ç.13, Ç.15)	5
	Okuma	Okuma ödevi verirdim (Ç.1, Ç.8, Ç.10, Ç.13)	4
	Boyama	Boyama ödevi verirdim (Ç.2, Ç.9)	2
Çeşitli Ödev Türleri	Şiir ve Noktalama	Şiir yazma, noktalama işaretleri ödevleri verirdim (Ç.5)	1
	Test ve Doğru-Yanlış	Test ödevi, doğru yanlış ödevi verirdim (Ç.9, Ç.10)	2
Eğlenceli ve Pratik Ödevler	Eğlenceli ve Basit	Daha kolay ve eğlenceli ödevler verirdim (Ç.11, Ç.14)	2
	Bilgisayar ve Oyun	Bilgisayardan ödevler ve konuya bağlı oyun ödevleri verirdim (Ç.7, Ç.10)	2
	Şifre Bulma	Şifre bulma ödevi verirdim (Ç.14)	1
Düşük Yoğunluklu Ödevler	Az ve Basit Ödevler	Çok ödev vermezdim, sadece birkaç sayfa ödev verirdim (Ç.6, Ç.12)	2
	Tek Sayfa Yazma	Tek sayfa yazma ödevi verirdim (Ç.13)	1
Çeşitli Konular	Eş Anlamlı ve Karışık Konular	Eş anlamlı kelimelerle cümle kurma, karışık kelimelerle cümle kurma ödevleri verirdim (Ç.4)	1
	Canlandırma	Canlandırma ödevi verirdim (Ç.12)	1

Tablo 18’de görüldüğü gibi ilkokul öğrencilerinin öğretmen olduklarında verebilecekleri ödevlere ilişkin görüşleri çeşitli temalar altında toplanmıştır. Yazma ve Okuma Ödevleri teması altında, öğrenciler sıklıkla yazı yazma ve okuma ödevleri verebileceklerini ifade etmişlerdir. Yazı yazma ödevlerini beş öğrenci (Ç.1, Ç.3, Ç.6, Ç.13, Ç.15) tercih edecekken, dört öğrenci (Ç.1, Ç.8, Ç.10, Ç.13) okuma ödevleri vermeyi uygun bulmaktadır. Bu durum, yazma ve okumanın, öğrenciler tarafından temel ve önemli ödev türleri olarak görüldüğünü göstermektedir. Çeşitli Ödev Türleri

kategorisinde, boyama ödevleri iki öğrenci tarafından (Ç.2, Ç.9) uygun bir ödev türü olarak belirtilmiştir. Şiir yazma ve noktalama işaretleri gibi ödevler ise sadece bir öğrenci tarafından (Ç.5) tercih edilmiştir. Ayrıca, test ve doğru-yanlış soruları içeren ödevler de iki öğrenci tarafından önerilmiştir (Ç.9, Ç.10). Eğlenceli ve Pratik Ödevler teması altında, öğrenciler eğlenceli ve basit ödevleri tercih edebileceklerini belirtmişlerdir. Bu kategoride bilgisayardan yapılan ödevler ve konuya bağlı oyunlar ile şifre bulma gibi ödevler önerilmiştir (Ç.7, Ç.10, Ç.14). Ayrıca, eğlenceli ve basit ödevler verme düşüncesi de iki öğrenci tarafından ifade edilmiştir (Ç.11, Ç.14). Düşük Yoğunluklu Ödevler kategorisinde, öğrenciler genellikle az ve basit ödevler verme eğilimindedir. Bazı öğrenciler sadece birkaç sayfa ödev vereceklerini belirtirken (Ç.6, Ç.12), tek sayfa yazma ödevi önerisi de bir öğrenci tarafından (Ç.13) yapılmıştır. Çeşitli Konular teması altında, eş anlamlı kelimelerle cümle kurma ve karışık kelimelerle cümle oluşturma gibi ödevler bir öğrenci tarafından (Ç.4) önerilmiştir. Ayrıca, canlandırma ödevi de bir öğrenci tarafından (Ç.12) uygun bir seçenek olarak belirtilmiştir.

İlkokul öğrencilerinin soruya ilişkin cevapları şu şekildedir:

Ç.1. *“Yazı yazma ödevi verirdim. Okumayı daha çok verirdim. Çünkü okumayı zor yapıyoruz zor alıyoruz onun için. Başarısız öğrencilere daha çok ödev verirdim.”* (Yazı yazma ödevi verirdim; Okuma ödevi verirdim)

Ç.2. *“Boyama, hikâye okuma, yazma ödevleri verirdim.”* (Boyama ödevi verirdim)

Ç.3. *“Kitaplardan ödev verirdim. Yazı yazma ödevleri verirdim.”* (Yazı yazma ödevi verirdim)

Ç.4. *“Cümle kurma, okuma, metinle ilgili sorular, doğru yanlış çalışmaları, eş anlamlı kelimelerle cümle kurma ödevi verirdim.”* (Eş anlamlı kelimelerle cümle kurma, karışık kelimelerle cümle kurma ödevleri verirdim)

Ç.5. *“Noktalama işaretleri, şiir yazma ve okuma ödevleri verirdim.”* (Şiir yazma, noktalama işaretleri ödevleri verirdim)

Ç.6. *“Çok ödev vermezdim. Birkaç sayfa ödev verirdim. Yazma ödevi verirdim.”* (Yazı yazma ödevi verirdim; Çok ödev vermezdim, sadece birkaç sayfa ödev verirdim)

Ç.7. *“Bilgisayardan yapılabilecek ödevler verirdim daha çok.”* (Bilgisayardan ödevler ve konuya bağlı oyun ödevleri verirdim)

Ç.8. *“Bazen çok bazen az ödevler verirdim. Bazı günler okuma bazı günler yazma ödevi verirdim. Yani hepsinden ödev verirdim.”* (Okuma ödevi verirdim)

Ç.9. *“Test ödevleri, doğru yanlış ödevi, bir de boyamalı ödevlerden verirdim.”* (Boyama ödevi verirdim; Test ödevi, doğru yanlış ödevi verirdim)

Ç.10. *“Okuma, boşluk doldurma, doğru yanlış, konuya bağlı oyun ödevleri de verebilirdim.”* (Okuma ödevi verirdim; Test ödevi, doğru yanlış ödevi verirdim; Bilgisayardan ödevler ve konuya bağlı oyun ödevleri verirdim)

Ç.11. “Ben öğretmen olsaydım Türkçe dersi için daha kolay, basit ödevler verirdim. Ödevini yapamayanlara kızmazdım. Daha eğlenceli ödevler verirdim. Araştırma ödevleri de verirdim.” (Daha kolay ve eğlenceli ödevler verirdim)

Ç.12. “Ben bizim öğretmenin verdiği ödevler gibi ödevler verirdim. Canlandırma ödevleri verirdim farklı olarak. Bazen de hiç ödev vermez oyun oynamaları söylerdim. Bizim öğretmenimizde bazen böyle yapıyor.” (Çok ödev vermezdim, sadece birkaç sayfa ödev verirdim; Canlandırma ödevi verirdim)

Ç.13. “Sadece bir sayfa yazma ödevi verirdim. Sonra kitap okuyun derdim.” (Yazı yazma ödevi verirdim; Okuma ödevi verirdim; Tek sayfa yazma ödevi verirdim)

Ç.14. “Kolay ödevler verirdim. Öyle zor uzun süren ödevler vermezdim. Mesela şifre bulma ödevleri verirdim. Ben o ödevleri çok seviyorum.” (Daha kolay ve eğlenceli ödevler verirdim; Şifre bulma ödevi verirdim)

Ç.15. “Kolay ödevler verirdim. Birde öğrettiğim şeylerden ödevler verirdim.” (Yazı yazma ödevi verirdim)

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular: Öğrenci Velilerinin Türkçe Dersi İçin Verilen Ev Ödevleri İlişkin Görüş ve Deneyimleri

Öğrenci velilerine “Sınıf öğretmeniniz çocuklarınıza Türkçe dersi için hangi tür ev ödevi vermektedir?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 19’da belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 19.

Öğrenci Velilerinin Türkçe Dersinde Çocuklarına Verilen Ev Ödevlerinin Türlerine İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Yazma ve Okuma Ödevleri	Yazma Ödevleri	Yazı yazma, el yazısı, imza oluşturma (V.1, V.4, V.6, V.9, V.15)	5
	Okuma Ödevleri	Okuma, metin okuma, okuduğunu anlama (V.1, V.2, V.3, V.5, V.8, V.11, V.14)	7
Etkinlik ve Çeşitli Ödevler	Etkinlikler	Dikte, cümle oluşturma, eşleştirme, boyama (V.2, V.3, V.8, V.12, V.15)	5
	Test ve Doğru-Yanlış Ödevleri	Test, çoktan seçmeli test, boşluk doldurma (V.7, V.9, V.10, V.11)	4
Dil Bilgisi ve Anlam	Dil Bilgisi ve Yazım Kuralları	Noktalama işaretleri, yazım kuralları, eş anlamlı, zıt anlamlı (V.5, V.12, V.13)	3
	Anlama ve Araştırma	Okuduğunu anlama, atasözü anlamları, internetten araştırma (V.3, V.9, V.15)	3
Kaynak ve Setler	Kaynak Kitaplar ve Setler	Kaynak kitaplardan ödev, setlerden etkinlikler (V.1, V.4, V.12, V.14)	4

Tablo 19’da öğrenci velilerinin, öğretmenlerin çocuklarına Türkçe dersi için verdikleri ev ödevlerinin türlerine ilişkin görüşleri, çeşitli temalar altında toplanmıştır. Bu temalar ödevlerin çeşitliliğini ve velilerin ödev türlerine yönelik

algılarını yansıtmaktadır. Yazma ve Okuma Ödevleri teması, velilerin en çok önem verdiği ödev türlerini göstermektedir. Yazma ödevleri (V.1, V.4, V.6, V.9, V.15) arasında el yazısı çalışmaları, imza oluşturma ve genel yazı yazma gibi aktiviteler beş veli tarafından tercih edilmiştir. Okuma ödevleri ise yedi veli tarafından desteklenmiştir (V.1, V.2, V.3, V.5, V.8, V.11, V.14). Bu ödevler, metin okuma ve okuduğunu anlama gibi becerileri içerir ve veliler tarafından çocukların okuma becerilerini geliştirmeye yönelik önemli olarak değerlendirilmektedir. Etkinlik ve Çeşitli Ödevler teması, dikte, cümle oluşturma, eşleştirme ve boyama gibi etkinlikleri kapsamaktadır (V.2, V.3, V.8, V.12, V.15). Bu ödevler, beş veli tarafından olumlu bir şekilde değerlendirilmiştir ve çocukların dil becerilerini eğlenceli yollarla geliştirmeyi amaçlamaktadır. Test ve Doğru-Yanlış Ödevleri teması, testler ve çoktan seçmeli testler gibi değerlendirme araçlarını içermektedir (V.7, V.9, V.10, V.11). Bu ödevler, dört veli tarafından öne çıkarılmıştır ve öğrencilerin bilgi düzeylerini ölçmede kullanılan yaygın araçlar olarak kabul edilmektedir. Dil Bilgisi ve Anlam kategorisinde, noktalama işaretleri, yazım kuralları, eş ve zıt anlamlı kelimeler gibi dil bilgisi konuları ve okuduğunu anlama ile atasözü anlamları gibi araştırma ödevleri (V.5, V.12, V.13, V.3, V.9, V.15) üç veli tarafından belirtilmiştir. Bu ödevler, öğrencilerin dil bilgisi ve anlama becerilerini pekiştirmek amacıyla önemsenmiştir. Kaynak ve Setler teması, kaynak kitaplardan yapılan ödevler ve setlerden gerçekleştirilen etkinlikleri kapsamaktadır (V.1, V.4, V.12, V.14). Bu tür ödevler, dört veli tarafından çocukların eğitiminde kaynak kullanımı açısından değerli olarak görülmüştür.

Öğrenci velilerinin soruya yönelik görüşleri şu şekildedir:

V.1. “Yazı ve okuma olarak ödevler veriyor. Yılın başında daha çok okuma ödevleri veriyordu. Daha sonra ise yazma ödevlerine odaklandık. Şuan okuma ve yazma eşit diyebilirim. Önce okutuyoruz sonra biz söylüyoruz çocuk yazıyor. Ek olarak fotokopi ve kaynak kitaptan ödevlerimiz oluyor.” (Yazı yazma, el yazısı, imza oluşturma; Okuma, metin okuma, okuduğunu anlama; Kaynak kitaplardan ödev, setlerden etkinlikler)

V.2. “Veriliyor. İlk okuma yazma çalışmaları için okuma ve yazma ödevlerimiz oluyor. Sesli, sessiz okuma, bakarak yazma, cümle oluşturma, eşleştirme ve dikte çalışması olmak üzere çeşitli ödevler veriliyor.” (Okuma, metin okuma, okuduğunu anlama; Dikte, cümle oluşturma, eşleştirme, boyama)

V.3. “Birinci sınıf olduğu için ilk okuma yazma ödevleri oluyor. Okulda gördüklerinin tekrarı oluyor genelde. Sesleri birleştirme, hece okuma, metin okuma, dikte çalışması, görselden kendisi yazma ödevleri veriyor. Genelde çocuğun sesleri kendinin üretmesini ve birleştirmesini sağlayan ödevler veriyor. Şu aralarda da okuduğunu anlama ödevlerine başladık. Bu ödevlerin içine boyama etkinlikleri koyuyor öğretmenimiz daha eğlenceli hale geliyor.” (Okuma, metin okuma, okuduğunu anlama; Dikte, cümle

oluşturma, eşleştirme, boyama; Okuduğunu anlama, atasözü anlamları, internetten araştırma)

V.4. “Mesela kaynak kitaplar alıyoruz. Devlet kitaplarında çok etkinlik olmadığı için. Genelde kaynak kitaplardan ve fotokopilerden ödevler oluyor. Şuan da bir metin ya da şiiri okuyup ardından sorularını cevaplama olarak ödevler veriliyor. Yazım kuralları ile ilgili etkinlik ödevleri oluyor.” (Yazı yazma, el yazısı, imza oluşturma; Kaynak kitaplardan ödev, setlerden etkinlikler)

V.5. “2. Sınıfa uygun ödevler veriyor. Noktalama işaretleri gördük onlarla ilgili etkinlik ödevleri veriyor. Okuma ve anlama ödevleri veriyor.” (Okuma, metin okuma, okuduğunu anlama; Noktalama işaretleri, yazım kuralları, eş anlamlı, zıt anlamlı)

V.6. “Evet veriyor. Etkinlikler oluyor. Metin ve metin ile ilgili soruların olduğu ödevler veriyor. Metni okuyup ertesi gün okulda arkadaşlarına anlatmasını istiyor. Şiir yazma ödevleri de veriyor.” (Yazı yazma, el yazısı, imza oluşturma)

V.7. “Veriyor. Bu günlerde eş sesli kelimeleri öğreniyorlar. Eş sesli kelimelerle ilgili test ödevleri veriyor. Yazma ve etkinlik olarak çok ödev vermiyor. Genelde test ödevi veriyor. Mutlaka okuma ödevleri de veriyor.” (Test, çoktan seçmeli test, boşluk doldurma)

V.8. “Genelde dikte ve yazma çalışmamız mutlaka her gün oluyor. Okuduğunu anlama metinlerine bu hafta giriş yaptılar. Bir metnimiz oluyor. Metine bağlı soruları cevaplandırıyorlar. Birde en güzeli tekerleme ödevi oluyor. Üçer dörder tane mutlaka oluyor.” (Okuma, metin okuma, okuduğunu anlama; Dikte, cümle oluşturma, eşleştirme, boyama)

V.9. “Türkçe ödevlerimiz oluyor. Test olarak, internetten araştırma ödevleri, el yazısı yazma ve kendi imzalarını oluşturma gibi ödevler veriyor.” (Yazı yazma, el yazısı, imza oluşturma; Test, çoktan seçmeli test, boşluk doldurma; Okuduğunu anlama, atasözü anlamları, internetten araştırma)

V.10. “Veriyor. Çoktan seçmeli test, boşluk doldurma ya da açık uçlu sorulardan oluşan etkinlikler veriyor. Yani tek düze ödevler vermiyor. Öğretmenimiz ödev konusunda çeşitlilik sağlıyor.” (Test, çoktan seçmeli test, boşluk doldurma)

V.11. “Veriyor. Okuma ve anlama şeklinde ödevlerimiz oluyor. Kitaptan metinleri okumalarını ve sorularını cevaplamalarını istiyor. Dil bilgisi ile ilgili testlerde gönderiyor.” (Okuma, metin okuma, okuduğunu anlama; Test, çoktan seçmeli test, boşluk doldurma)

V.12. “Evet ödevleri veriyor. Genelde eş anlamlılar, zıt anlamlılar, okuma anlama, eşleştirme gibi ödevler veriyor. Ek olarak set aldık. Setlerden etkinlik ödevleri veriyor. Eskisi kadar yazma ödevi yok artık. Arada şiir yazıyorlar o kadar. Genelde setlerden ödevler yapıyorlar.” (Dikte, cümle oluşturma, eşleştirme, boyama; Noktalama işaretleri, yazım kuralları, eş anlamlı, zıt anlamlı; Kaynak kitaplardan ödev, setlerden etkinlikler)

V.13. “Veriyor tabi ki. Okuma anlama, kelime, atasözü anlamları bulma çalışmaları ve dil bilgisi ile ilgili çalışmalardan oluşan ödevler veriyor.” (Noktalama işaretleri, yazım kuralları, eş anlamlı, zıt anlamlı)

V.14. “Evet veriyor. Kaynak kitaplarımız var. Öğretmenimiz ödevleri kaynak kitaptan etkinlik olarak veriyor. Okuma kitaplarımızdan okuma ödevleri de veriyor.” (Okuma, metin okuma, okuduğunu anlama; Kaynak kitaplardan ödev, setlerden etkinlikler)

V.15. “Veriyor. Okuduğunu anlama, yoruma dayalı ödevler, boşluk doldurma etkinlikleri, veriyor. Daha çok okuma ve okuduğunu anlama ödevleri veriyor. Açık uçlu sorulardan oluşan yazma ödevleri de olabiliyor. Bazen de şiir yazma ödevi veriyor.” (Yazı yazma, el yazısı, imza oluşturma; Dikte, cümle oluşturma, eşleştirme, boyama; Okuduğunu anlama, atasözü anlamları, internetten araştırma)

Öğrenci velilerine “Türkçe dersi için ev ödev verilmesi gereklidir mi? Neden gereklidir? Ya da gerekli değildir? Açıklar mısınız?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 20’de belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 20.

Öğrenci velilerin Türkçe dersinde ev ödevi verilmesi konusundaki görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Ev Ödevinin Gerekliliği	Okuma ve Yazma Pekiştirme	Okuma ve yazma becerilerini geliştirme, öğrendikleri konuları pekiştirme (V.1, V.2, V.4, V.5, V.6, V.8, V.13, V.14)	8
Eğitim Sürecinin Desteklenmesi	Evde Destek ve Tekrar	Evde destekleme, öğretmen ödevlerinin evde uygulanması, pekiştirme (V.3, V.8, V.10, V.11, V.12)	5
Ödevlerin Etkisi	Çocukların Gelişimine Katkı	Çocuğun dil ve zeka gelişimi, yazma ve okuma becerilerinin artması (V.6, V.7, V.9, V.15)	4
Çeşitli Ödev Türleri	Kitap Okuma ve Çeşitli Ödevler	Kitap okuma, test, boşluk doldurma, metin okuma (V.10, V.15)	2

Tablo 20’de, öğrenci velilerin Türkçe dersinde ev ödevi verilmesi konusundaki görüşleri yer almaktadır. Ev Ödevinin Gerekliliği teması altında, veliler okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi ve öğrencilerin öğrendikleri konuları pekiştirmesi açısından ödevlerin önemli olduğunu vurgulamaktadır (V.1, V.2, V.4, V.5, V.6, V.8, V.13, V.14). Bu görüş, ödevlerin öğrencilerin dil becerilerini güçlendirme ve akademik bilgilerini kalıcı hale getirme işlevini desteklediğini göstermektedir. Toplamda sekiz veli, ödevlerin bu pekiştirme işlevine katkıda bulunduğunu belirtmiştir. Eğitim Sürecinin Desteklenmesi teması, evde yapılan destekleyici çalışmaların önemini vurgulamaktadır (V.3, V.8, V.10, V.11, V.12). Veliler, öğretmenlerin verdiği ödevlerin evde tekrar edilmesi ve uygulanmasının eğitim sürecine katkı sağladığını düşünmektedir. Bu kategori altında beş veli, ödevlerin evde destek ve tekrar için önemli bir araç olduğunu ifade etmiştir. Ödevlerin Etkisi kategorisi, ödevlerin çocukların gelişimine olan katkısını ele almaktadır (V.6, V.7, V.9, V.15). Veliler, ev ödevlerin çocukların dil ve zeka gelişimi üzerinde olumlu etkiler yarattığını, yazma ve okuma becerilerini artırdığını belirtmektedir. Bu temaya göre, dört veli, ödevlerin çocukların genel gelişimlerine önemli katkılarda bulunduğunu ifade etmiştir. Çeşitli Ödev Türleri teması, kitap okuma, test ve metin okuma gibi ödevlerin çeşitliliğini vurgulamaktadır (V.10, V.15). İki veli, bu tür ödevlerin eğitim sürecine değer kattığını düşünmektedir. Bu ödevler, öğrencilerin farklı alanlarda yeteneklerini geliştirmeyi amaçlayan uygulamalardır.

Öğrenci velilerinin soruya yönelik ifadeleri şu şekildedir:

V.1. “Verilmeli tabi ki. Okuma ve yazmayı kavrayabilmesi için pekiştirme yapması lazım. İlk okuma yazma adına kesinlikle verilmeli.” (Okuma ve yazma becerilerini geliştirme, öğrendikleri konuları pekiştirme)

V.2. “Verilmeli. İlk okuma yazma dönemi sadece okulda çalışılarak atlatılacak bir dönem değil. Mutlaka evde de desteklenmeli. O yüzden kesinlikle ödev verilmeli.” (Okuma ve yazma becerilerini geliştirme, öğrendikleri konuları pekiştirme)

V.3. “Evet verilmeli ama çocuğa destek olan ödevler olmalı. Verilen ödevin sayfa sayısının benim için hiçbir önemi yok. Ben rehber öğretmen olduğum için ödevle savaşıyorum. Verilen ödevi öğretmen kontrol edecekse öğrenciye dönüt verecekse vermeli. Çocuk akşam vakit ayıracak ama öğretmen o ödevle hiç bakmayacaksa o ödevin benim için hiçbir değeri yok.” (Evde destekleme, öğretmen ödevlerinin evde uygulanması, pekiştirme)

V.4. “Bence gerekli. Çünkü çocuklar derste tam anlayamadıkları konuları ödevle evde tekrar edip pekiştirip olurlar. Böylece öğrendikleri zihinde daha kalıcı hale geliyor.” (Okuma ve yazma becerilerini geliştirme, öğrendikleri konuları pekiştirme)

V.5. “Evet, bence verilmeli. Ödev her derste verilmeli. Türkçe dersinde özellikle daha çok verilmeli. Çünkü okuması gelişir. En azından her gün bir hikaye okuyun demeli öğretmen.” (Okuma ve yazma becerilerini geliştirme, öğrendikleri konuları pekiştirme)

V.6. “Verilmeli. Çocuğa faydası oluyor.” (Okuma ve yazma becerilerini geliştirme, öğrendikleri konuları pekiştirme; Çocuğun dil ve zeka gelişimi, yazma ve okuma becerilerinin artması)

V.7. “Tabi ki verilmeli. Çünkü KPSS 'de matematik ve Türkçe ağırlıklı oluyor. Türkçe her zaman en temel derslerimizden birisi.” (Çocuğun dil ve zeka gelişimi, yazma ve okuma becerilerinin artması)

V.8. “Verilmeli. Mesela ilk okumayı öğrendikleri zaman her ses grubu bittikten sonra tombala şeklinde oyunlar gönderiyordu hocamız bize. Daha kolay okuma, adapta olma sağlanıyor. Özellikle ara tatilde onların seviyelerine uygun hecelerin renklendirilmiş olduğu okuma kitapları vardı. Bunları tatilde öğretmeni verdiği için ve seviyesine uygun olduğu için keyifli bir şekilde okuyordu. Okulda verilen derslerin tekrarı için bende ödevi destekliyorum.” (Okuma ve yazma becerilerini geliştirme, öğrendikleri konuları pekiştirme; Evde destekleme, öğretmen ödevlerinin evde uygulanması, pekiştirme)

V.9. “Verilmeli. Hem dilini hem de zekasını geliştirmesi için mutlaka verilmeli. Türkçe dersi temel bir ders olduğu için benim için Türkçe çok önemli.” (Çocuğun dil ve zeka gelişimi, yazma ve okuma becerilerinin artması)

V.10. “Verilmeli. Özellikle ödev olarak olmasa bile kitap okuma olarak verilmeli. Bizimde çocuğa örnek olmamız gerekiyor onun önünde okuyup. Türkçede en önemli olan şey kitap okumak Kitap okumayı sevdiği zaman sorularda da sıkıntı yaşamıyorlar. Dil bilgisi konuları derslerde anlatılıyor. Onunda pekiştirilmesi için evde takviyeler olması gerekiyor.” (Evde destekleme, öğretmen ödevlerinin evde uygulanması, pekiştirme; Kitap okuma, test, boşluk doldurma, metin okuma)

V.11. “Verilmeli. Yani kızım da yaşıyoruz biz bu durumu. Türkçeye çok bağlı değil. Yapamadığı sorular çok oluyor Türkçeden. En son mesela dil bilgisi ile ilgili sorularda sıkıntı yaşamıştık. Daha sonra evde ödevlerle biraz daha düzeldi. Yani çocuk evde ödevde desteklenmeli.” (Evde destekleme, öğretmen ödevlerinin evde uygulanması, pekiştirme)

V.12. “Ben gerekli olduğunu düşünüyorum. Ben yazarak anlayacaklarını düşünüyorum. Yazarak daha çok zihinlerinde kalıyor. Yazısını geliştirmesi sağlıyor. Hatta daha çok yazma ve okuma ödevleri verilebilir.” (Evde destekleme, öğretmen ödevlerinin evde uygulanması, pekiştirme)

V.13. “Evet bence verilmeli. Konuların pekiştirilmesi ve tekrarı için ev ödevi oldukça önemli. Okuma anlama tüm dersler de temel oluşturduğu için Türkçe ödevleri kesinlikle verilmeli.” (Okuma ve yazma becerilerini geliştirme, öğrendikleri konuları pekiştirme)

V.14. “Evet, kesinlikle gerekli olduğunu düşünüyorum. Özellikle okuma çok gerekli. Zaten her şeyin temeli okumak. Soru çözmek olsun anlamak olsun hepsinin temeli okuma. Türkçe dersinde okumaya oldukça önem verilmeli.” (Okuma ve yazma becerilerini geliştirme, öğrendikleri konuları pekiştirme)

V.15. “Bence verilmeli. Özellikle okuma ödevleri. Okuduğunu gelip anlatması beni mutlu ediyor. Anlayıp anlayamadığını görebiliyorum. Yazma ödevleri olunca yapmak istemiyor. Ben okuma ödevlerinden daha çok memnunum.” (Çocuğun dil ve zeka gelişimi, yazma ve okuma becerilerinin artması; Kitap okuma, test, boşluk doldurma, metin okuma)

Öğrenci velilerine “Türkçe dersi için verilen ev ödevlerinin niteliği hakkındaki görüşleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 21’de belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 21.

Öğrenci velilerinin Türkçe dersinde verilen ev ödevlerinin niteliği konusuna ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Ödevlerin Kalitesi ve Yeterliliği	Genel Memnuniyet	Verilen ödevlerin kalitesi, çocuğa uygunluk, yeterlilik (V.1, V.2, V.3, V.4, V.7, V.9, V.10, V.13, V.14, V.15)	10
Ödevlerin Çeşitliliği	Çeşitlilik ve Yeterlilik	Ödev çeşitliliği, nitelikli ödevlerin olması, çeşitliliğin artırılması gerektiği (V.5, V.8, V.11, V.12)	4
Ödevlerin Çocuk Üzerindeki Etkisi	Çocuğun İlgisi ve Katkısı	Çocuğun ödevleri severek yapması, ödevlerin çocukları desteklemesi, sıkılmaları (V.3, V.6, V.8)	3
Ödevlerin Uygunluğu	Yaş ve Kapasiteye Uygunluk	Çocuğun yaşına ve kapasitesine uygun ödevler, fazla zorlama olmaması (V.1, V.4, V.8, V.14)	4

Tablo 21’de, öğrenci velilerinin Türkçe dersi ev ödevlerinin niteliği konusundaki görüşleri yer almaktadır. Velilerin Türkçe dersi ev ödevlerinin niteliğine ilişkin görüşleri, ödevlerin kalitesi, çeşitliliği, çocuk üzerindeki etkisi ve uygunluğu gibi çeşitli yönlerden ele alınmıştır. Ödevlerin Kalitesi ve Yeterliliği teması altında, veliler verilen ödevlerin genel kalitesinden ve çocuğa uygunluğundan memnun olduklarını belirtmiştir (V.1, V.2, V.3, V.4, V.7, V.9, V.10, V.13, V.14, V.15). Toplamda on veli, ödevlerin kalitesini ve yeterliliğini olumlu yönde değerlendirmiştir. Bu görüş, ödevlerin genellikle eğitimsel amaçlara uygun ve

çocukların gelişim düzeyine hitap eden nitelikte olduğunu göstermektedir. Ödevlerin Çeşitliliği başlığı altında, ödev çeşitliliği ve nitelikli ödevlerin varlığı vurgulanmıştır (V.5, V.8, V.11, V.12). Veliler, ödevlerin çeşitliliğinin artırılması gerektiğini, farklı türde ödevlerin çocukların ilgisini çekebileceğini ve eğitim sürecine katkıda bulunabileceğini ifade etmektedir. Bu kategoride dört veli, ödevlerin çeşitlendirilmesi ve nitelikli olmasının önemini vurgulamıştır. Ödevlerin Çocuk Üzerindeki Etkisi teması, çocukların ödevleri nasıl algıladıkları ve bu ödevlerin çocuklar üzerindeki etkilerini ele almaktadır (V.3, V.6, V.8). Veliler, bazı çocukların ödevleri severek yaptığını ve bu ödevlerin çocukları destekleyici bir rol oynadığını belirtirken, bazı çocukların ödevlerden sıkıldığını da ifade etmektedir. Bu temaya göre, üç veli, ödevlerin çocukların ilgisini çekmesi ve destekleyici olması gerektiğini, ancak bazı durumlarda ödevlerin çocuklar için sıkıcı olabileceğini vurgulamıştır. Ödevlerin Uygunluğu kategorisi, ödevlerin çocuğun yaşına ve kapasitesine uygun olmasının önemini vurgulamaktadır (V.1, V.4, V.8, V.14). Veliler, ödevlerin çocukların yaş grubuna ve kapasitesine uygun şekilde verilmesi gerektiğini, fazla zorlama yapılmaması gerektiğini belirtmektedir. Bu temada dört veli, yaşa ve kapasiteye uygun ödevlerin verilmesinin önemini dile getirmiştir.

Öğrenci velilerinin soruya ilişkin görüşleri şu şekildedir:

V.1. "Aslında olması gerektiği gibi. Ama her çocuğun durumu ve kapasitesi farklı. Ödevler öğrencilerin kapasitesine göre olmalı. Şuan verilen ödevler benim çocuğuma uygun." (Verilen ödevlerin kalitesi, çocuğa uygunluk, yeterlilik; Çocuğun yaşına ve kapasitesine uygun ödevler, fazla zorlama olmaması)

V.2. "Öğrenci açısından faydalı nitelikli ödevler olduğu düşünüyorum. Verilen ödevlerden memnunum. Şu an için verilen ödevler yeterli." (Verilen ödevlerin kalitesi, çocuğa uygunluk, yeterlilik)

V.3. "Verilen ödevler çocuğa faydalı. Çocuk severek yapıyor. Çocuğu da destekliyor. Zaten ödevlerle evde anne baba ilgilenmezse çocuk geri kalıyor. Çünkü ilk okuma yazma olduğu için 6 saat yemiyor okulda. İçinde başka derslerde var. Velinin evde desteklemesi için nitelikli ödevler verildiğini düşünüyorum." (Verilen ödevlerin kalitesi, çocuğa uygunluk, yeterlilik; Çocuğun ödevleri severek yapması, ödevlerin çocukları desteklemesi, sıkılmaları)

V.4. "Kaynak kitaplarınız iyi olursa ev ödevlerinizde kaliteli oluyor. Öğretmenimizin verdiği fotokopilerde olması gerektiği gibi. Birçok kaynaktan desteklediği için ödevler ideal." (Verilen ödevlerin kalitesi, çocuğa uygunluk, yeterlilik; Çocuğun yaşına ve kapasitesine uygun ödevler, fazla zorlama olmaması)

V.5. "Aslında ben çok ödev verilmediğini düşünüyorum. Öğretmenimiz çok iyi, ilgili ve başarılı bir öğretmen diğer öğretmenlerimiz gibi. Daha farklı ödevler verilebilir. Ödev çeşitliliğinin az olduğunu düşünüyorum." (Ödev çeşitliliği, nitelikli ödevlerin olması, çeşitliliğin artırılması gerektiği)

V.6. “Ödevler genel olarak iyi. Çok ödev verilince çocuk sıkılıyor yapmak istemiyor. Hocamız tam çocuğa göre veriyor.” (Çocuğun ödevleri severek yapması, ödevlerin çocukları desteklemesi, sıkılmaları)

V.7. “Öğretmenimiz gayet güzel ödevler veriyor. Çocukların düzeyine uygun olduğunu düşünüyorum. Yeterli görüyorum verilen ödevleri.” (Verilen ödevlerin kalitesi, çocuğa uygunluk, yeterlilik)

V.8. “Bazı ödevler tekrar ödevi oluyor. Mesela kaynak kitaptan verildiği zaman aynı sözcük iki üç kitapta da oluyor. Tekrara düştüğü zaman ve sayfa sayısı 5’den fazla olduğu zaman küçük yaş grubu için sıkıcı oluyor. Yorulmaya başlıyorlar. Ara ver bir daha otur ara ver bir daha otur sıkıcı olabilir. Bu yaş grubu oyun çağı aslında tombala gibi tekerleme gibi daha oyun içeren ödevler olduğu zaman daha keyifli yapıyorlar. “(Ödev çeşitliliği, nitelikli ödevlerin olması, çeşitliliğin artırılması gerektiği; Çocuğun ödevleri severek yapması, ödevlerin çocukları desteklemesi, sıkılmaları; Çocuğun yaşına ve kapasitesine uygun ödevler, fazla zorlama olmaması)

V.9. “Öğretmenimiz gayet güzel ödevler veriyor. Biz çok memnunuz. Her çeşit ödev vererek çocuğu destekliyor.” (Verilen ödevlerin kalitesi, çocuğa uygunluk, yeterlilik)

V.10. “Ödevlerin kalitesi 4. sınıf için yeterli ödevler veriliyor. Kendimde sınıf öğretmeni olduğum için ben eksiklik görmüyorum. Zamanımız kaldıkça öğretmenimizin dışında kendimde kaynaklar aldım. O kaynakları yaptırıyorum. Çünkü iler ki dönemlerde önemli sınavları olacak. Sınava yönelik çalışmaya çalışıyoruz. Yeni sisteme göre oluşturulan sorulara alışmalara lazım. Bol bol kitap okumaya çalışıyoruz. Öğretmenimiz verdiği çalışmalarda yeterli.” (Verilen ödevlerin kalitesi, çocuğa uygunluk, yeterlilik)

V.11. “Metin ve metinle ilgili soruların olduğu ödevler daha çok verilmeli. Okuma anlama ödevlerine daha çok ağırlık verilmeli. Çünkü gerçekten bazen anlayamıyorlar. Bizim desteğimiz ile gidiyor. Cümle kurmada sıkıntı yaşıyorlar.” (Ödev çeşitliliği, nitelikli ödevlerin olması, çeşitliliğin artırılması gerektiği)

V.12. “Ben mesela doğru-yanlış etkinliklerini doğru bulmuyorum. Şimdi hep öyle yapıyorlar. Okuyor doğru ya da yanlış. Çocuk bilmiyorsa bile sallıyor zaten. Düşünmesini engelliyor. Bu etkinliklerden çok yapmamalılar. Bizler gibi değiller. Bizim daha çok düşünerek emek harcayarak yaptığımız ödevler olurdu. Çocuklar özet bile çıkarmadıkları için yazı yazamıyorlar. Kompozisyon yazın deseniz herhalde 4-5 kişi yazabilir. Mesela benim çocuğum yazamaz. Daha yaratıcılığı, üretmeyi sağlayan ödevler verilmeli.” (Ödev çeşitliliği, nitelikli ödevlerin olması, çeşitliliğin artırılması gerektiği)

V.13. “Gayet iyi ödevler. Nitelikli ödevler olduğunu düşünüyorum. Öğretmenimiz ödev konusunda hassas davranıyor. Çocuklarının seviyesinin üstünde ya da altında ödevler vermiyor. Çocuklara uygun ödevler veriyor. Konuların tekrarını sağlayan ödevler olduğu için ben memnunuz.” (Verilen ödevlerin kalitesi, çocuğa uygunluk, yeterlilik)

V.14. “Çocuğuma göre uygun ve onu zorlanmayan ödevlere veriliyor. Olması gerektiği gibi ödevler. Öğretmenimiz bu konuda çok iyi.” (Verilen ödevlerin kalitesi, çocuğa uygunluk, yeterlilik; Çocuğun yaşına ve kapasitesine uygun ödevler, fazla zorlama olmaması)

V.15. “Ben açıkçası akşam gittiğimde ödevlerden o gün ne öğrendiklerini öğrenebiliyorum. Pekiştirici ödevler oluyor. Ödevlerimiz zorlayıcı olmuyor. Genel olarak ödevlerden memnunuz.” (Verilen ödevlerin kalitesi, çocuğa uygunluk, yeterlilik)

Öğrenci velilerine “Türkçe dersi için nasıl ev ödevler verilmesini tercih edersiniz?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 22’de belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 22.

Öğrenci velilerinin Türkçe dersinde verilmesini istedikleri ev ödevlerine ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Okuma ve Anlama Üzerine	Okuma Ağırıklı Ödevler	Okuma ödevlerinin artırılması, okuma-anlama etkinliklerinin ön planda olması (V.1, V.7, V.11, V.12)	4
Yaratıcılığı Teşvik Eden	Yaratıcı ve Eğlenceli Ödevler	Şiir, bilmece, fıkra, canlandırma, oyunlu ödevler (V.5, V.6, V.8)	4
Çocukların İhtiyaçlarına Göre	Çocuğun İhtiyaç ve İlgi Alanlarına Uygun Ödevler	Her çocuğun farklı ihtiyaçlarına uygun ödevler, yazma ve ifade yeteneği gelişimine yönelik ödevler (V.3, V.10, V.14)	3
Çeşitlilik ve Etkinlik	Çeşitli ve Etkili Ödevler	Etkinlik çeşitliliği, farklı ödev türleri (V.2, V.4, V.9, V.13, V.15)	5
Dikte ve Yazma Çalışmaları	Yazma ve Dikte Ödevleri	Yazma ve dikte çalışmalarının artırılması (V.2, V.10)	2

Tablo 22' de, öğrenci velilerinin Türkçe dersi için verilmesini istedikleri ev ödevlerine ilişkin görüşleri yer almaktadır. Velilerin Türkçe dersi için verilmesini istedikleri ödevlere ilişkin görüşleri, çeşitli temalar altında toplanmıştır. Bu temalar, ödevlerin içeriği ve türü hakkında velilerin beklentilerini ve önerilerini yansıtmaktadır. Okuma ve Anlama Üzerine teması, okuma becerilerini geliştirmeye yönelik ödevlere vurgu yapmaktadır. Veliler, okuma ödevlerinin artırılmasını ve okuma-anlama etkinliklerinin ön planda olmasını önermektedir (V.1, V.7, V.11, V.12). Toplam dört veli, okuma ağırlıklı ödevlerin çocukların okuma ve anlama becerilerini güçlendireceğini belirtmiştir. Yaratıcılığı Teşvik Eden kategori, yaratıcı ve eğlenceli ödevlerin verilmesini önermektedir. Şiir yazma, bilmece, fıkra, canlandırma ve oyunlu ödevler gibi türlerin çocukların yaratıcılığını ve ilgisini artırabileceği vurgulanmıştır (V.5, V.6, V.8). Bu temaya dört veli destek vermiştir, bu da yaratıcı ve eğlenceli ödevlerin eğitim sürecine olumlu katkı sağlayacağına inanıldığını göstermektedir. Çocukların İhtiyaçlarına Göre teması, her çocuğun bireysel ihtiyaçlarına ve ilgi alanlarına uygun ödevlerin verilmesini önermektedir. Yazma ve ifade yeteneğini geliştiren ödevlerin, çocukların farklı ihtiyaçlarına hitap edeceği belirtilmiştir (V.3, V.10, V.14). Üç veli, çocukların ihtiyaç ve ilgi alanlarına uygun ödevlerin önemini vurgulamıştır. Çeşitlilik ve Etkinlik başlığı altında, çeşitli ve etkili ödev türlerinin verilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Etkinlik çeşitliliği ve farklı ödev türlerinin, çocukların öğrenme sürecini daha kapsamlı ve etkili hale getireceği belirtilmiştir (V.2, V.4, V.9, V.13, V.15). Bu kategori beş veli tarafından

desteklenmiştir, bu da ödev çeşitliliğinin eğitimdeki rolüne duyulan önemi gösterir. Dikte ve Yazma Çalışmaları kategorisi, yazma ve dikte ödevlerinin artırılmasını önermektedir. Yazma becerilerinin ve dikte çalışmalarının geliştirilmesinin gerektiği vurgulanmıştır (V.2, V.10). İki veli, bu tür ödevlerin önemini belirtmiştir.

Öğrenci velilerinin soruya ilişkin yanıtları şu şekilde belirtilmiştir:

V.1. “Benim çocuğum yazmayı güzel kavradı ama okuma da biraz geri planda. Kendi çocuğum adına ödevlerin okuma ağırlıklı olmasını isterim. Öğretmenimizde bu durumu karşılıyor.” (Okuma ödevlerinin artırılması, okuma-anlama etkinliklerinin ön planda olması)

V.2. “Kendi çocuğum için dikte çalışmasının artırılmasını isterim. Velilerin daha fazla aktif kılınmasını isterim.” (Etkinlik çeşitliliği, farklı ödev türleri; Yazma ve dikte çalışmalarının artırılması)

V.3. “Çocuğu zorlamamalı. Her çocuğa hitap edecek şekilde olmalı. Her çocuk iletişime açık değil. Kimi yazıya dökabiliyor, kimi resme dökabiliyor, kimisi ise konuşmayı sevmiyor. Yani her çocuğun kendisini ifade edebileceği ödevler olsa iyi olur. Bazen şiir ödevi oluyor. Her çocuk şiir okumak istemiyor. Ödev çeşitliliği olmalı ve yapabildiklerini yapmalılar. Ama kontrol açısından çeşitli ödevler öğretmeni zorluyor. Zaman kısıtlı olduğu için zor oluyor.” (Her çocuğun farklı ihtiyaçlarına uygun ödevler, yazma ve ifade yeteneği gelişimine yönelik ödevler)

V.4. “Öğretmenimiz o günkü işlediği konular ile ilgili ödev veriyor. Öğretmenimizin verdiği ödevlerden memnunuz olması gerektiği gibi zaten.” (Etkinlik çeşitliliği, farklı ödev türleri)

V.5. “Daha yaratıcı etkinliğin bol olduğu ödevler olmasını isterdim. Yazı ödevi oldukça az biraz daha yazma ödevi verilebilir.” (Şiir, bilmece, fıkra, canlandırma, oyunlu ödevler)

V.6. “Daha farklı ödevler verilmesini tabi ki isterim. Çocukların sıkılmayacağı eğlenceli ödevler olmalı. Oyunlu ödevlerde çocuklar mutlu oluyor ve daha çok yapmak istiyorlar.” (Şiir, bilmece, fıkra, canlandırma, oyunlu ödevler)

V.7. “Etkinlik tarzı ödevlerden çok okuma ödevlerinin üstünde durulması daha iyi olacak. Çünkü Türkçe’de matematikte başarı anlama ile sağlanıyor. Onun içinde çocukların kitap okuması lazım. Daha çok kitap okuma ödevlerinin verilmesini isterim.” (Okuma ödevlerinin artırılması, okuma-anlama etkinliklerinin ön planda olması)

V.8. “Mesela dün çizmeli kedi masalını okuma ödevi vardı. O masalı canlandırmalarını isterdim. Canlandırma yaptıkları zaman hem daha kalıcı olurdu hem birbirleri ile iletişim içinde olurlardı. Türkçeyi sadece okuma yazma düzeyinde görmemek lazım diye düşünüyorum. Mesela harflerde ilerledikleri için bilmece ödevleri olabilir. Farklı olarak fıkra olabilir. O yaş grubuna uygun Nasrettin hoca fıkrası olabilir. Haydi, çocuklar bu hafta fıkra anlatıyoruz deyip 3-4 kişi seçip sınıfta arkadaşlarına fıkra anlatabilirler. Derse böyle bir giriş yapılabilir. Ya da Mavisel Yenel, Aytül Akal’ın şiirlerinden seçip bir dörtlük ezberletilebilir. Şiir sadece özel günlerde değil ara ara kullanılmalı. Ben isterim ki ilkokuldan itibaren şiir, tekerleme, bilmece, fıkra bir araya gelsin. Ne yaptıklarından ziyade edebi anlamda bir birikimleri olsun isterim. Hem bu sayede anlama açısından, dilin incelikleri açısından gelişmeler sağlanır. Türkçe dersi sadece masaldan ibaret değil aslında.” (Şiir, bilmece, fıkra, canlandırma, oyunlu ödevler)

V.9. “Ekstra ödevi düşünemiyorum. Ödevler bize zaten yeterli geliyor. Tiyatro gibi etkinlikler olursa kendilerini ifade edecek buna dahil olmasını isterim. Pandemiden dolayı böyle etkinlikler gerçekleşmiyor maalesef. Ama olursa mutlaka kızımı gönderir, desteklerim.” (Etkinlik çeşitliliği, farklı ödev türleri)

V.10. “Benim çocuğum biraz daha yazma konusunda sıkılan bir çocuk. Ben onun için kendim görevler verirken test ödevleri veriyorum. Ben kendi çocuğumun durumunu bildiğim için kendim destekliyorum. İlerde mutlaka sınavlarla karşılaşacaklar. Ortaokulda, lisede, üniversitede her aşamada teste yönelik sınavlar olduğu içinde evde kaynak kitaplardan test çözdürüyorum.” (Her çocuğun farklı ihtiyaçlarına uygun ödevler, yazma ve ifade yeteneği gelişimine yönelik ödevler; Yazma ve dikte çalışmalarının artırılması)

V.11. “Okuma anlama ödevler daha çok verilmeli. Dil bilgisi konuları bir şekilde halloluyor. Metni okuyup ana düşünceyi, ana fikri, konuyu çıkartmak biraz sıkıntı yaşıyoruz. Okuma anlama ve metin ödevleri daha çok verilmeli.” (Okuma ödevlerinin artırılması, okuma-anlama etkinliklerinin ön planda olması)

V.12. “Ben bir kere özet çıkarılmasını istiyorum Biz eskiden kitapların özetlerini çıkarıyorduk. Yeni öğrenilen kelimelerin araştırılıp yazılması olabilir. Deyimlere, atasözlerine daha çok önem verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Anlamları bilmiyorlar. Bu konuda biraz geriler. Ben Türkçe ödevlerine önem verilmesini istiyorum. Ödevler biraz daha artırılmalı. Çocuk daha aktif kılınarak hayal dünyaları geliştirilmeli. Kitapların çok basit olduğunu düşünüyorum. Daha kaliteli kitaplar olmalı. Öğrenciyi daha çok düşündüren ödevler olmalı.” (Okuma ödevlerinin artırılması, okuma-anlama etkinliklerinin ön planda olması)

V.13. “Ben verilen ödevleri yeterli buluyorum. Bazen ekstra daha fazla kitap okutturuyorum. Belki kitap okuma biraz daha artırılabilir.” (Etkinlik çeşitliliği, farklı ödev türleri)

V.14. “Kendi çocuğum yazma ödevini hiç sevmiyor. Yazma ödevi asla olsun istemezdim. Çok uzun paragraflı şeylerde olsun istemezdim. Çünkü anlayamadığı zaman benimde okumam gerekiyor. Destek istiyor. Yani daha akıcı ve anlaşılır ödevler olmasını isterim.” (Her çocuğun farklı ihtiyaçlarına uygun ödevler, yazma ve ifade yeteneği gelişimine yönelik ödevler)

V.15. “Ben kızım için verilen ödevlerden memnunum. Verilen ödevler kızım için uygun ve yeterli. Başka ödev istemezdim.” (Etkinlik çeşitliliği, farklı ödev türleri)

Öğrenci velilerine “Türkçe dersinde verilen ev ödevlerinin sıklığı hakkında bilgi veriri misiniz? Türkçe dersi için verilen ev ödevlerini çocuğunuzun ne kadar sürede tamamlamaktadır?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 23’te belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 23.

Öğrenci Velilerinin Türkçe Dersi Ev Ödevlerinin Verilme Sıklığı ve Çocukların Türkçe Dersi Ev Ödevlerini Tamamlama Süresine İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Açıklayıcı Kodlar	Frekans
Verilme Sıklığı	Günlük Verilme	Her gün ödev verildiğini belirten cevaplar (V.1, V.2, V.3, V.4, V.5, V.8, V.10, V.11, V.13, V.14, V.15)	11
	İki Günde Bir	İki güne bir verilen ödevler (V.6)	1
	Haftada İki-Üç Gün	Haftada iki ya da üç gün verilen ödevler (V.7, V.9, V.12)	3
Tamamlanma Süresi	Kısa Süre (5-30 Dakika)	Ödevlerin kısa sürede tamamlandığını belirten cevaplar (V.4, V.5, V.7, V.12, V.14, V.15)	6

Orta Süre (30-60 Dakika)	Ödevlerin ortalama 30 dakika ila 1 saat arasında tamamlandığını belirten cevaplar (V.2, V.6, V.9, V.10, V.11)	5
Uzun Süre (60 Dakika ve Üzeri)	Ödevlerin 1 saat ve daha uzun sürede tamamlandığını belirten cevaplar (V.8, V.3)	2

Tablo 23'te, öğrenci velilerinin Türkçe dersi ev ödevlerinin verilme sıklığı ve çocuklarının Türkçe dersi ev ödevlerini tamamlama süresine ilişkin görüşleri yer almaktadır. Velilerin Türkçe dersi ev ödevlerinin verilme sıklığı ve çocukların ödev tamamlama süresine ilişkin görüşleri şu şekildedir: Verilme Sıklığı ile ilgili görüşler, ödevlerin ne sıklıkla verildiği konusunda farklılık göstermektedir. Çoğunlukla günlük olarak ödev verildiğini belirten 11 veli bulunmaktadır (V.1, V.2, V.3, V.4, V.5, V.8, V.10, V.11, V.13, V.14, V.15). Bu, ödevlerin düzenli bir şekilde ve her gün verildiğini gösterir. Ayrıca, iki güne bir verilen ödevlerle ilgili bir görüş (V.6) vardır, bu da bazı öğrencilerin ödevleri iki günde bir aldığını belirtmektedir. Haftada iki veya üç gün verilen ödevlere ilişkin üç veli tarafından yapılan yorumlar (V.7, V.9, V.12), bu ödevlerin haftalık olarak daha seyrek verildiğini gösterir. Tamamlanma Süresi açısından ise, ödevlerin çocuklar tarafından çeşitli sürelerde tamamlandığı görülmektedir. Altı veli, ödevlerin kısa sürede (5-30 dakika) tamamlandığını belirtmiştir (V.4, V.5, V.7, V.12, V.14, V.15). Bu, bazı ödevlerin hızlı bir şekilde bitirilebildiğini göstermektedir. Orta süreli (30 dakika ila 1 saat) tamamlanma süresi hakkında beş veli görüş bildirmiştir (V.2, V.6, V.9, V.10, V.11). Bu, ödevlerin genellikle bu aralıkta tamamlandığını gösterir. İki veli ise ödevlerin uzun sürede (60 dakika ve üzeri) tamamlandığını ifade etmiştir (V.8, V.3), bu da bazı ödevlerin daha fazla zaman aldığını gösterir.

Öğrenci velilerinin soruya yönelik görüşlerini şu ifadelerle dile getirmişlerdir:

V.1. “Her gün ödev oluyor. Geç kavrayan bir çocuğum var okuldan geldikten sonra yarım saat dinleniyor. Saat 16.00'den 20.00'e kadar ders çalışıyoruz. Kızım biraz geç kavıyor galiba ya da biz mükemmeliyetçi davranıyoruz. Kızımın sınıfında okuma-yazma bilerek gelen çok öğrenci var. Bununda etkisi olabilir. Kızım tam olarak başardığını hissetmiyor.” (Her gün ödev verildiğini belirten cevaplar)

V.2. “Her gün mutlaka ödev veriliyor. Günlük 1 saatini alıyor.” (Her gün ödev verildiğini belirten cevaplar; Ödevlerin ortalama 30 dakika ila 1 saat arasında tamamlandığını belirten cevaplar)

V.3. “Günlük her gün Türkçe ödevimiz oluyor. Pandemiden dolayı çocuğuma geçen yıl kendim okuma yazma öğrettim. Ondan dolayı çok çabuk bitiyor. Okuma yazma bilmeseydi 1-1.30 saatini alırdı. Şu an 15-20 dakikada bitiyor.” (Her gün ödev verildiğini belirten cevaplar; Ödevlerin 1 saat ve daha uzun sürede tamamlandığını belirten cevaplar)

V.4. “Genellikle her gün veriyor. Ortalama en fazla 30 dakikada bitiyor.” (Her gün ödev verildiğini belirten cevaplar; Ödevlerin kısa sürede tamamlandığını belirten cevaplar)

V.5. “Her gün veriyor. Ortalama 30 dakikasını alıyor.” (Her gün ödev verildiğini belirten cevaplar; Ödevlerin kısa sürede tamamlandığını belirten cevaplar)

V.6. “İki güne bir veriyor. Değişiyor ama en fazla 1 saat en az da yarım saat sürüyor.” (İki güne bir verilen ödevler; Ödevlerin ortalama 30 dakika ile 1 saat arasında tamamlandığını belirten cevaplar)

V.7. “Hafta iki ya da üç kere veriliyor. Türkçesi iyi olduğu için çok bir vaktini almıyor. En fazla 20 dakikasını alıyordur.” (Haftada iki ya da üç gün verilen ödevler; Ödevlerin kısa sürede tamamlandığını belirten cevaplar)

V.8. “Her gün mutlaka oluyor. Ortalama 1-1.30 saatte bitirebiliyor.” (Her gün ödev verildiğini belirten cevaplar; Ödevlerin 1 saat ve daha uzun sürede tamamlandığını belirten cevaplar)

V.9. “Türkçe derslerinin olduğu gün mutlaka oluyor. Haftada en az iki-üç gün yani. Yarım saat gibi bir sürede tamamlıyor ama ödevin azlığına çokluğuna göre değişebiliyor.” (Haftada iki ya da üç gün verilen ödevler; Ödevlerin ortalama 30 dakika ile 1 saat arasında tamamlandığını belirten cevaplar)

V.10. “Hemen hemen her gün Türkçe ödevi veriyor ama vermediği günde boş duran demiyor. Mutlaka kitap okunarak değerlendirilmesini istiyor. Oda yapılacakların içinde en güzeli oluyor. Ortalama yarım saatini alır.” (Her gün ödev verildiğini belirten cevaplar; Ödevlerin ortalama 30 dakika ile 1 saat arasında tamamlandığını belirten cevaplar)

V.11. “Genelde her gün veriliyor. Yarım saat vaktini alıyor.” (Her gün ödev verildiğini belirten cevaplar; Ödevlerin ortalama 30 dakika ile 1 saat arasında tamamlandığını belirten cevaplar)

V.12. “Ders olduğunda veriyor. Haftada iki-üç gün Türkçe ödevi oluyor. 5-10 dakikasını anca alıyor. Zaten boşluk doldurma, doğru-yanlış etkinlikleri oluyor. Onlarda hemen bitiyor.” (Haftada iki ya da üç gün verilen ödevler; Ödevlerin kısa sürede tamamlandığını belirten cevaplar)

V.13. “Genelde her gün veriliyor. Bazen olmadığı gün oluyor. O günlerde de okuma yapıyoruz zaten. Canı isterse 10-15 dakikada oylanırsa yarım saati buluyor.” (Her gün ödev verildiğini belirten cevaplar)

V.14. “Genelde her gün oluyor. Türkçede çok oyalanmıyor. Zor olmadığı için 5-10 dakikasını alıyor.” (Her gün ödev verildiğini belirten cevaplar; Ödevlerin kısa sürede tamamlandığını belirten cevaplar)

V.15. “Genelde her gün oluyor. Başına geçti mi ortalama 20 dakika sürüyor. 30 dakika olduğu çok nadir oluyor.” (Her gün ödev verildiğini belirten cevaplar; Ödevlerin kısa sürede tamamlandığını belirten cevaplar)

Öğrenci velilerine “Türkçe dersi için verilen ev ödevlerinin çocuğunuza sağladığı katkılar/yararlar hakkında düşünceleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 24’te belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 24.

Öğrenci Velilerinin Türkçe Dersi Ev Ödevlerinin Çocuğa Katkısı/Yararına İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Açıklayıcı Kodlar	Frekans
Dil ve Okuma Becerileri	Okuma Anlama ve Hız	Okuduğunu anlamada ve okumayı alışkanlık haline getirmede katkı sağlıyor (V.1, V.5, V.8, V.11, V.14)	5
	Kelime Dağarcığı ve İfade	Kelime haznesini artırma ve kendini ifade etme becerilerini geliştirme (V.8, V.9, V.14, V.15)	4
Sorumluluk ve Özgüven	Sorumluluk Bilinci	Sorumluluk duygusunu geliştirme ve özgüveni artırma (V.2, V.3, V.13)	3
	Özgüven Gelişimi	Özgüven kazanma ve kendini ifade etme becerilerini geliştirme (V.6, V.7, V.13)	3
Konuşma ve İletişim	Konuşma Becerileri	Bilinçli konuşma, dil bilgisi ve iletişim becerilerini geliştirme (V.4, V.7, V.8, V.9)	4
	İletişim ve Sosyal Gelişim	Sosyal ve iletişim becerilerinde gelişim (V.10)	1
Genel Katkılar	Pekiştirme ve Tekrar	Öğrenilen bilgileri pekiştirme ve tekrar yapma (V.3, V.12)	2
	Genel Gelişim ve Başarı	Genel akademik başarı ve gelişim (V.5, V.15)	2

Tablo 24'te, öğrenci velilerinin Türkçe ders için verilen ev ödevlerinin çocuklarına katkısı/yararı hakkındaki görüşleri yer almaktadır. Velilerin Türkçe dersi ev ödevlerinin çocuğa katkısı ve yararına ilişkin görüşleri şu şekildedir:

Dil ve Okuma Becerileri konusundaki görüşler, ev ödevlerinin çocukların dil becerilerini geliştirmedeki rolünü vurgulamaktadır. Okuma anlama ve hızında gelişim sağladığını belirten 5 veli (V.1, V.5, V.8, V.11, V.14), ödevlerin çocukların okuma alışkanlıklarını pekiştirdiğini ve okuduklarını daha iyi anlamalarına yardımcı olduğunu ifade etmektedir. Ayrıca, kelime dağarcığını artırma ve kendini ifade etme becerilerini geliştirme konusunda 4 veli (V.8, V.9, V.14, V.15) ödevlerin faydalı olduğunu belirtmektedir. Bu görüşler, ev ödevlerinin çocukların dil becerilerini ve kelime haznelerini genişletmede önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Sorumluluk ve Özgüven başlığı altında, 3 veli (V.2, V.3, V.13) ödevlerin sorumluluk duygusunu geliştirdiğini ve özgüveni artırdığını ifade etmektedir. Diğer 3 veli (V.6, V.7, V.13) ise, özgüven kazanma ve kendini ifade etme becerilerinin ödevlerle geliştiğini belirtmektedir. Bu görüşler, ev ödevlerinin çocukların kişisel sorumluluk ve özgüven kazanmalarında önemli bir etken olduğunu ortaya koymaktadır. Konuşma ve İletişim ile ilgili olarak, 4 veli (V.4, V.7, V.8, V.9) ödevlerin bilinçli konuşma, dil bilgisi ve iletişim becerilerini geliştirmeye katkıda bulunduğunu

belirtmiştir. Ayrıca, sosyal ve iletişim becerilerinde gelişim sağladığını ifade eden 1 veli (V.10) ödevlerin çocukların sosyal becerilerini de desteklediğini vurgulamaktadır. Bu bulgular, ödevlerin çocukların konuşma ve iletişim becerilerini artırmada etkili olduğunu göstermektedir. Genel Katkılar çerçevesinde, 2 veli (V.3, V.12) ödevlerin öğrenilen bilgileri pekiştirme ve tekrar yapma açısından faydalı olduğunu belirtmiştir. Genel akademik başarı ve gelişim üzerinde olumlu etkiler yarattığını ifade eden 2 veli (V.5, V.15) ise ödevlerin çocukların genel akademik performansını artırdığını vurgulamaktadır.

Öğrenci velilerinin soruya ilişkin yanıtları şu şekildedir:

V.1. “Önceleri sadece harf birleştirme yapabiliyordum. Şuan artık okuduklarını anlıyor. Metinle ilgili sorular olunca cevaplayabiliyor.” (Okuduğunu anlamada ve okumayı alışkanlık haline getirmede katkı sağlıyor)

V.2. “Okuma hızını, öğrenilen bilgilerin kalıcılığını ve çocuğun özgüvenini artırıyor. Çocuk evde de okul adına sorumluluklar alıp sorumluluklarını yerine getirme hazzına ulaşıyor. Bu açılarından Türkçe ödevlerinin öğrencilere katkıları olduğunu düşünüyorum.” (Sorumluluk duygusunu geliştirme ve özgüveni artırma)

V.3. “Çocuğun öncelikle sorumluluk bilincini geliştiriyor. Ödevin asıl amacı da bu zaten. Çocuk öğretmenin verdiği şeyi hemen yapmak istiyor. Benim verdiklerimde aynı durum olmuyor. Bu sınıfa aidiyetini ve öğretmene saygısını artırıyor. Ama en önemli katkısı çocuğun o günün tekrarını yapması.” (Sorumluluk duygusunu geliştirme ve özgüveni artırma; Öğrenilen bilgileri pekiştirme ve tekrar yapma)

V.4. “Okuduğu şeyler sayesinde konuşma şeklini düzeltiyor. Okulda anlamadığını evde tekrar ettiği zaman ben burada hata yapıyormuşum diye düşünüyor bence.” (Bilinçli konuşma, dil bilgisi ve iletişim becerilerini geliştirme)

V.5. “Okuduğunu daha iyi anlamaya başladı. Noktalama işaretlerini gerektiği yerde doğru şekilde kullanıyor artık. Okuma ödevlerini yaptıkça okumaktan daha çok zevk almaya başladı. Okumayı alışkanlık haline getirmesine katkı sağladığını düşünüyorum.” (Okuduğunu anlamada ve okumayı alışkanlık haline getirmede katkı sağlıyor; Genel akademik başarı ve gelişim)

V.6. “Kendisini başkasına anlatmada ifade etmede kesinlikle faydası oluyor. Ben gözlemliyorum çocuğumda. Okuma hızlandığı için diğer derslerde de başarılı olmaya başladı.” (Özgüven kazanma ve kendini ifade etme becerilerini geliştirme)

V.7. “Özgüven açısından gelişme olduğunu gözlemliyorum. Bunda öğretmenimizin desteği de çok fazla. Tabi ki konuşma olarak da kendi istediği zaman istediği yerlerde çok güzel konuşuyor. Bunun sebebi de Türkçe dersinde gerçekleştirdikleri etkinlikler olabilir. Benim yanlış yazdıklarımı eleştirebiliyor artık.” (Özgüven kazanma ve kendini ifade etme becerilerini geliştirme; Bilinçli konuşma, dil bilgisi ve iletişim becerilerini geliştirme)

V.8. “Bilinçli konuşmaya başladı. ‘İı, iii’ gibi sesler yerine ‘hayır, evet, katılıyorum katılmıyorum’ demeye başladı. ‘Cık’ derdi artık onun yerine ‘hayır’ ya da ‘bilmiyorum’ demeye başladı. Metinler karşısına gelemeye başladıkça içinden anlamını bilmediği kelimeleri bizlere sorup öğreniyor. Mesela ekol kelimesini okumuş gelip bana sordu. Benimde günlük hayatta sık sık kullandığım bir kelime değil ama sorduğunda açıklıyorum. Bu sayede kelime dağarcığı zenginleşti. Bunu konuşmasında, günlük yazarken çok rahat hissediyorum.” (Okuduğunu anlamada ve okumayı alışkanlık haline getirmede katkı sağlıyor; Kelime haznesini artırma ve kendini ifade etme becerilerini geliştirme; Bilinçli konuşma, dil bilgisi ve iletişim becerilerini geliştirme)

V.9. “Türkçesini geliştirmesi, kelime haznesinin zenginleştirilmesi ve insanlarla konuşurken iletişiminin düzgün olması açısından katkı sağlıyor. Türkçe birçok alanda bağlantılı olduğu için birçok yönden katkı sağladığını düşünüyorum.” (Kelime haznesini artırma ve kendini ifade etme becerilerini geliştirme; Bilinçli konuşma, dil bilgisi ve iletişim becerilerini geliştirme)

V.10. “Kendisini hızlandırmış oldu. Metinler içinde bilmediği ve merak ettiği kelimeler hakkında kendisi araştırmalar yapıyor. Bununla da kendisini sosyal yönden geliştirmiş oluyor.” (Sosyal ve iletişim becerilerinde gelişim)

V.11. “Ana fikir, ana düşünce metnin konusunu ödevler sayesinde daha kolay bulmaya başladı. Bir de okuması daha iyi oldu. Daha güzel konuşmaya başlıyor. Yorumlar yapmaya başlıyor en azından. Günlük hayata yansıyan faydaları oluyor.” (Okuduğunu anlamada ve okumayı alışkanlık haline getirmede katkı sağlıyor)

V.12. “Pekiştirme açısından katkı sağlıyor. Okulda gördüklerini evde yaparsa pekiştirme sağlıyor. Öğrenilen konu daha kalıcı oluyor.” (Öğrenilen bilgileri pekiştirme ve tekrar yapma)

V.13. “Ertesi gün ödevimi yaptım diyerek okula gidince özgüveni gelişmiş oluyor. Bu güzel bir şey. Evde öğrendiklerini okulda, okulda öğrendiklerini evde gösterebiliyor. Daha iyi okuduğu ve anladığı her derste belli oluyor zaten. Kelime dağarcığı geliştiği gözlemleniyor. Türkçe dersi ödevlerinin birçok açıdan yararı var.” (Sorumluluk duygusunu geliştirme ve özgüveni artırma; Özgüven kazanma ve kendini ifade etme becerilerini geliştirme)

V.14. “Özellikle okuması hızlandı. Bildiği kelime sayısı arttı. Değişik kelimeler ortaya çıktı. Cümle kurarken daha düzgün cümleler kuruyor. Farklı şeyler duyabiliyorum. Atasözleri ve deyimleri öğrendikçe daha farklı cümleler kurmaya başladı.” (Okuduğunu anlamada ve okumayı alışkanlık haline getirmede katkı sağlıyor; Kelime haznesini artırma ve kendini ifade etme becerilerini geliştirme)

V.15. “Tabi ki katkısı oldu. Mesela yanlış bir kelime kullandığımız zaman hemen düzeltiyor. Biz bunu öğrendik diyebiliyor. Eş ve zıt anlamları çok iyi kullanabiliyor. Küçük kardeşi var eş ve zıt anlamlılarına ona öğretiyor. Öğrendiklerini aktarması hoşuma gidiyor. En çokta devrik cümlelere dikkat ediyor. Dizilerde geçen devrik cümleleri bile fark edip düzeltiyor. Öğrendiklerini günlük hayatta çok rahat kullanıyor.” (Kelime haznesini artırma ve kendini ifade etme becerilerini geliştirme; Genel akademik başarı ve gelişim)

Öğrenci velilerine “Çocuğunuz Türkçe dersi için verilen ev ödevlerini yapmaktan hoşlanıyor mu? Çocuğunuzun zorlandığı veya hoşlanmadığı ev ödevi türleri nelerdir?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 25’te belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 25.

Öğrenci Velilerin Türkçe Dersi Ev Ödevlerinin Çocuğa Hoşlanma ve Zorluk Durumlarına İlişkin Görüşleri

Tema	Kategori	Açıklayıcı Kodlar	Frekans
Hoşlanma ve İlgi	Genel Hoşlanma	Türkçe ödevlerini genel olarak severek yapma (V.1, V.2, V.5, V.7, V.9, V.14)	6
	Okuma ve Cümle Ödevleri	Okuma ve cümle oluşturma ödevlerini sevmek (V.2, V.5, V.13)	3
Zorluk ve	Yazma Ödevleri	Yazma ödevlerinden hoşlanmama veya zorlanma (V.4, V.5)	5

Hoşlanmama	V.6, V.10, V.13, V.15)	
Uzun Metinler ve Dikte	Uzun metinleri veya dikte ödevlerini yaparken zorluk yaşama (V.8, V.10, V.11, V.12)	4
Boyama ve Diğer Ödevler	Boyama ve diğer belirli ödev türlerinde hoşlanmama (V.3)	1

Tablo 25'te, öğrenci velilerinin Türkçe dersi ev ödevlerinin çocuklarında hoşlanma ve zorluk oluşturma durumlarına ilişkin görüşleri yer almaktadır. Velilerin Türkçe dersi ev ödevlerinin çocuğa hoşlanma ve zorluk durumlarına ilişkin görüşleri aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

Hoşlanma ve İlgi başlığı altında, veliler çocukların genel olarak Türkçe ödevlerini severek yaptığını ifade etmektedir. 6 veli (V.1, V.2, V.5, V.7, V.9, V.14) ödevlerin genel olarak hoş bir şekilde tamamlandığını belirtmektedir. Özellikle okuma ve cümle oluşturma ödevleri, 3 veli (V.2, V.5, V.13) tarafından sevilen ödev türleri arasında sayılmaktadır. Bu durum, okuma ve yazma ile ilgili görevlerin çocuklar tarafından genellikle ilgiyle karşılandığını ve keyif alınarak yapıldığını göstermektedir. Zorluk ve Hoşlanmama konusundaki görüşler ise, bazı ödev türlerinin zorluk yarattığını ve çocuklar tarafından hoşlanılmadığını ortaya koymaktadır. Yazma ödevleri, 5 veli (V.4, V.6, V.10, V.13, V.15) tarafından genellikle zorlayıcı ve hoşlanılmayan ödevler olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca, uzun metinler ve dikte ödevleri, 4 veli (V.8, V.10, V.11, V.12) tarafından zorluk çıkaran ve sorun yaşanan ödev türleri arasında yer almaktadır. Boyama ve diğer belirli ödev türleri ise sadece 1 veli (V.3) tarafından hoşlanmama olarak belirtilmiştir.

Öğrenci velilerinin soruya yönelik verdiği cevaplar şu şekildedir:

V.1. "Yazma ödevlerini yapmaktan çok hoşlanıyor. Okuma ödevlerinde kendimizi yetersiz gördüğümüz için okuma ödevlerinde zorlanıyoruz. Tam olarak zorlanma değil de biz kızımızı zorluyoruz. Kendisi de böyle istiyor arkadaşlarından geri kaldığı için." (Türkçe ödevlerini genel olarak severek yapma)

V.2. "Türkçe dersi ödevlerini seviyor. Okuma, cümle oluşturma ve eşleştirme ödevlerini daha çok seviyor. Bazen dikte de zorlandığı için dikte ödevleri yapmaktan pek hoşlanmıyor." (Türkçe ödevlerini genel olarak severek yapma; Okuma ve cümle oluşturma ödevlerini sevmek)

V.3. "Hoşlanıyor. Şuan da bir sıkıntısı yok. Dediğim gibi okuma yazma bildiği için basit geliyor. Üstüne benim verdiğim ödevler hoşuna gitmiyor. Okulöncesinde sık sık boyama yaptıkları için boyama ödevleri yapmaktan hoşlanmıyor. Bizde sürekli dışına taşıрма dediğimiz için bu onda bir kural gibi algılandı." (Boyama ve diğer belirli ödev türlerinde hoşlanmama)

V.4. “Genelde ödevleri seviyor. Özellikle okumayı çok seviyor ama yazma ödevi yapmaktan hoşlanmıyor. Solak olduğu için kolu çabuk yoruluyor.” (Yazma ödevlerinden hoşlanmama veya zorlanma)

V.5. “Evet, hoşlanıyor. Özellikle kitap okumayı çok seviyor. Yazma ödevlerini severek yapıyor. Yapmaktan hoşlanmadığı ödev yok.” (Türkçe ödevlerini genel olarak severek yapma; Okuma ve cümle oluşturma ödevlerini sevmek)

V.6. “Evet, Türkçe ödevini severek yapıyor. Sadece uzun metinleri deftere yazmaktan hoşlanmıyor.” (Yazma ödevlerinden hoşlanmama veya zorlanma)

V.7. “Türkçeyi sevdiği için ödevlerini de severek yapıyor. Zorlayan bir ödev türü yok. Ama Bu biraz da o an ki psikolojisine bağlı sıkıldı mı hepsinden sıkılabiliyor. Severek yapması için istemesi lazım. Genelde de severek ve isteyerek yapar.” (Türkçe ödevlerini genel olarak severek yapma)

V.8. “Hoşlanıyor ama matematiği daha çok seviyor. Matematik ödevi olduğu zaman hangisini yapmak istediğini sorduğumuzda ilk matematiği seçiyor. Hazır metinleri aynen olduğu gibi deftere yazmayı sevmiyor. Dikteyi çok seviyor. Söylediklerimizi yazabilecek miyim yazamayacak mıyım diye heyecanlanıyor.” (Uzun metinleri veya dikte ödevlerini yaparken zorluk yaşama)

V.9. “Türkçe ödevlerini yapmaktan hoşlanıyor. Yazı yazmayı başlarda sevmiyordu ama şu an artık severek yapıyor. Zamanla emek verdikçe her şey düzene giriyor. Bizim ödev konusunda bir sıkıntımız yok severek yapıyor.” (Türkçe ödevlerini genel olarak severek yapma)

V.10. “Genel olarak hoşlanıyor. Benim çocuğumun hoşlanmadığı şey uzun uzun yazma ödevlerini sevmiyor. Yani ona metin soruları, test ya da ilgisini çeken kitaplar olacak.” (Yazma ödevlerinden hoşlanmama veya zorlanma; Uzun metinleri veya dikte ödevlerini yaparken zorluk yaşama)

V.11. “Çok mutlu olmuyor. Kendisi de söylüyor. Türkçe dersini sevmiyorum diyor. Sevmediği için hoşlanarak yapmıyor. Daha çok fen ve matematiğe yönelik. Ben de diyorum ki Türkçeyi anlamazsan matematik, fen bilimlerini ve soruların yorumlarını da anlamayacaksın. O şekilde ikna etmeye çalışıyorum. Dil bilgisi konusunda artık sıkıntı çekmiyoruz. Çalışınca yapabiliyor. Ama metin anlama konuları onu baya sıkıyor.” (Uzun metinleri veya dikte ödevlerini yaparken zorluk yaşama)

V.12. “Bence mutlu oluyor. Sıkılacak kadar uzun sürmüyor zaten. Yazı ödevleri olunca alışıktı olmadığı için sıkılıyor.” (Uzun metinleri veya dikte ödevlerini yaparken zorluk yaşama)

V.13. “Evet, benim kızım hoşlanıyor. Yazı yazmayı çok sevmiyor. Çok yazmalı bir ödev olduğunda yine mi yazma diye söyleniyor. Ama okuma anlama çalışmalarını zevkle yapıyor. Bazen de sözlükten kelimeler bulurken sözlüğe değil de telefona bakmak istiyor. Bunların dışında kalanları severek yapıyor.” (Okuma ve cümle oluşturma ödevlerini sevmek; Yazma ödevlerinden hoşlanmama veya zorlanma)

V.14. “Tabi ki çok keyif alıyor. Özellikle son iki gündür ödevlerini kendisi tamamlayıp geliyor eve. Anne ödevlerimi tamamladım diyor. Bende ne kadar güzel diyorum. Benim mutlu olduğumu görünce daha da mutlu oluyor. Yazma ödevlerini yapmaktan pek hoşlanmıyor. Onun dışında bizi zorlamadan kendisi yapıyor.” (Türkçe ödevlerini genel olarak severek yapma)

V.15. “Matematik kadar hoşlanarak yapmıyor. Belki aileden olabilir. Amcamız matematik öğretmenini babamız veteriner hekim o yüzden matematik ödevlerini daha çok seviyor. Türkçe ödevlerini de yapıyor ama matematik kadar istekli değil. Bizden yardım isteği çok az oluyor. Zorlanmadan yapıyor. Yazma ödevlerini yapmaktan hoşlanmıyor.” (Yazma ödevlerinden hoşlanmama veya zorlanma)

Öğrenci velilerine “Çocuğunuzun Türkçe ev ödevi sürecinde size ihtiyacı oluyor mu? Oluyor ise ne tür yardımlarda bulunuyorsunuz?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 26’da belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 26.

Öğrenci Velilerinin Türkçe Dersi Ev Ödevlerinde Yardım ve Katılımına İlişkin Görüşler

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Yardım Etme ve Katılım	Genel Yardım ve Katılım	Çocuğun ödev sürecine genel olarak yardım etme ve kontrol etme (V.1, V.2, V.4, V.5, V.8, V.10, V.15)	6
	Anlamadıkları Konularda Yardım	Anlamadıkları yerlerde yardımcı olma, tekrar okuma, açıklama (V.3, V.6, V.11)	4
	Yönergeleri Açıklama ve Kontrol	Ödevlerdeki yönergeleri açıklama, yazım ve kontrol yapma (V.3, V.6, V.10, V.13)	4
Yardım Etmeme ve Çatışma	Yardım Etmeme ve Kontrol	Ödev sürecinde yardım etmeme, sadece kontrol etme veya çatışma yaşama (V.7, V.12, V.14)	3
Özellikle Yardım Edilen Alanlar	Yazma ve Dikte Ödevleri	Yazma ve dikte ödevlerinde yardımlar, yazı güzelliği veya uzun metinler konusunda destek (V.2, V.3, V.6)	3
	Okuma ve Anlama Çalışmaları	Okuma, anlam ve sözcük araştırma konusunda yardım etme (V.2, V.4, V.8)	3
Aile İlişkisi ve Duygusal Etkiler	Mutluluk ve Destek	Ödev sürecine katılmanın mutluluk verici olduğunu ifade etme (V.1, V.2, V.5, V.8, V.10)	5
	Zaman ve İlgilenme Kısıtlamaları	Ödev sürecinde zaman kısıtlamaları ve stres (V.8, V.14)	2

Tablo 26’da, öğrenci velilerinin Türkçe dersi için verilen ev ödevlerine çocuklarına yardım etme ve katılım düzeylerine ilişkin görüşleri yer almaktadır. Velilerin Türkçe dersi ev ödevlerinde yardım ve katılımına ilişkin görüşleri şu şekildedir:

Yardım Etme ve Katılım başlığı altında, veliler çocuklarının ödev sürecine genel olarak yardım ettiklerini ve süreci kontrol ettiklerini belirtmiştir. Bu durum, 6 veli (V.1, V.2, V.4, V.5, V.8, V.10) tarafından ifade edilmiştir. Yardımcı olma ve yönlendirme gerektiren durumlar, anlamadıkları konularda yardım etme (V.3, V.6, V.11) ve ödev yönergelerini açıklama, yazım ve kontrol yapma (V.3, V.6, V.10, V.13) gibi özel alanlarda da destek sağladıkları görülmektedir. Bu yardımlar, genellikle çocukların ödevleri anlamasına ve yapmasına yardımcı olmak amacıyla yapılmaktadır. Yardım Etmeme ve Çatışma bölümünde ise, bazı veliler ödev sürecinde yardım etmeme veya sadece kontrol etme gibi sınırlı bir katılım

göstermiştir. Çatışma yaşama durumları da söz konusu olabilmektedir. Bu görüşler 3 veli tarafından (V.7, V.12, V.14) belirtilmiştir. Özellikle Yardım Edilen Alanlar kısmında, yazma ve dikte ödevleri (V.2, V.3, V.6) ve okuma ve anlama çalışmaları (V.2, V.4, V.8) gibi belirli ödev türlerinde yardım sağlandığı görülmektedir. Veliler bu alanlarda genellikle yazı güzelliği, uzun metinler ve sözcük araştırmaları konusunda destek vermektedir. Aile İlişkisi ve Duygusal Etkiler başlığı altında, ödev sürecine katılmanın bazı velilere mutluluk verdiği ifade edilmiştir (V.1, V.2, V.5, V.8, V.10). Bu katılım, ailenin çocukla olan ilişkisini güçlendirebilir ve ödev sürecini daha olumlu bir deneyim haline getirebilir. Bununla birlikte, bazı veliler ödev sürecinde zaman kısıtlamaları ve stres yaşadıklarını belirtmiştir (V.8, V.14).

Öğrenci velilerinin soruya ilişkin görüşleri şu şekilde belirtilmiştir:

V.1. “Tabi ki ediyorum. 1. Sınıf olduğu için sürekli tekrar ettiriyorum. Servis beklerken bile tekrar yapıyoruz. Ödev sürecinde yanında olduğum için yanlışlarını hemen düzeltiyoruz. Kontrolü de sağlamış oluyorum. Ödev sürecine katılmak beni mutlu ediyor. Çocuğumun başarılı olduğunu görmek beni mutlu ediyor.” (Çocuğun ödev sürecine genel olarak yardım etme ve kontrol etme; Ödev sürecine katılmanın mutluluk verici olduğunu ifade etme)

V.2. “Dikte çalışmalarında, okuma takibinde yardım ediyorum. Ödevlerini mutlaka kontrol ediyorum. Sonrasında beraber düzeltme yapıyoruz. Ödev sürecine dahil olmak beni mutlu ediyor. Çocuğumun yeni şeyler öğrenmesine şahitlik etmek oldukça güzel.” (Çocuğun ödev sürecine genel olarak yardım etme ve kontrol etme; Yazma ve dikte ödevlerinde yardımlar, yazı güzelliği veya uzun metinler konusunda destek; Okuma, anlam ve sözcük araştırma konusunda yardım etme; Ödev sürecine katılmanın mutluluk verici olduğunu ifade etme)

V.3. “Düzeni kurmasını sağlarım. Anlamayacağı bir şey varsa yönergeyi kendisine okuturum. Yine anlamıyorsa yapması gerekeni açıklarım. Çizgilerin dışına taşması durumu dışında bir şeye müdahale etmiyorum. Yazı güzelliği şuan için önemli değil. Tamamladıktan sonra kontrol ederim. Ödev sürecine katılmak mutlu ediyor. Bir yandan kendi başına yapsın diye düşünüyorum ama eksik ve hatalı yapınca okulda mutsuz oluyor. Göz ucuyla takip ediyorum. Çocuğumun tek çocuk olması ve benim mesleğimin öğretmenlik olması büyük avantajımız. Çocuğumuzla daha çok ilgilenabiliyoruz.” (Yazma ve dikte ödevlerinde yardımlar, yazı güzelliği veya uzun metinler konusunda destek)

“Kitapların yetersiz olduğunu düşünüyorum. Kalite güzel ama sıklığı az etkinliği az. Öğretmenlerden isteğim güzel yazma konusunda zorlamamaları. Çocuklar yazmadan soğuyor bunu istemiyoruz.” (Anlamadıkları yerlerde yardımcı olma, tekrar okuma, açıklama; Ödevlerdeki yönergeleri açıklama, yazım ve kontrol yapma)

V.4. “Tabi ki ediyorum. Mesela geçen hafta eş ve zıt anlamlılarda bilemediklerini birlikte araştırdık. Ödevlerini bitirdikten sonra gelip bana teyit ettirir. Her gün düzenli olarak mutlaka kontrol ederim. Tüm velilerin çocuklarıyla ilgilenmesi gerekiyor. Türkçe çok önemli bir ders çocuklarımıza mutlaka sevdirmeliyiz.” (Çocuğun ödev sürecine genel olarak yardım etme ve kontrol etme; Okuma, anlam ve sözcük araştırma konusunda yardım etme)

V.5. “Bazen yardım istiyor. Açıkçası derste anlamadığı şeyler olunca “anne nasıl yapmam gerekiyor” diye soruyor. O zaman yardım ediyorum. Anlatıyorum, internetten yardım alıyoruz. Sonra birlikte yapıyoruz. Kontrol ediyorum. Ödev sürecine katılınca mutlu oluyorum. Bildiğim şeyleri çocuğumla paylaşmak çok güzel. Vakit buldukça

ödevini birlikte yapıyoruz.” (Çocuğun ödev sürecine genel olarak yardım etme ve kontrol etme; Ödev sürecine katılmanın mutluluk verici olduğunu ifade etme)

V.6. “Yardımcı oluyorum. Anlamadığı yerler oluyor o zaman metni iki defa okuturum. Bilmediği soruları özellikle gelir sorar. Ben ve özellikle ablaları çok yardımcı oluyoruz. Ablası Mert’e ödevini yapmasını söyler Mert yapar bize getirir. Biz kontrol ederiz. Ödevlerine yardımcı olmayı seviyorum. Ablalarımız bizim en büyük şansımız. Ek olarak okulda da öğretmenimiz ödevlere bakınca küçük bir ödül vermesini istiyoruz. Bu etiket ya da aferin bile olabilir. Çocuklar çok mutlu oluyorlar ve gelip bize gösteriyorlar. Daha çok hevesleniyor istekli oluyor.” (Anlamadıkları yerlerde yardımcı olma, tekrar okuma, açıklama; Ödevlerdeki yönergeleri açıklama, yazım ve kontrol yapma; Yazma ve dikte ödevlerinde yardımlar, yazı güzelliği veya uzun metinler konusunda destek)

V.7. “Ben hiçbir çocuğuma ödev konusunda yardım etmiyorum. Yapamazsa öğretmeni anlatsın diye. Yapamadıklarının başına soru işareti koyuyor ertesi gün öğretmenine soruyor. Ara sıra ödev kontrolünü yaparım. Ödev sürecine katılmak istemiyorum. Çünkü çatışıyoruz. Öğretmen başka anlatıyor ben başka anlatıyorum. Çocuğun kafası çorbaya dönüyor.” (Ödev sürecinde yardım etmeme, sadece kontrol etme veya çatışma yaşama)

V.8. “Ediyorum. Mesela okumayı sevsin diye Cin Ali kitaplarına başladık. Geçen hafta birlikte kütüphaneye gittik... Elimizden geldiği kadar her türlü desteklemeye çalışıyoruz. Tabi ki ödevlerini her gün kontrol ediyorum. Yanlış yazdığı kelime olduğu zaman uyarıyorum. Okuldan gelince de tüm defterlerine bakıyorum okulda ne yapmışlar. Öğrendikleri şeyleri görmek çok hoşumuza gidiyor. Mesela dün akşam güzel yazı defterinden satır sonuna sığmayan kelimeleri çizgi çekip aşağıya yazdığını, cümleye büyük harfle başladığını ve biten cümleye nokta koyduğunu anlattı. Ödevi olmamasına rağmen dün içinden geldi bunları açıp tekrar etti. Öğrenme güdüsünü gördükçe bende destekliyorum. Bunlara şahit oldukça bende çok mutlu oluyorum. Ödev sürecine katılmak süre uzayınca pek mutlu etmiyor. Birlikte kitap okuma vaktimiz kalmıyor. Ev işlerinde aksaklıklar oluyor. Çalışan anne olmak bu noktada sıkıntı yaratabiliyor.” (Çocuğun ödev sürecine genel olarak yardım etme ve kontrol etme; Okuma, anlam ve sözcük araştırma konusunda yardım etme; Ödev sürecine katılmanın mutluluk verici olduğunu ifade etme; Ödev sürecinde zaman kısıtlamaları ve stres)

V.9. “Genelde müsait olduğum zamanlar yardım etmeye özen gösteririm. Ablamız ve babamızda ödev konusunda yardımcı olurlar. Vaktimiz kısıtlı olduğu için kontrol ettiğimiz zamanda oluyor etmediğimiz zamanda oluyor. Birlikte ödev yapmak beni mutlu ediyor. Sanki bende o eski günleri yaşamış gibi oluyorum. Sanki okul dönemime dönmüşte o dönemde yaşıyor gibi hissediyorum. Bizim zamanımızda daha çok ev ödevi verilirdi. Şimdi bu araştırma, performans ödevleri veriliyor sık sık. Sanki eski ödevler daha iyiydi.”

V.10. “Ben yanında duruyorum. Bitirince kontrol ediyorum. Bilemediklerini o an soruyor. Geriye dönük konuları o an anlatıp sorunu çözüyorum. Ödev sürecine katılmak beni tabi ki çok mutlu ediyor. Yani birlikte bir şeyler yapmak ikimizde mutlu ediyor. Çocuğa yap deyip geçerse ilgilenen yok deyip bırakabilir. Birlikte yapmak çocuk için daha fazla yapma istediği doğurmuş oluyor. Annenin kontrol etmesini zorunlu olarak görmüyor da benimle ilgileniyor olarak görüyor. Bunu bilmesi zaten ona yeterli.” (Çocuğun ödev sürecine genel olarak yardım etme ve kontrol etme; Ödevlerdeki yönergeleri açıklama, yazım ve kontrol yapma; Ödev sürecine katılmanın mutluluk verici olduğunu ifade etme)

V.11. “Tabi yapamadığı yerlerde yardımcı oluyorum daha çok. Bana sorduğunda hemen cevabı vermiyorum. Parçayı, soruyu tekrar okumasını sağlıyorum. Tekrar okursa anlayabileceğini söylüyorum. Hiç yapamazsa cevabı söylediğim oluyor. Ona yardımcı olmak beni mutlu ediyor.” (Anlamadıkları yerlerde yardımcı olma, tekrar okuma, açıklama)

V.12. “Hayır yardım etmiyorum. Yardıma ihtiyacı olsa da bir şekilde hallediyor muhtemelen. Bize hiçbir şey sormuyor. Ödevleri okuldan çıkınca kendisi yapıyor. Akşam bize takıldığım bir yer diye de sormuyor. Eşim ödevlere çok karışmamızı

istemiyor. Kendi sorumluluğunu almasını istiyor. O yüzden ödevlerine çok karışmıyoruz. Kontrol etmiyoruz. Vaktim olsaydı ödev sürecine katılmak isterdim. Kardeşi olduğu için ona vakit ayıramıyoruz.” (Ödev sürecinde yardım etmeme, sadece kontrol etme veya çatışma yaşama)

V.13. “Türkçe dersinde matematik kadar olmuyorum. Türkçe ödevlerini kendisine bırakıyorum. Ama yine de göz ucuyla kontrol ediyorum. Evet, mutlu oluyorum. Bugün okulda ne öğrenmiş, öğrendiklerini anlamış mı diye sorular soruyorum. Kendinin öğrenmiş olması yapabiliyor olması beni mutlu ediyor.” (Ödevlerdeki yönergeleri açıklama, yazım ve kontrol yapma)

V.14. “İhtiyacı olunca tabi ki yardımcı oluyorum. Mutlaka kontrol ediyorum. Ödev sürecine katılmaktan pek keyif almıyorum. Çünkü ben dahil olunca ödev süremiz çok çok uzuyor. Ben keyif almayınca bu ona da yansıyor. “Hadi yap oğlum, az kaldı oğlum” diyorum. Biraz stresli olabiliyor. Bu durumu her gün yaşamıyoruz ama. Ara sıra yapmak istemediği olabiliyor.” (Ödev sürecinde yardım etmeme, sadece kontrol etme veya çatışma yaşama; Ödev sürecinde zaman kısıtlamaları ve stres)

V.15. “Yok yardımcı olmuyoruz. En son kontrol ediyorum. Bazen eş ve zıt anlamlıları bilemezse ya da sözlükten bulması gerekenleri bulamazsa yardımcı oluyorum. Diğerlerini kendisi yapıyor. Ona katkı sağlamak beni mutlu ediyor. Geri dönüt olarak doğru yaptığını söylemekte güzel oluyor. Oda bende mutlu oluyoruz.” (Çocuğun ödev sürecine genel olarak yardım etme ve kontrol etme)

Öğrenci velilerine “Çocuğunuzun ödev sürecinde bulunmak size mutluluk veriyor mu?” sorusu yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar değerlendirilerek; Tablo 27’de belirlenen tema, kategori, kod ve frekanslar çıkarılmıştır.

Tablo 27.

Öğrenci velilerinin çocuğun ev ödevi sürecinde bulunmanın mutlu olma durumlarına ilişkin görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Mutluluk ve Memnuniyet	Ödev Sürecine Katılmanın Mutluluğu	Ödev sürecine katılmanın, çocuğun öğrenme sürecine katkıda bulunmanın ve beraber çalışmanın mutluluk verici olduğunu ifade etme (V.2, V.3, V.5, V.9)	4
Kişisel Deneyim ve Bağlantı	Kişisel Memnuniyet ve Eski Günleri Yaşama	Eski okul günlerini yaşama hissi, çocukla birlikte vakit geçirmenin kişisel memnuniyet yaratması (V.2, V.3, V.9)	3
Geri Dönüt ve Katkı Sağlama	Geri Dönüt ve Katkı Sağlama	Çocuğa geri dönüt verme, katkı sağlama ve başarıyı paylaşmanın mutluluk verici olduğunu ifade etme (V.1, V.4, V.6, V.8, V.10, V.15)	6
Sınırlı Zaman ve Zorluk	Zaman Sınırlamaları ve Stres	Ödev sürecinin uzun sürmesi, stres yaratması ve bu nedenle ödev sürecinden hoşlanmama (V.11, V.12, V.13, V.14)	4
Ödev Yardımının Seçici Olması	Yardımanın Seçici ve Sınırlı Olması	Sadece belirli konularda veya durumlarda yardım etme, genel olarak ödev sürecine müdahil olmama (V.7, V.12)	2

Tablo 27'de, öğrenci velilerinin çocuğun ödev sürecinde yer almanın kendilerini mutlu etme durumuna ilişkin görüşleri yer almaktadır. Velilerin çocuklarının ödev sürecinde bulunmanın mutlu olma durumlarına ilişkin görüşleri şu temalar altında incelenmiştir:

Mutluluk ve memnuniyet teması altında veliler, ödev sürecine aktif katılımın ve çocuklarının öğrenme süreçlerine katkıda bulunmanın kendileri için mutluluk verici olduğunu ifade etmektedir. Bu katılım, velilere çocuklarıyla birlikte çalışma ve başarılarını paylaşma fırsatı sunmaktadır (V.2, V.3, V.5, V.9). Kişisel deneyim ve bağlantı temasında eski okul günlerini yaşama hissi ve çocuklarla vakit geçirme, kişisel memnuniyet yaratan deneyimler olarak değerlendirilmiştir. Bu bağlamda, veliler çocuklarıyla birlikte olmanın kendilerine kişisel olarak tatmin edici bir duygu verdiğini belirtmiştir (V.2, V.3, V.9). Geri dönüt ve katkı sağlama temasında çocuklara ödevler konusunda geri dönüt verme ve katkı sağlama süreci, veliler tarafından mutluluk verici bir deneyim olarak nitelendirilmiştir. Bu süreç, başarıyı paylaşma ve çocukların gelişimine katkıda bulunma fırsatı sunmaktadır (V.1, V.4, V.6, V.8, V.10, V.15). Sınırlı zaman ve zorluk teması altında ödev sürecinin uzun sürmesi ve bunun yarattığı stres, bazı velilerin bu süreçten memnuniyet duymadığını ortaya koymaktadır. Zaman sınırlamaları ve ödev sürecinin zorlukları, bu olumsuz duyguları artırmaktadır (V.11, V.12, V.13, V.14). Ödev yardımının seçici olması teması altında veliler, yardımlarını belirli konularda sınırlı tutmayı ve genel olarak ödev sürecine müdahale etmeyi tercih edebilirler. Bu yaklaşım, bazı veliler için ödev sürecine müdahil olma isteğinin sınırlı olmasına neden olmaktadır (V.7, V.12).

Öğrenci velilerinin soruya ilişkin verdiği yanıtlar şu şekilde belirtilmiştir:

V.2. "Dikte çalışmalarında, okuma takibinde yardım ediyorum. Ödevlerini mutlaka kontrol ediyorum. Sonrasında beraber düzeltme yapıyoruz. Ödev sürecine dahil olmak beni mutlu ediyor. Çocuğumun yeni şeyler öğrenmesine şahitlik etmek oldukça güzel bir duygu." (Ödev sürecine katılmanın, çocuğun öğrenme sürecine katkıda bulunmanın ve beraber çalışmanın mutluluk verici olduğunu ifade etme; Eski okul günlerini yaşama hissi, çocukla birlikte vakit geçirmenin kişisel memnuniyet yaratması)

V.3. "Düzeni kurmasını sağlarım. Anlamayacağı bir şey varsa yönergeyi kendisine okuturum. Yine anlamıyorsa yapması gerekeni açıklarım. Çizgilerin dışına taşması durumu dışında bir şeye müdahale etmiyorum. Yazı güzelliği şuan için önemli değil. Tamamladıktan sonra kontrol ederim. Ödev sürecine katılmak mutlu ediyor. Bir yandan kendi başına yapsın diye düşünüyorum ama eksik ve hatalı yapınca okulda mutsuz oluyor. Göz ucuyla takip ediyorum. Çocuğumun tek çocuk olması ve benim mesleğimin öğretmenlik olması büyük avantajımız. Çocuğumuzla daha çok ilgilenebiliyoruz." (Ödev sürecine katılmanın, çocuğun öğrenme sürecine katkıda bulunmanın ve beraber çalışmanın mutluluk verici olduğunu ifade etme; Eski okul günlerini yaşama hissi, çocukla birlikte vakit geçirmenin kişisel memnuniyet yaratması)

V.5. “Ödev sürecine katılınca mutlu oluyorum. Bildiğim şeyleri çocuğumla paylaşmak çok güzel. Vakit buldukça ödevini birlikte yapıyoruz.” (Ödev sürecine katılmanın, çocuğun öğrenme sürecine katkıda bulunmanın ve beraber çalışmanın mutluluk verici olduğunu ifade etme)

V.9. “Birlikte ödev yapmak beni mutlu ediyor. Sanki bende o eski günleri yaşamış gibi oluyorum. Sanki okul dönemime dönmüşte o dönemde yaşıyor gibi hissediyorum.” (Ödev sürecine katılmanın, çocuğun öğrenme sürecine katkıda bulunmanın ve beraber çalışmanın mutluluk verici olduğunu ifade etme; Eski okul günlerini yaşama hissi, çocukla birlikte vakit geçirmenin kişisel memnuniyet yaratması)

V.15. “Yok yardımcı olmuyoruz. En son kontrol ediyorum. Bazen eş ve zıt anlamlıları bilemezse ya da sözlükten bulması gerekenleri bulamazsa yardımcı oluyorum. Diğerlerini kendisi yapıyor. Ona katkı sağlamak beni mutlu ediyor. Geri dönüt olarak doğru yaptığını söylemekte güzel oluyor. Oda bende mutlu oluyorum.” (Çocuğa geri dönüt verme, katkı sağlama ve başarıyı paylaşmanın mutluluk verici olduğunu ifade etme)

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular: Sınıf Öğretmenlerinin İlkokul Öğrencileri ve Öğrenci Velilerinin Türkçe Dersi İçin Verilen Ev Ödevlerine İlişkin Görüşleri Arasında Benzerlik ve Farklılıklar

Tablo 28’de sınıf öğretmenlerinin, ilkokul öğrencilerinin ve öğrenci velilerinin Türkçe dersinde verilen ev ödevlerine ilişkin görüşleri değerlendirilmiş ve tespit edilen benzerlik ve farklılıklar aktarılmıştır.

Tablo 28.

Sınıf Öğretmenlerinin, İlkokul Öğrencilerinin ve Öğrenci Velilerinin Türkçe Dersinde Verilen Ev Ödevlerine İlişkin Görüşleri Arasında Benzerlik ve Farklılıklara İlişkin Bulgular

Tema	Kategori	Öğretmen Görüşleri	Öğrenci Görüşleri	Veli Görüşleri
Ödevlerin İçeriği ve Çeşitliliği	Yazma Ödevleri	El yazısı, Kompozisyon, Deneme	Yazma ödevleri, El yazısı	El yazısı, İmza oluşturma, Yazı yazma
	Okuma Ödevleri	Metin okuma, Anlama testi	Metin okuma, Boşluk doldurma	Metin okuma, Okuduğunu anlama
	Dil Bilgisi Ödevleri	Dil bilgisi kuralları, Cümle yapıları	Dil bilgisi soruları, Noktalama	Noktalama, Yazım kuralları
	Test ve Değerlendirme	Çoktan seçmeli, Kısa cevaplı testler	Testler, Değerlendirme ödevleri	Testler, Sorular
Ödevlerin Niteliği ve Uygunluğu	Öğrenci Seviyesine Uygunluk	Öğrenci yaşına ve seviyesine uygunluk	Zorluk derecesi, Anlaşılabilirlik	Çocuğun yaşına uygunluk, Anlaşılabilirlik
	Kalite ve Eğlencelilik	Eğitici ve öğretici nitelikte, Motivasyon artırıcı	Anlamada zorluk, Eğlenceli veya sıkıcı	Çocuklar için öğretici ve eğlenceli, Kalite değerlendirmesi
Ödevlerin Süre ve Sıklığı	Verilme Sıklığı	Günlük, Haftalık ödevler	Günlük ödevler, Sıklıkla verilen ödevler	Günlük ödevler, Sıklık

	Tamamlanma Süresi	Kısa ve orta süreli ödevler	5 dakikadan 2 saate kadar	Kısa süreli ödevler, Uzun süreli ödevler
Ödevlerin Öğrenciler Üzerindeki Etkileri	Eğitimsel Katkılar	Dil ve okuma becerilerini geliştirme, Sorumluluk bilinci	Öğretici, Geliştirici, Bazen zorlayıcı	Çocukların dil becerileri, Sorumluluk ve özgüven geliştirme
	Zorluk ve Hoşlanma	Anlamama ve zorlanma, Çözüm önerileri	Anlamama, Fiziksel yorgunluk, Hoşlanma	Zorluk yaratma, Genel memnuniyet
Velilerin Ödev Sürecine Katılımı	Yardım ve Katılım	Velilerin katkısı, İşbirliği	Yardım ihtiyaçları, Aile desteği	Aktif katılım, Yardım ve destek
	Mutluluk ve Memnuniyet	Velilerin memnuniyeti, Süreçten mutluluk	Yardımcı aile üyeleri, Memnuniyet	Çocuklarının başarıları, Süreçten memnuniyet
	Zorluklar ve Stres	Zaman kısıtlamaları, Stresli durumlar	Zaman kısıtlamaları, Zorluklar	Zaman yönetimi, Stresli süreçler

Tablo 28'de, sınıf öğretmenlerinin, ilkokul öğrencilerinin ve öğrenci velilerinin Türkçe dersi için verilen ev ödevlerine ilişkin görüşleri arasındaki benzerlik ve farklılıklara dair bulgular yer almaktadır. Yapılan çalışmada, sınıf öğretmenlerinin ilkokul öğrencilerin ve velilerin Türkçe dersi için verilen ev ödevlerine ilişkin görüşleri arasında benzerlikler ve farklılıklar tespit edilmiştir. Ödevlerin içeriği ve çeşitliliği açısından sınıf öğretmenleri yazma, okuma, dil bilgisi ve test ödevlerini sıklıkla tercih etmekte ve bu ödevlerin öğrenci gelişimine katkı sağladığını vurgulamaktadır. İlkokul öğrencileri ise bu ödev türlerini yazma ve okuma ödevleri olarak ifade ederken, öğrenci velileri benzer şekilde yazma, el yazısı ve okuma ödevlerine belirtmektedirler. Ancak sınıf öğretmenlerin dil bilgisi ve test ödevlerine verdikleri önem, öğrencilerin ve velilerin bu tür ödevlere dair daha az detaylı görüş bildirmesiyle bir farklılık göstermektedir.

Ödevlerin niteliği ve uygunluğu konusunda, sınıf öğretmenleri ödevlerin öğrenci seviyesine uygun, eğitici ve motivasyon artırıcı olması gerektiğini ifade etmektedir. İlkokul öğrencileri ise ödevlerin zorluk derecesi ve eğlenceli olup olmadığına dair daha fazla vurgu yaparken, öğrenci velileri ödevlerin kalitesine ve çocuklara uygunluğuna odaklanmaktadır. Bu bulgular, ödevlerin hem öğretici hem de eğlenceli bir şekilde sunulmasının önemini ortaya koymaktadır. Ödevlerin süre ve sıklığıyla ilgili olarak, sınıf öğretmenleri genellikle günlük ve haftalık ödevler vermekte ve ödev sürelerini kısa ve orta süreli olarak belirlemektedir. Öğrenciler ödev süresinin 5 dakikadan 2 saate kadar değişkenlik gösterdiğini belirtirken, veliler ise kısa süreli ödevlerin yanı sıra uzun süreli ödevlere de yer verilmektedir. Bu farklılık, öğretmenlerin ödev süresini belirlerken genellikle daha standart bir yaklaşım

benimsemesine rağmen, öğrencilerin ve velilerin daha geniş bir zaman aralığına sahip olduklarını göstermektedir. Ödevlerin ilkokul öğrencileri üzerindeki etkileri bağlamında, sınıf öğretmenler ödevlerin dil ve okuma becerilerini geliştirmeye yönelik olduğunu, öğrenciler ise ödevlerin öğretici ve bazen zorlayıcı olduğunu ifade etmektedir. Öğrenci velileri ise çocukların dil becerilerinin yanı sıra sorumluluk ve özgüven geliştirme açısından ödevlerin önemli olduğunu vurgulamaktadır. Zorluk ve hoşlanma konularında, ilkokul öğrencileri anlamama ve fiziksel yorgunluk gibi zorluklarla karşılaşırken, öğrenci velileri genel memnuniyet düzeyine odaklanmaktadır. Son olarak, öğrenci velilerinin ödev sürecine katılımı açısından öğretmenler, velilerin katkısını ve işbirliğini önemli bulmakta, öğrenciler aile desteğini ve yardım ihtiyaçlarını belirtmektedir. Öğrenci velileri ise aktif katılım, yardım ve destek sağlama konusunda genel memnuniyetlerini ifade etmektedir. Zaman kısıtlamaları ve stres gibi zorluklar, hem öğrenciler hem de veliler tarafından belirtilmekte olup, bu durum ödev sürecinin her iki taraf üzerinde de belirgin etkiler yarattığını göstermektedir.

Bu bulgular, Türkçe dersinde için verilen ev ödevlerinin her üç katılımcı grup tarafından farklı açılardan değerlendirildiğini ve bu değerlendirmelerin ödevlerin tasarımında ve uygulamasında dikkate alınması gereken önemli faktörler olduğunu ortaya koymaktadır.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmada, Türkçe dersinde verilen ev ödevleri, sınıf öğretmenlerinin, ilkokul öğrencilerinin ve öğrenci velilerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, sınıf öğretmenleri, ödevlerin öğrencilerin yazma, dil bilgisi, okuma ve anlama becerilerini pekiştirme amacı taşıdığını belirtmektedir. Özellikle yazma çalışmaları, dil bilgisi alıştırmaları ve okuma-anlama ödevleri, öğretmenler tarafından sıklıkla verilen ödev türleri olarak öne çıkmakta ve bu ödevlerin öğrenci gelişimini destekleyici nitelikte olduğu vurgulanmaktadır. Koçak ve Göçer'in (2020) araştırması da ev ödevlerinin genellikle yazma, okuma, anlama ve dil bilgisi becerilerini pekiştirmeye yönelik olduğunu ortaya koymaktadır. Çakır ve Ünal (2019), öğretmenlerin, ödevlerin öğrenciler tarafından kolayca anlaşılır ve sıkıcı olmaması gerektiğini belirttiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca, Trautwein vd. (2009) çalışmasında, öğretmenlerin ödevlerin öğrencilerin seviyesine uygun ve ilgi çekici olmasına dikkat ettiklerini, bu tür ödevlerin öğrencilerin derslere ilgisini artırarak öğrenme sürecini desteklediğini vurgulamıştır. Alanyazında da benzer bulgular görülmektedir. Aslan ve Altunova (2019) tarafından yazma çalışmaları, Dilidüzgün (2017) tarafından dil bilgisi ve okuma-anlama ödevleri öğretmenler tarafından sıkça vurgulanan ödev türleri olarak öne çıkarken; Kuvanç (2008), bu ödevlerin öğrencilerin yazılı ifade, okuma yetkinliği ve dil bilgisi becerilerini güçlendirme amacına hizmet ettiğini belirtmiştir. Bu çerçevede, Türkçe dersinde verilen ev ödevlerinin öğrencilerin dil becerilerini geliştirmeye yönelik önemli katkılar sağladığı anlaşılmaktadır. Bu bulgular, Türkçe dersinde verilen ev ödevlerinin belirli becerileri geliştirmeye yönelik bir araç olarak dikkatle tasarlandığını göstermektedir. Özellikle yazma çalışmaları, dil bilgisi alıştırmaları ve okuma-anlama ödevlerinin sıklıkla tercih edilmesi, öğretmenlerin öğrencilerin dil becerilerini pekiştirmeye öncelik verdiğini ortaya koymaktadır. Bu tür ödevler, öğrencilerin yazılı ifade yeteneklerini geliştirme, dil bilgisi kurallarını uygulama ve metin anlama becerilerini artırma gibi temel becerilere odaklanmaktadır. Araştırmada ortaya konan bulgular, alanyazında belirtilen diğer çalışmalarla da uyumludur. Koçak ve Göçer (2020) ile Trautwein vd. (2009) gibi çalışmalar, ödevlerin öğrencilerin seviyesine uygun, ilgi

çekici ve anlaşılır olması gerektiğine vurgu yapmaktadır. Bu durum, öğretmenlerin ödevleri sadece akademik bilgi aktarımı olarak değil, aynı zamanda öğrencilerin motivasyonunu artıran ve derse katılımlarını güçlendiren bir araç olarak gördüğünü göstermektedir.

Çalışmada, öğrencilerin ev ödevlerine ayırdıkları süreye dair bulgular, kısa ve orta süreli ödevlerin daha yaygın olarak tercih edildiğini, uzun süreli ödevlerin ise genellikle belirli durumlar için kullanıldığını ortaya koymuştur. Birçok araştırma, öğrencilerin günlük veya sık sık Türkçe dersi ev ödevi aldıklarını belirtmektedir. Gedik ve Orhan (2013) çalışması, öğrencilerin büyük çoğunluğunun haftada en az üç kez Türkçe ödevi aldığını ve bu ödevlerin genellikle yazma becerilerini geliştirmeye yönelik olduğunu göstermiştir. Özellikle yazı yazma, hikâye yazma ve şiir yazma gibi konular sıkça ödev olarak verilmektedir. Öğrencilerin en çok zorlandıkları konular arasında uzun süren ödevler, yeni öğrenilen harflerle ilgili ödevler ve anlamadıkları ödevler öne çıkmaktadır. Bal ve Doğanay (2010) bu noktada, öğrencilerin uzun süren yazma ödevlerinde zorluk yaşadığını ve yeni öğrenilen harflerle ilgili ödevlerde ek yardıma ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir. Anlamadıkları ödevlerle ilgili olarak ise, öğrencilerin genellikle öğretmenlerinden veya ailelerinden yardım talep ettiği görülmüştür (Duru ve Çoğmen, 2017). Engin (2018) tarafından yapılan araştırma, öğretmenlerin genellikle günlük olarak kısa süreli ödevler verdiklerini ve bu ödevlerin çoğunlukla 30 dakika içinde tamamlanabilecek nitelikte olduğunu göstermiştir. Bağlama (2022) ise, düzenli ödev verme alışkanlığının öğrencilerin disiplin kazanmalarına ve öğrenme sürecine sürekli katılım sağlamalarına yardımcı olduğunu ifade etmiştir. Bu bulgular, kısa ve orta süreli ödevlerin öğrenci motivasyonunu artırmada etkili olduğunu, uzun süreli ödevlerin ise daha belirgin bir amaç için kullanıldığını ve öğrencilerin zorluk yaşadıkları konularda ek destek sağlanmasının önemini vurgulamaktadır.

Çalışmada, sınıf öğretmenlerinin ödevlerin öğrenci sağlığı ve motivasyonu üzerindeki etkilerini dikkate alarak, eğlenceli ve dinlendirici ödevler vermeye ve velilerle işbirliği yapmaya özen gösterdikleri görülmüştür. Ödevlerin değerlendirilmesinde bireysel kontrol, sözlü geri bildirim ve sembolik ödüller gibi çeşitli yöntemler kullanılmakta, ancak velilerin sürece dahil olma düzeyi öğretmenler arasında farklılık göstermektedir. Bennett (2011) tarafından yapılan araştırma,

öğretmenlerin formative değerlendirme yöntemlerini kullanarak öğrencilerin öğrenme süreçlerini anlamalarına ve geliştirmelerine yardımcı olabileceğini ortaya koymuştur. Mandouit (2018) çalışmasında geri bildirimin etkili kullanımıyla öğrenci başarısının artabileceği ve öğrenme sonuçlarının iyileşebileceği vurgulanmıştır. Susam ve Demir (2019), öğretmenlerin ödevleri, öğrencilerin pekiştirme ve anlama becerilerini geliştirmek için kullandıklarını belirtmiş ve okuma alışkanlıklarını teşvik etmeyi hedeflediklerini ifade etmiştir. Bu doğrultuda, Kalsen vd. (2020) çalışmasında, ödevlerin öğrencilerin kelime dağarcığını genişlettiği ve yeni kelimeleri aktif olarak kullanma becerilerini geliştirdiği bulunmuştur. Ayrıca, Epstein vd. (2021) ve Battle-Bailey (2004) tarafından yapılan araştırmalar, yazma ve konuşma pratiği odaklı ödevlerin öğrencilerin iletişim becerilerini güçlendirdiğini, kendilerini ifade etme yeteneklerini artırdığını ve sözlü iletişim becerilerini geliştirdiğini göstermiştir. Ok (2018) ve Ok ve Çalışkan (2019) tarafından yapılan çalışmalar ise, düzenli ev ödevi yapmanın öğrencilerin özgüvenlerini artırarak akademik başarılarını olumlu yönde etkilediğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, öğretmenlerin ödevlerin hem eğitsel hem de motivasyonel etkilerini dikkate alarak, bireysel geri bildirimler ve velilerle işbirliği yoluyla öğrencilerin öğrenme süreçlerini desteklemeye yönelik çeşitli stratejiler benimsediğini göstermektedir.

İlkokul öğrencilerinin Türkçe dersi için verilen ev ödevlerine ilişkin görüşleri, ödevlerin çeşitliliği, uygulama yöntemleri ve zorluk dereceleri hakkında kapsamlı bir bakış sunmaktadır. İlkokul öğrencileri, ödevlerin yazma, okuma, fotokopi, test ve boşluk doldurma gibi farklı türlerde olduğunu belirtmişlerdir. Bu ödevlerin genellikle kitap ve fotokopi yoluyla gönderildiği, telefonla gönderim gibi yöntemlerin ise nadiren kullanıldığı ifade edilmiştir. Öğrenciler, ödev yaparken anlamama, fiziksel yorgunluk ve zorluk gibi çeşitli güçlüklerle karşılaştıklarını belirtirken, bazıları ödevlerin öğretici ve geliştirici olduğunu da vurgulamışlardır. Ödev sıklığı ve tamamlanma süreleri açısından öğretmenlerin çoğu günlük ödev verirken, öğrencilerin tamamlanma süreleri 5 dakikadan 2 saate kadar değişkenlik göstermektedir. Şeref ve Varışoğlu (2015) ve Ilgar (2005) çalışmalarında, öğrencilerin Türkçe ev ödevlerini genellikle 30-60 dakika arasında tamamladıkları bulunmuştur. Bu, ödev süresinin öğrenci seviyesine uygun olarak belirlenmesinin önemini göstermektedir. Oğuz vd. (2023) çalışmasında, öğretmenlerin çoğunun her gün kısa süreli ödevler verdiği ifade edilmiştir. Ayrıca, Alifiyarti vd. (2023)

çalışmalarında öğretmenler, ödevlerin öğrencilerin günlük rutinine dahil edilmesinin disiplin ve sorumluluk bilinci geliştirmede önemli olduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilerin ödev yapmaktan genel olarak hoşlandıkları, özellikle okuma ve yazma ödevlerine karşı olumlu bir tutum sergiledikleri görülmektedir. Bu bulgular, öğretmenlerin ödevlerin çeşitliliği ve uygulanabilirliği konusunda bilinçli yaklaşımlar benimseyerek, öğrencilerin eğitim sürecini desteklemeye yönelik stratejiler geliştirdiğini ortaya koymaktadır.

Çalışmada öğrencilerin yardıma ihtiyaç duydukları durumlar sıklıkla gözlemlenmiş, bu yardımı aile bireylerinin sağladığı vurgulanmıştır. Özellikle anneler, babalar ve diğer aile üyeleri, öğrencilerin ev ödevlerini tamamlamalarında önemli bir destek sağlamaktadır. Öğrencilerin öğretmen olma durumunda verebilecekleri ödevler, yazma ve okuma ödevlerinin yanı sıra eğlenceli ve pratik ödev türlerini de içermektedir. Bu genel değerlendirme, ödevlerin öğrencilerin öğrenme süreçlerine katkı sağladığını, ancak çeşitli zorluklar da içerdiğini göstermektedir. Köse (2013) çalışmasında, öğrencilerin ev ödevlerinde yardıma ihtiyaç duyduklarında genellikle annelerinden destek aldıkları ortaya konmuştur. Benzer şekilde, Pektaş ve Ulucan (2022) araştırmasında annelerin çocuklarının eğitim sürecinde aktif bir rol oynadığı ve ev ödevlerinde önemli bir destek kaynağı olduğu belirtilmiştir. Bu bulgular, aile desteğinin ödev süreçlerinde kritik bir rol oynadığını ve öğrencilerin öğrenme deneyimlerini olumlu yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Ödevlerin çeşitliliği ve uygulama yöntemleri, hem öğrencilerin eğitim süreçlerine katkıda bulunmakta hem de çeşitli zorluklar içermektedir.

Öğrenci velilerinin, Türkçe dersi için verilen ev ödevlerine ilişkin görüşleri, ödevlerin çeşitliliği, niteliği ve çocuklar üzerindeki etkilerini kapsamlı bir şekilde ele almaktadır. Öğrenci velileri, yazma ve okuma ödevlerinin çocukların dil becerilerini geliştirme açısından kritik olduğunu vurgulamaktadır. Yazma ödevleri genellikle el yazısı çalışmaları ve imza oluşturma etkinliklerini içerirken, okuma ödevleri metin okuma ve anlama becerilerini hedeflemektedir. Ayrıca, çeşitli etkinlikler ve testler gibi diğer ödev türleri de değerlendirilmiştir. Öğrenci velileri, ödevlerin çocukların okuma, yazma ve genel dil becerilerini pekiştirdiğini, sorumluluk ve özgüven geliştirdiğini ifade etmektedir. Ancak, ödevlerin sıklığı ve tamamlanma süresi konusunda görüşler farklılık göstermekte; bazı veliler ödevlerin çocuklar üzerinde

fazla baskı yaratabileceğini belirtmektedir. Ödevlerin kalitesi ve çocuklara uygunluğu genellikle olumlu değerlendirilirken, ödevlerin çeşitlendirilmesi ve çocukların bireysel ihtiyaçlarına uygun hale getirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Ersoy ve Anagün (2009) çalışmasında, velilerin ödevlerin öğrenmeyi pekiştirmesi ve dil becerilerini geliştirmesi gibi nedenlerle ev ödevlerini desteklediğini ifade etmiştir. Bu çalışma, okuma, yazma ve anlama ödevlerinin yaygınlığına ve önemine dikkat çekmektedir. Aydın (2011) ise ödevlerin öğrencilerin iletişim becerilerini, kelime dağarcığını ve özgüvenini nasıl geliştirdiğini incelemiş ve ödev çeşitliliğinin öğrenci motivasyonu ve başarısına olan etkilerini tartışmıştır. Aydın'ın bulguları, farklı ödev türlerinin öğrenci performansı üzerindeki potansiyel faydalarını ortaya koymaktadır. Bu çalışmalar, Türkçe dersi ev ödevlerinin pedagojik önemini ve veli ile öğrenci bakış açılarını destekleyen veriler sunmakta, velilerin çoğunluğunun ödevlerin öğrenci başarısına olumlu katkı sağladığını ve ödev çeşitliliğinin artırılmasının gerekliliğini vurgulamaktadır. Dolayısıyla, ev ödevlerinin öğrencilerin dil becerilerini güçlendirmesi ve öğrenmeyi desteklemesi açısından önemli bir rol oynadığı sonucuna varılabilir (Aydın, 2011; Ersoy ve Anagün, 2009).

Yapılan araştırma sonunda aşağıdaki öneriler hazırlanmıştır:

Araştırmacılar için öneriler;

- Gelecekte yapılacak araştırmalarda, Türkçe dersinde verilen ev ödevlerinin niceliği ve niteliği üzerine daha kapsamlı çalışmalar yapılabilir. Ayrıca ev ödevlerinin, öğrencilerin gelişimleri üzerine nasıl bir katkı sağladığı incelenebilir.
- Araştırma, velilerin ev ödev süreçlerinde önemli bir destek sağladığını ortaya koymaktadır. Bu nedenle gelecekte yapılacak araştırmalarda, veli desteğinin etkisini inceleyen araştırmalar tasarlanabilir.

Öğretmenler için öneriler:

- Araştırmada, Türkçe dersinde öğrencilere kısa ve orta süreli ev ödevlerin daha çok verildiği, uzun süreli ev ödevlerin ise belirli durumlarda tercih edildiği tespit edilmiştir. Bu bulgudan hareketle, Türkçe dersinde uzun süreli ev ödevlerinin verilmesi önerilmektedir.
- Araştırmada, sınıf öğretmenleri ödevlerin yazma, okuma, dil bilgisi ve anlama becerilerini geliştirme amacı taşıdığını ifade etmişlerdir. Bu nedenle,

ev ödevlerin bireysel farklılıkları ve öğrencilerin gelişim düzeylerini dikkate alacak şekilde tasarlanması önerilmektedir.

- Araştırmada, sınıf öğretmenleri ev ödevlerinin öğrenci sağlığı ve motivasyonu üzerindeki etkilerini dikkate alarak, eğlenceli ve dinlendirici ödevler vermeye dikkat ettiklerini belirtmişlerdir. Buradan hareketle, öğrencilere hem eğlenerek öğrenmelerini sağlayacak hem de akademik becerilerini geliştirecek ödevler verilmesi önerilmektedir.
- Araştırmada, sınıf öğretmenleri ev ödevlerinin değerlendirilmesinde bireysel kontrol, sözlü geri bildirim ve sembolik ödüller kullandıkları ifade etmişlerdir. Bu nedenle, ev ödev değerlendirilmesi konusunda yapılandırılmış geri bildirim yöntemlerinin yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Karar alıcılar ve program geliştiriciler için öneriler;

- Araştırmada, ev ödevlerinin öğrencilerin dil becerilerini geliştirdiği ancak uygulama yöntemlerinin öğretmenler arasında farklılık gösterdiği bulunmuştur. Bu nedenle, ödevlerin türü, süresi ve değerlendirme yöntemleri konusunda belirli standartların geliştirilmesi önerilmektedir.
- Araştırmada, ev ödevlerinin genellikle kitap ve fotokopi yoluyla gönderildiğini, dijital araçların ise nadiren kullanıldığını göstermektedir. Bu nedenle, öğretmenlerin ve öğrencilerin dijital platformları daha etkili kullanmalarını sağlamak için altyapı çalışmaları yapılması ve dijital içeriklerin eğitim programlarına dahil edilmesi önerilmektedir.
- Araştırmada, velilerin ev ödevleri süreçlerinde önemli bir destek sağladığı, ancak sürecin zaman zaman zorlayıcı olabileceği tespit edilmiştir. Bu bulgudan hareketle, velilere çocuklarının ödev süreçlerine katkı sağlama konusunda rehberlik edecek programlar hazırlanması önerilmektedir.
- Araştırma, öğrencilerin bazı ev ödevlerini yaparken fiziksel yorgunluk ya da zorluk yaşadıklarını göstermektedir. Bu nedenle, ödevlerin öğrencilerin sağlığını ve psikolojik durumunu göz önünde bulunduracak şekilde düzenlenmesi ve bu konuda öğretmenlere rehberlik sunulması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Adsız, R. (2023). İlkokul öğrencilerine ödev yapma alışkanlığı kazandırılmasına yönelik bir eylem araştırması (Batum örneği). *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 10(3), 232-246.
- Ağlar, C., Arslan, A. ve Şahbaz, A. F. (2024). Analysis of Turkish curriculum at the middle school level prepared during the republican era. *Journal of Computer and Education Research*, 12(23), 2-30. <https://doi.org/10.18009/jcer.1309488>
- Akar, H. (2019). Durum Çalışması. A. Saban & A. Ersoy (Eds.), *Eğitimde nitel araştırma desenleri* (s.139-179). (3. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Akbulut, N. (2016). *Üniversite öğrencilerinin örtük program algılama düzeyleri ile eğitim stresi algılama düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Akran, S. K. (2021). Ev ödeviyle ilgili makale ve tezlerin sistematik analizi. *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 9(1), 74-95.
- Alifiyarti, T., Wuryandani, W., & Retnawati, H. (2023). How the teacher's efforts to instilling responsibility character in learning from home era? *JPI (Jurnal Pendidikan Indonesia)*, 12(1), 10-19. <https://doi.org/10.23887/jpiundiksha.v12i1.40078>
- Alpayar, Ç. (2020). Öğretmen ve öğrenci gözünden bir ev ödevi portresi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 42-60. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2020.20.52925-511016>
- Altan, B. A. ve Karalar, H. (2022). Acil uzaktan öğretimde ölçme ve değerlendirme etkinlikleri: Öğretmen adaylarının sesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 259-275. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.943824>
- Altınok, V. (2021). Salgın dönemi ve sonrası eğitim-öğretim sürecine ilişkin görüşler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 19(2), 707-732. <https://doi.org/10.37217/tebd.916238>

- Arslan, A. (2013). Türkçe öğretmenlerinin proje ve performans ödevleri ile ilgili görüşlerinin değerlendirilmesi. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 2(6), 11-22. <https://doi.org/10.32674/ijeri.v2i6.11>
- Arslan, E. (2022). Nitel araştırmalarda geçerlilik ve güvenilirlik. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 51(1), 395-407. <https://doi.org/10.30794/pausbed.1116878>
- Aslan, M. ve Altunova, N. (2019). Birinci sınıf Türkçe (ilk okuma yazma) öğretim programının değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(32), 31-75. <https://doi.org/10.14520/adyusbd.490598>
- Aydın, F. (2011). Coğrafya dersinde verilen ödevlerin öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(29), 27-41. <https://doi.org/10.9779/PUJE.F.2011.0002>
- Bağlama, Y. (2022). *Ortaokul öğrencilerine verilen fen bilimleri ödevleri ve geribildirimlerine yönelik öğretmen, öğrenci ve veli görüşleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hasan Kalyoncu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Gaziantep.
- Baher, H. (2017). *The Homework Problem and What Teachers Can Do About It* [MA TESOL Collection].
- Bal, A. P. ve Doğanay, A. (2010). İlköğretim beşinci sınıf matematik öğretiminde ölçme-değerlendirme sürecinde yaşanan sorunların analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 3(3), 373-398.
- Baş, G., Şentürk, C. ve Cığerci, F. M. (2017). Homework and academic achievement: A meta-analytic review of research. *Issues in Educational Research*, 27(1), 31-50.
- Battle-Bailey, L. (2004). Review of research: Interactive homework for increasing parent involvement and student reading achievement. *Childhood Education*, 81(1), 36-40. <https://doi.org/10.1080/00094056.2004.10521235>
- Baynazoğlu, L. (2018). Sınıf öğretmenlerinin ev ödevleri hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 48(221), 51-71. <https://doi.org/0000-0002-4114-0531>

- Bayrakçı, M. (2007). Sosyal öğrenme kuramı ve eğitimde uygulanması. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(14), 198-210.
- Bennett, R. E. (2011). Formative assessment: A critical review. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 18(1), 5-25.
<https://doi.org/10.1080/0969594X.2010.513678>
- Bozkurt, S., Aslanargun, E., Akın, S. ve Kılıç, A. (2014). İlköğretimde uygulanan proje ve performans ödevlerine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18, 157-173.
- Bulut, F., Ceylan, D. ve Ceylan, B. (2022). İlkokulda kullanılan ölçme değerlendirme yöntemlerinin öğretmen görüşleri doğrultusunda incelenmesi. *Black Sea Journal of Public and Social Science*, 5(2), 48-55.
<https://doi.org/10.52704/bssocialscience.1032984>
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö.E. Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Büyüktokatlı, N. (2009). *İlköğretimde ev ödevi uygulamalarına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Can, G. K., & Gelbal, S. (2022). Ortaokul öğrencilerine verilen matematik ev ödevleri hakkında öğrenci ve öğretmen görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 863-922.
<https://doi.org/10.29299/kefad.894138>
- Carr, N. S. (2013). Increasing the effectiveness of homework for all learners in the inclusive classroom. *School Community Journal*, 23(1), 169–182.
- Cooper, H. (2001). Homework for all—in moderation. *Educational Leadership*, 58(7), 34–38.
- Cooper, H., Robinson, J. C., & Patall, E. A. (2006). Does homework improve academic achievement? A synthesis of research, 1987–2003. *Review of Educational Research*, 76(1), 1–62.
<https://doi.org/10.3102/00346543076001001>

- Costa, M., Cardoso, A. P., Lacerda, C., Lopes, A., & Gomes, C. (2016). Homework in primary education from the perspective of teachers and pupils. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 217(5), 139-148. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2016.02.056>
- Çakır, E. ve Ünal, A. (2019). Ortaokul son sınıf öğrencilerinin ev ödevleri hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *Language Teaching and Educational Research*, 2(1), 41-56. <https://doi.org/10.35207/leter.535622>
- Çetinkaya, K. ve Uzunkol, E. (2019). İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine ilişkin algıları. *Journal of Interdisciplinary Education: Theory and Practice*, 1(1), 59-75.
- Çitil, M. ve Ataman, A. (2018). İlköğretim çağındaki üstün yetenekli öğrencilerin davranışsal özelliklerinin eğitim ortamlarına yansımaları ve ortaya çıkabilecek sorunlar. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(1), 185-231.
- Dağgöl, H. C. (2016). *Okul öncesi dönem çocuklarının öz düzenleme becerileri ile ebeveynlerin çocuk yetiştirme stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Doğu Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kıbrıs.
- Demir, Ö. ve Doğanay, A. (2009). Bilişsel farkındalık becerilerinin geliştirilmesinde bilişsel koçluk yaklaşımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 60(60), 601-624.
- Deveci, İ. (2011). *Fen ve teknoloji dersi kapsamında ilköğretim yedinci ve sekizinci sınıflarda verilen ödevler hakkında öğrenci, öğretmen ve veli görüşleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Dilidüzgün, Ş. (2017). Eleştirel Düşünme Standartlarını Temel Alan Okuma Anlama Etkinliklerinin Eleştirel Okuma Becerisine Etkisi. H. Ülper (Ed.), *Türkçe Eğitimi Güncel Araştırmaları* (s. 121-135). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Duru, S. ve Çöğmen, S. (2017). İlkokul-ortaokul öğrencileri ve velilerin ev ödevlerine yönelik görüşleri. *İlköğretim Online*, 16(1). <https://doi.org/10.17051/io.2017.76577>

- Dündar, S. (2007). *Alternatif eğitimin felsefi temelleri ve alternatif okullardaki uygulamalar* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Elma, M. ve Samancı, O. (2020). Ödev uygulamalarının eğitim sürecindeki durumu: Bir literatür taraması. *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 13-21.
- Engin, G. (2018). The opinions of the multigrade classroom teachers on multigrade class teaching practices (Multiple case analysis: Netherlands-Turkey example). *International Journal of Progressive Education*, 14(1), 177-200. <https://doi.org/10.29329/ijpe.2018.129.13>
- Epstein, J. L., & Van Voorhis, F. L. (2001). More than minutes: Teachers' roles in designing homework. *Educational Psychologist*, 36(3), 181–193. https://doi.org/10.1207/S15326985EP3603_4
- Epstein, J. L., Mac Iver, D. J., Mac Iver, M. A., & Sheldon, S. B. (2021). Interactive homework to engage parents with students on the transition from middle to high school. *Middle School Journal*, 52(1), 4-13. <https://doi.org/10.1080/00940771.2021.1875427>
- Ersoy, A. ve Anagün, Ş. S. (2009). Sınıf öğretmenlerinin fen ve teknoloji dersi ödev sürecine ilişkin görüşleri. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 3(1), 58-79.
- Fan, H., Ma, Y., Xu, J., Chang, Y., & Guo, S. (2022). Effects of homework creativity on academic achievement and creativity disposition: Evidence from comparisons with homework time and completion based on two independent Chinese samples. *Frontiers in Psychology*, 13, 923882. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.923882>
- Galloway, M., Conner, J., & Pope, D. (2013). Nonacademic effects of homework in privileged, high performing high schools. *Journal of Experimental Education*, 81(4), 490–510. <https://doi.org/10.1080/00220973.2012.745469>
- Gedik, M. ve Orhan, S. (2013). İlköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi ödevleri hakkındaki görüşleri. *Karadeniz Araştırmaları Dergisi*, 38, 135-148.

- Gedik, N., Altıntaş, E. ve Kaya, H. (2011). Fen ve teknoloji dersinde verilen ev ödevleri hakkındaki öğrenci görüşleri. *Journal of European Education*, 1(1), 6-13.
- Glasser, W. (2016). *Başarısızlığın Olmadığı Okul*. İstanbul: Beyaz Yayınları.
- Gökçe, N., Erdoğan, B. M., Yatmaz, A. K., Avaroğlu, N. ve Çok, Y. (2021). Okul öncesi dönem çocuklarının COVID-19 salgın süreci ve etkilerine ilişkin görüşleri. *Journal of Education and New Approaches*, 4(1), 101-113. <https://doi.org/10.52974/jena.936048>
- Grodner, A., & Rupp, N. (2013). The role of homework in student learning outcomes: Evidence from a field experiment. *Journal of Economic Education*, 44(2), 93-109. <https://doi.org/10.1080/00220485.2013.770334>
- Güneş, F. (2014). Eğitimde ödev tartışmaları. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 3(2), 1-25. <https://doi.org/10.14686/BUEFAD.201428169>
- Gürlevik, G. (2006). *Ortaöğretim matematik derslerinde ev ödevlerine yönelik öğretmen ve öğrenci görüşleri: Ankara İli Çankaya İlçesi örneği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Hizmetçi, S. (2007). *İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin ödev stilleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Hoeke, C. E. (2017). *Homework practices: Teacher and parent perceptions of efficacy and purpose* (Yüksek Lisans Tezi). East Tennessee State University, Johnson City.
- İlgar, S. ve İlgar, L. (2012). An investigation of teachers' view of homework partnership. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 46, 3225–3229. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.06.041>
- İlgar, Ş. (2005). Ev ödevlerinin öğrenci eğitimi açısından önemi. *HAYEF Journal of Education*, 2(1), 119-134.

- Janesick, V. J. (2014). Oral history interviewing: Issues and possibilities. In Leavy, P. (Ed.), *The Oxford handbook of qualitative research* (pp. 300-314). Oxford University Press.
- Jiang, Z. (2018). *Homework! What, why, how? Primary school English teachers' attitudes towards and use of homework in China* (Yüksek Lisans Tezi) Stockholm Üniversitesi Dil Eğitimi Enstitüsü, Stockholm.
- Kaloyanova, N. (2017). The homework of elementary school students – problems and perspectives. *Knowledge - International Journal*, 17(2), 359–366.
- Kalsen, C., Kaplan, İ. ve Şimşek, M. (2020). İlkokullardaki ev ödevlerine ilişkin yönetici, öğretmen ve veli görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 527-547.
- Kalyoncu, A. (2020). *İlkokul 4. sınıf düzeyinde ev ödevi tekniğine ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşlerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Kaplan, B. (2006). *İlköğretim 6. sınıf 'Yaşamımızı Yönlendiren Elektrik' ünitesinde ev ödevi verilmesinin öğrenci başarısına ve kavram öğrenmeye etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler*. Ankara: Nobel yayın dağıtım.
- Karlı, M. D. (2012). Eğitim bilimine giriş. *Eğitim biliminin iki temel kavramı*, 1-28.
- Kasa, H. ve Arslan, G. (2020). Endüstri 4.0 kapsamında teorik bir analiz: Türkiye örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(76), 1810-1826. <https://doi.org/10.17755/esosder.665849>
- Kaya, V. H. ve Kaya, E. (2018). Fen başarısını artırmak için ödevler ve kurslar gerekli midir?. *Anadolu Öğretmen Dergisi*, 2(1), 48-62.
- Kilag, O. K. T., Zarco, J. P., Zamora, M. B., Caballero, J. D., Yntig, C. A. L., Subaan, J. D., & Sasan, J. M. V. (2023). How does Philippines's education system compared to Finland's?. *European Journal of Innovation in Nonformal Education*, 3(6), 11-20. <https://doi.org/10.11594/baerj.04.01.03>

- Koçak, D. ve Göçer, Ö. (2020). Ortaokul öğrencilerinin ev ödevlerine ilişkin görüşlerinin ve ev ödevlerinin İngilizce dersi başarısına etkisinin belirlenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 300-315. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2020.20.52925-566735>
- Köksal, O. (2016). *Öğretim ilke ve yöntemleri çağdaş uygulamalarla yöntem ve teknikler*. Ankara: Eğitim Yayınevi.
- Köse, E. (2013). Eğitim kurumlarında gerçekleştirilen ders dışı etkinliklerin sınıflandırılmasına yönelik bir öneri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 2(2), 336-353. <https://doi.org/10.7884/teke.151>
- Kuvaç, E. B. K. (2008). *Yaratıcı yazma tekniklerinin öğrencilerin Türkçe dersine ilişkin tutumlarına ve Türkçe dersindeki başarılarına etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Kütükte, Z. (2010). *İlköğretim öğretmenlerinin performans ve proje ödevlerine ilişkin algı görüş ve uygulama durumları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Langberg, M., Dvorsky, M. R., & Molitor, S. J. (2016). Longitudinal evaluation of the importance of homework assignment completion for the academic performance of middle school students with ADHD. *Journal of School Psychology*, 55, 27–38. <https://doi.org/10.1016/j.jsp.2015.12.004>
- Mandouit, L. (2018). Using student feedback to improve teaching. *Educational Action Research*, 26(5), 755-769. <https://doi.org/10.1080/09650792.2018.1426453>
- Matei, S., & Ciasca, L. (2015). Primary teachers opinion about homework. *Acta Didactica Napocensia*, 8(3), 29-36. <https://doi.org/10.5281/zenodo.994397>
- Matheny, K. T., Thompson, M. E., Townley-Flores, C., & Reardon, S. F. (2023). Uneven progress: Recent trends in academic performance among US school districts. *American Educational Research Journal*, 60(3), 447-485. <https://doi.org/10.3102/00028312221147620>

- Merriam, S. B. (2018). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber* (S. Turan, Çev.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2. baskı). Thousand Oaks, CA: Sage Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2019). *Türkçe dersi öğretim programı*. Ankara: MEB Yayınları.
- Ndebele, M. (2015). Socio-economic factors affecting parents' involvement in homework: Practices and perceptions from eight Johannesburg public primary schools. *Perspectives in Education*, 33(3), 72–91. <https://doi.org/10.38140/pie.v33i3.1916>
- Odabas, C. (2022). An analysis about the relationship between online homework and perceived responsibility, self-efficacy and motivation levels of the students. *Pedagogical Research*, 7(2). <https://doi.org/10.29333/pr/11887>
- Oğuz, M. A. (2010). *Ortaöğretim coğrafya derslerinde ev ödevlerine yönelik öğretmen görüşleri: Yozgat ili örneği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Oğuz, M., Ateş, A. H., Çelik, M. C., Yücesoy, M., Can, T., Şengül, B., ... ve Aktay, Z. (2023). Ev ödevlerinin sahip olması gereken özellikler ve akademik başarıya olan etkileri. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 10(101), 2981-2993. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10253469>
- Ok, M. (2018). *Öğretmen, öğrenci ve velilerin ev ödevlerine yükledikleri anlamların incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Ok, M. ve Çalışkan, M. (2019). Ev ödevleri: Öğretmen, öğrenci ve veli görüşleri. *OPUS International Journal of Society Researches*, 11(18), 594-620. <https://doi.org/10.26466/opus.544599>
- Okan, K. (1989). *Ev ödevi hazırlama teknikleri*. Seçkin Ofset Yayıncılık.

- Oluşum, B. (2016). *4. sınıf Türkçe dersinde verilen ev ödevlerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Öcal, S. (2009). *İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumlarının oluşmasında ailelerin ve öğretmenlerin rolü* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Önal, İ. ve Topçu, Ö. Ş. (2013). Eğitimi gerçekleştirmek: Öğretim programlarında okul kütüphanelerinin yeri. *Bilgi Dünyası*, 14(2), 306-328.
- Özdemir, Y. ve Özdemir, M. (2015). Eğitim stresi ve benlik saygısının ortaokul öğrencilerinin okul tükenmişliği üzerindeki doğrudan ve dolaylı etkileri. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 1-10.
- Özer, B. ve Öcal, S. (2013). Sınıf öğretmenlerinin ev ödevlerine yönelik uygulamalarının ve görüşlerinin değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 2(1), 133-149.
- Özkaya, A. (2024). *Sınıf öğretmenlerinin ev ödevi tasarlama ve geri bildirim sağlama süreçlerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Pektaş, A. K. ve Ulucan, P. (2022). İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumlarının belirlenmesi. *Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 5(2), 84-100.
- Seggie, F. N., & Bayyurt, Y. (2015). *Nitel araştırma*. Ankara: Anı yayıncılık.
- Selvi, K. (2013). *Türkçe öğretmenlerinin performans ödevlerine ilişkin uygulama durumlarının değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Senemoğlu, N. (2018). *Gelişim öğrenme ve öğretim* (25. Basım). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sığırı, Ü. (2018). *Nitel araştırma yöntemleri*. İstanbul: Beta Yayıncılık.

- Slavin, R. E. (2017). *Eğitim psikolojisi kuram ve uygulama* (Çev. G. Yüksel). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Songsirisak, P., & Jitpranee, J. (2019). Impact of homework assignment on students' learning. *Journal of Education and Innovation*, 21(2), 1-19.
- Sormaz, M. (2019). *İsveç'te coğrafya eğitim-öğretiminin müfredat, metot ve araç-gereç açısından değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Susam, B. ve Demir, M. K. (2019). Sınıf öğretmenlerinin ev ödevi verme kriterleri. *Researcher*, 7(2), 1-15.
- Sünbül, A. M. (2011). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Eğitim Yayınevi.
- Syla, B., & Saqipi, B. (2022). Understanding change of practices in the homework implementation process in primary schools: Kosovo case. *Journal of Social Studies Education Research*, 13(1), 35–51.
- Syla, L. B. (2023). Perspectives of primary teachers, students, and parents on homework. *Education Research International*, 2023(1), 7669108.
- Şen, H. Ş. ve Gülcan, M. G. (2012). İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda verilen ev ödevleri konusunda veli görüşleri. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 29-41.
- Şeref, İ. ve Varışoğlu, B. (2015). İlköğretim 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi ödevleri hakkında görüşleri. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2015(4), 93-105.
- Şeylan, A. ve Aydın, E. (2023). Yabancılar Türkçe öğretiminde öğreticilerin ev ödevleri hakkındaki görüşleri. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (Özel Sayı 1, 820-839. <https://doi.org/10.51531/korkutataturkiyat.1361313>
- Şişman, M. (2018). *Eğitime giriş*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Tanrıöğen, Y. (2014). *Okul öncesi dönemi çocukların yaşadıkları sosyo kültürel ortamların sosyal beceri ile olan ilişkisinin değerlendirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi), Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Taşlıcalı, Ö. (2020). *Ödev verme sıklığının ve ödev yapma sürelerinin 4. sınıf matematik derslerinde öğrenci başarısı ile ilişkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Tomura, T., Sato, T., Miller, R. T., & Furuta, Y. (2024). Japanese elementary classroom teachers' experiences with parental involvement of immigrants regarding physical education. *Education 3-13*, 52(2), 185-200. <https://doi.org/10.1080/03004279.2022.2081351>
- Trautwein, U., Köller, O., Schmitz, B., & Baumert, J. (2002). Do homework assignments enhance achievement? A multilevel analysis in 7th-grade mathematics. *Contemporary Educational Psychology*, 27(1), 26-50. <https://doi.org/10.1006/ceps.2001.1084>
- Trautwein, U., Niggli, A., Schnyder, I., & Lüdtke, O. (2009). Between-teacher differences in homework assignments and the development of students' homework effort, homework emotions, and achievement. *Journal of Educational Psychology*, 101(1), 176-189. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.101.1.176>
- Turan, Y. ve Duruhan, K. (2023). Üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin İngilizce dersi kapsamında verilen ödevlere ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 10(19), 30-55.
- Turanlı, A. S. (2007). Gerçek bir ikilem: Ödev vermek ya da vermemek? *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1, 136-154.
- Turanlı, A. S. (2009). Öğretmenlerin ödevle ilişkin görüşleri: Ortamsal etmenlere dair nitel bir çalışma. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37(3), 129-143.
- Türkoğlu, A., İflazoğlu Saban, A. ve Karakuş, M. (2014). *Eğitim sürecinde ödev*. Morpa Kültür Yayıncılık.
- Ünal, A., Yıldırım, A. ve Sürücü, A. (2018). Eğitim fakültesi öğrencilerinin etkili olarak kabul ettikleri ödevler. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 555-574.

- Van Voorhis, L. (2004). Reflecting on the homework ritual: Assignments and designs. *Theory Into Practice*, 43(3), 205-212.
https://doi.org/10.1207/s15430421tip4303_6
- Varışoğlu, B. ve Şeref, İ. (2012). İlköğretim 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi ödevleri hakkında görüşleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 1(3), 158-173.
- Vatterott, C. (2018). *Rethinking homework: Best practices that support diverse needs*. ASCD.
- Warton, P. M. (2001). The forgotten voices in homework: Views of students. *Educational Psychologist*, 36(3), 155-165.
https://doi.org/10.1207/S15326985EP3603_2
- Xu, J. (2007). Middle-school homework management: More than just gender and family involvement. *Educational Psychology*, 27(2), 173-189.
<https://doi.org/10.1080/01443410601066669>
- Yıldırım, V. (2018). Öğretmen, öğrenci ve velilerin ortaokul düzeyinde verilen günlük ödevler hakkındaki görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 47(220), 201-224.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.



EK-1**Sınıf Öğretmenleri İçin Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu ve Görüşme Soruları****KİŞİSEL BİLGİLER:**

Cinsiyet:

Okuttuğu Sınıf:

Meslekteki Çalışma Yılı:

GÖRÜŞME SORULARI:

- Türkçe dersi için hangi tür ev ödevi veriyorsunuz? Biraz bahsedebilir misiniz?
- Türkçe dersi için ev ödevi verilirken hangi amaçları gözetiyorsunuz?
- Türkçe dersi için ev ödevinin gerekliliği hakkındaki görüşleriniz nelerdir? Neden gereklidir?
- Türkçe dersi için ev ödevi verirken nelere dikkat ediyorsunuz? Dikkat ettiğiniz durumları biraz daha ayrıntılı açıklayabilir misiniz?
- Türkçe dersi için hangi sıklıkla ev ödevi veriyorsunuz? Türkçe dersi için verdiğiniz ev ödevlerinin öğrencilerin ne kadar vaktini aldığını düşünüyorsunuz?
- Türkçe dersi için verilen ev ödevlerinin öğrencilere sağladığı katkılar/yararlar hakkında neler düşünüyorsunuz? Biraz bahsedebilir misiniz?
- Türkçe dersi için ev ödevlerini kontrol edip değerlendiriyor musunuz?
- Türkçe dersi için verilen ev ödevleri ile ilgili öğrenci velilerini etkin kılıyor musunuz?
- Eklemek istediğiniz başka bir şey var mı?

İlkokul Öğrencileri İçin Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu ve Görüşme Soruları

KİŞİSEL BİLGİLER:

Cinsiyet:

Öğrenim Gördüğü Sınıf:

GÖRÜŞME SORULARI:

- Öğretmeniniz Türkçe dersi için ev ödevi veriliyor mu? Hangi tür ödevler veriliyor? Biraz bahseder misin?
- Türkçe dersi için verilen ev ödevlerini yaparken zorlandığın oluyor mu? Hangi konularda zorlanıyorsun?
- Öğretmenin ne sıklıkla Türkçe dersinde ev ödevi veriyor? Türkçe dersinde verilen ev ödevlerini ne kadar sürede tamamlıyorsun?
- Türkçe dersinde verilen ev ödevlerinin sana ne gibi sağladığı katkılar/yararlar sağladığını düşünüyorsun? Biraz bahseder misin?
- Türkçe dersi için verilen ev ödevlerini yapmaktan hoşlanıyor musun? Zorlandığın ya da hoşlandığın ev ödevi türleri nelerdir?
- Türkçe dersi için verilen ev ödevlerini yaparken yardıma ihtiyaç duyuluyor musun? Bu konuda sana yardım eden kişiler kimlerdir ve nasıl yardımcı oluyorlar?
- Sen öğretmen olsaydın ne tür ev ödevler verirdin? Neden?
- Eklemek istediğin başka bir şey var mı?

Öğrenci Velileri İçin Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu ve Görüşme Soruları

KİŞİSEL BİLGİLER:

Cinsiyet:

Yaş:

Öğrenim Durumu:

Meslek:

Çocuğunun Sınıfı:

GÖRÜŞME SORULARI:

- Sınıf öğretmeniniz çocuklarınıza Türkçe dersi için hangi tür ev ödevi vermektedir?
- Türkçe dersi için ev ödev verilmesi gereklidir mi? Neden gereklidir? Ya da gerekli değildir? Açıklar mısınız?
- Türkçe dersi için verilen ev ödevlerinin niteliği hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
- Türkçe dersi için nasıl ev ödevler verilmesini tercih edersiniz?
- Türkçe dersinde verilen ev ödevlerinin sıklığı hakkında bilgi veriri misiniz? Türkçe dersi için verilen ev ödevlerini çocuğunuzun ne kadar sürede tamamlamaktadır?
- Türkçe dersi için verilen ev ödevlerinin çocuğunuza sağladığı katkılar/yararlar hakkında düşünceleriniz nelerdir?
- Çocuğunuz Türkçe dersi için verilen ev ödevlerini yapmaktan hoşlanıyor mu? Çocuğunuzun zorlandığı veya hoşlanmadığı ev ödevi türleri nelerdir?
- Çocuğunuzun Türkçe ev ödevi sürecinde size ihtiyacı oluyor mu? Oluyor ise ne tür yardımlarda bulunuyorsunuz?
- Çocuğunuzun ödev sürecinde bulunmak size mutluluk veriyor mu?
- Eklemek istediğin başka bir şey var mı?

EK-2

Etik Kurul



ARAŞTIRMA PROJESİ DEĞERLENDİRME RAPORU

Toplantı Tarihi: 06.10.2021 Çarşamba
Toplantı No:2021/10
Karar No: GO 2021/325

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi Yüksek Lisans öğrencisi Arzu ERDEM' in Dr. Öğretim Üyesi Zuhale ÇELİKTÜRK SEZGİN danışmanlığında yürüteceği *"Türkçe Dersinde Verilen Ev Ödevleri Hakkında Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşleri (1.-4. Sınıflar) "* başlıklı proje önerisi araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş olup çalışmanın fikri, hukuki ve telif hakları bakımından sorumluluğu araştırma ekibine ait olması koşulu ile etik açıdan uygun bulunmuştur.

EK-3

MEB İzni



T.C.
BURDUR VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-39958266-605.01-35961196

02/11/2021

Konu : Araştırma İzni (Arzu ERDEM)

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : 29.10.2021 tarihli ve 81575 sayılı yazı.

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi Yüksek Lisans öğrencisi Arzu ERDEM'in Öğretim Elemanı Dr.Zuhal ÇELİKTÜRK SEZGİN danışmanlığında yürüttüğü "Türkçe Dersinde Verilen Ev Ödevleri Hakkında Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşleri (1.- 4. Sınıflar)" konulu çalışması kapsamında veri toplamak için ilgi yazı ekinde yer alan ölçekleri müdürlüğümüze bağlı il merkezinde bulunan Bahçelievler Şehit Sıdkı Kara İlkokulu 1. sınıf, Altın Terim Solmaz İlkokulu 2. sınıf, Özboyacı İlkokulu 3. sınıf, Gazi İlkokulu ve TOKİ Yahya Kemal Beyatlı İlkokulu 4. sınıf öğretmen, öğrenci ve öğrenci velilerine 2021-2022 eğitim öğretim yılında uygulamak istğine dair Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının ilgi yazısı ve ekleri ilişikte sunulmuştur.

Ölçeklerin, Bakanlığımız Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 2020/2 sayılı Genelgesi doğrultusunda, eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde merkez ilçe Bahçelievler Şehit Sıdkı Kara İlkokulu 1. sınıf, Altın Terim Solmaz İlkokulu 2. sınıf, Özboyacı İlkokulu 3. sınıf, Gazi İlkokulu ve TOKİ Yahya Kemal Beyatlı İlkokulu 4. sınıf öğretmen, öğrenci ve öğrenci velilerine 2021-2022 eğitim öğretim yılında COVID-19 pandemisi nedeniyle gerekli ve yeterli tüm önlemlerin alınarak uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Erdem KAYA
İl Millî Eğitim Müdürü

O L U R
İbrahim ÖZKAN
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek : Yazı ve Ekleri (24 Sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Şekerevler Mah.Topraklık Cad.No : 6 BURDUR

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No : 0 (248) 233 11 19

E-Posta : stratejigelistirme15@meb.gov.tr

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bilgi için: N. BOZDEMİR

Unvan : Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni

İnternet Adresi: Faks:2482331343

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 89d2-8885-32f7-840b-5c74 kodu ile teyit edilebilir.



